Izdevējs: Augstākā Padome
Veids: likums
Pieņemts: 11.05.1993.
Stājas spēkā: 01.01.1994.

Publicēts:
Latvijas Vēstnesis, 32, 01.06.1993.; Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 22/23, 10.06.1993.

Attēlotā redakcija: 23.10.2026. - 31.03.2027.

Grozījumi:

14.01.1994. likums / LV, 7, 19.01.1994.; Ziņotājs, 2, 27.01.1994. / Stājas spēkā 19.01.1994.
27.10.1994. likums / LV, 130, 05.11.1994.; Ziņotājs, 23, 15.12.1994. / Stājas spēkā 05.11.1994.
01.03.1995. likums / LV, 34, 04.03.1995.; Ziņotājs, 8, 27.04.1995. / Stājas spēkā 04.03.1995.
31.05.1995. likums / LV, 94, 20.06.1995. / Stājas spēkā 04.07.1995.
29.02.1996. likums / LV, 46, 13.03.1996. / Stājas spēkā 27.03.1996.
19.12.1996. likums / LV, 1/2, 03.01.1997.; Ziņotājs, 3, 13.02.1997. / Stājas spēkā 01.01.1997.
02.10.1997. likums / LV, 265/267, 14.10.1997.; Ziņotājs, 21, 06.11.1997. / Stājas spēkā 28.10.1997.
20.11.1997. likums / LV, 315/316, 05.12.1997.; Ziņotājs, 1, 08.01.1998. / Stājas spēkā 19.12.1997.
25.11.1999. likums / LV, 416/419, 15.12.1999.; Ziņotājs, 24, 30.12.1999. / Stājas spēkā 01.01.2000.
27.01.2000. likums / LV, 40/41, 09.02.2000.; Ziņotājs, 5, 09.03.2000. / Stājas spēkā 23.02.2000.
30.11.2000. likums / LV, 452/453, 14.12.2000.; Ziņotājs, 1, 11.01.2001. / Stājas spēkā 01.01.2001.
22.11.2001. likums / LV, 178, 07.12.2001.; Ziņotājs, 24, 27.12.2001. / Stājas spēkā 01.01.2002.
21.02.2002. likums / LV, 34, 01.03.2002.; Ziņotājs, 6, 28.03.2002. / Stājas spēkā 01.04.2002.
19.06.2003. likums / LV, 99, 03.07.2003.; Ziņotājs, 15, 14.08.2003. / Stājas spēkā 01.01.2004.
11.12.2003. likums / LV, 182, 24.12.2003.; Ziņotājs, 2, 29.01.2004. / Stājas spēkā 01.01.2004.
22.04.2004. likums / LV, 69, 01.05.2004.; Ziņotājs, 10, 29.04.2004. / Stājas spēkā 01.05.2004.
20.12.2004. likums / LV, 206, 24.12.2004.; Ziņotājs, 2, 27.01.2005. / Stājas spēkā 01.01.2005.
10.03.2005. likums / LV, 48, 23.03.2005.; Ziņotājs, 8, 28.04.2005. / Stājas spēkā 06.04.2005.
20.10.2005. likums / LV, 179, 09.11.2005.; Ziņotājs, 24, 22.12.2005. / Stājas spēkā 01.01.2006.
08.06.2006. likums / LV, 95, 20.06.2006.; Ziņotājs, 14, 27.07.2006. / Stājas spēkā 04.07.2006.
28.09.2006. likums / LV, 166, 18.10.2006.; Ziņotājs, 22, 23.11.2006. / Stājas spēkā 01.11.2006.
19.12.2006. likums / LV, 207, 29.12.2006.; Ziņotājs, 3, 08.02.2007. / Stājas spēkā 01.01.2007.
19.12.2006. likums / LV, 1, 02.01.2007.; Ziņotājs, 3, 08.02.2007. / Stājas spēkā 16.01.2007.
Satversmes tiesas 11.04.2007. spriedums / LV, 62, 17.04.2007. / Stājas spēkā 17.04.2007.
17.05.2007. likums / LV, 85, 29.05.2007.; Ziņotājs, 12, 28.06.2007. / Stājas spēkā 12.06.2007.
08.11.2007. likums / LV, 190, 27.11.2007.; Ziņotājs, 24, 27.12.2007. / Stājas spēkā 11.12.2007.
24.04.2008. likums / LV, 73, 13.05.2008.; Ziņotājs, 12, 26.06.2008. / Stājas spēkā 27.05.2008.
14.11.2008. likums / LV, 187, 02.12.2008.; Ziņotājs, 1, 15.01.2009. / Stājas spēkā 01.01.2009.
12.12.2008. likums / LV, 200, 23.12.2008.; Ziņotājs, 2, 29.01.2009. / Stājas spēkā 01.01.2009.
16.06.2009. likums / LV, 100, 30.06.2009.; Ziņotājs, 15, 13.08.2009. / Stājas spēkā 01.07.2009.
16.07.2009. likums / LV, 114, 21.07.2009.; Ziņotājs, 16, 27.08.2009. / Stājas spēkā 01.08.2009.
01.12.2009. likums / LV, 200, 21.12.2009. / Stājas spēkā 01.01.2010.
13.05.2010. likums / LV, 82, 26.05.2010. / Stājas spēkā 09.06.2010.
09.08.2010. likums / LV, 131, 19.08.2010. / Stājas spēkā 01.09.2010.
21.10.2010. likums / LV, 178, 10.11.2010. / Stājas spēkā 24.11.2010.
28.10.2010. likums / LV, 178, 10.11.2010. / Stājas spēkā 01.02.2011.
20.12.2010. likums / LV, 206, 30.12.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
16.06.2011. likums / LV, 99, 29.06.2011. / Stājas spēkā 30.06.2011.
08.09.2011. likums / LV, 144, 13.09.2011. / Stājas spēkā 27.09.2011.
22.09.2011. likums / LV, 157, 05.10.2011. / Stājas spēkā 19.10.2011.
15.12.2011. likums / LV, 204, 29.12.2011. / Stājas spēkā 01.01.2012.
08.03.2012. likums / LV, 44, 16.03.2012. / Stājas spēkā 17.03.2012.
24.05.2012. likums / LV, 88, 06.06.2012. / Stājas spēkā 01.01.2013.

31.05.2012. likums / LV, 92, 13.06.2012. / Stājas spēkā 14.06.2012.
15.11.2012. likums / LV, 192, 06.12.2012. / Stājas spēkā 01.01.2013.
19.09.2013. likums / LV, 194, 04.10.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
06.11.2013. likums / LV, 232, 27.11.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
28.11.2013. likums / LV, 234, 29.11.2013. / Stājas spēkā 30.11.2013.
20.02.2014. likums / LV, 47, 06.03.2014. / Stājas spēkā 20.03.2014.
06.03.2014. likums / LV, 57, 20.03.2014. / Stājas spēkā 01.06.2014.
17.12.2014. likums / LV, 257, 30.12.2014. / Stājas spēkā 01.01.2015.
19.02.2015. likums / LV, 42, 01.03.2015. / Stājas spēkā 01.03.2015.
30.04.2015. likums / LV, 97, 20.05.2015. / Stājas spēkā 03.06.2015.
29.10.2015. likums / LV, 227, 19.11.2015. / Stājas spēkā 03.12.2015.
30.11.2015. likums / LV, 248, 18.12.2015. / Stājas spēkā 01.01.2016.
16.06.2016. likums / LV, 123, 29.06.2016. / Stājas spēkā 30.06.2016.
23.11.2016. likums / LV, 241, 10.12.2016. / Stājas spēkā 01.01.2017.
28.07.2017. likums / LV, 156, 08.08.2017. / Stājas spēkā 01.01.2018.
22.11.2017. likums / LV, 242, 06.12.2017. / Stājas spēkā 01.01.2018.
10.05.2018. likums / LV, 95, 16.05.2018. / Stājas spēkā 30.05.2018.
31.05.2018. likums / LV, 111, 06.06.2018. / Stājas spēkā 01.10.2018.
27.09.2018. likums / LV, 194, 02.10.2018. / Stājas spēkā 01.01.2019.
13.12.2018. likums / LV, 249, 19.12.2018. / Stājas spēkā 01.01.2019.
21.03.2019. likums / LV, 66, 02.04.2019. / Stājas spēkā 16.04.2019.
23.05.2019. likums / LV, 118, 12.06.2019. / Stājas spēkā 01.01.2021.
09.07.2020. likums / LV, 138, 21.07.2020. / Stājas spēkā 04.08.2020.
27.11.2020. likums / LV, 240A, 11.12.2020. / Stājas spēkā 01.01.2021.
17.12.2020. likums / LV, 250, 29.12.2020. / Stājas spēkā 12.01.2021.
04.02.2021. likums / LV, 27, 09.02.2021. / Stājas spēkā 10.02.2021.
16.11.2021. likums / LV, 234A, 04.12.2021. / Stājas spēkā 01.01.2022.
Satversmes tiesas 07.01.2022. spriedums / LV, 7, 11.01.2022. / Stājas spēkā 07.01.2022.
12.05.2022. likums / LV, 95, 18.05.2022. / Stājas spēkā 19.05.2022.
20.10.2022. likums / LV, 211A, 31.10.2022. / Stājas spēkā 14.11.2022.
01.12.2022. likums / LV, 238, 08.12.2022. / Stājas spēkā 09.12.2022.
23.03.2023. likums / LV, 60, 24.03.2023. / Stājas spēkā 25.03.2023.
15.06.2023. likums / LV, 120A, 22.06.2023. / Stājas spēkā 23.06.2023.
15.06.2023. likums / LV, 123, 28.06.2023. / Stājas spēkā 12.07.2023.
09.11.2023. likums / LV, 226, 22.11.2023. / Stājas spēkā 01.07.2024.
07.12.2023. likums / LV, 247, 21.12.2023. / Stājas spēkā 01.01.2024.
04.12.2024. likums / LV, 240, 10.12.2024. / Stājas spēkā 11.12.2024.
06.03.2025. likums / LV, 55, 19.03.2025. / Stājas spēkā 20.03.2025.
10.04.2025. likums / LV, 79, 24.04.2025. / Stājas spēkā 25.04.2025.
30.04.2025. likums / LV, 92, 15.05.2025. / Stājas spēkā 16.05.2025.
03.12.2025. likums / LV, 244, 18.12.2025. / Stājas spēkā 01.01.2026.
15.10.2026. likums / LV, 204, 22.10.2026. / Stājas spēkā 23.10.2026.

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMS

Par iedzīvotāju ienākuma nodokli

I nodaļa
VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa struktūra

1. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk — nodoklis) ir nodoklis, ar ko apliek fiziskās personas gūtos ienākumus,

un tas sastāv no:

1) algas nodokļa, ko par darbinieka gūtajiem ienākumiem aprēķina un maksā darba devējs;

2) *(izslēgts no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu; Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu)*;

3) nodokļa par ienākumiem no saimnieciskās darbības, ja tie nav uzņēmumu ienākuma nodokļa objekts, un nodokļa no citiem ienākuma avotiem;

4) nodokļa par ienākumu no kapitāla, tajā skaitā nodokļa no kapitāla pieauguma;

5) patentmaksas par atsevišķu veidu saimnieciskās darbības veikšanu;

6) mikrouzņēmumu nodokļa daļas atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam;

7) sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa.

2. Nodoklis tiek aprēķināts un iemaksāts budžetā divējādā kārtībā: avansā, arī algas nodokļa veidā, un rezumējošā kārtībā, sastādot gada ienākumu deklarāciju (turpmāk — deklarācija), arī mikrouzņēmumu nodokļa un samazinātās patentmaksas veidā.

3. Samaksātajā nodoklī iekļauj arī atbilstoši Solidaritātes nodokļa likumam noteikto solidaritātes nodokļa daļu, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 08.11.2007., 01.12.2009., 09.08.2010., 06.11.2013., 06.03.2014., 28.07.2017. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

2. pants. Nodokļa maksātāji

Nodokli maksā fiziskās personas (turpmāk — maksātāji):

1) kas atbilstoši likumam "Par nodokļiem un nodevām" ir iekšzemes nodokļu maksātāji (turpmāk — arī rezidenti) un taksācijas periodā (kalendārajā gadā) ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā un/vai ārvalstīs;

2) kas atbilstoši likumam "Par nodokļiem un nodevām" ir ārvalstu nodokļu maksātāji (turpmāk — arī nerezidenti) un taksācijas periodā ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā;

3) individuālo uzņēmumu, arī zemnieku un zvejnieku saimniecību īpašnieki, kas taksācijas periodā (kalendārajā gadā) ir guvuši ienākumus, kuri nav aplikti ar uzņēmumu ienākuma nodokli;

4) mikrouzņēmuma īpašnieki atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2006. un 09.08.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2010.)

3. pants. Ar nodokli apliekamais objekts

1. Ar nodokli tiek aplikts iekšzemes nodokļa maksātāja taksācijas perioda (kalendārā gada) apliekamo ienākumu apjoms. Algas nodokļa objekts ir maksātāja mēneša apliekamie ienākumi. Ar nodokli apliek mikrouzņēmuma ieņēmumu daļu atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

1.[1] Personai, kas atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, ar nodokli apliekamo objektu nosaka Mikrouzņēmumu nodokļa likums.

2. Iekšzemes nodokļa maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) apliekamais ienākums, ja šā panta 2.[4] daļā nav noteikts citādi, ir viņa gada (mēneša) ienākums, izņemot šā likuma 9.pantā minētos neapliekamos ienākumus, no kura tiek atskaitīti:

1) šā likuma 10.pantā noteiktie attaisnotie izdevumi;

2) maksātāja gada (mēneša) neapliekamais minimums;

3) šā likuma 13.pantā noteiktie atvieglojumi.

2.[1] *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

2.[2] *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

2.[3] *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

2.[4] Ja iekšzemes nodokļa maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) ienākums, izņemot šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus, pārsniedz likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru (vienu divpadsmito daļu no obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra), gada (mēneša) apliekamo ienākumu nosaka šādi:

1) šā panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktā noteiktos atskaitījumus atskaita no maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) ienākuma līdz likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktajam obligāto iemaksu objekta maksimālajam apmēram (vienai divpadsmitajai daļai no obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra);

2) no maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) ienākuma, kas pārsniedz likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, šā panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktā noteiktos atskaitījumus atskaita tikai tad, ja ar maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) ienākumiem līdz likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktajam obligāto iemaksu objekta maksimālajam apmēram nepietiek, lai segtu minētos atskaitījumus.

2.[5] Šā panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktā minētos atskaitījumus neveic no tiem apliekamo ienākumu veidiem, kuriem piemēro šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā, 7.[2], astotajā, desmitajā, vienpadsmitajā, divpadsmitajā un trīspadsmitajā daļā noteiktās nodokļa likmes.

2.[6] Jaunuzņēmuma darba ņēmējam par jaunuzņēmuma gūto ar algas nodokli apliekamo ienākumu piemērojami Jaunuzņēmumu darbības atbalsta likumā noteiktie nosacījumi.

3. Ārvalsts nodokļa maksātāja (nerezidenta) ar nodokli apliekamais ienākums ir:

1) ienākums no algota darba, ieskaitot darbu, kas veikts Latvijas Republikā tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas Republikas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijas Republikā, vai darbu, kas veikts ārpus Latvijas Republikas Latvijas Republikas darba devēja labā;

2) ienākums no profesionālās darbības, kas veikta Latvijas Republikas rezidentu vai nerezidentu pastāvīgo pārstāvniecību labā Latvijas Republikā vai ārpus tās;

3) ienākums no mākslinieku, sportistu vai treneru profesionālās darbības Latvijas Republikā neatkarīgi no tā, vai šo ienākumu saņem pats mākslinieks, sportists vai treneris, vai cita juridiskā vai fiziskā persona;

4) ienākums no pienākumu pildīšanas Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības padomē vai valdē neatkarīgi no tā, vai ienākums tiek saņemts no Latvijas Republikā reģistrētas

kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības vai no citas kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents. Pie šādiem ienākumiem pieder arī saistībā ar darba braucieniem un komandējumiem izmaksātās summas, kuras pārsniedz normatīvajos aktos, kas nosaka kārtību, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku darba braucieniem saistītie izdevumi, noteiktās normas;

5) ienākums no alternatīvo ieguldījumu fonda, kas Latvijas Republikā ir nodibināts kā komandītsabiedrība;

6) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu)*;

7) ienākums no Latvijas Republikā esoša nekustamā īpašuma izmantošanas;

7^{1}) ienākums no Latvijas Republikā esoša nekustamā īpašuma atsavināšanas un citu kapitāla aktīvu atsavināšanas ienākums atbilstoši šā likuma $11.^{9}$ pantam, izņemot ienākumu no publiskā apgrozībā esošu finanšu instrumentu atsavināšanas, arī no Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību parāda vērtspapīru atsavināšanas;

8) ienākums no kustamā īpašuma izmantošanas Latvijas Republikā;

9) personiskās palīgsaimniecības, piemājas saimniecības, kā arī zemnieku un zvejnieku saimniecības ienākums no lauksaimnieciskās ražošanas;

9^{1}) ienākums no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas, kā arī atbalsta summas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids;

9^{2}) ienākums no metāllūžņu pārdošanas;

10) dividendes, ja šā likuma 9. pantā nav noteikts citādi;

10^{1}) dividendēm pielīdzināms ienākums un nosacītās dividendes, ja šā likuma 9. pantā nav noteikts citādi;

11) procentu ienākums un tam pielīdzināms ienākums, arī ar procentu ienākumu saistīts ienākums, izņemot:

a) procentu ienākumu no Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību vērtspapīriem,

b) procentu ienākumu, procentiem pielīdzināmo ienākumu, arī ar procentu ienākumu saistīto ienākumu no publiskā apgrozībā esošiem finanšu instrumentiem;

12) samaksa par intelektuālo īpašumu:

a) autoratlīdzība (autortiesību un blakustiesību atlīdzība) par literatūras, zinātnes vai mākslas darbu radīšanu un atlīdzība par atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu radīšanu, ņemot vērā nosacīto izdevumu normu saskaņā ar šā likuma 10. panta pirmās daļas 4. punktu,

b) maksājumi par pārējiem intelektuālā īpašuma veidiem;

13) apdrošināšanas atlīdzība, kas saskaņā ar dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līgumu, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs — juridiskā persona), izmaksāta, pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa;

14) pensijas, kas izmaksātas saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem;

14^{1}) pensijai pielīdzināms ienākums;

14^{2}) valsts fondētās pensijas kapitāls, kuru valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka nāves gadījumā manto un kurš tiek aprēķināts mantiniekam pirms mantinieka saistību dzēšanas pret sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu un valsts pamatbudžetu, kas izriet no sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts sociālo pabalstu un izdienas pensiju pārmaksām saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu", ja mantinieks izvēlējies to saņemt ar pārskaitījumu uz maksājumu kontu kredītiestādē;

15) papildpensijas kapitāls, kas veidojies no darba devēja veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem vai iemaksām privātā pensiju fonda pensiju plānā saskaņā ar Solidaritātes nodokļa likumu un izmaksāts pensiju plānu dalībniekiem;

16) *(izslēgts ar 15.12.2011. likumu)*;

17) nekustamā īpašuma vērtības pieaugums vai tā daļa, kura iegūta, beidzoties nomas līgumam, un kuru nodrošināja iznomātajā īpašumā nomnieka veiktie rekonstrukcijas, restaurācijas, renovācijas, uzlabošanas vai citi kapitālie ieguldījumi, ja minēto pieaugumu vai tā daļu maksātājs nav kompensējis nomniekam;

18) *(izslēgts ar 28.07.2017. likumu)*;

19) *(izslēgts ar 28.07.2017. likumu)*;

20) ienākums no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;

21) iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums neatkarīgi no tā, kas fiziskās personas labā saņem šo ienākumu;

22) ienākums no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu;

23) ienākums no mūža pensijas apdrošināšanas līgumiem (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), kas veidojas no apdrošinātāja piešķirtajām gratifikācijām;

24) ienākumam pielīdzināmi aizdevumi;

25) samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītais ienākums;

26) izložu un azartspēļu laimesti, ja šā likuma 9. panta pirmās daļas 5. punktā nav noteikts citādi.

4. Atbilstoši šā panta trešās daļas $7.^{1}$ punktam nerezidenta ienākums no Latvijā esoša nekustamā īpašuma atsavināšanas ietver arī ienākumu no kapitāla daļu, akciju vai cita veida līdzdalības atsavināšanas Latvijā vai ārvalstī izveidotā komercsabiedrībā vai citā personā (Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē), ja atsavināšanas gadā vai iepriekšējā gadā vairāk nekā 50 procentus no šādas personas aktīvu vērtības tieši vai netieši (caur līdzdalību vienā vai vairākās citās Latvijā vai ārvalstī izveidotās personās) veido vai ir veidojis Latvijā esošs nekustamais īpašums. Nekustamā īpašuma īpatsvaru personas aktīvu vērtībā nosaka, pamatojoties uz personas bilances datiem pēc stāvokļa attiecīgā gada sākumā. Ja nekustamā īpašuma īpatsvars aktīvu vērtībā iepriekšējā gada laikā ir mainījies, jo ir notikusi nekustamā īpašuma atsavināšana, kuras rezultāts ņemts vērā personas apliekamajā ienākumā, tad vērā ņem tikai nekustamā īpašuma īpatsvaru bilances aktīvu vērtībā atsavināšanas gadā.

5. Šā panta trešās daļas $7.^{1}$, 10., $10.^{1}$ un 11. punktā minēto ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma $11.^{9}$ pantu.

6. Nerezidenta ienākums, kas gūts kā sezonas laukstrādnieku ienākums, ar nodokli apliekams saskaņā ar šā likuma $11.^{12}$ pantu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 17.05.2007., 24.04.2008., 14.11.2008., 01.12.2009., 09.08.2010., 20.12.2010., 08.09.2011., 22.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012., 06.11.2013., 06.03.2014., 17.12.2014., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017., 22.11.2017., 13.12.2018., 21.03.2019., 27.11.2020., 16.11.2021. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

4. pants. Nodokļa aprēķināšanas un ņemšanas veids

1. Nodokli aprēķina un budžetā iemaksā:

1) (maksātāja) algas nodokli — darba devējs;

2) no ienākumiem, kas noteikti šā likuma 17.panta desmitajā un divpadsmitajā daļā, — to izmaksātājs;

3) no šā likuma 1.panta pirmās daļas 3.punktā minētajiem ienākumiem, kā arī samazināto patentmaksu — maksātājs;

4) ja maksātāju nodarbina darba devējs — ārvalstu nodokļu maksātājs, algas nodokli — darba devējs vai pats maksātājs;

5) tāda maksātāja algas nodokli, kura darbu apmaksā no Latvijas Republikai piešķirtajiem ārvalstu finanšu vai tehniskās palīdzības vai starptautisko finanšu institūciju aizdevuma līdzekļiem, — darba devējs vai pats maksātājs;

6) (maksātāja) algas nodokli no šā likuma 8.panta otrajā daļā minētajiem ienākumiem zaudējumu atlīdzinājuma ietvaros — valsts pārvaldes iestāde, pašvaldības iestāde, cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona vai iestāde ar patstāvīgu budžetu, kas uz iestādes lēmuma vai tiesas nolēmuma pamata saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu izmaksā attiecīgi no valsts budžeta, pašvaldības budžeta, citas atvasinātas publisko tiesību juridiskās personas budžeta vai iestādes ar patstāvīgu budžetu līdzekļiem zaudējumu atlīdzinājumu, kas ir saistīts ar esošām vai bijušām darba (dienesta) attiecībām;

7) (maksātāja) sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli — sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs.

2. Maksātājs, izņemot personas, kas minētas šā likuma 20.pantā, maksā nodokli atbilstoši deklarācijai rezumējošā kārtībā. Taksācijas gada laikā tiek izdarīti nodokļa avansa maksājumi.

3. *(Izslēgta ar 23.03.2023. likumu)*

4. Fiziskajai personai — nerezidentam, iegūstot rezidenta statusu, nerezidenta statusā aprēķinātais un budžetā iemaksātais nodoklis ir galīgais nodoklis.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.10.2005., 19.12.2006., 08.11.2007., 01.12.2009., 08.09.2011., 06.11.2013., 06.03.2014., 13.12.2018., 27.11.2020. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 25.03.2023. Grozījums par trešās daļas izslēgšanu piemērojams ar 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 193. punktu)

5. pants. Ierobežojumi darba devējam

(Izslēgts ar 30.11.2000. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2001.)

6.pants. Ierobežojumi maksātājam

1. Katram Latvijas Republikas iedzīvotājam var būt tikai viena algas nodokļa grāmatiņa (turpmāk — grāmatiņa),

kuru piešķir Valsts ieņēmumu dienests. Grāmatiņa iesniedzama vienā ienākuma gūšanas vietā pēc maksātāja izvēles.

2. Ministru kabinets nosaka grāmatiņas piešķiršanas un iesniegšanas kārtību, grāmatiņā iekļaujamās ziņas, kā arī kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests sniedz informāciju darba devējam vai citai institūcijai par izmaiņām attiecībā uz maksātājam piemērojamiem atvieglojumiem.

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2021. un 07.12.2023. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

6.[1] pants. No Latvijas dalības Eiropas Savienībā izrietošie speciālie nosacījumi

1. Lai atbilstoši Eiropas Savienības dibināšanas līgumam nodrošinātu brīvu personu, preču, pakalpojumu un kapitāla kustību:

1) Valsts ieņēmumu dienests iekšzemes nodokļa maksātāja ienākumiem, kas gūti citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs (šo ienākumu izcelsmes valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts), piemēro tādus pašus nosacījumus kā Latvijā gūtajiem ienākumiem, ja vien šajā likumā nav noteikts citādi;

2) ārvalstu nodokļu maksātājs, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, ir tiesīgs, aprēķinot nodokli, piemērot nodokļa atbrīvojumus un veikt likumā noteiktos atskaitījumus (neapliekamo minimumu, atvieglojumus par apgādībā esošām personām, attaisnotos izdevumus, kā arī no taksācijas gada ienākuma atskaitīt valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) tādā pašā apmērā kā rezidents, ja viņš taksācijas gada laikā Latvijā guvis ienākumu, kurš ir lielāks par 75 procentiem no visiem kopējiem nerezidenta gūtajiem ienākumiem.

2. Nosacījumi, kas likumā noteikti attiecībā uz iemaksām Eiropas Ekonomikas zonas valstī vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētajos privātajos pensiju fondos, visu veidu ienākumu izmaksām no minētajiem fondiem, kā arī pienākumiem un tiesībām, kas rodas maksātājam saistībā ar veikto iemaksu iekļaušanu attaisnotajos izdevumos vai gūtajiem ienākumiem no minētajiem fondiem, ir attiecināmi arī uz atbilstoša veida iemaksām (noguldījumiem) PEPP plānos (Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija regulas (ES) 2019/1238 par Pan-Eiropas privāto pensiju produktu (PEPP) 2. panta 2. punktā minētā termina "Pan-Eiropas privāto pensiju produkts" jeb "PEPP" izpratnē) un izmaksām no tiem.

(16.11.2021. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 07.12.2023. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

6.[2] pants. Šā likuma noteikumu attiecināšana uz personām, par kurām Fizisko personu reģistrā iekļautas ziņas par partnerību

Šā likuma 8. panta 2.[3] un 2.[15] daļa, 8.[1] panta otrās daļas 2. un 3. punkts un septītā daļa, 9. panta pirmās daļas 4.[2], 33., 33.[1] punkts un 35. punkta "a", "c" un "d" apakšpunkts, 10. panta pirmās daļas 2. punkts, 11.[7] panta trešās daļas 3. punkta "e" apakšpunkts, 11.[9] panta 7.[3] daļa, 13. panta pirmās daļas 1. punkta "j", "k", "l", "m" un "n" apakšpunkts, 14. panta 1.[1] daļa attiecībā uz šā likuma 10. panta pirmās daļas 2., 5. un 6. punktā minētajiem attaisnotajiem izdevumiem, 17. panta 11.[6] daļa, 19. panta sestās daļas 6. punkts un 22. panta sestā daļa attiecināma arī uz personām, par kurām Fizisko personu reģistrā ir iekļautas Fizisko personu reģistra likuma 11. panta pirmās daļas 36. punktā noteiktās ziņas.

(09.11.2023. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.03.2025. likumu, kas stājas spēkā 20.03.2025.)

II nodaļa
GADA APLIEKAMĀ IENĀKUMA NOTEIKŠANA

7. pants. Maksātāja gada ienākums

Maksātāja gada ienākums ir visa taksācijas perioda (kalendārā gada) laikā iegūto naudas, naturālo vērtību un saņemto pakalpojumu kopums.

(31.05.1995. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.1995.)

8. pants. Gada apliekamā ienākuma avoti

1. Maksātāja gada apliekamo ienākumu veido ienākumi, par kuriem ir jāmaksā algas nodoklis atbilstoši šā panta otrajai, ceturtajai un piektajai daļai, un pārējie šā panta trešajā daļā minētie ienākumi.

2. Pie ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā algas nodoklis, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem tiek pieskaitīta darba alga, prēmijas, vienreizēja un sistemātiska atlīdzība un citi ienākumi, ko darbinieks saņem uz pašreizējo vai iepriekšējo darba attiecību pamata komercsabiedrībās, kooperatīvajās sabiedrībās, Eiropas komercsabiedrībās, Eiropas kooperatīvajās sabiedrībās, Eiropas ekonomisko interešu grupās, valsts un pašvaldību iestādēs, biedrībās, nodibinājumos, individuālajos uzņēmumos, zemnieku vai zvejnieku saimniecībās, organizācijās un no fiziskajām personām (arī individuālā komersanta), kā arī atlīdzība par valsts dienesta pienākumu izpildi un ienākumi no cita darba līguma izpildes.

2.[1] Algas nodokli maksā par ienākumu, kas gūts par pienākumu pildīšanu Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, Eiropas komercsabiedrības, Eiropas kooperatīvās sabiedrības padomē vai valdē, neatkarīgi no tā, vai ienākums tiek saņemts no Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības vai citas kapitālsabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents, kā arī par ienākumu, kas gūts par pienākumu pildīšanu vēlētā valsts pārvaldes institūcijā, citā vēlētā amatā un amatā, kurā persona iecelta, pamatojoties uz Saeimas, Ministru kabineta vai pašvaldības domes lēmumu.

2.[2] Uzskata, ka fiziskā persona (maksātājs) gūst ienākumu, par kuru jāmaksā algas nodoklis, ja tiek konstatēta vismaz viena no šādām pazīmēm:

1) maksātāja ekonomiskā atkarība no personas, kurai tas sniedz pakalpojumus;

2) finansiālā riska neuzņemšanās peļņu nenesoša darba izpildes vai zaudētu debitoru parādu gadījumā;

3) maksātāja integrācija uzņēmumā, kuram viņš sniedz savus pakalpojumus. Integrācija uzņēmumā šā panta izpratnē ir darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus un citas līdzīgas pazīmes;

4) maksātāja faktisko brīvdienu un atvaļinājumu esamība un to ņemšanas kārtības saistība ar uzņēmuma iekšējo darba kārtību vai citu uzņēmumā nodarbināto fizisko personu darba grafiku;

5) maksātāja darbība notiek citas personas vadībā vai kontrolē, maksātājam nav iespējas piesaistīt darbu izpildē savu personālu vai izmantot apakšuzņēmējus;

6) maksātājs nav pamatlīdzekļu, materiālu un citu saimnieciskajā darbībā izmantoto aktīvu īpašnieks (šis kritērijs neattiecas uz personīgo autotransportu vai atsevišķiem personīgajiem instrumentiem, kas izmantoti darba uzdevumu izpildei).

2.[3] Šā panta otrajā un 2.[1] daļā minētais ienākums ietver arī darbiniekam, dalībniekam, kapitālsabiedrības valdes loceklim vai padomes loceklim, personai, kas pilda pienākumus vēlētā amatā, kā arī šo personu ģimenes locekļiem (turpmāk — labuma guvējs) doto labumu no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas tādiem uzdevumiem vai vajadzībām, kas nav saistītas ar darba vai dienesta pienākumu vai darba devēja saimnieciskās darbības veikšanu, ja labuma gūšanas mēnesī par vieglo pasažieru automobili nemaksā

uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli. Šīs panta daļas izpratnē par fiziskās personas ģimenes locekļiem uzskatāmi tās vecāki, vecvecāki, laulātais, bērni un mazbērni. Par gūto labumu no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, ja par vieglo pasažieru automobili nemaksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli, ir jāmaksā algas nodoklis.

2.[4] Attiecībā uz gūto labumu no vieglajiem transportlīdzekļiem, kuri atbrīvoti no aplikšanas ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 6.punktu, šā panta 2.[3] daļu nepiemēro Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 6.punkta prasībām atbilstošam komersantam (arī nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai), tā padomes vai valdes locekļiem un darbiniekiem, kā arī zemnieku saimniecības īpašniekam, tā ģimenes locekļiem un darbiniekiem. Šā panta 2.[3] daļa nav piemērojama zvejnieka saimniecības īpašniekam, tā ģimenes locekļiem un darbiniekiem un normatīvajos aktos noteiktajiem atbalsta piešķiršanai nepieciešamajiem ikgadējās atbilstības kritērijiem atbilstošas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības padomes un valdes locekļiem un darbiniekiem.

2.[5] Par ienākumu, par kuru jāmaksā algas nodoklis, uzskata arī ienākumu, kas gūts, īstenojot akciju (Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) pirkuma tiesības, kuras darbiniekam, padomes vai valdes loceklim uz darba attiecību pamata piešķīris darba devējs vai kapitālsabiedrība, kas ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē. Ienākumu, kas gūts, īstenojot šajā daļā minētās akciju pirkuma tiesības, ar nodokli neapliek šā likuma 9. panta pirmās daļas 43. punktā minētajos gadījumos.

2.[6] Šā panta 2.[5] daļas, kā arī šā likuma 9.panta pirmās daļas 43.punkta, 9.panta vienpadsmitās daļas un 11.[11] panta izpratnē darba attiecībām ar kapitālsabiedrības padomi vai valdi pielīdzina arī uz cita veida līguma pamata nodibinātas attiecības, uz kuru pamata kapitālsabiedrības padomes vai valdes locekļi pilda savus pienākumus kapitālsabiedrībā, savukārt kapitālsabiedrības padomes vai valdes locekli pielīdzina darbiniekam.

2.[7] Algota darba ienākumam pielīdzina arī izsniegto skaidrās vai bezskaidrās naudas avansu, ko darbiniekam, valdes loceklim, padomes loceklim, īpašniekam, dalībniekam vai biedram piešķir komercsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, Eiropas komercsabiedrības, Eiropas kooperatīvās sabiedrības, Eiropas ekonomisko interešu grupas, biedrības, nodibinājumi, individuālie uzņēmumi, zemnieku vai zvejnieku saimniecības, organizācijas, individuālie komersanti vai fiziskās personas, kas reģistrējušās Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējas, ja par to vai tā daļu nav veikts norēķins 90 dienu laikā pēc komandējuma vai darba brauciena beigām, bet pārējos gadījumos — 90 dienu laikā no skaidrās vai bezskaidrās naudas avansa izsniegšanas dienas. Šīs daļas izpratnē 90 dienu periodu skaita ar nākamo dienu pēc komandējuma vai darba brauciena beigām vai pēc skaidrās vai bezskaidrās naudas avansa izsniegšanas dienas.

2.[8] Šā panta 2.[7] daļu nepiemēro, ja kopējā izsniegto skaidrās vai bezskaidrās naudas avansu atlikusī summa, kura ir avansa saņēmēja rīcībā, nepārsniedz valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru.

2.[9] Uzskata, ka kapitālsabiedrības valdes loceklis guvis ar algas nodokli apliekamu ienākumu, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajam minimālās mēneša darba algas apmēram kārtējā taksācijas gada mēnesī, kad kapitālsabiedrībā nav bijis neviena darbinieka vai valdes locekļa, kas gūst atlīdzību, kura nav mazāka par normatīvajos aktos noteikto minimālo mēneša darba algas apmēru, ja attiecīgā taksācijas gada mēneša apgrozījums ir lielāks par normatīvajos aktos noteikto piecu minimālo mēneša darba algu apmēru.

2.[10] Šā panta 2.[9] daļu nepiemēro:

1) ja kāds valdes loceklis kapitālsabiedrībā, kas atbilst šā panta 2.[9] daļā minētajiem kritērijiem, kā valdes loceklis citā kapitālsabiedrībā kārtējā mēnesī gūst atlīdzību, kura nav mazāka par normatīvajos aktos noteikto piecu minimālo mēneša darba algu apmēru, un abas kapitālsabiedrības ir vienā uzņēmumu grupā;

2) tajā kalendāra gadā, kad kapitālsabiedrība reģistrēta Uzņēmumu reģistrā.

2.[11] Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli maksā par sezonas laukstrādnieku ienākumu saskaņā ar šā likuma 11.[12] pantu.

2.[12] *(Izslēgta ar 27.11.2020. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 162. punktu)*

2.[13] Darba devēja — ārstniecības iestādes — apmaksātā mācību maksa par darbinieka studijām rezidentūrā nav uzskatāma par algota darba ienākumu šā panta otrās daļas izpratnē.

2.[14] Mācību maksa, ko darba devējs apmaksājis par darbinieka studijām augstākās izglītības iegūšanai valsts akreditētās Latvijas izglītības iestādēs, Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs, nav uzskatāma par algota darba ienākumu šā panta otrās daļas izpratnē, ja augstākās izglītības iegūšana saistīta ar tādu prasmju apguvi, kuras nepieciešamas darba devējam.

2.[15] Par algota darba ienākumu šā panta otrās daļas izpratnē nav uzskatāma darbiniekam vai viņa ģimenes loceklim piešķirta palīdzība naudā medicīnisko tehnoloģiju iegādei, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) medicīnisko tehnoloģiju iegādes nepieciešamību ir apstiprinājis ārstu konsīlijs un darba devēja rīcībā ir dokuments, kas to apliecina;

2) medicīnisko tehnoloģiju iegāde netiek pilnībā kompensēta no valsts budžeta līdzekļiem un darba devēja rīcībā ir dokuments, kas to apliecina;

3) darba devēja piešķirtā palīdzība naudā medicīnisko tehnoloģiju iegādei nepārsniedz to iegādei nepieciešamo līdzekļu daļu, kas netiek kompensēta no valsts budžeta līdzekļiem;

4) darba devēja rīcībā ir darbinieka apliecinājums, ka dokumenti par medicīnisko tehnoloģiju iegādi nav iesniegti un netiks iesniegti apmaksai apdrošināšanas sabiedrībai vai Valsts ieņēmumu dienestam kā attaisnoto izdevumu pamatojums.

2.[16] Piemērojot šā panta 2.[15] daļu, par darbinieka ģimenes locekļiem uzskatāmas viņa apgādībā esošas personas saskaņā ar šā likuma 13. panta pirmo daļu, kā arī darbinieka vecāki, vecvecāki, laulātais, bērni un mazbērni neatkarīgi no tā, vai viņi ir darbinieka apgādībā.

3. Pie pārējiem fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti:

1) ienākumi no individuālā darba, uzņēmuma līguma, komercaģenta un māklera darbības;

2) ienākumi no individuālā uzņēmuma, arī no zemnieku vai zvejnieku saimniecības, ja tie nav uzņēmumu ienākuma nodokļa objekts, un ienākumi no individuālā komersanta darbības;

3) ienākumi no ārvalsts personālsabiedrības, ja šī personālsabiedrība ārvalstī nav uzņēmumu ienākuma nodokļa vai tam pielīdzināma nodokļa maksātāja, kā arī no alternatīvo ieguldījumu fonda, kas ir nodibināts kā komandītsabiedrība;

4) ienākumi, ko komercsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, organizācijas, biedrības un nodibinājuma dalībnieki (biedri) saņem komercsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, organizācijas, biedrības un nodibinājuma likvidācijas vai reorganizācijas gadījumā, ja šā likuma 9. panta pirmās daļas 2.[2] punktā nav noteikts citādi;

5) ienākumi no nekustamā īpašuma (ēku, ēku daļu, dzīvokļu, zemes) iznomāšanas vai izīrēšanas;

6) ienākumi no lietas (zemes, telpas) nodošanas tālāk apakšnomniekam vai apakšīrniekam;

7) ienākumi no kustamās mantas iznomāšanas;

8) samaksa par intelektuālo īpašumu;

9) no komersantiem, kooperatīvajām sabiedrībām, individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku vai zvejnieku saimniecībām, iestādēm, organizācijām, biedrībām un nodibinājumiem saņemtie dāvinājumi, kā arī no fiziskās personas — saimnieciskās darbības veicējas — saņemtie dāvinājumi, ko izmaksājusi fiziskā persona saimnieciskās darbības ietvaros;

10) pensijas neatkarīgi no to izmaksas avota;

10^{1}) pensijai pielīdzināms ienākums;

10^{2}) valsts fondētās pensijas kapitāls, kuru valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka nāves gadījumā manto un kurš tiek aprēķināts mantiniekam pirms mantinieka saistību dzēšanas pret sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu un valsts pamatbudžetu, kas izriet no sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts sociālo pabalstu un izdienas pensiju pārmaksām saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu", ja mantinieks izvēlējies to saņemt ar pārskaitījumu uz maksājumu kontu kredītiestādē;

11) ienākumi no nekustamā īpašuma atsavināšanas un citu kapitāla aktīvu atsavināšanas ienākums atbilstoši šā likuma $11.^{9}$ pantam, ja šā likuma 9.pantā nav noteikts citādi;

11^{1}) citi ienākumi no kapitāla, kas nav minēti šīs daļas 11., 12., 13., 18. un 20.punktā;

12) dividendes, ja šā likuma 9. pantā nav noteikts citādi;

12^{1}) dividendēm pielīdzināms ienākums un nosacītās dividendes, ja šā likuma 9. pantā nav noteikts citādi;

12^{2}) ienākumi no būtiskas līdzdalības ārvalstu sabiedrībā atbilstoši šā likuma $17.^{3}$ panta nosacījumiem neatkarīgi no tā, vai ārvalstu sabiedrības peļņa ir tikusi sadalīta;

13) procentu ienākumi un tiem pielīdzināmie ienākumi, arī ar procentu ienākumu saistītie ienākumi;

14) nekustamā īpašuma vērtības pieaugums vai tā daļa, kura iegūta, beidzoties nomas līgumam, un kuru nodrošināja iznomātajā īpašumā nomnieka veiktie rekonstrukcijas, restaurācijas, renovācijas, uzlabošanas vai citi kapitālie ieguldījumi, ja minēto pieaugumu vai tā daļu maksātājs nav kompensējis nomniekam;

15) ienākumi no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas, kā arī atbalsta summas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids;

15^{1}) ienākumi no metāllūžņu pārdošanas;

16) *(izslēgts ar 28.07.2017. likumu)*;

17) *(izslēgts ar 28.07.2017. likumu)*;

18) ienākumi no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;

19) iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums neatkarīgi no tā, kas fiziskās personas labā saņem šo ienākumu;

20) ienākumi no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu;

20^{1}) ienākums no mūža pensijas apdrošināšanas līgumiem (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), kas veidojas no apdrošinātāja piešķirtajām gratifikācijām;

20^{2}) ienākumam pielīdzināmi aizdevumi;

20^{3}) samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītais ienākums;

20^{4}) izložu un azartspēļu laimesti, ja šā likuma 9. panta pirmās daļas 5. punktā nav noteikts citādi;

20^{5}) ienākumi, kas radušies samazinātu vai dzēstu saistību rezultātā, izņemot šā likuma 9. panta pirmās daļas $8.^{3}$, $35.^{1}$, $35.^{2}$, $35.^{3}$, $35.^{4}$, $35.^{5}$, $35.^{6}$ un 45. punktā minētos ienākumus;

21) citi ienākumi, kas nav minēti šā likuma 9.pantā.

4. Šā panta otrā daļa neattiecas uz ienākumiem, ko fiziskā persona gūst uz tādu darba attiecību pamata, kas paredz šo personu nodarbināt uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa. Par taksācijas gada mēnesi, kurā persona ir nodarbināta (darba attiecībās) uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, minētās personas ienākumi, par kuriem maksājams algas nodoklis, ir uz darba attiecību pamata gūtā ienākuma daļa šādā apmērā:

1) virsniekiem — Ministru kabineta noteikto 2,5 mēneša minimālo darba algu apmērā;

2) pārējam personālam — Ministru kabineta noteikto 1,5 mēneša minimālo darba algu apmērā.

$4.^{1}$ Šā panta otrās un trešās daļas noteikumi neattiecas uz ienākumiem, kurus atbilstoši Padomes regulai Nr. 259/68 fiziskā persona — Latvijas Republikas rezidents — saņem no Eiropas Kopienas (tās institūcijām) un kurus apliek ar Kopienas nodokli saskaņā ar Padomes regulu Nr. 260/68.

$4.^{2}$ Šā panta otrās un $2.^{2}$ daļas noteikumi neattiecas uz sezonas laukstrādnieku ienākumu, par kuru saskaņā ar šā likuma $11.^{12}$ pantu tiek maksāts sezonas laukstrādnieku ienākuma nodoklis.

5. No maksātāja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēdz Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētos privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētā apdrošināšanas sabiedrībā iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas, kuras kopā nepārsniedz 10 procentus no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā, un iemaksātās dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju summas, kas nepārsniedz 10 procentus no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā, bet ne vairāk kā 750 *euro* gadā, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) darbības termiņš dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) nav īsāks par 10 gadiem;

2) darbības termiņš dzīvības, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgumam (bez līdzekļu uzkrāšanas) nav īsāks par vienu gadu;

3) dzīvības, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas līguma noteikumi paredz, ka apdrošināšanas atlīdzību par apdrošināšanas gadījumu izmaksā apdrošinātajai personai (vai tās labuma guvējam), citas summas, kas saistītas ar līguma darbību vai tā pārtraukšanu, izmaksā darba devējam (apdrošinājuma ņēmējam), un neparedz aizdevumu izsniegšanu apdrošinātajām personām;

4) *(izslēgts ar 20.12.2004. likumu)*.

5.[1] Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nesasniedzot šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto 10 gadu darbības termiņu, apliekamo ienākumu taksācijas gadā, kad tiek izmaksāta atpirkuma summa (vai — ja aprēķinātā atpirkuma summa ir nulle — gadā, kad līgums tiek izbeigts pirms termiņa), palielina par iepriekšējos taksācijas gados attaisnotajos izdevumos iekļautajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem saistībā ar šo izbeigto līgumu. Minētajam ienākumam tiek piemērota tā algota darba ienākumam noteiktā nodokļa likme, kas ir noteikta gadā, kad tiek izmaksāta pieprasītā atpirkuma summa.

5.[2] Šā panta piektajā daļā noteikto procentuālo ierobežojumu — 10 procenti no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā — nepiemēro maksātājam proporcionāli par tām taksācijas gada kalendāra dienām, kurās tas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, kā arī pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām maksātājam ir izsniegta darbnespējas lapa "B", attiecībā uz:

1) iemaksātajām dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju summām;

2) iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu), ja minētās iemaksas un maksājumi:

a) nepārsniedz iepriekš veikto maksājumu apmēru, pirms maksātājs devies bērna kopšanas atvaļinājumā vai pirms darbnespējas lapas "B" izsniegšanas, vai

b) tiek veikti atbilstoši darba devēja parasti īstenotajai atlīdzības politikai, tai skaitā atbilstoši darba tiesiskās attiecības regulējošiem līgumiem vai darba devēja izdotiem iekšējiem noteikumiem.

6. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

7. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

8. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

9. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

10. *(Izslēgta ar 28.07.2017. likumu)*

11. Šā likuma izpratnē dividendēm pielīdzināms ienākums ir:

1) individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, īpašnieka ienākums, veicot individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) pārskata gada un iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas sadali;

2) kooperatīvās sabiedrības veiktā peļņas atmaksa kooperatīvās sabiedrības biedriem atbilstoši viņu izmantoto kooperatīvās sabiedrības pakalpojumu apjomam vai jebkura cita kooperatīvās sabiedrības peļņas sadale tās biedriem;

3) personālsabiedrības biedram izmaksātā personālsabiedrības peļņas daļa, izņemot šā likuma 3. panta trešās daļas 5. punktā un 8. panta trešās daļas 3. punktā minētos ar nodokli apliekamos ienākumus.

11.[1] Šā likuma izpratnē procentiem pielīdzināms ienākums ir ienākums no parāda vērtspapīru atsavināšanas.

11.[2] Šā likuma izpratnē samaksa par intelektuālo īpašumu ir jebkurš maksājums, kuru saņem kā atlīdzību par

autortiesībām un blakustiesībām vai kā atlīdzību par tiesībām izmantot autortiesības un blakustiesības uz literatūras, zinātnes vai mākslas darbiem, ieskaitot datorprogrammas, filmas, fonogrammas, patentus, preču zīmes, dizainparaugu vai modeli, plānu, slepenu formulu vai procesu, vai par tiesībām izmantot ražošanas, komerciālās vai zinātniskās iekārtas, vai par to izmantošanu, vai par informāciju attiecībā uz rūpniecisku, komerciālu vai zinātnisku darbību un pieredzi.

11.^{3} Ja samaksu par intelektuālo īpašumu izmaksā ienākuma izmaksātājs, kas nav kolektīvā pārvaldījuma organizācija, minētais ienākums šā likuma izpratnē tiek uzskatīts par saimnieciskās darbības ienākumu, ja vien gūtais ienākums pēc ekonomiskās būtības nav uzskatāms par algota darba ienākumu atbilstoši šā panta 2.^{2} daļas nosacījumiem.

12. Piemērojot šā panta trešo daļu, maksātāja ar nodokli apliekamajā ienākumā neiekļauj dividendes vai peļņu, vai aktīvu vērtības pieauguma daļu, ko tam no ienākuma, par kuru saskaņā ar šā likuma 17.^{3} pantu jau ir samaksāts nodoklis, ir izmaksājusi ārvalsts sabiedrība, kurā maksātājam (rezidentam) ir būtiska līdzdalība.

13. Šā likuma izpratnē pensijai pielīdzināms ienākums ir apdrošināšanas atlīdzība, kas apdrošinātajam tiek izmaksāta saskaņā ar mūža pensijas apdrošināšanas līgumu (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam).

14. Šā likuma izpratnē no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas ienākumam ir pielīdzināms arī ienākums, kas gūts, pārdodot zarus, kuri paredzēti šķeldošanai un iegūti ārpus meža zemes, attīrot īpašumā esošās lauksaimniecības zemes no krūmiem, vai mežā, izstrādājot cirsmu.

15. No maksātāja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēdz darba devēja apmaksātos darba koplīgumā noteiktos darbinieka ēdināšanas izdevumus, ārstniecības izdevumus, izdevumus, kas saistīti ar darbinieka pārcelšanos uz citu dzīvesvietu, izmitināšanas izdevumus un transporta izdevumus, ja visu darbinieku izdevumu apmērs (to kopsumma) gadā nepārsniedz apmēru, kas iegūts, reizinot vidējo darbinieku skaitu Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma izpratnē ar 700 *euro*, un ja darba devējs izpilda šādus nosacījumus:

1) darba devēja apmaksātie darba koplīgumā noteiktie visu darbinieku ēdināšanas izdevumi, ārstniecības izdevumi, izdevumi, kas saistīti ar darbinieku pārcelšanos uz citu dzīvesvietu, izmitināšanas izdevumi un transporta izdevumi nepārsniedz piecus procentus no darba devēja gada kopējā bruto algu fonda;

2) darba devējs nodarbina vismaz sešus darbiniekus;

3) darba devējam pirmstaksācijas gada 15.decembrī saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parādnieku datubāzē pēdējās datu aktualizācijas datumā esošo informāciju nav nodokļu (nodevu) parādu (tai skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu), kas kopsummā pārsniedz 150 *euro*;

4) darba devējs ar tādu kompetentas institūcijas lēmumu vai tiesas nolēmumu, kas stājies spēkā un kļuvis nepārsūdzams, pēdējo divu taksācijas gadu laikā nav atzīts par vainīgu pārkāpumā, kurš izpaužas kā:

a) viena vai vairāku tādu valstu pilsoņu vai pavalstnieku nodarbināšana, kuri nav Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi vai pavalstnieki, ja tie Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā uzturas nelikumīgi,

b) personas nodarbināšana bez rakstveidā noslēgta darba līguma, ja nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā nav iesniegtas ziņas par darba ņēmēja statusa iegūšanu,

c) darbā notikuša nelaimes gadījuma neizmeklēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai slēpšana, ja šā nelaimes gadījuma rezultātā nodarbinātajam radušies smagi veselības traucējumi vai iestājusies nāve;

5) darba devējs ir veicis saimniecisko darbību vismaz vienu pilnu kalendāra gadu pirms taksācijas gada, kurā uzsāk atbrīvojuma piemērošanu attiecībā uz darbiniekiem;

6) darba devējam nav pasludināts maksātnespējas process, nav apturēta tā saimnieciskā darbība vai tas netiek likvidēts;

7) darba devējs uzglabā attiecīgos izdevumus apliecinošus ārējos attaisnojuma dokumentus.

16. Ja darba devējs ir uzņēmumu grupas dalībnieks un darba koplīguma nosacījumi attiecas uz visu uzņēmumu grupu, tad šā panta piecpadsmitās daļas 5.punktā minēto kritēriju attiecina uz visiem uzņēmumu grupas dalībniekiem kopumā.

17. Ja netiek izpildīti šā panta piecpadsmitajā un sešpadsmitajā daļā minētie nosacījumi, izmaksu summa, kurai gada laikā nepamatoti piemērots šā panta piecpadsmitajā daļā minētais atbrīvojums, uzskatāma par citiem labumiem dalībniekiem un darbiniekiem, kas nav bijuši iekļauti fiziskās personas ar nodokli apliekamajā ienākumā, un ir iekļaujama ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē pārskata gada pēdējā mēneša deklarācijā kā ar saimniecisko darbību nesaistīti izdevumi.

18. Ja darba devējs, kura darbiniekiem — maksātājiem — tiek piemērots šā panta piecpadsmitajā daļā noteiktais nodokļa atbrīvojums, vairs neizpilda kādu no atbrīvojuma piemērošanai noteiktajiem kritērijiem, maksātājam piemēro minēto atbrīvojumu no taksācijas gada sākuma līdz mēnesim, kurā darba devējs atbrīvojuma piemērošanai noteiktos kritērijus ir izpildījis (proporcionāli mēnešu skaitam).

19. Šā panta piecpadsmitajā daļā noteikto nodokļa atbrīvojumu nepiemēro, ja darba devējs ir valsts, pašvaldības, publiskas personas vai publiski privātā kapitālsabiedrība.

19.[1] No maksātāja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēdz darba devēja apmaksātos ar attālināta darba veikšanu saistītos darbinieka izdevumus, kurus atbilstoši Darba likumam sedz darba devējs, ja to kopējais apmērs mēnesī par pilna darba laika darbu nepārsniedz 40 *euro*.

19.[2] Šā panta 19.[1] daļu piemēro, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) vienošanās par attālināta darba veikšanu ir noteikta darba līgumā vai ar darba devēja rīkojumu un ir norādīts, kādus izdevumus darba devējs kompensē;

2) ar attālinātā darba veikšanu saistītos izdevumus sedz darba devējs, kuram ir iesniegta darbinieka algas nodokļa grāmatiņa;

3) ar attālinātā darba veikšanu saistīto izdevumu apmērs tiek noteikts proporcionāli slodzei un līgumā vai rīkojumā norādīto attālinātā darba dienu skaitam mēnesī, ja darbs tiek veikts gan attālināti, gan darba vietā.

19.[3] Šā panta 19.[1] daļu nepiemēro ilgstošas prombūtnes laikā, kas pārsniedz 30 dienas.

20. Šā likuma izpratnē uzņēmumu grupa sastāv no galvenā uzņēmuma un visiem galvenā uzņēmuma apakšuzņēmumiem, kur:

1) galvenais uzņēmums — uzņēmumu grupas dalībnieks — ir juridiskā vai fiziskā persona, kas ir Latvijas Republikas vai tādas valsts rezidents, ar kuru Latvijas Republikai ir noslēgta konvencija vai līgums par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, vai citas Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, kurš, pamatojoties uz spēkā esošo konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu, netiek atzīts arī par citas valsts (kas nav Eiropas Ekonomikas zonas valsts) rezidentu;

2) galvenā uzņēmuma apakšuzņēmums — uzņēmumu grupas dalībnieks — ir iekšzemes uzņēmums

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē vai uzņēmums — tādas valsts rezidents, ar kuru Latvijas Republikai ir noslēgta konvencija vai līgums par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, vai citas Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, kurš, pamatojoties uz spēkā esošo konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu, netiek atzīts arī par citas valsts (kas nav Eiropas Ekonomikas zonas valsts) rezidentu, no kura vismaz 90 procenti pieder:

a) galvenajam uzņēmumam,

b) vienam galvenā uzņēmuma apakšuzņēmumam vai vairākiem šādiem apakšuzņēmumiem,

c) galvenajam uzņēmumam un vienam tā apakšuzņēmumam vai vairākiem šādiem apakšuzņēmumiem kopā jebkādās kombinācijās.

21. Piemērojot šā panta divdesmito daļu, tiek uzskatīts, ka 90 procenti no uzņēmuma pieder vienam uzņēmumu grupas dalībniekam vai vairākiem šādiem dalībniekiem, ja tiek izpildīti šīs daļas 1. vai 2. punkta noteikumi:

1) gadījumos, kad visas uzņēmuma akcijas vai kapitāla daļas dod to īpašniekiem vienādas tiesības un priekšrocības, ja vienam uzņēmumu grupas dalībniekam vai vairākiem šādiem dalībniekiem pieder vismaz 90 procenti no šā uzņēmuma akcijām vai kapitāla daļām;

2) gadījumos, kad visas uzņēmuma akcijas vai kapitāla daļas nedod to īpašniekiem vienādas tiesības un priekšrocības, ja vienlaikus tiek izpildīti abi šādi noteikumi:

a) vienam uzņēmumu grupas dalībniekam vai vairākiem šādiem dalībniekiem pieder vismaz 90 procenti no visu šā uzņēmuma izlaisto akciju vai kapitāla daļu tirgus vērtības,

b) vienam uzņēmumu grupas dalībniekam vai vairākiem šādiem dalībniekiem ir vismaz 90 procenti no visām šā uzņēmuma akcionāru (daļu īpašnieku) balsīm, kuras var tikt saskaitītas katrā balsošanā.

22. Šā panta trešās daļas 20.^{5} punkta izpratnē par ienākumu neuzskata dzēstās vai samazinātās nodokļu saistības (parādus) un ar tām saistītās dzēstās vai samazinātās nokavējuma naudas un soda naudas.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 20.11.1997., 30.11.2000., 22.11.2001., 21.02.2002., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 17.05.2007., 08.11.2007., 14.11.2008., 01.12.2009., 09.08.2010., 20.12.2010., 08.09.2011., 22.09.2011., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 06.03.2014., 17.12.2014., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017., 22.11.2017., 27.11.2020., 17.12.2020., 16.11.2021., 20.10.2022., 15.06.2023., 07.12.2023., 04.12.2024. un 06.03.2025. likumu, kas stājas spēkā 20.03.2025.)

8.^{1} pants. Ienākumam pielīdzināmi aizdevumi

1. Ienākumam, izņemot šā panta otrajā daļā noteiktos gadījumus, pielīdzina aizdevumu (tā daļu), ko fiziskā persona, kas aizdevumu neņem saimnieciskās darbības ietvaros, nav atmaksājusi sešu mēnešu laikā pēc aizdevuma līgumā noteiktā aizdevuma atmaksas termiņa, bet ne ilgāk kā 66 mēnešu laikā no aizdevuma izsniegšanas dienas.

2. Ienākumam nepielīdzina:

1) viena aizdevēja izsniegto aizdevumu (arī vairāku aizdevumu summu), kas nepārsniedz 1500 *euro*;

2) aizdevumu, kas izsniegts fiziskajai personai, tās laulātajam vai ar to radniecībā esošām personām līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, lai tā segtu ārstniecības izdevumus šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.punkta "d" apakšpunkta izpratnē vai izglītības izdevumus šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.punkta "c" apakšpunkta izpratnē, ja aizdevums saņemts bezskaidras naudas norēķinu veidā un tā izlietošanu ārstniecībai vai izglītībai aizdevuma saņēmējs pamato attiecīgi ar šādiem viņa rīcībā esošiem dokumentiem:

a) ārsta norīkojums vai slēdziens, kas apliecina ārstniecības nepieciešamību (ir maksātāja rīcībā, sākot ar dienu, kad aizdevums saņemts),

b) attaisnojuma dokumenti, kas apliecina aizdevuma summas izlietošanu divu gadu laikā no aizdevuma saņemšanas dienas aizdevuma līgumā norādītajam ārstniecības vai izglītības mērķim;

3) aizdevumi, kurus fiziskajai personai izsniegusi persona, ar kuru to saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē.

3. Aizdevuma līguma kritēriji apliekamā ienākuma noteikšanas kārtības piemērošanai saskaņā ar šā panta devīto vai desmito daļu, ja fiziskajai personai, kas aizdevumu neņem saimnieciskās darbības ietvaros, aizdevumu ir izsniedzis komersants, individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, biedrība, nodibinājums, organizācija, fiziskā persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, vai uz līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas, ir šādi:

1) aizdevuma līgums ir noslēgts rakstveidā;

2) aizdevums tiek izsniegts bezskaidras naudas norēķinu veidā un aizdevuma atmaksa veicama bezskaidras naudas norēķinu veidā;

3) aizdevuma līgumā noteiktais aizdevuma atmaksas termiņš nepārsniedz 60 mēnešus;

4) aizdevuma izsniegšanas dienā aizdevējam nav nodokļu parādu, kas vecāki par vienu mēnesi no attiecīgā nodokļa likumā noteiktās samaksas dienas;

5) maksimālais aizdevuma apmērs (to kopsumma) nepārsniedz reizinājumu, kas iegūts, 30 procentus no aizdevuma ņēmēja vidējiem mēneša bruto ienākumiem pie aizdevēja pēdējo 12 mēnešu laikā līdz aizdevuma izsniegšanas dienai reizinot ar 60, bet, ja aizdevuma ņēmējs — īpašnieks (dalībnieks, biedrs) negūst ienākumus no aizdevēja, — maksimālais aizdevuma apmērs nepārsniedz uz aizdevuma ņēmēju attiecināmo aizdevēja pašu kapitāla apmēru (saskaņā ar pēdējo apstiprināto gada pārskatu);

6) visu aizdevēja sniegto aizdevumu summa fiziskajām personām, kas aizdevumu neņem saimnieciskās darbības ietvaros, nepārsniedz aizdevēja pašu kapitālu (saskaņā ar pēdējo apstiprināto gada pārskatu).

4. Ja fiziskās personas, kas aizdevumu neņem saimnieciskās darbības ietvaros, noslēgtais aizdevuma līgums ir noslēgts ar nerezidentu, kurš nav citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, un aizdevējs atrodas, ir izveidots vai nodibināts valstī, ar kuru Latvijai nav noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās neuzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, vai zemu nodokļu vai beznodokļu valstī vai teritorijā, aizdevuma līgumam jābūt noslēgtam notariālā akta formā.

5. Informāciju Valsts ieņēmumu dienestam par viena aizdevēja taksācijas gada laikā fiziskajai personai izsniegtajiem aizdevumiem, kuru apmērs (to kopsumma) vienai fiziskajai personai pārsniedz 15 000 *euro*, vai par aizdevumiem, kuru apmērs (to kopsumma) pirmstaksācijas gadā nepārsniedza 15 000 *euro*, bet kopā ar taksācijas gadā izsniegto aizdevumu pārsniedz 15 000 *euro*, kā arī informāciju par noslēgto aizdevuma līgumu un aizdevuma apmēru līdz pēctaksācijas gada 1.jūnijam Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apmērā sniedz:

1) aizdevējs, ja tas ir komersants, individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, biedrība, nodibinājums, organizācija, fiziskā persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, vai uz līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas;

2) maksātājs jeb pati fiziskā persona — aizdevuma ņēmēja, ja aizdevējs ir fiziskā persona — rezidents, kas aizdevumu nesniedz savas saimnieciskās darbības ietvaros, vai nerezidents, vai citos gadījumos.

6. Šā panta piektajā daļā noteiktā informācija sniedzama arī tad, ja aizdevējs izsniedz fiziskajai personai jaunu aizdevumu papildus aizdevumam (to kopsummai), par kuru Valsts ieņēmumu dienestam jau ir sniegta informācija un iepriekš sniegtā aizdevuma neatmaksātā daļa aizdevuma izsniegšanas dienā pārsniedz 15 000 *euro*.

7. Aizdevuma ņēmējs var nesniegt Valsts ieņēmumu dienestam šā panta piektās daļas 2.punktā un sestajā daļā minēto informāciju, ja aizdevēju ar aizdevuma ņēmēju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē.

8. Ja aizdevuma līguma spēkā stāšanās diena nesakrīt ar naudas pārskaitīšanas dienu, par aizdevuma izsniegšanas dienu uzskata naudas pārskaitīšanas (arī ieskaita) vai izmaksāšanas dienu. Ja viena aizdevēja fiziskajai personai izsniegto aizdevumu kopsumma pārsniedz 1500 *euro*, šā panta pirmajā daļā noteikto aizdevuma atmaksas termiņa tecējumu sāk skaitīt ar tā aizdevuma izsniegšanas dienu, ar kura izsniegšanu kopējais aizdevumu apmērs pārsniedz 1500 *euro*.

9. Ja ienākumam pielīdzina aizdevumu un aizdevuma līgums atbilst šā panta trešajā daļā noteiktajiem kritērijiem vai ja aizdevējs ir fiziskā persona, kas aizdevumu nesniedz savas saimnieciskās darbības ietvaros, vai nerezidents, saņemtā aizdevuma neatmaksāto daļu pielīdzina maksātāja ar nodokli apliekamajam ienākumam (bruto ienākumam), no kura maksātājs aprēķina iedzīvotāju ienākuma nodokli saskaņā ar šā likuma 15.panta otrajā daļā noteikto likmi un šajā likumā noteiktajos gadījumos — arī ar 15. panta vienpadsmitajā daļā noteikto papildu likmi.

10. Ja ienākumam pielīdzina aizdevumu un aizdevuma līgums neatbilst šā panta trešajā daļā noteiktajiem kritērijiem, saņemtā aizdevuma neatmaksāto daļu pielīdzina maksātāja ienākumam pēc nodokļa nomaksas. Aizdevējs aprēķina maksātāja — aizdevuma ņēmēja — ar nodokli apliekamo ienākumu un piemēro tam šā likuma 15.panta otrajā daļā noteikto likmi un likumā noteiktajos gadījumos — arī šā likuma 15. panta vienpadsmitajā daļā noteikto papildu likmi, kā arī no saviem līdzekļiem iemaksā nodokli budžetā šā likuma 17.pantā noteiktajā kārtībā.

11. Ja ienākumam pielīdzina aizdevumu un aizdevuma līgums neatbilst šā panta ceturtajā daļā minētajam nosacījumam vai fiziskā persona — aizdevuma ņēmēja — nav sniegusi informāciju saskaņā ar šā panta piektās daļas 2.punktu, aizdevumu pielīdzina ienākumam, uzskatot, ka ienākums ir gūts aizdevuma fakta konstatācijas dienā (ja līdz šai dienai nav veikta aizdevuma atmaksa). Ja aizdevuma ņemšanas fakts ir konstatēts nodokļu revīzijas (audita) laikā un par to likumā noteiktajā kārtībā nav sniegta informācija Valsts ieņēmumu dienestam, uzskata, ka ienākums ir gūts tā taksācijas perioda pēdējā dienā, par kuru tiek veikta nodokļu revīzija (audits).

12. Ja maksātājs — rezidents veic aizdevuma atmaksu pēc tam, kad aizdevējs (ienākuma izmaksātājs) par šo ienākumu likumā noteiktajā kārtībā ir nosūtījis Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par izmaksāto ienākumu, maksātājs — rezidents rakstveidā informē Valsts ieņēmumu dienestu par ienākumam pielīdzinātā aizdevuma atmaksu, pievienojot tā atmaksu apliecinošus dokumentus.

13. Ja maksātājs — rezidents pēc taksācijas gada deklarācijas iesniegšanas veic ienākumam pielīdzinātā aizdevuma atmaksu, tas likumā noteiktajā kārtībā ir tiesīgs iesniegt precizētu attiecīgā taksācijas gada deklarāciju un prasīt, lai Valsts ieņēmumu dienests atmaksā pārmaksāto nodokļa summu.

14. Ja maksātājs — nerezidents veic aizdevuma atmaksu pēc tam, kad aizdevējs (ienākuma izmaksātājs) par šo ienākumu likumā noteiktajā kārtībā ir nosūtījis Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par izmaksāto ienākumu un ieturējis nodokli, maksātājs — nerezidents likumā noteiktajā kārtībā var iesniegt taksācijas gada deklarāciju un prasīt, lai Valsts ieņēmumu dienests atmaksā pārmaksāto nodokļa summu.

15. Ja aizdevējs — komersants, individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, biedrība, nodibinājums, organizācija, fiziskā persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, vai uz līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas — šajā pantā minēto prasījumu cedē, tas aprēķina ar nodokli apliekamo ienākumu saskaņā ar šā panta desmito daļu un iemaksā nodokli vienotajā nodokļu kontā (likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē) līdz prasījuma cedēšanas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.

16. Šā panta pirmajā daļā noteikto aizdevumu atmaksas termiņa tecējums tiek apturēts fiziskās personas — aizdevuma ņēmējas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienā uz maksātnespējas procesa laiku. Ja tiesa, pabeidzot Maksātnespējas likumā noteikto saistību dzēšanas procedūru, pieņem lēmumu par parādnieka atbrīvošanu no atlikušajām parādu saistībām, kas norādītas fizisko personu saistību dzēšanas plānā, aizdevumu (tā daļu) nepielīdzina ienākumam šajā pantā noteiktajā kārtībā, bet maksātāja gūtajam ienākumam piemēro šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.^{2} punktā noteikto atbrīvojumu.

17. Šā panta noteikumus nepiemēro, ja aizdevējs ir kredītiestāde vai Attīstības finanšu institūcija, vai krājaizdevu sabiedrība, vai kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniegšanai.

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2014., 28.07.2017. un 23.05.2019. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

8.^{2} pants. Samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītais ienākums

1. Fiziskajai personai, kurai aizdevumu izsniedzis komersants, individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, biedrība, nodibinājums, organizācija, fiziskā persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, vai uz līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas (turpmāk šajā pantā — aizdevējs), ja šī fiziskā persona neņem aizdevumu savas saimnieciskās darbības ietvaros, samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radīto ienākumu nosaka kā pozitīvu starpību starp procentu maksājumiem, kas aprēķināti, izsniegtajam aizdevumam piemērojot Latvijas Bankas noteikto pirmstaksācijas gada iekšzemes nefinanšu uzņēmumiem izsniegto kredītu gada vidējo svērto procentu likmi izsniegtajiem kredītiem attiecīgajā valūtā pirmstaksācijas gadā, kas reizināta ar koeficientu 0,7 (turpmāk — nosacītā tirgus cena), un atbilstoši aizdevuma līgumam taksācijas gadā aprēķinātajiem procentu maksājumiem.

2. Šā panta pirmajā daļā minētais aizdevējs var būt gan rezidents, gan nerezidents.

3. Ja aizdevējam saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām" ir pienākums sniegt informāciju par darījumiem ar saistītām personām, aizdevējs samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radīto ienākumu nosaka kā pozitīvu starpību starp atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" nosacījumiem aprēķinātajiem procentu maksājumiem un atbilstoši aizdevuma līgumam taksācijas gadā aprēķinātajiem procentu maksājumiem.

4. Ja samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītais ienākums, kas noteikts saskaņā ar šā panta pirmo daļu, un ienākums, kas noteikts saskaņā ar šā panta trešo daļu, atšķiras, par samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radīto ienākumu uzskata mazāko no abiem.

5. Ja aizdevums tiek pielīdzināts ienākumam saskaņā ar šā likuma 8.^{1} pantu, par ienākumu uzskatāmi arī aizdevuma līgumā noteiktie, bet faktiski nesamaksātie procentu maksājumi (nesamaksātā procentu maksājumu daļa).

6. Ja aizdevums izsniegts uz laikposmu, kas īsāks par kalendāra gadu, šā panta pirmajā daļā minēto ienākumu nosaka proporcionāli mēnešu skaitam līdz aizdevuma līgumā noteiktajam aizdevuma atmaksas termiņam.

7. Šā panta nosacījumus nepiemēro procentu maksājumiem par aizdevumiem, kurus izsniegusi kredītiestāde vai Attīstības finanšu institūcija, vai krājaizdevu sabiedrība vai kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniegšanai.

8. Šā panta nosacījumus nepiemēro, ja aizdevējs ir individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), bet aizdevuma ņēmējs — šā individuālā uzņēmuma (zemnieka vai zvejnieka saimniecības) īpašnieks.

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015. Grozījumi septītajā daļā stājas spēkā 01.03.2015. Sk. pārejas noteikumu 113.punktu)

9. pants. Ar nodokli neapliekamo ienākumu veidi

1. Gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti šādi ienākumu veidi:

1) ienākumi no maksātāja lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, kā arī no sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedījamās sugas indivīda — parka vīngliemezis (*Helix pomatia*) — ieguves, ja tie nepārsniedz 3000 *euro* gadā, ņemot vērā šā panta 3.^{1}, 3.^{2} un 3.^{5} daļas nosacījumus;

2) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu)*;

2^{1}) dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, ja par aprēķinātajām dividendēm, dividendēm pielīdzinātu ienākumu vai nosacītajām dividendēm uzņēmuma līmenī no peļņas daļas, no kuras tiek maksātas dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

a) Latvijas Republikā ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu (šo atbrīvojumu nepiemēro, ja uzņēmumu ienākuma nodoklis ir samaksāts saskaņā ar likumu "Par uzņēmumu ienākuma nodokli"),

b) ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis vai ārvalstī no dividendēm, dividendēm pielīdzināma ienākuma vai nosacītajām dividendēm ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis;

2^{2}) likvidācijas kvota, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

a) Latvijas Republikā ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu,

b) ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis vai ārvalstī no likvidācijas kvotas ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis;

3) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu)*;

4) apdrošināšanas atlīdzības, kuras izmaksājušas Latvijas Republikā reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības, kas nodibinātas un darbojas saskaņā ar apdrošināšanas jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, kā arī citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības, kas nodibinātas un darbojas saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem, izņemot tās apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas atbilstoši:

a) dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līgumam, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs — juridiskā persona), pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa, vai

b) mūža pensijas apdrošināšanas līgumam (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam);

4^{1}) apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas, iestājoties apdrošināšanas gadījumam attiecībā uz apdrošinātās personas dzīvību un veselību nelaimes gadījuma vai slimības dēļ, saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (tai skaitā ar līdzekļu uzkrāšanu) neatkarīgi no tā, kas ir noslēdzis apdrošināšanas līgumu;

4^{2}) papildpensijas kapitāls, kas veidojies no pašas fiziskās personas vai tās laulātā, vai ar to radniecībā esošo personu līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši

licencētiem pensiju plāniem un izmaksāts pensiju plānu dalībniekiem;

5) izložu un azartspēļu laimesti, ja laimesta (tā vērtības) apmērs (to kopsumma) taksācijas gada laikā nepārsniedz 3000 *euro*;

6) ienākumi no Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību vērtspapīriem;

7) normatīvajos aktos noteiktie no budžeta izmaksājamie (paredzēti budžeta apropriācijā) pabalsti, arī no citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu budžeta izmaksātie pabalsti, pabalsti, kas noteikti šīs daļas 37., 37.^{1}, 37.^{2}, 38., 39. un 40.punktā, normatīvajos aktos noteiktā atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu un atlīdzība par audžuģimenes pienākumu veikšanu, izņemot pārejošas darba nespējas pabalstus un pabalstus, kuru piešķiršanas pamats ir personas darba vai dienesta attiecības ar budžeta finansētu institūciju vai arī pienākumu pildīšana vēlētā amatā, kurā persona iecelta, pamatojoties uz Saeimas, Ministru kabineta vai pašvaldības domes lēmumu, kā arī citi pabalsti, kas izmaksājami no Ministru kabineta noteiktajām biedrībām un nodibinājumiem;

8) stipendijas, kas izmaksātas no budžeta, Ministru kabineta apstiprinātas biedrības vai nodibinājuma līdzekļiem vai no to starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem, kurās līdzdalību ir apstiprinājis Ministru kabinets;

8^{1}) stipendijas līdz 280 *euro* mēnesī, ko izglītojamam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības, izmaksā komersants, iestāde, biedrība, nodibinājums, fiziskā persona, kura reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, kā arī individuālais uzņēmums, tai skaitā zemnieku vai zvejnieku saimniecība, un citi saimnieciskās darbības veicēji;

8^{2}) stipendijas (izglītības programmas apguves veicināšanai), kuras no ārstniecības iestādes līdzekļiem izmaksātas studējošajam, kas apgūst medicīniskās izglītības programmu, un darba devēja — ārstniecības iestādes — apmaksātā mācību maksa par darbinieka studijām rezidentūrā, ja maksātājs (darbinieks) vienlaikus negūst arī šajā punktā minēto stipendiju no darba devēja un vismaz trīs gadus pēc rezidentūras studiju beigšanas ir darba tiesiskajās attiecībās ar šo darba devēju — ārstniecības iestādi;

8^{3}) ienākums, kas gūts studiju un studējošo kredīta dzēšanas rezultātā;

9) mantojuma rezultātā gūtais ienākums, izņemot autoratlīdzību (autortiesību un blakustiesību atlīdzību), kuru izmaksā autortiesību mantiniekiem, un valsts fondētās pensijas kapitālu, kuru valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka nāves gadījumā manto un kurš tiek aprēķināts mantiniekam pirms mantinieka saistību dzēšanas pret sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu un valsts pamatbudžetu, kas izriet no sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts sociālo pabalstu un izdienas pensiju pārmaksām saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu", ja mantinieks izvēlējies to saņemt ar pārskaitījumu uz maksājumu kontu kredītiestādē;

10) konkursos un sacensībās saņemtās mantiskās un naudas balvas (prēmijas), kuru kopējā vērtība taksācijas gadā nepārsniedz 1500 *euro*, kā arī Baltijas Asamblejas balvu laureātiem izmaksātā naudas prēmija, Ministru kabineta balva un Ministru kabineta naudas balvas par izciliem sasniegumiem sportā;

11) uzturnauda (alimenti);

12) summas, kas uz tiesas sprieduma pamata vai saskaņā ar notariālā akta veidā noslēgtu vienošanos par laulāto kopīgās mantas sadali saņemtas laulības šķiršanas sakarā;

13) atlīdzība likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā par kaitējumu darbaspēju zaudējuma gadījumā, kas saistīts ar sakropļojumu vai citādu veselības bojājumu, kā arī apgādnieka zaudējuma sakarā;

14) darbinieka vai viņa radinieku (tuvinieku) nāves gadījumā darba devēja piešķirtais bēru pabalsts, kura vērtība nepārsniedz 500 *euro*;

15) palīdzība stihiskas nelaimes gadījumā vai citos ārkārtējos gadījumos, ja tā sniegta uz valsts vai pašvaldību pārvaldes institūciju lēmuma pamata;

16) kompensācijas izmaksas likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros, izņemot kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu;

16[1]) komandējuma un darba brauciena izdevumu kompensācijas normas Ministru kabineta noteiktajā apmērā vai apmērā, kas noteikts valstī, kurā tiek veikti darba vai dienesta pienākumi (darba vieta atrodas citā valstī);

17) ar Ministru kabineta lēmumu noteiktā apgāde natūrā, kā arī summas, kas izmaksātas šīs apgādes vietā;

18) atlīdzība par asiņu nodošanu un cita veida donorpalīdzību;

19) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu)*;

19[1]) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu)*;

19[2]) ienākumi no personīgā īpašuma (fiziskajai personai piederošas personiskai lietošanai paredzētas tādas kustamas lietas kā mēbeles, apģērbs un citas kustamas lietas) atsavināšanas, izņemot ienākumu no:

a) pārdošanai izgatavotas vai iegādātas lietas (ķermeniskas vai bezķermeniskas) pārdošanas,

b) kapitāla pieauguma un pārējā ienākuma no kapitāla;

c) metāllūžņu pārdošanas;

20) palīdzība, kas sniegta, pamatojoties uz arodbiedrības institūcijas lēmumu, no arodbiedrības naudas līdzekļiem, kuri veidojas no arodbiedrības biedru naudas maksājumiem un ārvalstu arodbiedrību ziedojumiem (dāvinājumiem) — 3000 *euro* gadā;

21) *(izslēgts ar 19.12.2006. likumu)*;

22) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu)*;

23) *(izslēgts ar 19.12.2006. likumu)*;

24) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu)*;

25) palīdzība naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas, pamatojoties uz reliģiskās organizācijas vai tās iestādes institūcijas (amatpersonas) lēmumu, sniegta no reliģiskās organizācijas vai tās iestādes naudas līdzekļiem, — 3000 *euro* gadā;

26) preču un pakalpojumu loteriju laimesti;

26[1]) *(izslēgts ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*;

26[2]) laimesti, kas gūti valsts mēroga izlozēs "Sporta loterija", "Sporto visi" un "Senatnes loterija";

27) palīdzība naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas sniegta no sabiedriskā labuma organizācijas (izņemot reliģisko organizāciju) līdzekļiem, vai palīdzība, ko budžeta finansētas institūcijas, labdarības vai filantropiskas organizācijas sniegušas lietās, kurām piemērots atbrīvojums no muitas nodokļa, — 3000 *euro* gadā. Palīdzība naudā, kas saņemta no sabiedriskā labuma organizācijas ārstniecības izdevumu segšanai (tai skaitā lai nodrošinātu slimnieka un to pavadošās personas pārvietošanos līdz ārstniecības iestādei), gada apliekamajā ienākumā netiek ietverta un ar nodokli netiek aplikta, ja attiecīgās summas izlietojums ārstniecības mērķiem ir apliecināts ar attaisnojuma dokumentiem, ko uzglabā sabiedriskā labuma organizācija;

28) kompensācija par īres līguma izbeigšanu un dzīvojamo telpu atbrīvošanu denacionalizēta vai likumīgajam īpašniekam atdota nama īrniekam, kurš attiecīgajā namā dzīvojis līdz īpašuma tiesību atjaunošanai likumīgajam īpašniekam (viņa mantiniekam);

29) ienākums, kas gūts, sniedzot palīdzību vai slepeni sadarbojoties ar operatīvās darbības subjektiem;

30) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu)*;

31) uzturēšanas līdzekļi, kas saņemti no speciālās aizsardzības iestādes;

32) darba devēja darbiniekam piešķirts apbalvojums (arī atzinības raksts, goda raksts, pateicības raksts, diploms, medaļa, piemiņas kauss), kam nav atlīdzības nozīmes rakstura, bet ir morāla novērtējuma raksturs;

32[1]) darba devēja dāvana, kas taksācijas gada laikā nepārsniedz 100 *euro*;

32[2]) darba devēja darbiniekam piešķirts bērna piedzimšanas pabalsts līdz 500 *euro* par katru vienās dzemdībās dzimušu bērnu, ja pabalsts izmaksāts sešu mēnešu laikā no bērna piedzimšanas dienas;

32[3]) mācību maksa, ko darba devējs apmaksājis par darbinieka studijām augstākās izglītības iegūšanai valsts akreditētās Latvijas izglītības iestādēs, Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs, ja augstākās izglītības iegūšana saistīta ar tādu prasmju apguvi, kuras nepieciešamas darba devējam;

32[4]) darba devēja darbiniekam vai viņa ģimenes loceklim piešķirta palīdzība naudā medicīnisko tehnoloģiju iegādei, ja ir izpildīti šā likuma 8. panta 2.[15] daļas nosacījumi;

33) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas maksātāja īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus pēc kārtas (minētajā 60 mēnešu periodā) līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai ir personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā maksātāja papildu adrese). Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, šīs panta daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir maksātāja īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums;

33[1]) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas maksātāja īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un pēdējos 60 mēnešus līdz nekustamā īpašuma atsavināšanas dienai ir bijis maksātāja vienīgais nekustamais īpašums. Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, šīs panta daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir maksātāja īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums;

34) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas radies saistībā ar mantas sadali laulības šķiršanas gadījumā, ja vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai tas ir bijis abu laulāto deklarētā

dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā papildu adrese);

34[1]) ienākums no Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā noteiktajā kārtībā atsavināta nekustamā īpašuma, ja minētais īpašums ir maksātāja īpašumā ilgāk par 60 mēnešiem (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā) vai ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas. Ja nekustamo īpašumu Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā noteiktajā kārtībā kompensē ar citu nekustamo īpašumu, atsavinot šādas kompensācijas veidā iegūto nekustamo īpašumu, par tā iegādes dienu uzskata dienu, kad zemesgrāmatā tika reģistrēts saskaņā ar Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumu atsavinātais nekustamais īpašums. Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir saņemts dāvinājumā no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, vai no šādas personas mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā, šīs daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir maksātāja īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā dāvinātāja vai mantojuma atstājēja īpašums;

34[2]) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas (attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā maksātāja vienīgais nekustamais īpašums), ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc nekustamā īpašuma atsavināšanas vai arī pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas;

34[3]) ienākums no Piespiedu dalītā īpašuma privatizētajās daudzdzīvokļu mājās izbeigšanas likumā noteiktajā kārtībā atsavinātā zemesgabala, ja minētais zemesgabals ir maksātāja īpašumā ilgāk par 60 mēnešiem (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā);

35) dāvanas no fiziskajām personām:

a) pilnā apmērā - ja dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē. Minētā norma nav piemērojama, ja dāvanu dāvina saimnieciskās darbības ietvaros,

b) līdz 1425 *euro* taksācijas gada laikā - ja dāvinātājs ir šā punkta "a" apakšpunktā neminēta fiziskā persona. Šī norma nav piemērojama, ja dāvanu dāvina fiziskā persona savas saimnieciskās darbības ietvaros, kā arī tad, ja fiziskā persona ir saņēmusi dāvanu ar atlīdzības raksturu Civillikuma izpratnē,

c) pilnā apmērā — neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, ja dāvinājums paredzēts un maksātājs to izlieto, lai segtu savus izdevumus par augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanu, izdevumiem par specialitātes (profesijas, amata, aroda) iegūšanu valsts akreditētās Latvijas izglītības iestādēs, kā arī Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs vai apgūstot valsts akreditētās izglītības programmas,

d) pilnā apmērā — neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, ja dāvinājums paredzēts un maksātājs to izlieto, lai segtu savus izdevumus par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu, izņemot kosmētiskās operācijas;

35[1]) ienākums, kas gūts laika posmā no 2011. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 31. decembrim aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, ja izpildās visi turpmāk šai punktā minētie nosacījumi:

a) saistību atmaksa ir (vai saistību rašanās brīdī bija) nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku,

b) ienākuma guvējs saistības ir uzņēmies nolūkā nodrošināt sevi (vai savu ģimeni) ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu un izmantojis šo aizdevumu nekustamā īpašuma iegādei, būvniecībai, rekonstrukcijai vai uzlabošanai,

c) *(izslēgts ar 30.04.2015. likumu),*

d) ienākuma guvējs (attiecībā uz aizdevēju) nav un nav bijis ar uzņēmumu saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē,

e) aizdevēju un ienākuma guvēju nesaista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē;

35^{2}) ienākums, kas gūts, Maksātnespējas likumā noteikto saistību dzēšanas procedūras ietvaros tiesai pieņemot lēmumu par parādnieka atbrīvošanu no atlikušajām parādu saistībām, kā arī ar pamatparādu saistītās dzēstās soda naudas, līgumsods vai nokavējuma procenti;

35^{3}) ienākums, kas gūts, iestājoties noilgumam saistībai starp kreditoru un parādnieku, jo kreditors nav iesniedzis kreditora prasījumu Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā;

35^{4}) ienākums, kas gūts aizdevuma (kredīta) dzēšanas rezultātā, ja atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likumam aizdevuma (kredīta) līgums paredz, ka nekustamais īpašums, kura iegādei tiek ņemts aizdevums (kredīts), kalpo par pietiekamu nodrošinājumu tam, lai saistības pret aizdevēju varētu tikt dzēstas pilnā apjomā, un vienošanās par aizdevuma (kredīta) dzēšanu noslēgta rakstveidā;

35^{5}) ienākums, kas gūts tādu aizdevuma (kredīta) saistību dzēšanas rezultātā, kuras nav izpildītas 2008. gada ekonomiskās lejupslīdes dēļ, ja tās vienpusēji dzēstas Kredītiestāžu likumā paredzētajos gadījumos, kārtībā un termiņā;

35^{6}) ienākums, kas gūts, atbrīvojot fizisko personu no parādsaistībām Fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām likumā noteiktajā kārtībā;

35^{7}) ienākums, kas gūts no kapitāla aktīva atsavināšanas fiziskās personas maksātnespējas procesā, ja fiziskā persona atbrīvota no saistībām saskaņā ar Maksātnespējas likuma 164. pantu;

36) uz tiesas sprieduma pamata no valsts budžeta izmaksājamās kompensācijas, kas nav saistītas ar darba attiecībām vai to pārtraukšanu vai kas nav kompensācijas par intelektuālo īpašumu un tiesībām uz to (autoratlīdzība, izpildītājatlīdzība, zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un viņu mantinieku honorāri) vai kompensācijas par tiesībām izmantot tiesības uz intelektuālo īpašumu;

36^{1}) uz valsts pārvaldes iestādes vai pašvaldības iestādes, citas atvasinātas publisko tiesību juridiskās personas vai iestādes ar patstāvīgu budžetu lēmuma vai tiesas nolēmuma pamata saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu izmaksājamais zaudējumu atlīdzinājums, kurš nav saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu un kuram nav ienākuma gūšanas rakstura;

36^{2}) kompensācija, kas samaksāta cietušajam par radīto kaitējumu, pamatojoties uz tiesas nolēmumu vai brīvprātīgi kriminālprocesā;

36^{3}) saskaņā ar Kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likumu izmaksātais kaitējuma atlīdzinājums, kurš nav saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu vai kuram nav ienākuma gūšanas rakstura;

36^{4}) atlīdzība par morālo kaitējumu, pamatojoties uz tiesas nolēmumu civillietā;

36^{5}) saskaņā ar Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumu izmaksātā atlīdzība (kompensācija) par zaudējumu un neērtību novēršanu, kuras radušās bijušajam īpašniekam vai citām

personām saistībā ar nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrības vajadzībām;

37) pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros amatpersonas (darbinieka), karavīra ievainojuma, sakropļojuma vai citāda veselībai nodarīta kaitējuma gadījumā, kā arī karavīram veselības traucējuma gadījumā, ja tas gūts, pildot amata (dienesta, darba) pienākumus;

37[1]) pabalsts likumos noteikto normu ietvaros Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi un valsts drošības iestāžu amatpersonas ievainojuma, sakropļojuma vai citāda veselībai nodarīta kaitējuma gadījumā (izņemot arodslimību), ja tā cietusi nelaimes gadījumā, bet nav pildījusi ar dzīvības vai veselības apdraudējumu (risku) saistītus dienesta (amata) pienākumus;

37[2]) pabalsts likumos noteikto normu ietvaros Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi un valsts drošības iestāžu amatpersonas nāves gadījumā;

38) pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros amatpersonas (darbinieka) nāves gadījumā, ja tā gājusi bojā, pildot amata (dienesta, darba) pienākumus, kuru izpilde ir saistīta ar risku, vai mirusi gada laikā pēc nelaimes gadījuma no tajā gūtajiem veselības traucējumiem;

39) pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros karavīra nāves gadījumā, ja viņš gājis bojā, pildot dienesta pienākumus, vai miris gada laikā pēc nelaimes gadījuma no tajā gūtajiem veselības traucējumiem;

40) pabalsti par dienestu ārvalstīs Ministru kabineta noteikto normu ietvaros;

41) labums no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, ja par šo automobili labuma gūšanas mēnesī ir samaksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis;

42) atbalsts izmaksu segšanai Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta projekta īstenošanai;

43) ienākums no šā likuma 8.panta 2.[5] daļā minēto akciju pirkuma tiesību īstenošanas, ja akciju pirkuma tiesības piešķirtas atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānam un īstenojas šādi nosacījumi:

a) akciju pirkuma tiesību minimālais turēšanas periods (periods no akciju pirkuma tiesību piešķiršanas dienas līdz dienai, kad darbinieks ir tiesīgs uzsākt akciju pirkuma tiesību īstenošanu) ir ne mazāks kā 12 mēneši,

b) akciju pirkuma tiesību minimālajā turēšanas periodā darbinieks ir darba attiecībās ar kapitālsabiedrību, kura piešķīrusi maksātājam akciju pirkuma tiesības vai ar kuru saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē maksātājam ir piešķīrusi akciju pirkuma tiesības,

c) darba devējs ir iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma 11.[11] panta ceturtajā daļā minēto informāciju,

d) akciju pirkuma tiesības tiek īstenotas ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no dienas, kad izbeigtas darba attiecības starp maksātāju un darba devēju (kapitālsabiedrība, kura piešķīrusi maksātājam akciju pirkuma tiesības vai kura ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē),

e) kapitālsabiedrība, kura piešķīrusi maksātājam akciju pirkuma tiesības, vai ar to saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē nav izsniegusi maksātājam aizdevumu, kas nav atmaksāts līdz akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdim, izņemot aizdevumus, kurus izsniedz šā likuma 8.[1] panta septiņpadsmitajā daļā minētā persona, kas ir kapitālsabiedrība, ja vien minētie aizdevumi netiek sniegti paša

aizdevēja akciju iegādei, īstenojot akciju pirkuma tiesības;

44) ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto personificēto izdevumu kompensācijas, kuras brīvprātīgā darba veicējam atbilstoši brīvprātīgā darba līguma noteikumiem sedz brīvprātīgā darba organizētāji:

a) par ēdināšanu, viesnīcu (naktsmītni), ceļa (transporta) izdevumiem, degvielu, apģērbu un apmācību — Ministru kabineta noteiktā sastāva un normu ietvaros un kuru kopējais apmērs taksācijas gada laikā (neatkarīgi no izmaksātāja) nepārsniedz 1000 *euro*,

b) par veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā, ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādu nelaimes gadījumu apdrošināšanu,

c) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu attiecībā uz trešajām personām (izņemot sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu), ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu,

d) par veselības pārbaudēm, ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādas veselības pārbaudes;

44[1]) ar kalpošanu reliģiskajā organizācijā saistīto personificēto izdevumu kompensācijas atbilstoši šā panta pirmās daļas 44. punktā minētajiem izdevumu veidiem un apmēriem, kuras sedz reliģiskā organizācija tajā kalpojošam personālam saskaņā ar rakstveidā noslēgto vienošanos;

45) samazinātu vai dzēstu saistību rezultātā gūtais ienākums, ja izpildās viens no šādiem nosacījumiem:

a) samazinātās vai dzēstās saistības ir iekļautas kreditora ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu,

b) samazinātās vai dzēstās saistības ir izslēgtas no kreditora uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes un ir izpildīts viens no Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 9. panta trešās daļas 4., 5., 6. punktā un 8. punkta "b" apakšpunktā vai 11. punktā minētajiem nosacījumiem;

46) no valsts budžeta izmaksājamais pabalsts par vienās dzemdībās dzimušu triju un vairāk bērnu piedzimšanu;

47) ienākumi, kas rodas, īstenojot atbalsta pasākumus fiziskajām personām (ārpus to saimnieciskās darbības), ja atbalsta pasākumi no valsts budžeta līdzekļiem tiek īstenoti ar Valsts ieņēmumu dienesta vai akciju sabiedrības "Attīstības finanšu institūcija Altum" starpniecību;

48) Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsta maksājums par individuālo siltumapgādes sistēmu uzlabošanu mājsaimniecībās;

49) vietējās pašvaldības līdzfinansējums nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai;

50) atbalsts izmaksu segšanai azbesta atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanai mājsaimniecībām šīfera jumtu un siltumizolācijas materiālu nomaiņas gadījumā.

1.[1] Gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti maksātāja — izglītojamā — saimnieciskās darbības ieņēmumi līdz 3000 *euro* gadā no saimnieciskās darbības, kas veikta izglītības iestādes īstenotas pamatizglītības un vidējās izglītības programmas ietvaros.

2. Ja šā panta pirmās daļas 1., 10., 14., 16., 16.[1], 20., 25., 27.punktā, 35.punkta "b" apakšpunktā, 37., 37.[1], 37.[2], 38., 39. un 40.punktā minētie ienākumi pārsniedz attiecīgās šajos punktos, kā arī šā panta 3.[5] daļā noteiktās summas (normas) lielumu, pārsnieguma summa tiek aplikta ar nodokli.

3. Šā panta noteikumi nav attiecināmi uz nerezidenta Latvijā gūto ienākumu, izņemot:

1) ienākumu, kuru taksācijas gadā Latvijā guvis nerezidents, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, un kurš ir lielāks par 75 procentiem no visiem kopējiem attiecīgā nerezidenta gūtajiem ienākumiem;

2) nerezidenta ienākumus, kas minēti šā panta pirmās daļas 2.[1], 14. un 17. punktā, un šā panta pirmās daļas 16. un 16.[1] punktā minētās kompensācijas, kas nerezidentam izmaksātas, lai segtu ar viņa darba vai amata pienākumu veikšanu saistīto komandējumu vai darba braucienu izdevumus;

3) šā panta pirmās daļas 33., 33.[1], 34., 34.[1] un 34.[2] punktā minētos ienākumus, kurus guvis nerezidents, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents;

4) šā panta pirmās daļas 2.[1] un 2.[2] punktā minētos ienākumus, kurus guvis nerezidents.

3.[1] Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā lauksaimnieciskā ražošana šā likuma izpratnē ir augkopības (arī koku stādu audzēšana, sēņu audzēšana, savvaļas ogu audzēšana), lopkopības (arī truškopība, putnkopība, biškopība un zvērkopība), iekšējo ūdeņu zivsaimniecības (zivju audzēšana privātajās ūdenstilpēs vai fiziskajai personai lietošanā nodotajās ūdenstilpēs) un dārzkopības (arī puķkopība, siltumnīcu saimniecība) produkcijas ražošana. Par maksātāja saimniecības lauksaimnieciskās ražošanas produkciju šā likuma izpratnē uzskatāma augu vai dzīvnieku valsts produkcija, kas tiek realizēta sākotnējā (nepārstrādātā) veidā vai pēc pirmapstrādes. Maksātāja saimniecībā pārdošanai sagatavotā lauksaimnieciskās ražošanas produkcija var būt ar augstāku pārstrādes pakāpi, ja visa pārstrāde (izņemot lopu kaušanu) ir veikta pašā saimniecībā.

3.[2] Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētie lauku tūrisma pakalpojumi šā likuma izpratnē ir lauku teritorijās vai lauku apdzīvotās vietās sniegtie viesu izmitināšanas pakalpojumi speciāli ierīkotās viesu izmitināšanas mītnēs vai citās pielāgotās telpās, kurās gultas vietu pamatskaits nepārsniedz 12 un gultas vietu papildu skaits nav lielāks par 6, kā arī ar tiem saistītie papildu pakalpojumi, kas balstās uz vietējiem kultūras un dabas resursiem.

3.[3] *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

3.[4] Šā panta pirmās daļas 4.punktu nepiemēro izmaksātajām apdrošināšanas atlīdzībām, ja apdrošināšanas prēmija ir bijusi iekļauta maksātāja saimnieciskās darbības izdevumos.

3.[5] Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētie ienākumi ietver arī valsts atbalsta vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai ietvaros saņemtos maksājumus līdz 3000 *euro* gadā.

3.[6] Šā panta pirmās daļas 2.[1] un 2.[2] punkta piemērošanai tiek pieņemts, ka uzņēmumu ienākuma nodoklis vai iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir samaksāts, ja dividendes vai dividendēm pielīdzināmu ienākumu, vai likvidācijas kvotu izmaksā citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrēta kapitālsabiedrība, kas nodibināta un darbojas saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem. Šā panta pirmās daļas 2.[1] un 2.[2] punkta normu nepiemēro, ja ienākuma izmaksātājs atrodas, ir izveidots vai nodibināts normatīvajos aktos minētajās zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs vai teritorijās.

3.[7] Nosacītās dividendes šā likuma izpratnē ir nosacītās dividendes Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē.

3.[8] Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai nepiemēro šā panta pirmās daļas 2.[1] punktā noteikto atbrīvojumu,

ja dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes izmaksātas, izmantojot Latvijas Republikā izveidotu komercsabiedrību vai citu juridisko personu, vai ārvalstu sabiedrību (turpmāk šā likuma izpratnē — struktūra), vai vienīgi vai galvenokārt tāpēc izveidotu struktūru virkni, lai izvairītos no ienākuma nodokļa maksājumiem vai samazinātu tos. Par tādu mērķi var liecināt šādas (bet ne tikai) pazīmes:

1) struktūra, izvērtējot visus faktus un apstākļus (nodokļu aprēķināšanai ņem vērā maksātāja darījumu ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu), uzskatāma par mākslīgi izveidotu;

2) ja maksātājam izmaksātās dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes tieši no izcelsmes avota būtu apliktas ar augstāku iedzīvotāju ienākuma nodokli, nekā izmaksājot tos, izmantojot struktūru vai struktūru virkni.

3.[9] Šā panta pirmās daļas 2.[1] punktā noteikto nodokļa atbrīvojumu nepiemēro dividendēm, kas izmaksātas, piemērojot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4.[2] pantu.

4. Šā panta pirmās daļas 8.punktā minētā stipendija ir vienreizēja vai sistemātiski ilgākā laika posmā izmaksāta naudas summa personai:

1) kura vispārēju vai izvēlētu izglītības (studiju) programmu apgūst izglītības iestādē vai patstāvīgi;

2) tās apgādībā esošo personu izglītības (studiju) programmas apgūšanas veicināšanai izglītības iestādē;

3) tās pētniecības darba vai radošā darba atbalstam.

5. Šā panta pirmās daļas 7.punkta izpratnē pabalsti ir arī saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem piešķirtie mūža granti valsts emeritētajiem zinātniekiem un Kultūrkapitāla fonda piešķirtās mūža stipendijas kultūras un mākslas darbiniekiem par nopelniem kultūras un mākslas attīstībā.

6. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā stipendijām no šā panta pirmās daļas 8.punktā minēto fondu vai starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem piešķirams atbrīvojums no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

6.[1] Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par nodibinātās stipendijas nolikuma reģistrāciju rakstveidā neizdod, bet lēmumu paziņo, informāciju publicējot Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietnē. Valsts ieņēmumu dienests ievieto informāciju vienas darbdienas laikā no lēmuma pieņemšanas dienas. Lēmums stājas spēkā nākamajā darba dienā pēc informācijas publicēšanas.

6.[2] Valsts ieņēmumu dienestam, lai nodrošinātu stipendijas piešķiršanas procesa caurskatāmību un novērstu izvairīšanos no iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas, izvērtējot stipendijas nolikumu un veicot ar stipendiju izmaksu saistītus kontroles pasākumus, ir tiesības vērtēt stipendijas atbilstību šā panta ceturtajā daļā minētajai stipendijas definīcijai ne tikai pēc juridiskās formas, bet arī ekonomiskās būtības, tajā skaitā (bet ne tikai):

1) vai, ņemot vērā stipendijas saņēmējam izvirzītās prasības, pēc būtības netiek izmaksāts cita veida ienākums (algota darba ienākums vai cita veida atlīdzība);

2) vai biedrība vai nodibinājums (fonds) netiek izmantoti tikai kā starpnieks ienākumu izmaksai konkrētai personai (tajā skaitā — vai uz stipendiju var pieteikties jebkura persona, kas atbilst stipendijas saņemšanas kritērijiem, vai nav tā, ka stipendiju pretendentiem izvirzītās prasības nepamatoti sašaurina iespējamo stipendiju saņēmēju loku);

3) stipendijas izmaksas līdzekļu avotu.

6.[3] Šā panta pirmās daļas 8.[2] punkta nosacījums par personas pienākumu vismaz trīs gadus pēc rezidentūras studiju beigšanas būt darba tiesiskajās attiecībās ar darba devēju — ārstniecības iestādi, kas segusi darbinieka mācību maksu par studijām rezidentūrā, — nav piemērojams gadījumos, kad darbinieks vai darba devējs objektīvu apstākļu dēļ nevar saglabāt darba tiesiskās attiecības, tostarp darbinieka veselības stāvokļa dēļ, ko apliecina ārsta atzinums, vai darba devēja likvidācijas gadījumā.

7. *(Izslēgta ar 14.11.2008. likumu)*

8. Ja tiek atsavināts nekustamais īpašums, ko veido ēka vai būve un zeme, uz kuras atrodas ēka vai būve, bet uz šo zemi īpašuma tiesības iegūtas un zemesgrāmatā nostiprinātas vēlāk nekā uz ēku vai būvi, tad par nekustamā īpašuma iegādes brīdi uzskata dienu, kad ēka vai būve ierakstīta zemesgrāmatā. Ja tiek atsavināts nekustamais īpašums, ko veido jaunbūve, ēka vai būve un zeme, bet uz šo jaunbūvi, ēku vai būvi īpašuma tiesības iegūtas un zemesgrāmatā nostiprinātas vēlāk nekā uz zemi, tad par nekustamā īpašuma iegādes brīdi uzskata dienu, kad jaunbūve, ēka vai būve ierakstīta zemesgrāmatā, izņemot šā panta pirmās daļas 33.[1] punktā noteikto gadījumu.

8.[1] Piemērojot šā panta pirmās daļas 33.punktu, ja persona, kurai ir Latvijas valstiskā piederība, uzturas ārpus Latvijas ilgāk par sešiem mēnešiem un tā ar konsulārās vai diplomātiskās pārstāvniecības starpniecību vai tieši Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei ir paziņojusi par savu dzīvesvietu ārvalstī saskaņā ar Iedzīvotāju reģistra likumu, tajā minētais laikposms, kad nekustamais īpašums bijis personas deklarētā dzīvesvieta (12 mēneši), ir summāri jebkuri 12 mēneši pēdējo 60 mēnešu laikā līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai.

8.[2] Ja maksātājam zemesgrāmatā ir reģistrēti vairāki nekustamā īpašuma objekti, tad, lai piemērotu šā panta pirmās daļas 34.[2] punktu, Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz maksātāja iesniegumu, izvērtē, vai minēto objektu kopums veido vienu nekustamo īpašumu Dzīvokļa īpašuma likuma izpratnē. Ja nekustamais īpašums saskaņā ar šā panta pirmās daļas 34.[2] punktu ir iegādāts pirms tā atsavināšanas, maksātājs mēneša laikā pēc ienākuma no kapitāla pieauguma gūšanas par to informē Valsts ieņēmumu dienestu.

9. Šā panta pirmās daļas 35.punkta “c” un “d” apakšpunktā paredzētais dāvinājums tiek saņemts tikai bezskaidras naudas norēķinu veidā, un tā izlietošanu izglītībai vai ārstniecībai dāvinājuma saņēmējs pamato attiecīgi ar šādiem dokumentiem, kas ir viņa rīcībā:

1) ārsta norīkojums vai slēdziens, kas apliecina ārstniecības nepieciešamību un ir maksātāja rīcībā, sākot ar dienu, kad dāvinājums saņemts;

2) attaisnojuma dokumenti, kas apliecina dāvinājuma summas izlietošanu divu gadu laikā no dāvinājuma saņemšanas dienas norādītajam izglītības vai ārstniecības mērķim.

10. Ja maksātāja saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā gūtajam ienākumam tiek piemērots šā panta pirmās daļas 35.punktā noteiktais atbrīvojums, šā panta pirmās daļas 35.[1] punktā paredzētais atbrīvojums netiek piemērots. Ja maksātāja saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā gūtajam ienākumam tiek piemērots šā panta pirmās daļas 35.[5] punktā noteiktais atbrīvojums, šā panta pirmās daļas 35.[1] punktā paredzētais atbrīvojums netiek piemērots.

10.[1] Šā likuma piemērošanā uzskata, ka galvotājam nerodas ienākums, ja viņš galvota aizdevuma (kredīta) dzēšanas vai samazināšanas rezultātā tiek atbrīvots no saistības vai saistība tiek samazināta, neatkarīgi no tā, vai galvotājam saistības izpildes pienākums iestājies, pamatojoties uz tiesas nolēmumu vai pušu panākto vienošanos par izlīgumu.

11. Šā panta pirmās daļas 43.punkta "b" apakšpunkta izpratnē attiecīgie nosacījumi īstenojas arī šādos gadījumos:

1) akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā maksātājs pēc darba attiecību izbeigšanas ar kapitālsabiedrību, kas piešķīrusi akciju pirkuma tiesības, ir stājies darba attiecībās ar kapitālsabiedrību, kas ir ar darba devēju saistīta

persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē;

2) akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā maksātājam ir piešķirta valsts vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi) un maksātājs un darba devējs ir izbeiguši darba tiesiskās attiecības.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.02.1996., 19.12.1996., 20.11.1997., 25.11.1999., 27.01.2000., 30.11.2000., 22.11.2001., 19.06.2003., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 17.05.2007., 24.04.2008., 14.11.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 21.10.2010., 28.10.2010., 20.12.2010., 16.06.2011., 08.09.2011., 22.09.2011., 15.12.2011., 31.05.2012., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 20.02.2014., 17.12.2014., 19.02.2015., 30.04.2015., 29.10.2015., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017., 22.11.2017., 10.05.2018., 13.12.2018., 21.03.2019., 09.07.2020., 27.11.2020., 17.12.2020., 04.02.2021., 16.11.2021., 12.05.2022., 20.10.2022., 15.06.2023., 07.12.2023., 04.12.2024., 06.03.2025., 30.04.2025. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2026. Sk. pārejas noteikumu 208. punktu)

10. pants. Attaisnotie izdevumi

1. Pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada apliekamo ienākumu apjoma tiek atskaitīti šādi maksātāja izdevumi:

1) nomaksātā sociālā nodokļa summa un valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi vai pēc būtības līdzīgi citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktie maksājumi;

1^1) solidaritātes nodoklis;

2) izdevumi par maksātāja un viņa ģimenes locekļu (gan tādu, kuru rezidences valsts ir Latvijas Republika, gan tādu, kuru rezidences valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts) kvalifikācijas paaugstināšanu, specialitātes iegūšanu, izglītības iegūšanu, tai skaitā interešu izglītības programmu apgūšanu bērniem, par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu un veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem apdrošināšanas sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas saskaņā ar apdrošināšanas jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem. Minēto izdevumu sastāvu un piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets;

3) summa, kas ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodota budžeta iestādei vai Latvijas Republikā reģistrētai biedrībai, nodibinājumam, reliģiskai organizācijai vai to iestādei, kurai piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, ar kuru Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, ja šī konvencija ir stājusies spēkā, reģistrētai nevalstiskai organizācijai, kura darbojas Latvijas sabiedriskā labuma organizācijas nosacījumiem pielīdzināmā statusā saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts normatīvajiem aktiem;

4) nosacītie izdevumi, kas saistīti ar samaksas par intelektuālo īpašumu gūšanu, 25 vai 50 procentu apmērā no samaksas par intelektuālo īpašumu (ja samaksu izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija vai tā tiek izmaksāta nerezidentam) par noteiktiem autoru darbu un izpildījumu veidiem. Minēto autoru darbu un izpildījumu veidus un nosacīto izdevumu piemērošanas apmēru atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida nosaka Ministru kabinets.

5) saskaņā ar likumu "Par privātajiem pensiju fondiem" izveidotajos privātajos pensiju fondos vai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīs reģistrētajos privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas;

6) apdrošināšanas prēmiju maksājumi, kas atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) izdarīti apdrošināšanas sabiedrībai, kura nodibināta un darbojas saskaņā ar apdrošināšanas jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētajai apdrošināšanas sabiedrībai, ja

ievēroti šādi nosacījumi:

a) apdrošinājuma ņēmējs un apdrošinātā persona ir pats nodokļa maksātājs,

b) dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) darbības termiņš nav īsāks par 10 gadiem,

c) dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) noteikumi paredz, ka apdrošināšanas atlīdzību par apdrošināšanas gadījumu (izņemot apdrošinātās personas nāves gadījumu) izmaksā apdrošinātajai personai, kas vienlaikus ir apdrošinājuma ņēmējs, bet citas summas, kas saistītas ar līguma darbību vai tā pārtraukšanu, izmaksā apdrošinājuma ņēmējam, kas vienlaikus ir apdrošinātā persona;

7) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu)*;

8) summas, kas atbilstoši Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumam ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodotas Latvijas Republikā reģistrētai politiskajai partijai vai politisko partiju apvienībai.

1.[1] Nauda vai cita lieta, kuru fiziskā persona — nodokļa maksātājs — bez atlīdzības nodod budžeta iestādei vai šā panta pirmās daļas 3. vai 8. punktā minētajai organizācijai tās statūtos, satversmē vai nolikumā noteikto mērķu sasniegšanai, šā panta izpratnē uzskatāma par ziedojumu, ja saņēmējam nav noteikts pretpienākums veikt darbības, kuras uzskatāmas par atlīdzību.

1.[2] Šā panta pirmās daļas 3.punktu nepiemēro, ja nodokļa maksātāja ziedojuma saņēmējam noteiktajā ziedojuma mērķī ietverta tieša vai netieša norāde uz konkrētu personu kā ziedoto līdzekļu saņēmēju, kas ir ar ziedotāju saistīta persona vai ziedotāja darbinieks, vai ziedotāja darbinieka ģimenes loceklis.

1.[3] Šā panta pirmās daļas 2., 3. un 8. punktā minētie maksātāja attaisnotie izdevumi kopā nedrīkst pārsniegt 50 procentus no maksātāja taksācijas gada apliekamā ienākuma lieluma, bet ne vairāk kā 600 *euro* (ja maksātājs attaisnotajos izdevumos iekļauj šā panta pirmās daļas 2. punktā minētos attaisnotos izdevumus par ģimenes locekļiem — ne vairāk kā 600 *euro* par katru ģimenes locekli, ja vien tas nav iekļauts kāda cita ģimenes locekļa deklarācijā).

1.[4] Šā panta pirmās daļas 2.punktu nepiemēro, ja fiziskās personas izdevumi ir segti no šā likuma 9.panta pirmās daļas 27.punktā vai 35.punkta "c" vai "d" apakšpunktā minētā ienākuma. Šā panta pirmās daļas 2. punktā minētos attaisnotos izdevumus maksātājs ir tiesīgs piemērot arī par brāli vai māsu — personu ar 1. vai 2. grupas invaliditāti.

1.[5] Šā panta pirmās daļas 3.punktu nepiemēro, ja nodokļa maksātājs, kas ziedo Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētai nevalstiskai organizācijai, vienlaikus ar deklarāciju nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam dokumentus, kas apliecina, ka:

1) ziedojuma saņēmējs ir rezidents kādā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī;

2) ziedojuma saņēmējam ir sabiedriskā labuma organizācijai pielīdzināms statuss rezidences valstī;

3) ziedojuma saņēmējs darbojas sabiedriskā labuma jomā, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai vai kādai tās daļai, it sevišķi ja tā vērsta uz labdarību, cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzību, pilsoniskas sabiedrības attīstību, izglītības, zinātnes, kultūras un veselības veicināšanu un slimību profilaksi, sporta atbalstīšanu, vides aizsardzību, palīdzības sniegšanu katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās, sabiedrības, it īpaši trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu, sociālās labklājības celšanu;

4) vismaz 75 procenti no maksātāja ziedotās summas izlietoti sabiedriskā labuma mērķiem.

1.[6] Ja maksātājs — pensiju plāna dalībnieks — taksācijas gadā veic iemaksas privātā pensiju fonda pensiju plānā un iekļauj tās taksācijas gada attaisnotajos izdevumos saskaņā ar šā panta pirmās daļas 5.punktu, bet taksācijas vai

pēctaksācijas gada laikā veic arī izmaksas no pensiju plāna, maksātāja apliekamais ienākums ir palielināms šādi:

1) ja pensiju plāna dalībnieks taksācijas gadā uzsāk dalību pensiju plānā un ir veicis iemaksas pensiju plānā pirmoreiz vai ja pensiju plāna dalībniekam pirms pirmstaksācijas gada 31.decembrī nav uzkrāts papildpensijas kapitāls un viņš nav veicis iemaksas pensiju plānā pirmstaksācijas gadā, — palielina pēctaksācijas gada apliekamo ienākumu par taksācijas un pēctaksācijas gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu summas un pirmstaksācijas gada 31.decembrī uzkrāto pensiju kapitāla starpību;

2) pārējos gadījumos — palielina pēctaksācijas gada apliekamo ienākumu par pēctaksācijas gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu un pirmstaksācijas gada 31.decembrī uzkrātā pensiju kapitāla starpību.

1.^{7} Šā panta 1.^{6} daļu nepiemēro pensiju plāna dalībnieka nāves gadījumā vai tad, ja pensiju plāna dalībnieks ir pirmās grupas invalīds uz mūžu vai par tādu tiek atzīts taksācijas vai pēctaksācijas gada laikā.

1.^{8} Nosakot apliekamā ienākuma palielinājumu, saskaņā ar šā panta 1.^{6} daļu summē iemaksas visos pensiju fondos un izmaksas no tiem un ņem vērā visu uzkrāto pensiju kapitālu neatkarīgi no pensiju fonda. Nosakot summārās iemaksas privātajos pensiju fondos un izmaksas no tiem, neņem vērā uzkrātā pensiju kapitāla (tā daļas) pārskaitījumus no citiem pensiju fondiem vai pārskaitījumus uz tiem.

1.^{9} Šā panta pirmās daļas 5. un 6. punktā minētie maksātāja attaisnotie izdevumi kopā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no maksātāja gada ienākuma lieluma šā likuma 15. panta divdesmit pirmās daļas izpratnē (šā panta otrajā daļā — no mēneša bruto darba samaksas, kas ir kalendāra mēneša darba samaksa pirms to summu atskaitīšanas, par kurām saskaņā ar šo likumu atļauts samazināt darbinieka apliekamo ienākumu, kā arī pirms jebkuru ieturējumu izdarīšanas), bet ne vairāk kā 4000 *euro* gadā.

1.^{10} Aprēķinot nodokli rezumējošā kārtībā, attaisnotajos izdevumos iekļauto taksācijas gadā samaksāto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu apmērs ir samazināms par summu, kas atbilstoši Solidaritātes nodokļa likumā noteiktajam ir pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā.

2. Pirms darbinieka ienākuma aplikšanas ar algas nodokli no mēneša ienākuma apjoma tiek atskaitīti šā panta pirmās daļas 1., 5. un 6.punktā minētie maksājumi.

3. No nerezidentu apliekamā ienākuma ir tiesības atskaitīt tikai šā panta pirmās daļas 1., 3., 4., 5., 6. un 8.punktā minētos attaisnotos izdevumus.

4. Nerezidentam, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents un taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem, nepiemēro šā panta trešo daļu.

5. Šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 5., 6. un 8.punktā minētos izdevumus nepiemēro mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja ienākumam no mikrouzņēmuma, ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā, astotajā un divpadsmitajā daļā noteiktā nodokļa likme, un ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem. Šā panta pirmajā daļā minētos izdevumus nepiemēro saimnieciskās darbības ienākumiem, par kuriem tiek maksāta samazinātā patentmaksa.

5.^{1} Šā panta pirmās daļas 2., 3., 5., 6. un 8. punktā minētos izdevumus nepiemēro ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15. panta 19.^{2} daļā noteiktā nodokļa likme.

6. Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nesasniedzot šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto 10 gadu darbības termiņu, šā panta pirmās daļas 6.punktu nepiemēro par visiem minētā līguma darbības gadiem.

7. Ja saskaņā ar noslēgto dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) notiek daļēja uzkrājuma

izmaksa, tad pēc daļējas uzkrājuma izmaksas veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem šā panta pirmās daļas 6.punkta nosacījumus nepiemēro.

8. Ja saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) daļēja uzkrājuma izmaksa notiek pirms šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteiktā 10 gadu darbības termiņa notecēšanas, tad papildus šā panta septītās daļas nosacījumam šā panta pirmās daļas 6.punkta nosacījumus nepiemēro pirms daļējas uzkrājuma izmaksas veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem.

9. Taksācijas gada ienākumu par šā panta pirmās daļas 1. punktā minētajiem attaisnotajiem izdevumiem nedrīkst samazināt, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

1) maksātāja — individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) īpašnieka — par sevi kā par pašnodarbinātu personu veiktās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas ir iekļautas individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) saimnieciskās darbības izdevumos;

2) to iemaksu objektu Latvijas Republikā ar nodokli neapliek.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 22.11.2001., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 17.05.2007., 08.11.2007., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 20.12.2010., 22.09.2011., 15.12.2011., 08.03.2012., 06.11.2013., 06.03.2014., 30.04.2015., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017., 22.11.2017., 27.11 2020., 16.11.2021. un 15.06.2023. likumu, kas stājas spēkā 12.07.2023. Grozījums par panta papildināšanu ar 5.[1] daļu stājas spēkā 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 195. punktu)

11. pants. No saimnieciskās darbības gūtā apliekamā ienākuma noteikšana

1. Fiziskās personas ienākums no saimnieciskās darbības tiek aprēķināts kā šajā pantā noteikto ieņēmumu un ar to gūšanu saistīto izdevumu starpība.

1.[1] Par fiziskās personas saimniecisko darbību ir uzskatāma jebkura darbība, kas vērsta uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību. Saimnieciskā darbība ietver arī ar uzņēmuma līguma izpildi saistīto darbību, profesionālo darbību, nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, komercaģenta, māklera un individuālā komersanta darbību, kā arī fiziskās personas īpašumā esoša individuālā uzņēmuma (arī zemnieka un zvejnieka saimniecības) darbību.

1.[2] Profesionālā darbība ir jebkura neatkarīga profesionālu pakalpojumu sniegšana ārpus darba tiesiskajām attiecībām, arī zinātniskā, literārā, pasniedzēja, aktiera, režisora, ārsta, zvērināta advokāta, zvērināta revidenta, zvērināta notāra, zvērināta mērnieka, zvērināta taksatora, mākslinieka, komponista, mūziķa, konsultanta, inženiera, zvērināta tiesu izpildītāja, grāmatveža vai arhitekta darbība.

1.[3] Fiziskās personas darbība kvalificējama kā saimnieciskā darbība, ja tā atbilst vienam no šādiem kritērijiem:

1) darījumu regularitāte un sistemātiskums (trīs un vairāk darījumi taksācijas periodā vai pieci un vairāk darījumi trijos taksācijas periodos);

2) ieņēmumi no darījuma pārsniedz 14 229 un vairāk *euro* taksācijas gadā, izņemot ienākumus no personīgā īpašuma atsavināšanas atbilstoši šā likuma 9.panta pirmās daļas 19.[2] punktam;

3) darbības ekonomiskā būtība vai personas īpašumā esošo lietu apjoms norāda uz sistemātisku darbību ar mērķi gūt atlīdzību.

1.[4] Fiziskās personas ienākuma gūšana no kapitāla un ienākuma gūšana no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas nav kvalificējama par saimniecisko darbību, ja izdevumi, kas saistīti ar šā ienākuma gūšanu, nav atzīti par saimnieciskās darbības izdevumiem.

1.[5] Fiziskās personas ienākuma gūšana no metāllūžņu pārdošanas nav kvalificējama kā saimnieciskā darbība neatkarīgi no atbilstības šā panta 1.[3] daļā minētajiem kritērijiem, izņemot gadījumu, kad metāllūžņus pārdod individuālais komersants, kurš atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai saņēmis licenci melno un krāsaino metālu atgriezumu un lūžņu iepirkšanai Latvijā.

2. Ieņēmumos, kas gūti no saimnieciskās darbības, tiek ieskaitīti:

1) ieņēmumi no preču, darbu un pakalpojumu pārdošanas;

2) ieņēmumi no īpašuma un telpu iznomāšanas vai izīrēšanas;

2[1]) *(izslēgts ar 28.07.2017. likumu)*;

3) summas, kas saņemtas soda naudas veidā;

4) citi saimnieciskās darbības ieņēmumi.

3. Izdevumos, ja tie saistīti ar taksācijas gada ienākuma gūšanu no saimnieciskās darbības, tiek ieskaitīti:

1) izdevumi par iegādātām izejvielām, materiāliem, pusfabrikātiem, izstrādājumiem, par inventāru, kura vērtība nepārsniedz 1000 *euro*, par precēm, kurināmo un enerģiju;

2) izdevumi, kas saistīti ar algotā darbaspēka izmantošanu likumdošanas aktos atļautajos gadījumos;

3) komandējumu, reklāmas, kancelejas, pasta, telegrāfa, teleksa, telefaksa, mārketinga un mākslas darbu taksācijas izdevumi;

4) pamatlīdzekļu nolietojums, ko aprēķina saskaņā ar šā likuma 11.[5] pantu un Ministru kabineta noteikumos noteikto kārtību;

5) izdevumi, kas saistīti ar pamatlīdzekļu kārtējo remontu;

6) nomas un īres maksa;

7) valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par darbiniekiem, kā arī atbilstoši šā likuma 8.panta piektās daļas noteikumiem par darbiniekiem iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas un iemaksas privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un dzīvības, veselības un negadījumu apdrošināšanas (bez līdzekļu uzkrāšanas) prēmiju summas;

7[1]) obligātās apdrošināšanas prēmiju maksājumi par saimnieciskajā darbībā izmantotiem pamatlīdzekļiem;

7[2]) solidaritātes nodoklis par darbiniekiem;

8) izdevumi par darbinieku izglītošanu un kvalifikācijas paaugstināšanu;

9) citu personu veikto ražošanas rakstura darbu un no citām personām saņemto pakalpojumu izmaksas, izņemot kapitālieguldījumu izmaksas;

10) procentu maksa par banku kredīta vai līzinga pakalpojumu izmantošanu, izņemot soda naudas maksājumus;

11) maksa par licenci;

12) zaudējumi tiesas noteiktajā apmērā, kuri nodarīti līgumpartneriem, neizpildot vai pienācīgi neizpildot savas saistības;

13) Latvijas Republikā noteikto nodokļu (izņemot iedzīvotāju ienākuma nodokli un pievienotās vērtības nodokli) un nodevu (izņemot valsts nodevu par prasības pieteikumu tiesā) maksājumi;

14) meža atjaunošanas izmaksas 25 procentu apmērā, ja ir noslēgta vienošanās attiecīgi ar meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju par meža atjaunošanu un meža atjaunošanas izmaksas netiks iekļautas saimnieciskās darbības izdevumos;

14^{1}) ar kokmateriālu sagatavošanu un atsavināšanu saistītās izmaksas 50 procentu apmērā no kokmateriālu atsavināšanas ieņēmumiem, ja šīs izmaksas netiek dokumentāri pamatotas;

15) citi izdevumi, kas saistīti ar saimniecisko darbību un nepieciešami tās nodrošināšanai, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem.

3.^{1} *(Atzīta par spēkā neesošu ar Satversmes tiesas 07.01.2022. spriedumu)*

3.^{2} *(Izslēgta ar 20.10.2022. likumu)*

3.^{3} *(Izslēgta ar 20.10.2022. likumu)*

3.^{4} *(Izslēgta ar 20.10.2022. likumu)*

3.^{5} Nosacītie izdevumi, kas saistīti ar samaksas par intelektuālo īpašumu (izņemot ienākumus, kurus izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija) gūšanu, kā arī literatūras, zinātnes vai mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un izpildītāju izdevumi, kuri saistīti ar šo darbu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu un par kuriem autori un izpildītāji saņem atlīdzību, ja šie maksātāji negūst cita veida saimnieciskās darbības ieņēmumus, par noteiktiem autoru darbu un izpildījumu veidiem ir 25 vai 50 procentu apmērā no saimnieciskās darbības ieņēmumiem. Minēto autoru darbu un izpildījumu veidus un nosacīto izdevumu piemērošanas apmēru atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida nosaka Ministru kabinets. Ja maksātāja saimnieciskās darbības faktiskie izdevumi ir lielāki, viņš ir tiesīgs piemērot saimnieciskās darbības izdevumus uz attaisnojuma dokumentu pamata (šajā gadījumā nepiemēro nosacīto izdevumu normu 25 vai 50 procentu apmērā no saimnieciskās darbības ieņēmumiem).

3.^{6} Ja samaksu par intelektuālo īpašumu izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija, minēto ienākumu neietver maksātāja saimnieciskās darbības ienākumos.

4. Ar saimniecisko darbību saistītajos izdevumos netiek ieskaitīti izdevumi, kas saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu tiek uzskatīti par ar saimniecisko darbību nesaistītiem izdevumiem.

5. *(Izslēgta ar 19.12.2006. likumu.)*

6. Apliekamajā ienākumā netiek ietverti lauksaimniecības produkti (pašpatēriņš), ko savām vajadzībām izlietojis maksātājs un viņa ģimenes locekļi, kā arī personas, kuras ar maksātāju ir radniecībā līdz trešajai pakāpei vai svainībā līdz otrajai pakāpei.

7. *(Izslēgta ar 22.09.2011. likumu)*

8. *(Izslēgta ar 13.05.2010. likumu)*

9. Maksātāja taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumi sedzami hronoloģiskā secībā no nākamo triju taksācijas gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma.

9.[1] Fiziskās personas taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumus, kas radušies maksātājam — mikrouzņēmuma īpašniekam, kad tas bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, nedrīkst pārnest uz nākamajiem taksācijas gadiem, nosakot saimnieciskās darbības apliekamo ienākumu.

10. *(Izslēgta ar 06.11.2013. likumu)*

11. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

12. Ja maksātājam nerodas saimnieciskās darbības izdevumi vai tie ir nebūtiski, maksātājs, gūstot ienākumu no īpašuma [iznomājot vai izīrējot nekustamo īpašumu (arī pārdodot īres tiesības), nododot lietu tālāk apakšnomniekam vai apakšīrniekam, iznomājot kustamo mantu vai gūstot samaksu par dabas resursu izmantošanu vai izmantošanas aprobežojumiem] vai gūstot ienākumu no kustamas lietas atsavināšanas, kas atbilst tikai šā panta 1.[3] daļas 2.punktam, var nereģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs. Šajā gadījumā maksātājs nav tiesīgs piemērot saimnieciskās darbības izdevumus un tajos iekļaut ar īpašuma uzturēšanu un pārvaldīšanu saistītos izdevumus, izņemot nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par attiecīgo nekustamo īpašumu. Maksātājs veic saimnieciskās darbības ieņēmumu uzskaiti. Saimnieciskās darbības ieņēmumus maksātājs hronoloģiskā secībā uzskaita ieņēmumu uzskaites reģistrā, kurā norāda ieraksta kārtas numuru, datumu, attaisnojuma dokumenta numuru un datumu, darījuma dalībnieku (fiziskās personas vārdu un uzvārdu, juridiskās personas nosaukumu), darījuma aprakstu, darījuma summu un citu nepieciešamo informāciju. Maksātājs saimnieciskās darbības ieņēmumus var neuzskaitīt ieņēmumu uzskaites reģistrā, ja saimnieciskās darbības ieņēmumi ir gūti tikai bezskaidras naudas veidā.

13. Maksātājs, kas gūst ienākumu no piemājas saimniecības vai personīgās palīgsaimniecības, vai no sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedījamās sugas indivīda — parka vīngliemezis (*Helix pomatia*) — ieguves, ja minētie ienākumi saskaņā ar šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktu nepārsniedz 3000 *euro* gadā, var nereģistrēties kā saimnieciskās darbības veicējs. Lai noteiktu dienu, kad šajā panta daļā minētie taksācijas gada ienākumi sasniedz 3000 *euro*, maksātājs rakstveidā veic ienākumu uzskaiti brīvi izraudzītā formā, summējot gūtos ienākumus.

13.[1] Maksātājs — izglītojamais, kurš gūst ieņēmumus līdz 3000 *euro* gadā no saimnieciskās darbības, kas veikta izglītības iestādes īstenotas pamatizglītības un vidējās izglītības programmas ietvaros, — var nereģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs. Lai noteiktu dienu, kad šajā daļā minētie taksācijas gada ieņēmumi sasniedz 3000 *euro*, maksātājs rakstveidā veic savu ieņēmumu uzskaiti brīvi izraudzītā vai izglītības iestādes noteiktā formā, tos summējot.

14. Šā panta noteikumus, izņemot 9.[1] daļu, nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlējies maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.

15. Saimnieciskās darbības izdevumi, kas attiecas uz taksācijas periodiem, kuros maksātājs bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, netiek ņemti vērā, nosakot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu no saimnieciskās darbības.

16. Maksātāji, kas kārto grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā, valsts atbalsta lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai summas, kuras atbilstoši atbalsta nosacījumiem piešķirtas, lai kompensētu pamatlīdzekļa iegādes izdevumus, saimnieciskās darbības ieņēmumos iekļauj pakāpeniski vairāku taksācijas gadu laikā atbilstoši attiecīgajā taksācijas gadā nodokļa aprēķināšanas vajadzībām noteiktajai attiecīgā pamatlīdzekļa nolietojuma vērtībai. Ja saņemtā valsts atbalsta lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai summa daļēji sedz pamatlīdzekļa iegādes vai izveidošanas izmaksas, to iekļauj attiecīgo pārskata gadu ieņēmumos atbilstoši tām šā pamatlīdzekļa kārtējā gada nolietojuma un vērtības norakstījumu summu daļām, kuras attiecas uz saņemto valsts atbalstu lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

17. Maksātāji, kuri kārto grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā un ir saņēmuši valsts atbalsta vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai maksājumu avansus, kas atbilstoši atbalsta nosacījumiem piešķirti, lai kompensētu izdevumus, kuri maksātājam faktiski radīsies šo maksājumu administrēšanai un izmaksai saimnieciskajā gadā, kas sākas taksācijas gada 1.jūlijā un beidzas pēctaksācijas gada 30.jūnijā, šīs summas ir tiesīgi iekļaut pēctaksācijas gada saimnieciskās darbības ieņēmumos.

18. Maksātājs, kuru uz uzņēmuma līguma pamata nodarbina komersants, individuālais uzņēmums (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, iestāde, organizācija, biedrība, nodibinājums vai fiziskā persona, kas reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, ir tiesīgs nereģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs. Šajā gadījumā maksātājs, nosakot ar nodokli apliekamo ienākumu, nav tiesīgs piemērot saimnieciskās darbības izdevumus.

19. *(Izslēgta ar 06.11.2013. likumu)*

20. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šo pantu, vienlaikus nevar būt samazinātās patentmaksas vai mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

21. Šā panta divdesmitās daļas noteikumi neattiecas uz maksātāju, kas saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šā panta divpadsmito daļu.

22. Ja maksātājam samaksu par intelektuālo īpašumu izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija, viņam nav jāreģistrējas kā saimnieciskās darbības veicējam, bet nodokli ietur ienākuma izmaksātājs, piemērojot šā likuma 17. panta desmitās daļas 1. punktā un $10.^1$ daļā noteikto kārtību.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 02.10.1997., 20.11.1997., 25.11.1999., 22.11.2001., 11.12.2003., 10.03.2005., 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 17.05.2007., 08.11.2007., 14.11.2008., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 22.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 17.12.2014., 30.04.2015., 30.11.2015., 28.07.2017., 23.05.2019., 27.11. 2020., Satversmes tiesas 07.01.2022. spriedumu, 20.10.2022., 04.12.2024. un 30.04.2025. likumu, kas stājas spēkā 16.05.2025. $13.^1$ daļu piemēro no 01.01.2025. Sk. pārejas noteikumu 207. punktu)

11.^{1} pants. Īpaši noteikumi saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai maksātājiem, kas kārto grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā

1. Maksātājs, kas atbilstoši Grāmatvedības likumam kārto grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, saimnieciskās darbības ienākumu nosaka, koriģējot šajā pantā noteiktajā kārtībā ieņēmumu un izdevumu pārskatā uzrādīto ieņēmumu un izdevumu starpību (turpmāk šajā pantā — rezultāts).

2. Maksātājs, kas atbilstoši Grāmatvedības likumam izvēlas kārtot grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai darījumus un notikumus atzīst tajā periodā, kad tie notiek, neatkarīgi no tā, kad tiek veikti norēķini, un gatavo bilanci un ieņēmumu un izdevumu pārskatu saskaņā ar Grāmatvedības likuma 23. panta trešo daļu.

3. Rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par tiem izdevumiem (izdevumu daļu), kuri nav tieši saistīti ar maksātāja (tā individuālā uzņēmuma) saimniecisko darbību saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu.

4. Rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par:

1) soda naudām, līgumsodiem un naudas sodiem izmantoto summu, kā arī nokavējuma naudas un citu soda sankciju summu, kas aprēķināta saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām" un konkrēto nodokļu likumiem;

2) neatlīdzinātajām iztrūkumu vai izlaupījumu summām:

a) kas pārsniedz 145 *euro*, ja par notikušo nav ziņots tiesībsargājošām iestādēm, kuras pieņēmušas lēmumu par kriminālprocesa uzsākšanu vai atteikšanu uzsākt kriminālprocesu, vai

b) pārsniedz maksātāja plānoto zudumu normu, kas aprēķināta, pamatojoties uz iepriekšējo triju taksācijas gadu faktiskajiem zudumiem;

3) *(izslēgts ar 28.07.2017. likumu)*;

4) bezcerīgo (zaudēto, bez cerībām tos kādreiz atgūt) parādu summām, kas tieši iekļautas izmaksās, ja tās neatbilst šā likuma 11.^{3} pantā noteiktajiem nosacījumiem debitoru parādu atzīšanai par zaudētajiem parādiem, kā arī citos 11.^{3} pantā noteiktajos gadījumos;

5) maksātāja ārvalstīs samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokļa (vai tam atbilstoša nodokļa) summu;

6) maksājumu summu par prettiesisku dabas resursu ieguvi vai lietošanu;

7) darbinieku labā izdarītajām darba devēja iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un iemaksātajām apdrošināšanas prēmiju summām par darbinieku dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) saskaņā ar šā likuma 8. panta piekto daļu, ja nodokļa maksātājam taksācijas perioda pēdējā dienā nodokļu parāda kopsumma pārsniedz 150 *euro*, izņemot nodokļu maksājumus, kuru maksāšanas termiņi ir pagarināti saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām";

8) *(izslēgts ar 23.03.2023. likumu)*;

9) apdrošināšanas prēmijas maksājumiem, kas veikti apdrošināšanas sabiedrībām, kuras izveidotas un darbojas ārpus Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīm;

10) darbinieku labā privātajos pensiju fondos izdarītajām iemaksām, ja tās iemaksātas pensiju fondos, kas izveidoti un darbojas ārpus Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīm;

11) *(izslēgts ar 28.07.2017. likumu)*.

5. Maksātājs rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par saskaņā ar Grāmatvedības likumu un uz tā pamata izdotajiem normatīvajiem aktiem pārskata gadā norakstīto pamatlīdzekļu nolietojuma un norakstīto nemateriālo ieguldījumu vērtību summu, bet samazina (negatīva rezultāta gadījumā — palielina) — par saskaņā ar šā likuma 11.^{5} panta un Ministru kabineta noteikumos noteiktajām prasībām aprēķināto pamatlīdzekļu nolietojuma un norakstīto nemateriālo ieguldījumu vērtību summu.

5.^{1} Nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, neņem vērā bilances posteņu pārvērtēšanas rezultātus, izņemot aktīvu pārvērtēšanu sakarā ar ārvalstu valūtas kursa maiņu. Aktīvus un pasīvus, kuru nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē euro pēc grāmatvedībā izmantojamā ārvalstu valūtas kursa taksācijas gada pēdējās kalendāra dienas beigās un, nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, ņem vērā attiecīgos ienākumus vai zaudējumus.

6. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

6.^{1} *(Atzīta par spēkā neesošu ar Satversmes tiesas 07.01.2022. spriedumu)*

7. Ja maksātājs gūst ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, tas samazina saimnieciskās darbības ienākumu par šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktā minēto neapliekamo ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas. Ja maksātājs gūst ienākumu no

lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumiem un citiem saimnieciskās darbības veidiem, tas samazina saimnieciskās darbības ienākumu par šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktā minēto neapliekamo ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas proporcionāli lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas ieņēmumiem kopējos saimnieciskās darbības ieņēmumos.

8. Maksātāja taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumi pēc šajā pantā noteikto korekciju veikšanas sedzami hronoloģiskā secībā no nākamo triju taksācijas gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma.

9. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

10. Maksātājs, kas uzsācis kārtot grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, to dara vismaz piecus taksācijas gadus pēc kārtas.

11. Šā panta noteikumus, izņemot otro daļu, nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlējies maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.

12. Fiziskās personas taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumus, kas radušies maksātājam — mikrouzņēmuma īpašniekam, kad tas bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, nedrīkst pārnest uz nākamajiem taksācijas gadiem, nosakot saimnieciskās darbības apliekamo ienākumu.

13. Saimnieciskās darbības izdevumi, kas attiecas uz taksācijas periodiem, kuros maksātājs bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, netiek ņemti vērā, nosakot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu no saimnieciskās darbības.

14. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šo pantu, vienlaikus nevar būt samazinātās patentmaksas vai mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2007., 01.12.2009., 09.08.2010., 19.09.2013., 06.11.2013., 17.12.2014., 30.11.2015., 28.07.2017., 27.11.2020., Satversmes tiesas 07.01.2022. spriedumu, 20.10.2022., 23.03.2023. un 07.12.2023. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

11.[2] pants. Īpaši noteikumi fiziskās personas — individuālā uzņēmuma (arī zemnieka un zvejnieka saimniecības) īpašnieka — saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai

(Izslēgts ar 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

11.[3] pants. Zaudētie parādi

1. Debitoru parādus var uzskatīt par zaudēto parādu summām, ja ievēroti pirmie divi un viens no pārējiem šajā daļā minētajiem nosacījumiem:

1) ienākums, kas attiecas uz šiem parādiem, pirms tam ir iekļauts saimnieciskās darbības ienākuma aprēķinā;

2) debitors ir Latvijas nodokļu maksātājs — rezidents vai pastāvīgā pārstāvniecība, vai to valstu rezidents, ar kurām Latvija ir noslēgusi konvencijas par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, ja šīs konvencijas ir stājušās spēkā, vai arī Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents;

3) debitors ir valsts vai pašvaldības kapitālsabiedrība, kas likvidēta atbilstoši attiecīgas institūcijas lēmumam;

4) ir tiesas spriedums par parāda piedziņu no debitora un tiesu izpildītāja akts par piedziņas neiespējamību un komercsabiedrība — debitors ir izslēgta no Komercreģistra;

5) ir tiesas spriedums par parāda piedziņu no debitora — fiziskās personas — un tiesu izpildītāja akts par piedziņas neiespējamību vai, ja debitora parāda piedziņa tiesas ceļā nav iespējama lietderības apsvērumu dēļ, jo debitora parāda summa ir mazāka nekā ar tās atgūšanu saistītie izdevumi, un iepriekš ir veikti pasākumi parāda atgūšanai, ievērojot nosacījumu, ka attiecīgā debitora parāda summa nepārsniedz 0,2 procentus no nodokļa maksātāja taksācijas gada neto apgrozījuma.

2. Ja debitors ir fiziskā persona un ir izpildīti šā panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktie nosacījumi, rezultātu samazina (ja rezultāts negatīvs, — palielina) par zaudētā parāda summu pēc attiecīgā debitora — fiziskās personas — bankrota procedūras pabeigšanas (ir tiesas lēmums par bankrota procedūras pabeigšanu).

2.[1] Ja debitors ir juridiskā persona un ir izpildīti šā panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktie nosacījumi, rezultātu samazina (ja rezultāts negatīvs, — palielina) par zaudētā parāda summu, kas ir atzīta saskaņā ar kreditora prasījumu reģistru, kad debitoram ir pabeigts maksātnespējas process un par to ir pieņemts tiesas nolēmums.

2.[2] Ja debitoram piemēro tiesiskās aizsardzības procesu un tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā, kuru apstiprinājusi tiesa, ir paredzēta proporcionāla debitora pamatparāda, līgumsoda vai procentu dzēšana vai samazināšana, rezultātu samazina (ja rezultāts negatīvs, — palielina) par attiecīgi samazināto vai dzēsto parāda summu.

3. Ja maksātājam (tā individuālajam uzņēmumam) norēķinu kontā atradās naudas summas brīdī, kad konta turētājam tiek pabeigts maksātnespējas process, maksātājs piemēro Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma attiecīgās normas.

4. Rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par starpību starp zaudētā parāda summu un to naudas summu, kas iegūta no savu prasījuma tiesību nodošanas citām personām, ja nodokļa maksātājs savas prasījuma tiesības attiecībā uz zaudēto parādu, kas atbilst šajā pantā minētajiem nosacījumiem, ir nodevis citām personām.

5. Apliekamo ienākumu nedrīkst samazināt par parāda summām, kas radušās taksācijas gadā, kurā saimnieciskās darbības veicējs, individuālais komersants, individuālais uzņēmums, kā arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas grozīta ar 09.08.2010., 15.12.2011., 19.09.2013. un 28.07.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

11.[4] pants. Stihisku nelaimju rezultātā un citādā piespiedu kārtā ciestie saimnieciskās darbības zaudējumi

1. Stihiskas nelaimes rezultātā vai citādā piespiedu kārtā radies pamatlīdzekļu zaudējums tiek uzskatīts par šo pamatlīdzekļu nomaiņu pret naudas summu, kas ir vienāda ar kompensāciju par attiecīgo pamatlīdzekli, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

2. Nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, ienākumus no kompensācijas par stihiskas nelaimes rezultātā vai citādā piespiedu kārtā zaudētu zemi, ēkām, to daļām un būvēm neņem vērā, ja 12 mēnešu laikā no kompensācijas saņemšanas dienas saņemtā kompensācijas summa tiek reinvestēta tādos pašos vai līdzīgos pamatlīdzekļos. Tāpat neņem vērā ienākumu no katras kompensācijas daļas, kas 12 mēnešu laikā ir reinvestēta tādos pašos vai līdzīgos pamatlīdzekļos, ja minētā kompensācija ir izmaksāta pa daļām.

3. Ja tiek izpildīts šā panta otrajā daļā minētais nosacījums, pamatlīdzekļa bilances vērtība (maksātājam, kas kārto grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā, — atlikusī vērtība nodokļa aprēķināšanas vajadzībām) ir vienāda ar zaudētā pamatlīdzekļa bilances vērtību, kurai pieskaitīta summa, par kādu jauniegādātā pamatlīdzekļa vērtība pārsniedz kompensāciju par zaudēto pamatlīdzekli.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

11.[5] pants. Īpaši noteikumi taksācijas gadā norakstāmā pamatlīdzekļu nolietojuma un atsevišķu saimnieciskās darbības izdevumu veidu noteikšanai

1. Saimnieciskās darbības veicējs pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina atsevišķi par katru pamatlīdzekli, kura iegādes vērtība ir lielāka par 1000 *euro*, saskaņā ar šajā pantā un Ministru kabineta noteikumos noteikto kārtību.

1.[1] Aprēķinot saimnieciskās darbības apliekamo ienākumu, saimnieciskajā darbībā izmantoto pamatlīdzekļu nolietojumu norakstīšanai pielieto vienu no šādām metodēm:

1) nosaka pamatlīdzekļu taksācijas perioda nolietojumu procentos:

a) ēkas, būves, ilggadīgie stādījumi — pieci procenti,

b) dzelzceļa ritošais sastāvs un tehnoloģiskās iekārtas, jūras un upju flotes transportlīdzekļi, flotes un ostu tehnoloģiskās iekārtas, enerģētiskās iekārtas — 10 procenti,

c) skaitļošanas iekārtas un to aprīkojums, tai skaitā drukas ierīces, informāciju sistēmas, datoru programmprodukti un datu uzkrāšanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums — 35 procenti,

d) pārējie pamatlīdzekļi — 20 procenti;

2) nosaka pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiku gados:

a) ēkas, būves, ilggadīgie stādījumi — 35 gadi,

b) dzelzceļa ritošais sastāvs un tehnoloģiskās iekārtas, jūras un upju flotes transportlīdzekļi, flotes un ostu tehnoloģiskās iekārtas, enerģētiskās iekārtas — 10 gadi,

c) skaitļošanas iekārtas un to aprīkojums, tai skaitā drukas ierīces, informāciju sistēmas, datoru programmprodukti un datu uzkrāšanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums — trīs gadi,

d) pārējie pamatlīdzekļi — pieci gadi.

1.[2] Maksātājs visu pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķināšanā ir tiesīgs izvēlēties vienu no šā panta 1.[1] daļas 1. vai 2. punktā minētajām pamatlīdzekļa nolietojuma aprēķināšanas metodēm. Pielietoto pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķināšanas metodi maksātājs ir tiesīgs mainīt ne biežāk kā vienu reizi 10 gados.

1.[3] Pamatlīdzekļu nolietojumu nenoraksta zemei, mākslas darbiem, antīkiem priekšmetiem, juvelierizstrādājumiem un citiem pamatlīdzekļiem, kuri nav pakļauti fiziskam vai morālam nolietojumam, ieguldījuma īpašumiem, bioloģiskajiem aktīviem un pārdošanai turētiem ilgtermiņa ieguldījumiem, kurus nodokļa maksātājs izvēlējies novērtēt patiesajā vērtībā, kā arī reprezentatīviem automobiļiem Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē.

1.[4] Nemateriālo ieguldījumu vērtību patentiem, licencēm un preču zīmēm noraksta piecos gados. Pētniecības un attīstības izmaksas (arī tās, kas saistītas ar nerealizēto projektu tehnisko dokumentāciju, ja šo projektu vērtība nav iekļauta pamatlīdzekļos), kas attiecas uz nodokļa maksātāja saimniecisko darbību, izņemot izmaksas par derīgo izrakteņu atrašanās vietas, daudzuma un kvalitātes noteikšanu, noraksta tajā gadā, kad šīs izmaksas radušās.

1.[5] Izmaksas par derīgo izrakteņu atrašanās vietas, daudzuma un kvalitātes noteikšanu noraksta sistemātiski 10 gadu laikā pēc izmaksu rašanās.

2. Ja maksātājam piederošie pamatlīdzekļi saimnieciskajā darbībā tiek izmantoti daļēji, to vērtības nolietojumu nodokļa aprēķināšanas vajadzībām aprēķina proporcionāli attiecīgā pamatlīdzekļa izmantošanai saimnieciskajā

darbībā. Šādi aprēķināto nolietojumu maksātājs iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos tikai tad, ja proporciju var objektīvi noteikt un tā tiek dokumentāri pamatota. Ja minēto proporciju nevar objektīvi noteikt un tā netiek dokumentāri pamatota, maksātājs saimnieciskās darbības izdevumos iekļauj 50 procentus no aprēķinātā pamatlīdzekļa nolietojuma.

3. Ja maksātājam piederoša ēka (tās daļa) daļēji tiek izmantota saimnieciskajā darbībā, tās nolietojumu aprēķina proporcionāli saimnieciskajā darbībā izmantotās daļas platības īpatsvaram ēkas (tās daļas) kopējā platībā.

4. Aprēķinot personīgā vieglā automobiļa (izņemot vieglo automobili ar speciālo aprīkojumu) vērtības nolietojumu, izdevumos ietver aprēķināto nolietojumu proporcionāli saimnieciskās darbības vajadzībām nobraukto kilometru skaitam, bet ne vairāk par 70 procentiem.

4.[1] Šā panta ceturto daļu nepiemēro, ja par vieglo automobili (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) ir samaksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis vai tas ir atbrīvots no aplikšanas ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 5. vai 6.punktu, vai to saimnieciskajā darbībā izmanto zvejnieka saimniecība. Pamatlīdzekļa nolietojumu aprēķina kā saimnieciskajā darbībā izmantotam transportlīdzeklim.

5. Ja maksātājs saimnieciskās darbības veikšanai izmanto telpas vai mantu, kura tiek izmantota arī tā personīgajam patēriņam, saimnieciskās darbības izmaksās var ieskaitīt tikai to ar šo telpas vai mantas izmantošanu saistīto izdevumu daļu, kas attiecas uz saimniecisko darbību, ja iespējams objektīvi noteikt šādu proporciju un to dokumentāri pamatot. Ja minēto proporciju nevar objektīvi noteikt un dokumentāri pamatot, maksātājs saimnieciskās darbības izdevumos iekļauj 70 procentus no attiecīgajiem saimnieciskās darbības izdevumiem.

6. Personīgā vieglā automobiļa (izņemot vieglo automobili ar speciālo aprīkojumu) ekspluatācijas izmaksas (arī izdevumus par degvielu) izdevumos ietver proporcionāli saimnieciskās darbības vajadzībām nobraukto kilometru skaitam, pamatojoties uz detalizēti izstrādātiem maršrutiem, bet ne vairāk kā par 70 procentiem. Ja maksātājam nav atbilstoši noformētu attaisnojuma dokumentu, izdevumos ietver ne vairāk par 50 procentiem no faktiskajām izmaksām.

6.[1] Šā panta sesto daļu nepiemēro, ja par vieglo automobili (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) tiek maksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis. Šajā gadījumā vieglā automobiļa degvielas iegādes izdevumus iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī, par kuru veikti minētie maksājumi, bet ne vairāk par noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem.

6.[2] Ja par vieglo automobili (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) tiek maksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis vai tas ir atbrīvots no aplikšanas ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 5.punktu, maksātājs tā ekspluatācijas izdevumus (izņemot degvielas iegādes izdevumus) attiecina uz saimnieciskās darbības izdevumiem.

6.[3] Pie izdevumiem, kas ir tieši saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita zvejnieku saimniecības izdevumus, kas saistīti ar vieglā automobiļa (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) ekspluatāciju. Vieglā automobiļa degvielas iegādes izdevumus zvejnieku saimniecības iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī saskaņā ar nodokļa maksātāja noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem.

6.[4] Pie izdevumiem, kas ir tieši saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 6.punkta prasībām atbilstoša komersanta vai zemnieka saimniecības izdevumus, kas saistīti ar vieglā automobiļa (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) ekspluatāciju, ja vieglais automobilis ir atbrīvots no aplikšanas ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo

transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 6.punktu. Šāda vieglā automobiļa degvielas iegādes izdevumus komersants vai zemnieka saimniecība iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī saskaņā ar nodokļa maksātāja noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem.

6.[5] Pie izdevumiem, kas ir tieši saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita degvielas iegādes izdevumus, kas saistīti ar tāda vieglā automobiļa (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) ekspluatāciju, kuru komersants vai zemnieka saimniecība izmanto tikai un vienīgi savas saimnieciskās darbības vajadzībām un ir deklarējusi Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 5.punktu.

7. Saimnieciskās darbības izdevumos ietver kompensācijas īrniekiem par dzīvojamo telpu atbrīvošanu un īres līguma laušanu sakarā ar dzīvojamās telpas kapitālo remontu vai telpu pārbūvi saimnieciskās darbības veikšanai.

8. Maksātājs, kurš par iepriekšējiem taksācijas periodiem ir maksājis patentmaksu vai samazināto patentmaksu, vai atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam mikrouzņēmumu nodokli, pirms uzsāk šā likuma 11. vai 11.[1] panta piemērošanu ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamā ienākuma noteikšanai, pamatlīdzekļu atlikušo vērtību uz taksācijas gada sākumu nosaka, no pamatlīdzekļu iegādes vai izveidošanas vērtības atskaitot aprēķināto nolietojumu par pirmstaksācijas periodiem.

9. Nosakot taksācijas gada apliekamo ienākumu, ņem vērā tikai izdevumus, kas pamatojas uz maksātāja faktiskajiem izdevumiem.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2007., 01.12.2009., 09.08.2010., 20.12.2010., 15.11.2012., 06.11.2013., 28.07.2017. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

11.[6] pants. Īpaši noteikumi ienākuma noteikšanai no saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma atsavināšanas vai pārklasificēšanas par personiskajām vajadzībām izmantojamu lietu

1. Ja nekustamais īpašums atsavināšanas dienā tiek izmantots kā saimnieciskās darbības pamatlīdzeklis, ieņēmumus no nekustamā īpašuma atsavināšanas ņem vērā, nosakot saimnieciskās darbības ienākumu.

1.[1] Ienākumu no saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma ieguldīšanas kapitālsabiedrības pamatkapitālā nosaka kā apmaiņā iegūto kapitāla daļu vai akciju nominālvērtības un nekustamā īpašuma atlikušās vērtības starpību. Nosakot ienākumu no saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma ieguldīšanas kapitālsabiedrības pamatkapitālā, saimnieciskās darbības izdevumos norakstīto procentu maksājumu summu, kas tika samaksāta par kredītu šā nekustamā īpašuma iegādei, visā laikā, kad nekustamais īpašums tika lietots saimnieciskajā darbībā, neņem vērā.

2. Ja saimnieciskajā darbībā izmantots nekustamais īpašums tiek pārklasificēts par personiskajām vajadzībām izmantojamu ķermenisku lietu (turpmāk — pārklasificēts) un pārdots 60 mēnešu laikā no pārklasificēšanas, nekustamā īpašuma pārdošanas apliekamo ienākumu nekustamā īpašuma pārdošanas gadā palielina par nodokļa aprēķināšanai norakstītā nolietojuma summu un izdevumos norakstīto procentu maksājumu summu, kas tika samaksāta par kredītu šā nekustamā īpašuma iegādei visā laikā, kad pamatlīdzeklis lietots saimnieciskajā darbībā.

2.[1] Ja nekustamais īpašums tiek pārklasificēts un 60 mēnešu laikā no pārklasificēšanas ieguldīts kapitālsabiedrības pamatkapitālā apmaiņā pret kapitālsabiedrības kapitāla daļām vai akcijām, tad ienākums, kas gūts brīdī, kad nekustamais īpašums ieguldīts kapitālsabiedrības pamatkapitālā, nosakāms atbilstoši šā panta 1.[1] daļai.

3. Taksācijas gadā, kurā nekustamais īpašums tiek pārklasificēts, maksātājs Valsts ieņēmumu dienestā reizē ar gada ienākumu deklarāciju iesniedz informāciju par pārklasificēto pamatlīdzekli (diena, kad nekustamais īpašums klasificēts par saimnieciskajā darbībā izmantojamu pamatlīdzekli, un diena, kad nekustamais īpašums no

saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma tiek pārklasificēts, nekustamā īpašuma kadastra apzīmējums, taksācijas periodi, kuros norakstīts nolietojums nodokļa aprēķināšanas vajadzībām) un nodokļa aprēķināšanai norakstītā nolietojuma summu un izdevumos norakstīto procentu maksājumu summu, kas tika samaksāta par kredītu šā nekustamā īpašuma iegādei visā laikā, kad pamatlīdzeklis lietots saimnieciskajā darbībā.

4. Ja nekustamais īpašums saimnieciskajā darbībā ir ticis izmantots daļēji, apliekamo ienākumu saskaņā ar šā panta pirmās vai otrās daļas noteikumiem nosaka proporcionāli saimnieciskajā darbībā izmantotās nekustamā īpašuma daļas īpatsvaram.

5. Šā panta noteikumi piemērojami arī, lai noteiktu nerezidentu ienākumu no Latvijā esoša nekustamā īpašuma izmantošanas atbilstoši šā likuma 3.panta trešās daļas 7.punktam.

6. Šā panta noteikumus nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlējies maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu un veic nekustamā īpašuma atsavināšanu vai pārkvalificēšanu.

(17.05.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 09.08.2010., 20.12.2010. un 17.12.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

11.[7] pants. Īpaši noteikumi ienākuma noteikšanai no lauksaimniecības uzņēmuma vai lauksaimniecības zemes atsavināšanas

1. Maksātāja gada apliekamajā ienākumā neiekļauj ienākumu, kas gūts, atsavinot lauksaimniecības uzņēmumu, tā daļu vai piemājas saimniecību, izpildot nosacījumus, lai saņemtu Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda atbalstu lauku attīstībai saistībā ar priekšlaicīgu aiziešanu pensijā.

2. Uzņēmums šā panta pirmās daļas izpratnē ir organizatoriski saimnieciska vienība. Uzņēmumā ietilpst maksātājam piederošas ķermeniskas un bezķermeniskas lietas, kā arī citi saimnieciski labumi (vērtības), kurus maksātājs izmanto saimnieciskās darbības veikšanai. Uzņēmuma atsavināšana šā panta izpratnē nav akciju vai kapitāla daļu atsavināšana.

3. Ar nodokli neapliek ienākumu no tāda nekustamā īpašuma atsavināšanas, kurš pēc lietošanas veida ir lauksaimniecības zeme, ja ir izpildīti visi turpmākie nosacījumi:

1) īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu tā atsavināšanas rezultātā iegūst zemnieku saimniecības īpašnieks, persona, kura Uzņēmumu reģistrā reģistrēta kā komercsabiedrība, individuālais komersants vai zemnieku saimniecība vai Valsts ieņēmumu dienestā — kā saimnieciskās darbības veicēja vai īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu tā atsavināšanas rezultātā iegūst Latvijas zemes fonds;

2) vismaz vienā taksācijas periodā no pēdējiem trim pirmstaksācijas periodiem vairāk nekā pusi no šīs panta daļas 1.punktā minētās personas saimnieciskās darbības ieņēmumiem, bet ne mazāk kā 3000 *euro* gadā, veido ieņēmumi no lauksaimnieciskās darbības vai arī šī persona saņem valsts vai Eiropas Savienības atbalsta maksājumus lauksaimniecībai un lauku attīstībai kā jaunais lauksaimnieks;

3) *(izslēgts ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*.

3.[1] Šā panta trešās daļas 2.punktā noteikto nosacījumu nepiemēro, ja īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu tā atsavināšanas rezultātā iegūst Latvijas zemes fonds.

4. Ja atsavina nekustamo īpašumu, kuru veido lauksaimniecībā izmantojama zeme un mežs vai cita veida zeme (krūmāji, purvi, zeme zem ūdeņiem), šā panta trešajā daļā noteikto atbrīvojumu piemēro proporcionāli lauksaimniecībā izmantojamās zemes tirgus vērtības īpatsvaram kopējā nekustamā īpašuma vērtībā, kas noteikts, pamatojoties uz sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējumu (ne vecāku par 12 mēnešiem dienā, kad noslēgts atsavināšanas līgums), kurā norādīta nekustamā īpašuma kopējā tirgus vērtība un tirgus vērtība katrai nekustamā īpašuma daļai, vai (ja maksātāja rīcībā nav sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējuma) proporcionāli tai platības daļai, kura pēc

lietošanas veida ir lauksaimniecības zeme.

5. Ja tiek atsavināts nekustamais īpašums un šā nekustamā īpašuma objektu kopību veido zeme, kuras sastāvā ir lauksaimniecībā izmantojama zeme, un ēkas vai būves, tad šā panta trešajā daļā noteikto atbrīvojumu piemēro proporcionāli lauksaimniecībā izmantojamās zemes tirgus vērtības īpatsvaram kopējā nekustamā īpašuma vērtībā, kas noteikts, pamatojoties uz sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējumu (ne vecāku par 12 mēnešiem dienā, kad noslēgts atsavināšanas līgums), kurā norādīta nekustamā īpašuma kopējā tirgus vērtība un tirgus vērtība katrai nekustamā īpašuma daļai.

(17.05.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008., 15.12.2011., 06.11.2013., 17.12.2014., 23.11.2016., 16.11.2021. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

11.[8] pants. Īpaši noteikumi saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai fiksētā ienākuma nodokļa maksātājiem

(Izslēgts no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2014. Sk. pārejas noteikumu 96.punktu)

11.[9] pants. Ienākuma no kapitāla noteikšana

1. Kapitāla pieaugumu nosaka, no kapitāla aktīva atsavināšanas cenas atņemot iegādes vērtību un kapitāla aktīvā veikto ieguldījumu vērtību kapitāla aktīva turēšanas laikā. Ja tiek saņemta likvidācijas kvota Komerclikuma izpratnē, kapitāla pieaugumu nosaka no atlīdzības, kas saņemta kā likvidācijas kvota, atņemot kapitāla aktīva iegādes vērtību un kapitāla aktīvā veikto ieguldījumu vērtību kapitāla aktīva turēšanas laikā.

1.[1] Kapitāla pieaugumu no kriptoaktīviem nosaka, no kapitāla aktīva atsavināšanas cenas atņemot sākotnējo iegādes vērtību. Ja nav iespējams noteikt kapitāla aktīva sākotnējo iegādes vērtību, par tā iegādes vērtību uzskata 0.

2. Šā likuma izpratnē kapitāla aktīvi ir:

1) akcijas, kapitāla daļas, pajas, ieguldījumi personālsabiedrībā un citi Finanšu instrumentu tirgus likumā minētie finanšu instrumenti;

2) ieguldījumu fondu apliecības un citi pārvedami vērtspapīri, kas apliecina līdzdalību ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopējo ieguldījumu uzņēmumos;

3) parāda instrumenti (parādzīmes, noguldījumu sertifikāti, komercsabiedrību emitēti īstermiņa parāda instrumenti) un citi naudas instrumenti, kas tiek tirgoti naudas tirgos;

4) nekustamais īpašums (ieskaitot nekustamā īpašuma iegūšanas tiesības);

5) uzņēmums Komerclikuma izpratnē;

6) intelektuālā īpašuma objekti;

7) ieguldījumu zelts un citi dārgmetāli, darījumu objekti valūtas tirdzniecības biržā vai preču biržā;

8) kriptoaktīvi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma izpratnē.

3. Šā panta pirmajā daļā noteiktais ienākums no kapitāla aktīvu atsavināšanas ietver arī ienākumus no darījumiem, kas vērsti uz kapitāla aktīvu iegūšanas tiesību atsavināšanu.

4. Ja kapitāla aktīvs iegūts mantojuma ceļā, par tā iegādes vērtību uzskata attiecīgi mantojuma masā ietilpstošā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtību. Ja kapitāla aktīvs iegūts uz dāvinājuma līguma pamata, par tā iegādes

vērtību uzskata attiecīgi dāvinājuma līgumā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtību, kas nav lielāka par kapitāla aktīva atsavināšanas cenu.

4.[1] Par akciju iegādes vērtību uzskata to tirgus vērtību akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā, ja šīs akcijas ir iegūtas, īstenojot akciju pirkuma tiesības, un akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā gūtais ienākums ir apliekams ar nodokli saskaņā ar šā likuma 8.panta 2.[5] daļu un 11.[11] pantu.

5. Kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī izdevumi, kas saistīti ar tā iegūšanu: valsts nodeva par darījuma noformēšanu, valsts nodeva lietā par apstiprināšanu mantojuma tiesībās vai lietā par pēdējās gribas rīkojuma akta vai mantojuma līguma stāšanos likumīgā spēkā, valsts nodeva par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā, komisijas nauda un citi līdzīgi izdevumi. Kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī samaksātie procentu maksājumi par kredītu šā kapitāla aktīva iegādei, ja dokumentāri apliecināta informācija ļauj identificēt kredīta un kapitāla aktīva iegādes saistību. Kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī izdevumi par vērtspapīru iegādi un turēšanu.

5.[1] Kapitāla aktīvā veiktais ieguldījums kapitāla aktīva turēšanas laikā ir dalībnieku veiktie ieguldījumi kapitālsabiedrības pamatkapitālā. Veiktais ieguldījums nekustamajā īpašumā tā turēšanas laikā ir dokumentāri pierādāmi izdevumi, kas saistīti ar nekustamā īpašuma uzlabošanu un atjaunošanu, ja tie veikti pēc 1993.gada 31.decembra, un šie izdevumi nav atzīti nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības izmaksās ne pamatlīdzekļu nolietojuma veidā, ne kārtējos izdevumos.

6. Ja pēc kapitāla aktīva pirkuma vai cita atsavināšanas līguma noslēgšanas darījums nenotiek vai šā darījuma kāda sastāvdaļa netiek īstenota, bet saskaņā ar līguma noteikumiem maksātājs ir saņēmis ienākumu (rokasnaudu, cita veida atlīdzību naudā vai citās lietās) un šis ienākums nav jāatmaksā, tas ir uzskatāms par ienākumu no kapitāla pieauguma. Nosakot apliekamo ienākumu no kapitāla aktīva atsavināšanas kā nenotikuša darījuma, minēto ienākumu samazina tikai par izdevumiem, kas maksātājam radušies saistībā ar nenotikušo darījumu.

7. Ja nekustamais īpašums iegūts, atjaunojot īpašuma tiesības, tad par iegūšanas (iegādes) vērtību uzskata minētā nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību (aktuālo).

7.[1] Ja nekustamais īpašums iegūts līdz 2000.gada 31.decembrim un maksātāja rīcībā nav dokumentu, kas apliecina nekustamā īpašuma iegādes vērtību, par tā iegūšanas (iegādes) vērtību uzskata aktuālo nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību nekustamā īpašuma atsavināšanas gadā, kura koriģēta, kadastrālo vērtību dalot ar Centrālās statistikas pārvaldes noteikto katra gada patēriņa cenu indeksu par pēdējiem 10 gadiem pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas.

7.[2] Ja nekustamais īpašums ir izveidots, lai nodrošinātu sevi (vai savu ģimeni) ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu, un nodots ekspluatācijā, sākot ar 2001.gada 1.janvāri, un maksātāja rīcībā nav dokumentu, kas pierāda ar nekustamā īpašuma izveidošanu saistītos izdevumus, par nekustamā īpašuma iegādes vērtību uzskata aktuālo nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību gadā, kad nekustamais īpašums ir nodots ekspluatācijā.

7.[3] Ja nekustamais īpašums iegūts uz dāvinājuma līguma pamata no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, un nekustamais īpašums tiek atsavināts 60 mēnešu laikā pēc tā reģistrācijas zemesgrāmatā uz maksātāja vārda, par tā iegādes vērtību uzskata konkrētā nekustamā īpašuma:

1) vērtību, par kādu dāvinātājs šo nekustamo īpašumu iegādājies, ja tas iegādāts pēc 2000.gada 31.decembra un maksātāja rīcībā ir dokumenti, kas pierāda nekustamā īpašuma iegādes vērtību;

2) aktuālo kadastrālo vērtību gadā, kad nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā uz dāvinātāja vārda, ja tas iegādāts pēc 2000.gada 31.decembra un maksātāja rīcībā nav dokumentu, kas pierāda nekustamā īpašuma iegādes vērtību;

3) aktuālo kadastrālo vērtību nekustamā īpašuma atsavināšanas gadā, kura koriģēta, kadastrālo vērtību dalot ar

Centrālās statistikas pārvaldes noteikto katra gada patēriņa cenu indeksu par pēdējiem 10 gadiem pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas, ja nekustamo īpašumu dāvinātājs ieguvis līdz 2000.gada 31.decembrim.

7.[4] Ienākumu no nekustamā īpašuma ieguldīšanas kapitālsabiedrības pamatkapitālā nosaka kā apmaiņā iegūto kapitāla daļu vai akciju nominālvērtības un nekustamā īpašuma iegādes vērtības starpību.

8. Taksācijas gada kapitāla pieaugumu summē, ja taksācijas gadā ir atsavināti vairāki kapitāla aktīvi. Ja aprēķinātais kapitāla pieaugums vai tā summa ir negatīva, nodokļa aprēķināšanas vajadzībām to neņem vērā.

9. Ja par taksācijas gadu aprēķinātais kapitāla pieaugums no viena kapitāla aktīva atsavināšanas ir negatīvs, bet no cita kapitāla aktīva atsavināšanas - pozitīvs, tad radušos zaudējumus attiecībā uz taksācijas gadu var segt ar pozitīvo kapitāla pieaugumu.

9.[1] Zaudējumi, kas ir radušies no tāda kapitāla aktīva atsavināšanas, kurš iegūts uz dāvinājuma līguma pamata, ja dāvinājuma līgumā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtība pārsniedz konkrētā kapitāla aktīva atsavināšanas vērtību, netiek ņemti vērā taksācijas gada kapitāla pieauguma aprēķinā.

9.[2] Zaudējumus, kas radušies no šā panta otrās daļas 8. punktā minēto kapitāla aktīvu atsavināšanas, var segt tikai ar pozitīvu kapitāla pieaugumu, kas radies, atsavinot šā paša veida kapitāla aktīvus.

10. Ja par taksācijas gadu aprēķinātais kapitāla pieaugums vai tā summa ir negatīva, tad radušos zaudējumus nevar segt no nākamo taksācijas gadu kapitāla pieauguma vai uz taksācijas gada cita veida ienākumu rēķina.

11. Ienākumu no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums, veido:

1) dividendes, kas ir ienākums no kapitālsabiedrības kapitāla daļām vai akcijām vai kooperatīvās sabiedrības pajām, vai citām no parādu saistībām neizrietošām tiesībām piedalīties šīs kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības peļņas sadalē;

1[1]) dividendēm pielīdzināms ienākums;

2) procentu ienākums un tam pielīdzināms ienākums, arī ar procentu ienākumu saistīts ienākums;

3) ienākums no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;

4) ienākums no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu, kas veidojas kā pozitīva starpība starp aprēķināto apdrošināšanas atlīdzību vai izmaksāto atpirkuma summu un visām apdrošināšanas prēmijām, kas apdrošināšanas līguma darbības laikā samaksātas par šo apdrošināšanas līgumu;

4[1]) ienākums no mūža pensijas apdrošināšanas līgumiem (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), kas veidojas no apdrošinātāja piešķirtajām gratifikācijām;

5) ienākums no finanšu instrumentu individuālas pārvaldīšanas saskaņā ar ieguldītāja pilnvarojumu (portfeļa pārvaldības pakalpojuma), kas veidojas kā pozitīva starpība starp visu to aktīvu vērtību, kurus klients — rezidents — ir nodevis portfeļa pārvaldniekam ieguldījumu pārvaldes līguma darbības laikā, un visu to aktīvu vērtību, kurus klients ir izņēmis no ieguldījumu portfeļa līguma darbības laikā vai izbeidzoties ieguldījumu pārvaldes līgumam, novērtējot aktīvus pēc to nodošanas un izņemšanas dienas tirgus cenām;

6) ienākums no ieguldījumu konta, ja ieguldījumu konts atbilst šā likuma 11.[13] pantā noteiktajām prasībām.

12. Nosakot šā panta vienpadsmitās daļas 1. un 2.punktā minēto ienākumu, netiek ņemtas vērā jebkādas izmaksas, kas saistītas ar šā ienākuma gūšanu, izņemot šā panta 12.[1] daļā noteiktajā gadījumā.

12.[1] Ja dividenžu ienākumā ir ietverts arī taksācijas gada laikā aprēķināto ārkārtas dividenžu apmērs, par kuru šajā likumā noteiktajā kārtībā ir samaksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis, apliekamo ienākumu no dividendēm nosaka kā aprēķināto dividenžu un taksācijas gada laikā aprēķināto ārkārtas dividenžu starpību.

12.[2] Šā panta vienpadsmitās daļas 6. punktā minēto ienākumu nosaka kā no ieguldījumu konta izmaksātās naudas summas pārsniegumu pār ieguldījumu kontā iemaksāto naudas summu, kurš samazināts par:

1) dividendēm un procentu ienākumu, kas gūts ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros (tie tiek iemaksāti ieguldījumu kontā un piesaistītajos kontos), ja no minētajām dividendēm un procentu ienākuma jau ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis, un dividendēm, kas nav apliekamas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli saskaņā ar šā likuma 9. pantu. Ja iedzīvotāju ienākuma nodoklis no minētajām dividendēm un procentu ienākuma ir ieturēts nepilnā apmērā, minēto dividenžu un procentu ienākumu, kas gūts ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros, samazina proporcionāli attiecībai starp piemēroto ieturētā nodokļa likmi un šā likuma 15. panta piektajā daļā noteikto likmi;

2) šā likuma 9. panta pirmās daļas 6. punktā minēto ienākumu.

13. Ja dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) termiņa beigās apdrošināšanas atlīdzība (ieskaitot ienākumu no šā apdrošināšanas līguma) tiek izmaksāta pa daļām, šā panta vienpadsmitās daļas 4.punktā minētais ienākums nosakāms tad, kad veic pirmās apdrošināšanas atlīdzības daļas aprēķinu, samazinot par samaksājamā nodokļa apmēru kopējo izmaksājamo apdrošināšanas atlīdzības summu.

14. Ja šā panta trīspadsmitajā daļā minētā dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) apdrošināšanas atlīdzības (ieskaitot ienākumu no šā apdrošināšanas līguma) izmaksas laikā atlikusī apdrošināšanas atlīdzība palielinās par papildu peļņu, ar nodokli apliekamo ienākumu nosaka tad, kad veic nākamās apdrošināšanas atlīdzības daļas aprēķinu, samazinot atlikušo kopējo apdrošināšanas atlīdzības summu par samaksājamā nodokļa apmēru.

15. Apliekamo ienākumu no apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksāta saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu), kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs — juridiskā persona), pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa, sadala šādi:

1) ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas atbilst darba devēja (vai cita apdrošinājuma ņēmēja — juridiskās personas) samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēram;

2) ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas pārsniedz darba devēja (vai cita apdrošinājuma ņēmēja — juridiskās personas) samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēru.

16. Šā panta vienpadsmitās daļas 4.punktā minēto apliekamo ienākumu no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu), ja apdrošināšanas līguma nosacījumi paredz daļēju uzkrājuma izmaksu apdrošināšanas līguma darbības laikā, nosaka kā pozitīvu starpību starp summu, kuru veido kārtējā daļēja uzkrājuma izmaksa un visas iepriekš — līguma darbības laikā — veiktās daļējas uzkrājuma izmaksas, un visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summu. Iegūto rezultātu samazina par iepriekšējās daļējas uzkrājuma izmaksas reizēs aprēķināto apliekamo ienākumu no attiecīgā apdrošināšanas līguma.

17. Saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) veikta daļēja uzkrājuma izmaksa ir uzkrājuma summas daļēja izmaksa, kas ir mazāka par atpirkuma summu, izbeidzot apdrošināšanas līgumu pirms termiņa, un apdrošināšanas līgums paliek spēkā.

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2010., 09.08.2010., 20.12.2010., 08.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012., 06.11.2013., 17.12.2014., 28.07.2017., 22.11.2017., 13.12.2018. un 10.04.2025. likumu, kas stājas spēkā 25.04.2025.)

11.[10] pants. Īpaši noteikumi samazinātās patentmaksas maksātājiem

1. Samazinātā patentmaksa ir valsts noteikts vienots fiksēts maksājums, kas ietver iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumus par fiziskās personas saimniecisko darbību.

2. Samazinātā patentmaksa ir 17 *euro* gadā vai deviņi *euro* pusgadā. Samazinātā patentmaksa ir galīgs nodokļa maksājums par kalendāra gadu vai sešiem kalendāra mēnešiem, un tā nav atmaksājama maksātājam, izņemot gadījumu, kad Valsts ieņēmumu dienests pieņem lēmumu par atteikumu reģistrēt fizisko personu kā samazinātās patentmaksas maksātāju.

3. Maksātājs var izvēlēties maksāt samazināto patentmaksu, ja viņš darbojas kādā no šādām saimnieciskās darbības jomām:

1) ādas un tekstilizstrādājumu amatniecība;

2) apģērbu un apavu izgatavošana un labošana, pulksteņu un slēdzeņu labošana, kā arī citi sadzīves pakalpojumi;

3) amatniecības izstrādājumu izgatavošana;

4) floristika;

5) privātie mājsaimniecības pakalpojumi;

6) mājas aprūpes pakalpojumi.

4. Maksātājam ir tiesības maksāt samazināto patentmaksu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) viņam ir piešķirta vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi) un ir tiesības piemērot pensionāra neapliekamo minimumu vai saskaņā ar normatīvajiem aktiem maksātājs ir atzīts par personu ar 1. vai 2. grupas invaliditāti;

2) maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumi pirmstaksācijas gadā nepārsniedz 3000 *euro*;

3) maksātājs nav algas nodokļa maksātājs;

4) maksātājs savā saimnieciskajā darbībā nenodarbina citas personas.

5. Maksātājs var izvēlēties maksāt samazināto patentmaksu, ja atbilstoši paša maksātāja prognozei taksācijas gada saimnieciskās darbības ieņēmumi (pārrēķinot uz pilnu taksācijas gadu) nepārsniegs 3000 *euro*.

6. Maksātājs, kura saimnieciskās darbības ieņēmumi taksācijas gadā pārsniedz 3000 *euro*, bet kurš taksācijas gadā ir maksājis samazināto patentmaksu, saimnieciskās darbības apliekamo ienākumu, sākot ar nākamo mēnesi pēc minētā saimnieciskās darbības ieņēmumu sliekšņa pārsniegšanas un turpmākajos periodos, aprēķina saskaņā ar šā likuma 11. vai 11.[1] pantu. Maksātājs var atkārtoti izvēlēties maksāt samazināto patentmaksu ne agrāk kā pēc pieciem gadiem.

7. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un par to maksā samazināto patentmaksu, vienlaikus nevar būt:

1) saimnieciskās darbības veicējs, kas saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma 11. (izņemot šā likuma 11. panta divpadsmito daļu) vai 11.[1] pantu;

2) mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs;

3) pakalpojumu sniedzējs saimnieciskās darbības veicējam (arī komersantam) viņa saimnieciskās darbības

ietvaros, ja saimnieciskās darbības veicējs (arī komersants) darbojas tajā pašā saimnieciskās darbības jomā, par kuru samazinātās patentmaksas maksātājs maksā samazināto patentmaksu.

8. Samazināto patentmaksu administrē Valsts ieņēmumu dienests.

9. Samazinātās patentmaksas maksātāju reģistrē Valsts ieņēmumu dienests. Fiziskā persona reģistrācijas iesniegumu samazinātās patentmaksas piemērošanai iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam un veic samazinātās patentmaksas maksājumu vienotajā nodokļu kontā.

10. Kārtību, kādā reģistrē samazinātās patentmaksas maksātāju, maksā samazināto patentmaksu, kā arī detalizētas saimnieciskās darbības jomas profesijas, par kurām maksā samazināto patentmaksu, nosaka Ministru kabinets.

11. Ja samazinātās patentmaksas maksātājam nav ārējā attaisnojuma dokumenta kādam darījumam, iekšējo attaisnojuma dokumentu var negatavot, bet ieņēmumu uzskaites reģistrā norāda informāciju par darījuma dalībnieku, ja to var identificēt. Ja darījuma dalībnieku nevar identificēt (piemēram, ienākumi gūti, pārdodot produkciju tirgū), ieņēmumu uzskaites reģistrā norāda ieraksta kārtas numuru, datumu, darījuma aprakstu un dienā vai nedēļā darījumā gūto ieņēmumu kopsummu. Ieņēmumu uzskaites reģistrs uzglabājams piecus gadus no dienas, kad tajā izdarīts pēdējais ieraksts. Ja ieņēmumu uzskaites reģistru kārto papīra reģistra veidā, tā lapas numurē no taksācijas gada sākuma augošā secībā, caurauklo, pēdējā lapā norāda lapu skaitu un apliecina ar personas parakstu.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

11.[11] pants. Darba devēja vai ar darba devēju saistītas personas piešķirto akciju pirkuma tiesību īstenošanas un atsavināšanas ienākuma noteikšana un šā ienākuma noteikšanas informatīvais nodrošinājums

1. Ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas nosaka kā akciju tirgus vērtības akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā un akciju iegādes vērtības starpību.

2. Akciju tirgus vērtību akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā nosaka šādi:

1) publiskajā apgrozībā esošajām akcijām — akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā fiksētā akcijas vidējā svērtā cena vai, ja tādas nav, — tirgus vērtība, kas noteikta atbilstoši regulētā tirgus noteikumiem;

2) akcijām, kas neatrodas publiskajā apgrozībā, — akciju vērtība, kas norādīta neatkarīgā rakstveida atzinumā, kurš ietver arī vērtējuma veikšanas metodiku un kuru sniegusi persona, kas atbilstoši Komerclikumam iekļauta mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstā, vai kas saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem ir tiesīga sniegt neatkarīgu atzinumu par akciju tirgus vērtību.

3. Par akciju pirkuma tiesību īstenošanu šā likuma izpratnē uzskatāma akciju iegāde par akciju pirkuma tiesību līgumā noteikto cenu vai, ja tā noteikts līgumā, akciju saņemšana bez maksas.

4. Divu mēnešu laikā pēc tam, kad darbiniekiem beidzies periods, kurā varēja pieteikties uz akciju pirkuma tiesībām, vai piešķirtas akciju pirkuma tiesības (ja akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns neparedz pieteikšanos uz akciju pirkuma tiesībām), darba devējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam Ministru kabineta noteikto informāciju par:

1) akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā iesaistītajām kapitālsabiedrībām;

2) darbiniekiem izvirzītajiem kritērijiem, lai tie kvalificētos dalībai akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā;

3) nosacījumiem, ar kādiem akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī darbinieks var iegādāties akcijas;

4) akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā paredzēto minimālo akciju pirkuma tiesību turēšanas periodu;

5) iespējām īstenot akciju pirkuma tiesības, ja darba attiecības tiek izbeigtas;

6) darbinieka iespējām atsavināt piešķirtās akciju pirkuma tiesības vai iespējām akciju pirkuma tiesības mantot darbinieka nāves gadījumā;

7) akciju pirkuma tiesību īstenošanas nosacījumiem;

8) darbiniekiem, kas apstiprinājuši savu dalību akciju pirkšanas tiesību īstenošanas plānā.

5. Šā panta otrās daļas 2.punktā minētā atzinuma esību kapitālsabiedrība nodrošina, pirms tiek uzsākta akciju pirkuma tiesību īstenošana. Minētais atzinums ir spēkā 12 mēnešus no tā sastādīšanas dienas, ja vien pēc atzinuma sastādīšanas nav iestājušies būtiski apstākļi, kuru dēļ minētais vērtējums vairs neatspoguļo akciju patieso vērtību.

6. Ja atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna nosacījumiem darbinieks atsavina akciju pirkuma tiesības, darba devējs akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā neatkarīgi no tā, kura persona šīs tiesības īsteno, aprēķina darbinieka (kam sākotnēji tika piešķirtas akciju pirkuma tiesības) ar algas nodokli apliekamo ienākumu šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā un piemēro šā likuma 15. panta trešajā daļā noteikto algas nodokļa likmi.

7. Ja atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna nosacījumiem darbinieks saglabā tiesības īstenot akciju pirkuma tiesības arī pēc darba attiecību izbeigšanas ar attiecīgo darba devēju vai kapitālsabiedrību, kas ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē, vai atsavina akciju pirkuma tiesības pēc darba attiecību izbeigšanas ar attiecīgo darba devēju vai kapitālsabiedrību, kas ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē, bijušais darba devējs akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā neatkarīgi no tā, kura persona šīs tiesības īsteno, aprēķina bijušā darbinieka (kam sākotnēji tika piešķirtas akciju pirkuma tiesības) ar algas nodokli apliekamo ienākumu šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā. Minētais ar algas nodokli apliekamais ienākums attiecināms uz taksācijas periodu, kurā tika izbeigtas darba attiecības, un tam piemēro šā likuma 15. panta trešajā daļā noteikto attiecīgajā taksācijas periodā spēkā esošo algas nodokļa likmi.

8. Darbinieka, bijušā darbinieka vai citas fiziskās personas, kas no darbinieka vai bijušā darbinieka, vai citas personas ir ieguvusi darba devēja vai kapitālsabiedrības, kas ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē, piešķirtās akciju pirkuma tiesības, ienākumu no kapitāla pieauguma, kas gūts, atsavinot akciju pirkuma tiesības vai akciju pirkuma tiesību īstenošanas rezultātā iegūtās akcijas, nosaka saskaņā ar šā likuma $11.^{9}$ pantu.

9. Ja tiek veikti grozījumi akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā, darba devējam vai kapitālsabiedrībai, kura ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē, divu mēnešu laikā no šo grozījumu spēkā stāšanās dienas ir pienākums iesniegt informāciju Valsts ieņēmumu dienestam.

(15.11.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.07.2017., 22.11.2017. un 17.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2021.)

$11.^{12}$ pants. Īpaši noteikumi sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa piemērošanai

1. Sezonas laukstrādnieku ienākums šā likuma izpratnē ir ienākums, ko sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs gūst taksācijas gada periodā no 1.aprīļa līdz 30.novembrim sezonas rakstura darbos augļkoku, ogulāju un dārzeņu sējā vai stādīšanā, sējumu un stādījumu kopšanā, ražas novākšanā, augļu, ogu un dārzeņu šķirošanā, kā arī akmeņu lasīšanā sējumu, stādījumu un zālāju platībās (turpmāk — lauksaimniecības sezonas darbi) sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātāja labā. Traktortehnikas vadīšana šā panta izpratnē nav uzskatāma par lauksaimniecības sezonas darbu.

2. Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs šā likuma izpratnē ir maksātājs, kas nodarbināts lauksaimniecības sezonas darbos, ja taksācijas gada periodā no 1.aprīļa līdz 30.novembrim:

1) maksātājs tiek nodarbināts lauksaimniecības sezonas darbos ne vairāk kā 90 kalendāra dienas pie viena vai

vairākiem sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājiem kopā;

2) maksātāja ienākums, kas gūts pie viena vai vairākiem sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājiem kopā, nepārsniedz 3000 *euro*;

3) maksātājam četru mēnešu periodā pirms lauksaimniecības sezonas darbu uzsākšanas sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātāja labā nav ar šo pašu ienākumu izmaksātāju pastāvējušas darba tiesiskās attiecības vai nav bijis noslēgts uzņēmuma līgums.

3. Sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs šā likuma izpratnē ir persona, kas savā īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā esošu lauksaimniecībā izmantojamo zemi kārtējā gadā ir pieteikusi ilgtspēju sekmējošā ienākuma pamatatbalsta saņemšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par tiešo maksājumu piešķiršanas kārtību lauksaimniekiem un to izmanto:

1) augļkoku, ogulāju vai dārzeņu audzēšanai, un šajās platībās augļkoku, ogulāju un dārzeņu sējā vai stādīšanā, sējumu un stādījumu kopšanā, ražas novākšanā, augļu, ogu un dārzeņu šķirošanā nodarbina sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātāju;

2) sējumu, stādījumu vai zālāju audzēšanai, un šajās platībās akmeņu lasīšanā nodarbina sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātāju.

4. Šā panta noteikumi neattiecas uz mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju.

5. Lauksaimniecības sezonas darbu veikšanas dienā sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs pirms attiecīgo darbu uzsākšanas pārbauda sezonas laukstrādnieka atbilstību šā likuma 11.^{12} panta otrās daļas 3.punktam un reģistrē sezonas laukstrādnieku Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā, norādot maksātāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, ienākuma gūšanas dienu un noslēgtā līguma formu (rakstveidā noslēgts darba līgums vai rakstveidā vai mutvārdos noslēgts uzņēmuma līgums). Katru nodarbinātības dienu sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs šajā informācijas sistēmā reģistrē sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājam šajā dienā aprēķināto atlīdzību.

6. Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadīto un apstrādāto personas datu uzglabāšanas termiņš ir pieci gadi. Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadīto un apstrādāto personas datu informācijas sistēmas pārzinis ir Lauku atbalsta dienests. Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadīto personas datu apstrādes mērķis ir:

1) nodrošināt iespēju vienkārši un ātri pārliecināties, ka sezonas laukstrādnieks, kurš sezonas laikā var strādāt pie vairākiem ienākuma izmaksātājiem, atbilst sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa piemērošanai noteiktajiem kritērijiem;

2) nodrošināt Valsts ieņēmumu dienestam, Valsts darba inspekcijai un Valsts robežsardzei iespēju piekļūt Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadītajiem datiem, lai operatīvi pārliecinātos par to, ka attiecībā uz personu, kas veic sezonas lauksaimniecības darbu, netiek pārkāpts Darba likums;

3) nodrošināt sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājam iespēju iegūt apkopotā veidā visus mēneša laikā Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadītos personas datus un aprēķināto nodokļu apmēru un sadalījumu, lai tos iesniegtu Valsts ieņēmumu dienestam standartizētā formā.

7. Sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs reizi mēnesī piecu darbdienu laikā pēc ienākuma gūšanas mēneša pēdējās dienas apstiprina un iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam darba devēja ziņojumu par pārskata mēnesī lauksaimniecības sezonas darbos nodarbinātajām personām, šo personu ienākumu un aprēķināto sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli, kā arī tā sadalījumu pa budžetiem.

8. Sākot ar nākamo dienu pēc tam, kad sasniegts šā panta otrās daļas 1. vai 2.punktā noteiktais ierobežojums,

sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs no sezonas laukstrādnieku ienākuma ietur algas nodokli šajā likumā noteiktajā kārtībā.

8.[1] Maksātājs, kurš vienlaikus no viena un tā paša ienākuma izmaksātāja saņem sezonas laukstrādnieku ienākumu un citu ienākumu no uzņēmuma līguma vai darba līguma izpildes, nepiemēro šā panta noteikumus un maksā nodokli šajā likumā noteiktajā vispārējā kārtībā.

9. Ministru kabinets nosaka:

1) sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātāju un sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātāju reģistrācijas kārtību;

2) sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa informācijas sistēmas izmantošanas kārtību sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa režīma piemērošanai, administrēšanai un kontrolēšanai, kā arī sezonas laukstrādnieku ienākuma un šā ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtību;

3) kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests, Valsts darba inspekcija un Valsts robežsardze piekļūst Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadītajiem datiem par sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājiem;

4) kārtību, kādā sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājam tiek nodrošināta piekļuve Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadītajiem datiem par nodarbinātā sezonas laukstrādnieka nostrādātajām dienām un aprēķināto atlīdzību.

(06.03.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2014., 12.05.2022. un 15.06.2023. likumu, kas stājas spēkā 23.06.2023.)

11.[13] pants. Īpaši noteikumi ienākuma no ieguldījumu konta noteikšanai

1. Lai ienākums tiktu kvalificēts kā ienākums no ieguldījumu konta, ieguldījumu kontam jāatbilst šajā pantā minētajām prasībām.

2. Ieguldījumu konts ir atbilstoši līgumam starp ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju un maksātāju — konta īpašnieku (turpmāk — konta īpašnieks) — atvērts konts vai, ja katrai valūtai ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs atver atsevišķu kontu, vairāku kontu kopums, kurā esošie naudas līdzekļi, finanšu instrumenti un kriptoaktīvi tiek izmantoti šā panta sestajā daļā minēto darījumu veikšanai. Ieguldījumu kontam var būt piesaistīts viens vai vairāki konta īpašnieka finanšu instrumentu, kriptoaktīvu un naudas līdzekļu uzskaites konti vai viens vai vairāki naudas līdzekļu konti termiņnoguldījumu darījumu norēķiniem (turpmāk — piesaistītie konti).

3. Šā panta piemērošanas mērķiem ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs vienlaikus atbilst abiem šādiem nosacījumiem:

1) tā ir kredītiestāde, tās filiāle vai ārvalsts kredītiestādes filiāle vai komersants, kas atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likumam vai tam pielīdzināmam pakalpojumu sniedzēja rezidences valsts regulējumam ir saņēmis licenci ieguldījumu pakalpojumu sniegšanai vai komersants, kas atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 31. maija regulai (ES) 2023/1114 par kriptoaktīvu tirgiem un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 1095/2010 un direktīvas 2013/36/ES un (ES) 2019/1937 (turpmāk — regula Nr. 2023/1114) ir saņēmis atļauju kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēja darbībai un atbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējam, lai tas būtu tiesīgs sniegt ieguldījumu konta pakalpojumus;

2) tas ir Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts rezidents vai tādas valsts rezidents, ar kuru Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu.

4. Ieguldījumu kontā atļauts ieskaitīt tikai naudas līdzekļus, kā arī finanšu instrumentus un kriptoaktīvus, kas tiek pārvesti no cita ieguldījumu konta, vai tādus finanšu instrumentus vai kriptoaktīvus, kas iegūti ieguldījumu konta ietvaros veikto darījumu rezultātā.

5. Ieguldījumu kontam piesaistītajos kontos atļauts ieskaitīt naudas līdzekļus, finanšu instrumentus vai kriptoaktīvus tikai no ieguldījumu konta vai citiem tam piesaistītajiem kontiem, kā arī naudas līdzekļus, finanšu instrumentus vai kriptoaktīvus, kas iegūti ieguldījumu konta ietvaros veikto darījumu rezultātā.

6. Ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros maksātājs veic šādus darījumus ar ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu līdzekļiem (turpmāk šā panta izpratnē — ieguldījumu konta darījumi):

1) darījumus ar finanšu instrumentiem (turpmāk — finanšu instrumentu darījumi), kuros ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs ir darījuma otrā puse, kā arī finanšu instrumentu darījumus regulētajā tirgū, daudzpusējā tirdzniecības sistēmā, organizētā tirdzniecības sistēmā vai citā tirdzniecības vietā, finanšu instrumentu darījumus ar sistemātisko internalizētāju vai finanšu instrumentu darījumus, kas tiek slēgti ārpus regulētā tirgus ar finanšu iestādi vai tiek slēgti finanšu instrumentu sākotnējās izvietošanas vai izsoļu ietvaros, kuros ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nodrošina konta īpašnieka rīkojuma par finanšu instrumentu darījumu izpildi vai nodošanu izpildei;

2) termiņnoguldījumu darījumus, kuros ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs ir darījuma otrā puse;

3) naudas līdzekļu vai finanšu instrumentu pārvedumus finanšu nodrošinājuma sniegšanai, ja nodrošinājums tiek sniegts tādu konta īpašnieka saistību nodrošināšanai, kuras izriet no ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros noslēgtajiem darījumiem un saņemtajiem pakalpojumiem, un nodrošinājuma ņēmējs ir ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs;

4) valūtas maiņas darījumus;

5) naudas līdzekļu pārvedumus starp ieguldījumu kontu un tam piesaistītajiem kontiem;

6) darījumus ar kriptoaktīviem.

7. Ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros atļauts piešķirt konta īpašniekam finansējumu finanšu instrumentu darījumu veikšanai, ja ieguldījumu konta ietvaros turētie finanšu instrumenti kalpo kā izsniegtā kredīta vai aizdevuma nodrošinājums un ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs, kas izsniedz kredītu vai aizdevumu, ir iesaistīts finanšu instrumentu darījumā. Šādā gadījumā piešķirtais finansējums netiek uzskatīts par ieguldījumu kontā iemaksāto naudas summu ienākuma no ieguldījumu konta noteikšanai saskaņā ar šā likuma $11.^{9}$ panta $12.^{2}$ daļu.

8. Finanšu instrumentu grāmatojumus, kas saistīti ar ieguldījumu konta darījumu izpildi vai finanšu instrumentu notikumiem, var veikt ieguldījumu kontā vai ieguldījumu kontam piesaistītajā finanšu instrumentu kontā.

9. Ieguldījumu kontam piesaistītajā termiņnoguldījuma kontā vai termiņnoguldījuma norēķiniem paredzētajā kontā nogulda tikai naudas līdzekļus no ieguldījumu konta vai tam piesaistītiem kontiem.

10. Naudas līdzekļi, kas iegūti ieguldījumu konta darījumu izpildes rezultātā, kā arī dividendes, procentu ienākumi un citi naudas līdzekļi, kas tiek saņemti par ieguldījumu kontā un tam piesaistītajos kontos esošajiem finanšu instrumentiem, kriptoaktīviem un naudas līdzekļiem, tiek ieskaitīti ieguldījumu kontā vai tam piesaistītajos kontos.

11. Par naudas līdzekļu izmaksu no ieguldījumu konta uzskata jebkuru izmaksu no ieguldījumu konta vai tam piesaistītajiem kontiem (tai skaitā maksājumus, pamatojoties uz trešās puses piedziņu, kas vērsta pret konta īpašnieku), ieguldījumu konta atsavināšanu, finanšu instrumentu un kriptoaktīvu pārvedumus, kā arī ieguldījumu konta līdzekļu izlietojumu tādu darījumu veikšanai, kas neatbilst šā panta sestajā daļā uzskaitītajiem darījumiem, izņemot šādas operācijas:

1) naudas līdzekļu pārskaitījumu, kas nepieciešams ieguldījumu konta darījumu izpildei;

2) naudas līdzekļu pārskaitījumu, kas nepieciešams ar ieguldījumu konta darījumiem saistīto komisijas maksu, ar ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu apkalpošanu saistīto komisijas maksu, citu ar ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros sniegto pakalpojumu saistīto komisijas maksu, kā arī ar ieguldījumu kontu un tam piesaistītajiem kontiem saistīto līgumsodu, nokavējuma naudas vai procentu samaksai;

3) naudas līdzekļu pārskaitījumu, kas veikts, realizējot kredītiestādes nodrošinājuma tiesības, ja līdzekļi ieguldījumu kontā vai tam piesaistītajos kontos izmantoti kā finanšu nodrošinājums no ieguldījumu konta pakalpojumiem izrietošo konta īpašnieka saistību izpildei;

4) naudas līdzekļu pārskaitījumu šā panta septītajā daļā minētā finansējuma atmaksai un ar to saistīto komisijas maksu un procentu maksājumiem ieguldījumu pakalpojumu sniedzējam.

12. Ja finanšu instrumenti vai kriptoaktīvi no ieguldījumu konta tiek pārvesti uz citu ieguldījumu kontu, pārvesto finanšu instrumentu vai kriptoaktīvu iegādes vērtība tiek uzskatīta par iemaksu šajā ieguldījumu kontā. Notiekot izmaksai no šāda ieguldījumu konta, tiek piemērota metode "Pirmais iekšā – pirmais ārā" (*FIFO* princips) un finanšu instrumenti vai kriptoaktīvi tiek novērtēti pēc to iegādes vērtības. Ja šādi pārvesto finanšu instrumentu vai kriptoaktīvu kopējā iegādes vērtība pārsniedz ieguldījumu kontā iemaksāto naudas summu kopsummu, pārsnieguma daļa ir pielīdzināma naudas līdzekļu izmaksai no ieguldījumu konta.

13. Konta īpašnieks sniedz ieguldījumu pakalpojumu sniedzējam informāciju par ieguldījumu konta statusa piešķiršanu kontam un tam piesaistītajiem kontiem. Šajā daļā minētā prasība ir attiecināma tikai uz gadījumu, kad ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs ir Latvijā reģistrēts ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs vai ārvalstīs reģistrēta ieguldījumu pakalpojumu sniedzēja filiāle Latvijā.

14. Ja ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs, pie kura nodokļu maksātājs ir atvēris ieguldījumu kontu, ir Kontu reģistra likuma subjekts, tas sniedz informāciju par atvērto ieguldījumu kontu Kontu reģistra likumā noteiktajā kārtībā.

15. Ja Latvijā reģistrēts ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs vai ārvalstīs reģistrēta ieguldījumu pakalpojumu sniedzēja filiāle Latvijā, pie kura nodokļu maksātājs ir atvēris ieguldījumu kontu, nav Kontu reģistra likuma subjekts, šī iestāde ne vēlāk kā līdz taksācijas gada beigām sniedz informāciju par atvērto ieguldījumu kontu Valsts ieņēmumu dienestam Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

16. Ja ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs, pie kura nodokļu maksātājs ir atvēris ieguldījumu kontu, nav Latvijā reģistrēts ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs vai ārvalstīs reģistrēta ieguldījumu pakalpojumu sniedzēja filiāle Latvijā, nodokļu maksātājs pats ne vēlāk kā līdz taksācijas gada beigām informē Valsts ieņēmumu dienestu par ieguldījumu konta statusa piešķiršanu šādam kontam, norādot ieguldījumu pakalpojumu sniedzēja juridisko nosaukumu, reģistrācijas numuru, reģistrācijas valsti un atvērtā ieguldījumu konta numuru (numurus, ja ieguldījumu kontu nav iespējams nepārprotami identificēt, pamatojoties tikai uz vienu konta numuru).

17. Ja Valsts ieņēmumu dienests nav laikus informēts par kādu nodokļu maksātāja ieguldījumu kontu ieguldījumu pakalpojumu sniedzēja vainas dēļ, to nevar uzskatīt par pamatu konta neatzīšanai par ieguldījumu kontu. Šī daļa neatbrīvo nodokļu maksātāju no pienākuma laikus deklarēt ienākumus no ieguldījumu konta.

18. Valsts ieņēmumu dienests nodrošina nodokļu maksātājam iespēju pēc pieprasījuma gūt informāciju par visiem nodokļu maksātāja ieguldījumu kontiem, par kuriem Valsts ieņēmumu dienests ir informēts.

(22.11.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.10.2022. un 15.10.2026. likumu, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

12. pants. Maksātāja gada neapliekamais minimums

1. Maksātāja gada apliekamajā ienākumā netiek ietverts ienākums gada neapliekamā minimuma apmērā, ja šajā

pantā nav noteikts citādi. Gada neapliekamais minimums ir visu gada mēnešu neapliekamo minimumu summa, ko piemēro gada apliekamajam ienākumam, kuram tiek piemērota šā likuma 15. panta otrajā daļā noteiktā likme. Mēneša neapliekamais minimums ir 570 *euro* mēnesī. Mēneša neapliekamo minimumu piemēro katru mēnesi ienākuma gūšanas vietā, kur iesniegta maksātāja algas nodokļa grāmatiņa, tādam apliekamajam ienākumam, kuram tiek piemērota šā likuma 15. panta trešajā daļā noteiktā likme.

1.[1] *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

1.[2] *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

1.[3] *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

1.[4] *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

1.[5] *(Izslēgta ar 23.03.2023. likumu)*

1.[6] *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

1.[7] *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

1.[8] *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

1.[9] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, aprēķinot nodokli no slimības pabalsta, ņem vērā šā panta pirmajā daļā noteikto neapliekamo minimumu laikposmā, par kuru slimības pabalsts ir aprēķināts.

2. Nerezidentiem neapliekamais minimums netiek piemērots, izņemot nerezidentu, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents un taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem.

3. *(Izslēgta ar 14.11.2008. likumu)*

4. Maksātājam nepiemēro šajā pantā noteikto neapliekamo minimumu par to taksācijas gada daļu, kurā viņš ir bijis cita nodokļa maksātāja apgādībā un kurā šis nodokļa maksātājs ir izmantojis šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktos atvieglojumus, izņemot gadījumu, kad apgādībā esošai personai ir piešķirta apgādnieka zaudējuma pensija atbilstoši likumam "Par valsts pensijām".

4.[1] Maksātājam (personai līdz 19 gadu vecumam, kura mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē un taksācijas gada laikā no 1.jūnija līdz 31.augustam saņem ar algas nodokli apliekamos ienākumus) piemēro šā panta pirmajā daļā noteikto neapliekamo minimumu par to taksācijas gada daļu (no 1.jūnija līdz 31.augustam), kurā viņš ir saņēmis ar algas nodokli apliekamos ienākumus un kurā viņš ir bijis cita nodokļa maksātāja apgādībā, un kurā šis nodokļa maksātājs ir izmantojis šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktos atvieglojumus.

4.[2] *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

5. Personām, kurām piešķirta pensija (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim) vai pārrēķināta pensija pēc 1996.gada 1.janvāra atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" vai izdienas pensija, vai speciālā valsts pensija atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, vai pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, vai noslēgts mūža pensijas apdrošināšanas līgums (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), neapliekamais minimums ir 12 000 *euro* gadā (šā likuma izpratnē — pensionāra neapliekamais minimums), ja šajā pantā nav noteikts citādi.

5.[1] Nerezidentam, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, šā panta piektajā daļā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu piemēro, ja izpildās vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

1) nerezidents taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem;

2) nerezidenta taksācijas gada kopējais ienākumu (kuriem Latvijā piemērotu progresīvo iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi) apmērs, kas gūts rezidences valstī un ārvalstīs, nepārsniedz rezidences valstī noteikto neapliekamā minimuma vai līdzīga atbrīvojuma slieksni.

6. Personām, kurām piešķirta apgādnieka zaudējuma pensija atbilstoši likumam "Par valsts pensijām", tiek piemērots šā panta piektajā daļā noteiktais neapliekamais minimums.

7. *(Izslēgta ar 07.12.2023. likumu)*

8. *(Izslēgta ar 07.12.2023. likumu)*

9. Maksātāja ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā, 7.[1], 7.[2], astotajā, desmitajā, divpadsmitajā un 19.[2] daļā noteiktā nodokļa likme, ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem un ienākumam, par kuru tiek maksāta samazinātā patentmaksa, nepiemēro šajā pantā noteikto neapliekamo minimumu.

10. Personai, kura atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" izmantojusi priekšlaicīgās pensionēšanās iespējas un kurai vecuma pensija ir piešķirta, bet nav izmaksājama, jo tā kļuvusi par obligāti sociāli apdrošināto personu (darba ņēmēju vai pašnodarbināto), periodā, kad tā ir obligāti sociāli apdrošināta persona, nepiemēro šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu.

10.[1] Personai, kurai piešķirta vecuma pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem un kura sasniegusi likuma "Par valsts pensijām" 11.panta pirmajā daļā noteikto vecumu, piemēro šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu. Ja citā valstī piešķirtā vecuma pensija nav apliekama ar nodokli, maksātājs ir tiesīgs pensionāra neapliekamo minimumu piemērot apmērā, ko veido pozitīva starpība starp pensionāra neapliekamo minimumu un citā valstī piešķirto vecuma pensiju.

11. Maksātājam, kas noslēdzis mūža pensijas apdrošināšanas līgumu (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu nepiemēro pensijai pielīdzināma ienākuma izmaksas vietā.

12. Šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu taksācijas gada laikā piemēro pensijas izmaksātājs, ja šā panta 12.[1], 12.[2], 12.[3], 12.[4] un 12.[5] daļā nav noteikts citādi.

12.[1] Pensionāra neapliekamais minimums tiek piemērots dalīti, ja maksātājs (pensijas saņēmējs) ir iesniedzis grāmatiņu darba devējam (citam ienākuma izmaksātājam). Šajā gadījumā uz attiecīgo kalendāra mēnesi attiecināmo pensionāra neapliekamā minimuma daļu (vienu divpadsmito no šā panta piektajā daļā noteiktā pensionāra neapliekamā minimuma) atkarībā no grāmatiņas iesniegšanas datuma vienādās daļās (vienu divdesmit ceturto no šā panta piektajā daļā noteiktā pensionāra neapliekamā minimuma) piemēro pensijas izmaksātājs un darba devējs (cita ienākuma izmaksātājs) šādā kārtībā:

1) sākot ar grāmatiņas iesniegšanas mēnesim sekojošā nākamā kalendāra mēneša pirmo datumu, ja grāmatiņa iesniegta līdz kalendāra mēneša 15. datumam;

2) sākot ar grāmatiņas iesniegšanas mēnesim sekojošā aiznākamā kalendāra mēneša pirmo datumu, ja grāmatiņa iesniegta pēc kalendāra mēneša 15. datuma.

12.[2] Ja maksātājs vēlas atteikties no pensionāra neapliekamā minimuma dalītas piemērošanas, viņš veic izmaiņas Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā, izņemot grāmatiņu no galvenās ienākumu gūšanas vietas. Ja maksātājs pārtrauc darba attiecības un dalīti ir piemērojis pensionāra neapliekamo minimumu, Valsts ieņēmumu dienests nodrošina grāmatiņas iesniegšanas vietas maiņu saskaņā ar šā panta divpadsmito daļu. Pensijas izmaksātājs atsāk piemērot šā panta piektajā daļā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu šā panta 12.[1] daļas 1. un 2. punktā noteiktajā kārtībā.

12.[3] Maksātājam, kuram saskaņā ar šā panta 12.[1] daļu pensionāra neapliekamo minimumu piemēro dalīti, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, aprēķinot nodokli no slimības pabalsta, laikposmā, par kuru slimības pabalsts aprēķināts, piemēro šim laikposmam atbilstošo uz darba devēju (citu ienākumu izmaksātāju) attiecināmo pensionāra neapliekamā minimuma daļu.

12.[4] Nerezidentam, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, pensionāra neapliekamo minimumu piemēro dalīti. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra taksācijas gada laikā piemēro uz attiecīgo taksācijas gada kalendāra mēnesi attiecināmo pensionāra neapliekamā minimuma daļu vienas divdesmit ceturtās daļas apmērā no šā panta piektajā daļā noteiktā pensionāra neapliekamā minimuma. Šīs daļas piemērošanai tiek pieņemts, ka attiecībā uz nerezidentu izpildās kāds no šā panta 5.[1] daļā minētajiem nosacījumiem.

12.[5] Pensionāra neapliekamā minimuma atlikušo daļu maksātājam — nerezidentam, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents — piemēro rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju šā likuma 19. pantā noteiktajā kārtībā.

13. Šā panta četrpadsmitajā, piecpadsmitajā, sešpadsmitajā un septiņpadsmitajā daļā paredzētā neapliekamā minimuma noteikšanas kārtība attiecībā uz ārvalstīs gūtajiem pensijas ienākumiem tiek piemērota remigrējušam diasporas loceklim, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

1) remigrējušais diasporas loceklis pirms kļūšanas par Latvijas rezidentu kopumā vismaz 36 mēnešus nav bijis Latvijas rezidents;

2) remigrējušais diasporas loceklis ir pieteicies Valsts ieņēmumu dienestā, informējot par savām tiesībām piemērot remigrējušā diasporas locekļa ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru (turpmāk — ārvalsts pensijas neapliekamais apmērs);

3) remigrējušais diasporas loceklis, saņemot vecuma pensiju atbilstoši ārvalstu normatīvajiem aktiem, ir sasniedzis likuma "Par valsts pensijām" 11. panta pirmajā daļā noteikto vecumu.

14. Remigrējušam diasporas loceklim, kas uzskatāms par Latvijas rezidentu, kuram piešķirta pensija atbilstoši ārvalstu normatīvajiem aktiem, no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam tiek piemērots ārvalsts pensijas neapliekamais apmērs, kāds tas ir noteikts pensijai attiecīgajā ārvalstī.

15. Minēto apmēru attiecīgajā taksācijas gadā attiecināmajā ārvalstī Valsts ieņēmumu dienests noskaidro starptautiskās informācijas apmaiņas ceļā vai, ja tam pastāv objektīvi šķēršļi, derīgi arī citas pielīdzināmas formas oficiāli atvērtie dati (izraksts no ārvalsts normatīvajiem aktiem, ārvalsts iestādes publiski sniegtā informācija u. c.).

16. Remigrējušam diasporas loceklim, kurš vienlaikus saņem pensijas ienākumu no vairākām ārvalstīm (vai saņem pensiju no vienas vai vairākām ārvalstīm un pensiju atbilstoši likumam "Par valsts pensijām"), tiek piemērots tās ārvalsts pensijas neapliekamais apmērs, kurā tas ir vislielākais.

17. Ja remigrējuša diasporas locekļa no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam piemērojamais ārvalsts pensijas neapliekamais apmērs ir mazāks nekā šā panta piektajā daļā noteiktais pensionāra neapliekamais minimums, remigrējuša diasporas locekļa no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam piemēro šā panta piektajā daļā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu.

18. Ja remigrējuša diasporas locekļa no ārvalstīm saņemtais pensijas ienākums saskaņā ar ārvalsts normatīvajiem aktiem ārvalstī nav apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli vai tam pielīdzināmu nodokli un tas ir mazāks nekā šā panta piektajā daļā noteiktais pensionāra neapliekamais minimums, remigrējuša diasporas locekļa no ārvalstīm saņemtajam ienākumam piemēro šā panta piektajā daļā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu.

19. Remigrējušam diasporas loceklim, uz kuru attiecas šā panta četrpadsmitajā un piecpadsmitajā daļā noteiktā ārvalsts pensijas neapliekamā minimuma piemērošanas kārtība, atlikušo neizmantoto ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra daļu nevar piemērot attiecībā uz citu ienākumu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 19.06.2003., 20.12.2004., 19.12.2006., 14.11.2008., 09.08.2010., 20.12.2010., 08.03.2012., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 06.03.2014., 17.12.2014., 30.11.2015., 28.07.2017., 22.11.2017., 31.05.2018., 27.09.2018., 21.03.2019., 27.11.2020., 17.12.2020., 16.11.2021., 23.03.2023., 15.06.2023., 07.12.2023., 04.12.2024., 10.04.2025. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2026. Sk. pārejas noteikumu 209. punktu)

13. pants. Atvieglojumi maksātājam

1. Maksātājam paredzēti šādi atvieglojumi:

1) par katras šajā punktā minētās personas uzturēšanu, ja šai personai nav piešķirta pensija un tā nesaņem pensiju saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām" vai citas valsts pensiju, izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju — vienam no apgādniekiem:

a) par nepilngadīgu bērnu,

b) par bērnu, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,

c) *(izslēgts ar 30.11.2015. likumu)*,

d) *(izslēgts ar 30.11.2015. likumu)*,

e) par mazbērnu vai audzināšanā paņemtu bērnu, ja no viņa vecākiem nav iespējams piedzīt uzturnaudu (alimentus), arī tikmēr, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,

f) par nepilngadīgu brāli un māsu, kā arī par brāli un māsu, kamēr brālis un māsa turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, ja viņiem nav darbaspējīgu vecāku,

g) par šā punkta "a", "b", "e", "f" un "i" apakšpunktā minēto personu, kā arī nestrādājošu laulāto apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu;

h) *(izslēgts ar 30.11.2015. likumu)*,

i) par maksātāju aizbildnībā vai aizgādnībā esošu personu,

j) par laulāto, vecākiem, vecvecākiem un bērniem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu, ja minētās personas nav strādājošas un saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzītas par personām ar invaliditāti;

k) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir nepilngadīgs bērns, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti;

l) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir bērns vecumā līdz trim gadiem,

m) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir trīs vai vairāk bērni līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, no kuriem vismaz viens ir jaunāks par septiņiem gadiem, kamēr bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu,

n) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir pieci bērni līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, kamēr bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu;

2) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu)*;

3) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu)*;

4) personām, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzītas par personām ar invaliditāti vai politiski represētām personām, nodokļu papildu atvieglojumu apmēru un to piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

1.[1] *(Izslēgta ar 14.11.2008. likumu.)*

1.[2] Šā panta pirmās daļas 1. punktā minētais nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu ir 250 *euro* mēnesī. Šā panta pirmās daļas 1. punktā minēto nodokļa atvieglojumu gadam veido visu gada mēnešu nodokļa atvieglojumu summa.

2. *(Izslēgta ar 07.12.2023. likumu)*

3. Šā panta pirmās daļas 1. punktā noteiktie atvieglojumi nav piemērojami, ja šajā punktā minētās personas (izņemot personas līdz 19 gadu vecumam, kuras mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē un taksācijas gada laikā no 1. jūnija līdz 31. augustam saņem ar algas nodokli vai sezonas laukstrādnieku nodokli apliekamus ienākumus) patstāvīgi saņem ar nodokli apliekamos ienākumus (izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju, kas piešķirta saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām"), kas pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma apmēru, vai bezdarbnieka pabalstu (stipendiju) vai tās uztur kāda cita persona. Maksātāja ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā, 7.[1], 7.[2], astotajā, desmitajā, divpadsmitajā un 19.[2] daļā noteiktā nodokļa likme, ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem un ienākumam, par kuru tiek maksāta samazinātā patentmaksa, nepiemēro šā panta pirmās daļas 1. un 4. punktā noteiktos atvieglojumus.

3.[1] Atvieglojumu par tāda nepilngadīga bērna uzturēšanu, par kuru tiek veiktas uzturlīdzekļu izmaksas no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, piemēro tam nodokļa maksātājam, kuram Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija izmaksā uzturlīdzekļus par šo bērnu.

3.[2] Atvieglojumu par nepilngadīga bērna uzturēšanu piemēro tam nodokļa maksātājam, kuram uz vecāku vienošanās vai tiesas nolēmuma pamata ir nodibināta viena vecāka atsevišķa aizgādība. Ja vecāki kopīgi īsteno aizgādību un savstarpēji nevar vienoties par to, kuram no viņiem pienākas atvieglojums par apgādībā esošu personu, atvieglojumu par apgādībā esošu personu piemēro tam nodokļu maksātājam — vecākam, kurš norādīts bāriņtiesas lēmuma par vecāku domstarpību izšķiršanu rezolutīvajā daļā.

3.[3] Lai piemērotu šā panta pirmās daļas 1.punkta "b", "e" un "f" apakšpunktu, maksātājs Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz mācību iestādes izsniegtu izziņu, ka tā apgādībā esoša persona pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu.

3.[4] Maksātājs saglabā tiesības piemērot šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktos atvieglojumus periodā, kad viņa apgādībā esošais sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs, kas ir jaunāks par 18 gadiem, saņem sezonas laukstrādnieku ienākumu.

4. Nerezidentiem nav tiesību uz šajā pantā noteiktajiem nodokļa atvieglojumiem, izņemot nerezidentus, kuriem tiek izmaksāta saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem piešķirtā pensija, un tos nerezidentus, kuri, būdami citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidenti, taksācijas gadā Latvijā guvuši vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem.

5. Maksātājam nav piemērojami šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie atvieglojumi par to taksācijas perioda daļu (attiecīgo kalendāra mēnesi), kurā šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā persona patstāvīgi saņem ar nodokli apliekamos ienākumus, kuri pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma mēneša apmēru un kuriem tiek piemērota šā likuma 15. panta otrajā vai trešajā daļā noteiktā nodokļa likme.

6. Maksātājam nav piemērojami šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie atvieglojumi par visu taksācijas gadu, ja šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā persona taksācijas gada laikā patstāvīgi ir saņēmusi ar nodokli apliekamos ienākumus, kuri pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma gada apmēru un kuriem tiek piemērota šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā un astotajā daļā noteiktā nodokļa likme.

7. Maksātājam nav piemērojami šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie atvieglojumi, ja šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā persona ir reģistrējusies komercreģistrā kā individuālais komersants vai Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, ir zemnieku saimniecības īpašnieks vai komercsabiedrības valdes vai padomes loceklis, vai prokūrists, kā arī cita persona, kas ieņem amatu, kurš dod tiesības uz atlīdzību.

8. Šā panta pirmās daļas 1. un 4. punktā noteiktos atvieglojumus personām, kurām piešķirta pensija (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembim) vai pārrēķināta pensija pēc 1996. gada 1. janvāra atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" vai izdienas pensija, vai speciālā valsts pensija atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, vai pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, piemēro pensijas izmaksātājs, ja maksātājs algas nodokļa grāmatiņu nav iesniedzis citam ienākumu izmaksātājam. Valsts ieņēmumu dienests sniedz pensiju izmaksātājam tā rīcībā esošo informāciju par maksātājiem, kas algas nodokļa grāmatiņu nav iesnieguši citiem ienākumu izmaksātājiem, un informāciju par šā panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajiem atvieglojumiem un 1. punktā noteikto atvieglojumu, ja par to ir ieraksts algas nodokļa grāmatiņā.

9. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, aprēķinot nodokli no slimības pabalsta, ņem vērā šā panta pirmajā daļā noteiktos nodokļa atvieglojumus laikposmā, par kuru slimības pabalsts ir aprēķināts.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 20.11.1997., 25.11.1999., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 08.06.2006., 19.12.2006., 14.11.2008., 09.08.2010., 20.12.2010., 22.09.2011., 08.03.2012., 15.11.2012., 06.11.2013., 06.03.2014., 17.12.2014., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017., 22.11.2017., 27.11.2020., 16.11.2021., 15.06.2023., 07.12.2023. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

14. pants. Maksātāja attaisnoto izdevumu un atvieglojumu pamatojums

1. Maksātāja tiesības uz attaisnoto izdevumu un atvieglojumu izslēgšanu no apliekamā ienākuma pierādāmas dokumentāri, uzrādot attiecīgus dokumentus vai iesniedzot to norakstus.

1.[1] Šā panta pirmās daļas nosacījumi piemērojami arī tad, ja šā likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktā minētos attaisnotos izdevumus apmaksājis maksātāja laulātais, bērns, mazbērns, kāds no vecākiem vai vecvecākiem, personas ar 1. vai 2. grupas invaliditāti brālis vai māsa, bet šā likuma 10.panta pirmās daļas 5. un 6.punktā minētos attaisnotos izdevumus — maksātāja laulātais.

2. Ņemot vērā maksātāja iesniegtos dokumentus, kā arī pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju, kas saņemta no institūcijām un citiem valsts reģistriem, Valsts ieņēmumu dienests ieraksta vai arī atsaka ierakstīt grāmatiņā nodokļa atvieglojumu posteņus.

3. *(Izslēgta ar 28.09.2006. likumu.)*

4. Maksātāja dokumenti, kas apstiprina attaisnotos izdevumus, attiecas tikai uz taksācijas periodu (kalendāro gadu).

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 28.09.2006., 16.06.2009., 06.11.2013. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Sk. pārejas noteikumu 150. punktu)

III nodaļa
NODOKĻA APRĒĶINĀŠANA

15. pants. Nodokļa likmes un to piemērošana

1. Gada apliekamais ienākums tiek aplikts ar nodokli atbilstoši šajā pantā noteiktajām likmēm.

2. Nodokļa likme, kas jāmaksā no gada apliekamā ienākuma, izņemot šā panta piektajā, sestajā, septītajā, $7.^1$, $7.^2$, astotajā, desmitajā, vienpadsmitajā, divpadsmitajā un $19.^2$ daļā noteiktos ienākuma veidus, ir šāda:

1) 25,5 procenti — gada ienākuma daļai, kas nepārsniedz likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru;

2) 33 procenti — gada ienākuma daļai, kas pārsniedz likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru.

3. Algas nodokļa likme, kas jāmaksā no mēneša apliekamā ienākuma (izņemot šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus), ja šā panta sešpadsmitajā daļā nav noteikts citādi, ir 25,5 procenti.

4. *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

5. Nodokļa likmi 25,5 procentu apmērā piemēro ienākumam no kapitāla, tai skaitā no kapitāla pieauguma. Minēto likmi nepiemēro šā panta $5.^1$ daļā minētajam ienākumam.

$5.^1$ Dividendēm, kas izmaksātas, piemērojot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma $4.^2$ pantu, piemēro nodokļa likmi sešu procentu apmērā.

6. Nodokļa likmi 10 procentu apmērā piemēro:

1) šā likuma 3. panta trešās daļas $9.^1$ punktā un 8. panta trešās daļas 15. punktā minētajam ienākumam;

2) šā likuma 3. panta trešās daļas $9.^2$ punktā un 8. panta trešās daļas $15.^1$ punktā minētajam ienākumam;

3) šā likuma 11. panta divpadsmitajā daļā minētajam ienākumam.

7. Šā likuma 3. panta trešās daļas $7.^1$ punktā minētajam ienākumam, ja šā ienākuma izmaksātājs atbilstoši šā likuma 17. panta divpadsmitajai un $12.^2$ daļai ietur nodokli ienākuma izmaksas vietā, tiek piemērota trīs procentu likme no izmaksātās atlīdzības apmēra.

$7.^1$ Šā likuma 3. panta trešās daļas 3. punktā un 12. punkta "a" apakšpunktā minētajam ienākumam tiek piemērota 25,5 procentu likme.

$7.^2$ Šā likuma 3. panta trešās daļas 11. punktā minētajam ienākumam, no kura šā ienākuma izmaksātājs — Latvijas

rezidents — atbilstoši šā likuma 17. panta divpadsmitajai daļai ietur nodokli ienākuma izmaksas vietā, tiek piemērota piecu procentu likme, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

1) izmaksa ir veikta ar ieguldījumu pakalpojumu sniedzēja, tai skaitā centrālā vērtspapīru depozitārija, starpniecību par tādu finanšu instrumentu, kura emisijas organizētājs ir ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs, kuru uzrauga atvasināta publiska persona, kas regulē un uzrauga finanšu tirgus un to dalībniekus;

2) saņēmējs ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, kurš nav saimnieciskās darbības veicējs;

3) attiecīgais finanšu instruments nav iekļauts publiskajā apgrozībā.

7.[3] Šā panta 7.[2] daļas 2. punkta piemērošanai ienākuma saņēmēja rezidence tiek noteikta, pamatojoties uz klienta paša apliecinājumu, kas sniegts ieguldījumu pakalpojumu sniedzējam vai ar centrālā vērtspapīru depozitārija starpniecību, saskaņā ar pienācīgas pārbaudes procedūru automātiskās informācijas apmaiņai par finanšu kontiem.

8. Šā likuma 3. panta trešās daļas 12. punkta "b" apakšpunktā minētajam ienākumam tiek piemērota piecu procentu likme.

9. *(Izslēgta ar 27.11.2020. likumu)*

10. Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja ienākumam piemēro nodokļa likmi atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

11. Ja maksātājs guvis ienākumu saskaņā ar šā likuma 8.[1] pantu un aizdevuma izsniegšanas dienā ir aizdevēja darbinieks, valdes vai padomes loceklis, attiecīgajam ienākumam papildus šā panta otrajā daļā noteiktajai likmei piemēro 22 procentu papildu likmi.

12. Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa likme ir 15 procenti, bet ne mazāka kā 0,70 *euro* katrā nodarbinātības dienā.

13. Uz personālsabiedrības biedru attiecināmajai alternatīvo ieguldījumu fonda (kas ir nodibināts kā komandītsabiedrība) un ārvalsts personālsabiedrības (ja ārvalsts personālsabiedrība nav ārvalsts uzņēmumu ienākuma nodokļa vai tam pielīdzināma nodokļa maksātāja) ar nodokli apliekamā ienākuma daļai, kas ir ienākums no kapitāla, kā arī ienākums no kapitāla pieauguma, piemēro attiecīgo šā panta piektajā daļā minēto likmi.

14. Šā likuma 11.[9] panta piecpadsmitās daļas 1. punktā minētajam ienākumam tiek piemērota algota darba ienākumam noteiktā nodokļa likme, kas noteikta ienākuma gūšanas gadā, bet šā likuma 11.[9] panta piecpadsmitās daļas 2. punktā minētajam ienākumam — šā panta piektajā daļā noteiktā nodokļa likme.

15. Ja maksātājam piemēro atskaitījumus saskaņā ar šā likuma 3. panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktu un šā likuma 3. panta 2.[4] daļas 2. punktā noteiktajā gadījumā, maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) ienākuma daļai, kas pārsniedz likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru (vienu divpadsmito daļu no obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra), piemēro nodokļa likmi saskaņā ar šā panta otrās daļas 2. punktu, bet aprēķināto nodokļa apmēru samazina par nodokli, kurš aprēķināts, atskaitījumu summu, kas pārsniedz likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, reizinot ar nodokļa likmi 25,5 procentu apmērā. Ja šā likuma 3. panta otrajā daļā minēto atskaitījumu piemērošanas rezultātā veidojas nodokļa pārmaksa, maksātājam nodokli atmaksā, piemērojot nodokļa likmi 25,5 procentu apmērā.

16. Ja algas nodokļa maksātājs ir persona, uz kuru attiecas citas valsts sociālās apdrošināšanas sistēma, un maksātāja algota darba ienākums mēnesī pārsniedz vienu divpadsmito daļu no likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktā obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra, viņa mēneša ienākuma (izņemot šā likuma 9.

pantā minētos neapliekamos ienākumus) daļai, kas pārsniedz vienu divpadsmito daļu no likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktā obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra, piemēro nodokļa likmi 33 procenta apmērā.

17. *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

18. *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

19. *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

19.[1] Nodokļa likme, kas taksācijas gada laikā un rezumējošā kārtībā jāpiemēro profesionālam sportistam, kurš par tādu atzīts Sporta likuma 19. panta izpratnē, no taksācijas gada kopējā algotā darba ienākuma no profesionālā sporta, ir 25,5 procenti.

19.[2] Ārvalstniekam, kurš saņēmis ilgtermiņa vīzu, pamatojoties uz Imigrācijas likuma 11. panta piekto daļu, ir tiesības izvēlēties piemērot 15 procentu nodokļa likmi ienākumam, kas gūts saistībā ar attālināta darba veikšanu pie darba devēja, kas reģistrēts citā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī, vai ienākumam, kas gūts saistībā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrēto saimniecisko darbību. Šo nodokļa likmi piemēro 365 dienu laikā no dienas, kad minētais ārvalstnieks ir kļuvis par Latvijas Republikas rezidentu saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām".

20. Šā panta trešajā daļā noteiktās nodokļa likmes ienākuma izmaksātājs taksācijas gada laikā piemēro šādiem kalendāra mēneša laikā izmaksātajiem ienākumiem:

1) Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātajam pārejošas darba nespējas pabalstam;

2) piešķirtajai pensijai (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim) vai pārrēķinātajai pensijai pēc 1996. gada 1. janvāra atbilstoši likumam "Par valsts pensijām", vai izdienas pensijai, vai speciālajai valsts pensijai atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, vai pensijai atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, vai noslēgtajam mūža pensijas apdrošināšanas līgumam (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam).

21. Šā panta otrās vai trešās daļas piemērošanai gada ienākuma vai mēneša ienākuma apmēru nosaka, neņemot vērā:

1) šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus;

2) saskaņā ar šā likuma 8. pantu no apliekamā ienākuma izslēgtos ienākumus;

3) saskaņā ar šā likuma 24. panta septīto daļu no apliekamā ienākuma izslēgtos ienākumus;

4) ar algas nodokli apliekamos ienākumus, no kuriem darba ņēmējs ir tiesīgs nemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli saskaņā ar Jaunuzņēmumu darbības atbalsta likumu.

22. Ja taksācijas gadā algota darba ienākums, pensija vai pabalsts tiek izmaksāts par pirmstaksācijas gadu, šos ienākumu veidus iekļauj attiecīgā pirmstaksācijas gada ienākumu apmērā un piemēro attiecīgās pirmstaksācijas gada nodokļa likmes. Ar algas nodokli apliekamajā mēneša ienākumā iekļauj ienākumu, kas aprēķināts par attiecīgo mēnesi.

23. *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

24. Ja maksātājs laimējis izložu vai azartspēļu laimestu, kas pārsniedz 3000 *euro*, un tas izmaksāts vienā reizē vai summējot visā azartspēles organizēšanas vietas apmeklējuma laikā, izložu vai azartspēļu laimesta daļai, kas pārsniedz 3000 *euro*, piemēro šā panta otrajā daļā noteiktās likmes. Kopējo taksācijas gadā laimēto izložu un azartspēļu laimestu pārsniegumu virs 3000 *euro*, kas aprēķināts, summējot visus azartspēļu organizēšanas vietu

apmeklējumus kopā, iekļauj taksācijas gada kopējā apliekamajā ienākumā un rezumējošā kārtībā piemēro šā panta otrajā daļā noteiktās likmes.

(28.07.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.11.2017., 31.05.2018., 13.12.2018., 21.03.2019., 27.11.2020., 16.11.2021., 20.10.2022., 15.06.2023., 04.12.2024. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2026.)

15.[1] pants. Nodokļa papildu likme un tās piemērošana

1. Nodokļa papildu likme, kas jāmaksā rezumējošā kārtībā no kopējā šā panta otrajā daļā noteiktā taksācijas gada ienākumu pārsnieguma virs 200 000 *euro*, ir trīs procenti.

2. Kopējā taksācijas gada ienākumu pārsnieguma aprēķinā tiek ietverti šādi ienākumi:

1) taksācijas gada ar nodokli apliekamie ienākumi (tai skaitā ienākumi no kapitāla pieauguma un ienākumi no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums);

2) šā likuma 9. panta pirmās daļas 2.[1] un 2.[2] punktā minētie ienākumi.

(04.12.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

16. pants. Vērtības izteiksme

1. Ienākumi, attaisnotie izdevumi un izdevumi, kas izdarīti, veicot saimniecisko darbību, tiek noteikti *euro*. Ienākumi un izdevumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti *euro* saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu, kas bija spēkā attiecībā pret *euro* ienākuma gūšanas vai izdevumu izdarīšanas dienas sākumā.

2. Naturālā (mantiskā) izteiksmē un pakalpojumu veidā gūtie ienākumi un izdarītie izdevumi tiek novērtēti naudas izteiksmē pēc tirgus cenām, kādas ir bijušas spēkā ienākuma gūšanas vai izdevumu izdarīšanas dienā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008. un 19.09.2013. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

16.[1] pants. Ienākuma gūšanas diena

1. Par ienākuma gūšanas dienu uzskatāma diena, kad maksātājs saņem naudu vai citas lietas, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

2. Par ienākuma gūšanas dienu no ienākuma no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums, un ienākuma no alternatīvo ieguldījumu fonda, kas ir nodibināts kā komandītsabiedrība, kā arī no ārvalsts personālsabiedrības (ja tā nav ārvalsts uzņēmumu ienākuma nodokļa vai tam pielīdzināma nodokļa maksātāja) uzskata dienu, kad ienākums aprēķināts.

3. Par ienākuma gūšanas dienu no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas uzskata dienu, kad papildpensijas saņēmējs saņem maksājumu no privātā pensiju fonda.

3.[1] Par ienākuma no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu gūšanas dienu uzskata dienu, kad pieprasītā apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta.

3.[2] Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nesasniedzot šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto 10 gadu darbības termiņu, par ienākuma gūšanas dienu uzskata dienu, kad tiek izmaksāta atpirkuma summa.

3.[3] Neatkarīgi no šā panta 3.[1] daļas nosacījumiem, ja dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) termiņa beigās apdrošināšanas atlīdzība (ieskaitot ienākumu no šā apdrošināšanas līguma) tiek izmaksāta pa daļām,

par ienākuma gūšanas dienu uzskata dienu, kad veikta pirmās apdrošināšanas atlīdzības daļas izmaksa.

3.[4] Ja šā panta 3.[3] daļā minētā dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) apdrošināšanas atlīdzības (ieskaitot ienākumu no šā apdrošināšanas līguma) izmaksas laikā atlikusī apdrošināšanas atlīdzība palielinās par papildu peļņu (papildu ienākumu no dzīvības apdrošināšanas līguma ar uzkrāšanu), par šā apliekamā ienākuma gūšanas dienu uzskata dienu, kad veikta nākamā apdrošināšanas atlīdzības daļas izmaksa.

3.[5] Par šā likuma 11.[9] panta vienpadsmitās daļas 6. punktā minētā ienākuma gūšanas dienu uzskata dienu, kad no ieguldījumu konta izmaksātā naudas summa pārsniedz ieguldījumu kontā iemaksāto naudas summu.

3.[6] Neatkarīgi no šā panta 3.[5] daļas nosacījumiem, ja finanšu instrumenti tiek pārvesti no viena ieguldījumu konta uz citu ieguldījumu kontu, ienākuma gūšanas diena tiek noteikta atbilstoši šā panta 3.[5] daļas nosacījumiem attiecībā uz ieguldījumu kontu, uz kuru tiek pārvesti finanšu instrumenti.

4. Ministru kabinets paredz kārtību, kādā nosakāma ienākuma gūšanas diena, ja diena, kad noslēgts līgums par darījumu ar kapitāla aktīviem, naudas saņemšanas diena, īpašuma tiesību pāreja un blakus nosacījumi, lai līgums stātos spēkā, nav vienā taksācijas periodā.

4.[1] Ja fiziskā persona kapitālsabiedrības pamatkapitālā iegulda nekustamo īpašumu apmaiņā pret kapitālsabiedrības kapitāla daļām vai akcijām, tad par tāda ienākuma gūšanas dienu, kas radies no nekustamā īpašuma ieguldīšanas kapitālsabiedrības pamatkapitālā, uzskatāma diena, kad apmaiņā iegūtās kapitāla daļas vai akcijas tiek atsavinātas.

5. Maksātājam, kas finanšu grāmatvedību kārto divkāršā ieraksta sistēmā un gatavo bilanci un ieņēmumu un izdevumu pārskatu saskaņā ar Grāmatvedības likuma 23. panta trešo daļu, saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai darījumus un notikumus atzīst tajā taksācijas periodā, kad tie notiek, neatkarīgi no tā, kad tiek veikti norēķini.

6. Par ienākuma gūšanas dienu no šā likuma 3.panta trešās daļas 17.punktā un 8.panta trešās daļas 14.punktā minētā ienākuma ir uzskatāma nomas līguma pārtraukšanas diena.

7. Ienākumu no kapitāla, kura nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē *euro* saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu tās dienas sākumā, kad ienākums no kapitāla aprēķināts.

8. Par dividenžu ienākuma gūšanas dienu un attiecīgi arī par dividenžu ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata dienu, kad dividendes aprēķinātas. Ja dividendes aprēķina par publiskajā apgrozījumā esošām akcijām, tad par dividenžu ienākuma gūšanas dienu un līdz ar to arī dividenžu ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata dienu, kad dividendes izmaksātas, un pienākums ieturēt nodokli no akciju turētājam vai starpniekam izmaksātajām dividendēm par publiskajā apgrozībā esošām akcijām (ja tas saskaņā ar likumu jāietur) un ieskaitīt to valsts budžetā ir ieguldījumu pakalpojumu sniedzējam, kurš atvēris finanšu instrumentu kontu (vai ar kura starpniecību atvērts finanšu instrumentu konts) un kurš apkalpo šo kontu.

8.[1] *(Izslēgta ar 28.07.2017. likumu)*

9. Par procentu ienākuma gūšanas dienu un attiecīgi arī par procentu ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata dienu, kad fiziskajai personai rodas tiesības neierobežoti rīkoties ar attiecīgo ienākumu saskaņā ar noslēgto līgumu vai likumu un attiecīgais ienākums kļūst pieejams šai personai tās norādītajā veidā un kārtībā.

10. Par tāda ienākuma gūšanas dienu, kas radies aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, uzskata dienu, kad stājas spēkā vienošanās, ar kuru tiek samazinātas vai dzēstas aizdevuma (kredīta) saistības.

11. Par akciju pirkuma tiesību īstenošanas (ienākuma gūšanas) dienu šā likuma izpratnē uzskatāma diena, kad

normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pāriet īpašuma tiesības uz akcijām.

12. Par ienākuma gūšanas dienu no šā likuma 8.panta 2.^{7} daļā minētā ienākuma uzskatāma nākamā diena pēc 90 dienu perioda notecēšanas, ja šajās 90 dienās nav veikti norēķini par šā likuma 8.panta 2.^{7} daļā minētajiem avansiem.

13. Par ienākuma gūšanas dienu no sabiedrības vajadzībām nepieciešama nekustamā īpašuma atsavināšanas uzskata nākamo dienu pēc dienas, kad notecējuši 12 mēneši no atlīdzības izmaksas dienas, ja atlīdzība izmaksāta naudā.

14. Par ienākuma gūšanas dienu no šā likuma 9.panta pirmās daļas 34.^{2} punktā minētā ienākuma uzskata nākamo dienu pēc dienas, kad notecējuši 12 mēneši no nekustamā īpašuma atsavināšanas dienas, ja faktiskā ienākuma gūšanas diena ir bijusi ne vēlāk par šo dienu. Ja faktiskā ienākuma gūšanas diena ir bijusi vēlāk par dienu, kad notecējuši 12 mēneši no nekustamā īpašuma atsavināšanas dienas, ienākuma gūšanas diena nosakāma saskaņā ar šā panta ceturto daļu.

15. Ja saskaņā ar šā likuma 8.^{1} pantu ienākumam pielīdzina aizdevumu vai saskaņā ar šā likuma 8.^{2} panta piekto daļu tiek gūts nesamaksātu aizdevuma procentu radīts ienākums, par šo ienākumu gūšanas (izmaksas) dienu uzskatāma sestā mēneša pēdējā diena pēc aizdevuma līgumā noteiktā aizdevuma atmaksas termiņa vai 66.mēneša pēdējā diena (no aizdevuma izsniegšanas dienas), ja aizdevuma līgumā noteiktais aizdevuma atmaksas termiņš pārsniedz 60 mēnešus. Ja netiek izpildīti šā likuma 8.^{1} panta ceturtās vai sestās daļas nosacījumi, ienākuma gūšanas dienu nosaka saskaņā ar 8.^{1} panta vienpadsmito daļu.

16. Par saskaņā ar šā likuma 8.^{2} panta pirmo daļu noteikto samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītā ienākuma gūšanas (izmaksas) dienu uzskata katra taksācijas gada pēdējo dienu.

16.^{1} Par šā likuma 9. panta pirmās daļas 8.^{2} punktā minētā ienākuma gūšanas dienu uzskata nākamo dienu pēc dienas, kad notecējis triju gadu termiņš pēc rezidentūras studiju pabeigšanas, ja šajā periodā ir saglabātas darba tiesiskās attiecības ar darba devēju — ārstniecības iestādi, kas segusi darbinieka mācību maksu par studijām rezidentūrā, vai dienu, kad darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas, ja tās ar darba devēju — ārstniecības iestādi — ir izbeigtas pirms triju gadu termiņa notecēšanas, vai dienu, kad maksātājs tiek atskaitīts no rezidentūras studijām, tās nepabeidzot.

17. Par ienākuma gūšanas dienu no ienākuma, kas gūts no kapitāla aktīva atsavināšanas fiziskās personas maksātnespējas procesā, uzskata dienu, kad tiesa pieņēmusi lēmumu par fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas grozīta ar 09.08.2010., 21.10.2010., 08.09.2011., 22.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 17.12.2014., 28.07.2017., 22.11.2017., 20.10.2022., 15.06.2023. un 07.12.2023. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

IV nodaļa
NODOKĻA IETURĒŠANAS UN MAKSĀŠANAS KĀRTĪBA

17. pants. Algas nodokļa ieturēšana un maksāšana un nodokļa ieturēšana no ienākumiem, kuri nav saistīti ar darba attiecībām

1. Algas nodokļa ieturēšanu un maksāšanu (pārskaitīšanu budžetā) veic darba devējs, kas nodarbina darbinieku — (nodokļa) maksātāju.

2. Algas nodoklis tiek aprēķināts atbilstoši šā likuma 15. panta trešajā daļā noteiktajai likmei.

3. Ar algas nodokli apliekamais mēneša ienākums ir:

1) Latvijas Republikas rezidentiem darbavietā, kur iesniegta grāmatiņa — starpība starp kalendārā mēneša ienākumu un mēneša neapliekamā minimuma, šā likuma 10.panta otrajā daļā noteikto attaisnoto izdevumu un šā likuma 13.panta pirmajā daļā noteikto atvieglojumu summu;

2) Latvijas Republikas rezidentiem darbavietā, kur nav iesniegta grāmatiņa — kalendārā mēneša ienākums, no kura atskaitīta šā likuma 10.panta otrajā daļā noteiktā attaisnoto izdevumu summa;

3) Latvijas Republikas nerezidentiem — kalendārā mēneša ienākums, no kura atskaitīta šā likuma 10.panta pirmās daļas 1., 5. un 6.punktā minēto attaisnoto izdevumu summa.

4. *(Izslēgta ar 25.11.1999. likumu)*

5. Algas nodokli aprēķina, ietur un iemaksā budžetā darba devējs. Algas nodoklis iemaksājams vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēneša 23. datumam. Darba devējs no darba samaksas ieturēto algas nodokli iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam, ja darba devējs darbiniekam aprēķina un izmaksā darba samaksu šādos gadījumos:

1) tiek izbeigtas darba tiesiskās attiecības;

2) tiek izmaksāta samaksa par atvaļinājuma laiku un darba samaksa par laiku, kas nostrādāts līdz atvaļinājumam;

3) darba samaksa par kalendāra mēnesi tiek aprēķināta un izmaksāta tā paša kalendāra mēneša laikā;

4) tiek izmaksāta slimības nauda;

5) ja saskaņā ar tiesas spriedumu, tiesas lēmumu par izlīguma apstiprināšanu vai attiecīgās valsts pārvaldes iestādes pieņemtu pārvaldes lēmumu personai ir izmaksāta atlīdzība par darba piespiedu kavējumu vai izmaksāti laikus neizmaksātie darba ienākumi.

5.[1] *(Izslēgta ar 16.11.2021. likumu)*

5.[2] Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli aprēķina, ietur un iemaksā vienotajā nodokļu kontā sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs. Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodoklis iemaksājams vienotajā nodokļu kontā līdz tā mēneša 23. datumam, kas seko mēnesim, kurā sezonas laukstrādnieks ir bijis nodarbināts.

6. Gadam beidzoties, darba devējs ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc darbinieka pieprasījuma saņemšanas izsniedz viņam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām, kā arī nosūta Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām. Ja ar darbinieku darba attiecības ir izbeigušās pirms taksācijas gada beigām, darba devējs pēc pieprasījuma izsniedz darbiniekam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām darba attiecību izbeigšanas dienā.

7. Paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām tiek nosūtīts Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārī, ja darba attiecības pastāvējušas līdz gada beigām. Paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām par to darbinieku, ar kuru darba attiecības nav pastāvējušas līdz gada beigām, darba devējs nosūta Valsts ieņēmumu dienestam līdz tā mēneša 15. datumam, kas seko darba attiecību izbeigšanās mēnesim vai mēnesim, kurā darbinieks ir bijis nodarbināts steidzamos, īslaicīgos vai vienreizējos darbos.

7.[1] *(Izslēgta ar 15.11.2012. likumu)*

7.[2] Šā panta pirmo, otro, trešo, sesto un septīto daļu piemēro valsts pārvaldes iestāde, pašvaldības iestāde, cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona vai iestāde ar patstāvīgu budžetu, kura saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu izmaksā maksātājam zaudējumu atlīdzinājumu, kas ir saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu. Algas nodokli par zaudējumu atlīdzinājumu, kas ir saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu, valsts pārvaldes iestāde, pašvaldības iestāde, cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona vai iestāde ar patstāvīgu budžetu saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu iemaksā vienotajā nodokļu kontā triju darbdienu laikā no dienas, kad maksātājam izmaksāts zaudējumu atlīdzinājums.

7.[3] Gadam beidzoties, sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs 15 dienu laikā pēc sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātāja pieprasījuma saņemšanas izsniedz viņam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām.

8. *(Izslēgta ar 25.11.1999. likumu)*

9. *(Izslēgta ar 30.11.2000. likumu)*

9.[1] Šā likuma 4. panta pirmās daļas 4. un 5. punktā minētais algas nodokļa maksātājs — fiziskā persona — paziņojumu par fiziskajām personām izmaksātajām summām, kurā norādīts no kalendāra mēneša darba samaksas aprēķinātais nodoklis, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam reizi ceturksnī līdz ienākuma izmaksas ceturksnim sekojošā mēneša 17. datumam un aprēķināto nodokli ieskaita vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas ceturksnim sekojošā mēneša 23. datumam. Ja minētajai fiziskajai personai — darbiniekam — darba attiecības ar šo darba devēju izbeigušās pirms ienākuma izmaksas ceturkšņa beigām, tad minētā fiziskā persona līdz darba attiecību izbeigšanās mēnesim sekojošā mēneša 17. datumam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par fiziskajām personām izmaksātajām summām un līdz darba attiecību izbeigšanās mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam ieskaita vienotajā nodokļu kontā par pārskata periodu aprēķināto nodokli no kalendāra mēneša darba samaksas.

9.[2] Šā panta pirmā daļa nav piemērojama, ja vienlaikus pastāv šādi nosacījumi:

1) fiziskā persona darba pienākumus veic ārvalstī saistībā ar ārvalstī esošo darba devēja pastāvīgo pārstāvniecību, kas reģistrēta saskaņā ar ārvalsts attiecīgo normatīvo aktu prasībām;

2) fiziskās personas darba samaksa (ienākums, kas gūts uz darba attiecību pamata) tiek aplikta ar ārvalsts ienākuma nodokli;

3) nosakot ārvalstī esošās darba devēja pastāvīgās pārstāvniecības apliekamo ienākumu, fiziskās personas darba samaksa tiek iekļauta pastāvīgās pārstāvniecības izdevumos.

9.[3] Šā panta 9.[2] daļā minētā darba samaksa ir ienākums, kas gūts ārpus Latvijas Republikas pie tāda darba devēja, kurš nav Latvijas Republikas rezidents, un tiek aplikts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli rezumējošā kārtībā saskaņā ar šā likuma 19.panta noteikumiem.

9.[4] Šā panta 9.[2] daļas 1.punktā minētais darba devējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam attiecīgās ārvalsts administrācijas apliecinājumu par to, ka šā darba devēja pastāvīgā pārstāvniecība ir reģistrēta attiecīgajā valstī saskaņā ar tās normatīvo aktu prasībām un šajā pastāvīgajā pārstāvniecībā nodarbināto algotā darba ienākumi tiek aplikti ar ārvalsts ienākuma nodokli. Darba devējs vispārējā kārtībā iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par fiziskās personas ienākumiem, kas uz darba attiecību pamata gūti ārvalstī esošajā, darba devēja izveidotajā pastāvīgajā pārstāvniecībā.

10. No fiziskās personas ienākumiem, kurus izmaksā komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas, ja tie nav saistīti ar darba attiecībām un nav atbrīvoti no aplikšanas ar nodokli, ienākuma izmaksātājs ietur nodokli ienākuma izmaksas

vietā un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam. Pie šādiem ienākumiem pieder:

1) samaksa par intelektuālo īpašumu;

2) autoratlīdzība (autortiesību un blakustiesību atlīdzība), kuru izmaksā autortiesību mantiniekiem;

3) atlīdzība, kuru izmaksā sagādes un citas organizācijas par medījumu jēlādām, medījumiem un to gaļu, medību trofejām, zoobarību un citu savvaļā iegūto produkciju, izņemot atlīdzību, kas gūta no sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedījamās sugas indivīda — parka vīngliemezis (*Helix pomatia*) — ieguves;

4) apdrošināšanas atlīdzība, kas saskaņā ar dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līgumu, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs — juridiskā persona), izmaksāta, pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa;

5) pensijas;

5^1) pensijai pielīdzināms ienākums;

5^2) valsts fondētās pensijas kapitāls, kuru valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka nāves gadījumā manto un kurš tiek aprēķināts mantiniekam pirms mantinieka saistību dzēšanas pret sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu un valsts pamatbudžetu, kas izriet no sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts sociālo pabalstu un izdienas pensiju pārmaksām saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu", ja mantinieks izvēlējies to saņemt ar pārskaitījumu uz maksājumu kontu kredītiestādē;

6) metāllūžņu pārdošanas ienākumi;

7) ieņēmumi (arī samaksa par intelektuālo īpašumu, ja ienākuma izmaksātājs nav kolektīvā pārvaldījuma organizācija) no saimnieciskās darbības, ko veic fiziskā persona, kura nav reģistrējusi saimniecisko darbību, izņemot ieņēmumus no lauksaimnieciskās produkcijas ražošanas un no sēņošanas, ogošanas vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas;

8) dāvinājumi naudā un citās lietās, izņemot dāvinājumu (ienākumu), kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā;

9) slimības pabalsti;

10) *(izslēgts ar 15.12.2011. likumu)*;

11) atmaksājamais pārmaksātais sociālais nodoklis (valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas);

12) dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums un nosacītās dividendes;

13) procentu ienākums, izņemot procentu ienākumu, kas izmaksāts ieguldījumu kontā. Procentu ienākumiem, kas izmaksāti ieguldījumu kontā, tiek piemērots šā likuma $11.^9$ panta vienpadsmitās daļas 6. punkts;

14) stipendijas, izņemot stipendijas, kuras saskaņā ar šā likuma 9.panta pirmās daļas 8.punktu nav apliekamas ar nodokli;

15) papildpensijas kapitāls, kas veidojies no darba devēja veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem vai iemaksām privātā pensiju fonda pensiju plānā saskaņā ar Solidaritātes nodokļa likumu un izmaksāts pensiju plānu dalībniekiem;

16) ienākums no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;

17) iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums;

18) ienākums no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu un ienākums no mūža pensijas apdrošināšanas līgumiem (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), kas veidojas no apdrošinātāja piešķirtajām gratifikācijām;

19) ienākums no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas;

20) ienākumam pielīdzināms aizdevums, ja aizdevuma līgums neatbilst šā likuma 8.[1] panta trešajā daļā noteiktajiem kritērijiem vai ja, aizdevumu cedējot, piemēro šā likuma 8.[1] panta piecpadsmito daļu;

21) ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto personificēto izdevumu kompensācijas, kuras brīvprātīgā darba veicējam sedz brīvprātīgā darba organizētāji, izņemot kompensācijas, kuras saskaņā ar šā likuma 9.panta pirmās daļas 44.punktu nav apliekamas ar nodokli;

22) izložu un azartspēļu laimesta daļa, kas pārsniedz 3000 *euro*, ja laimests, kas pārsniedz 3000 *euro*, izmaksāts vienā reizē vai summējot visā azartspēles un izlozes organizēšanas vietas apmeklējuma laikā.

10.[1] Kolektīvā pārvaldījuma organizācija no samaksas par intelektuālo īpašumu ietur nodokli izmaksas vietā un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam. Ieturot nodokli no samaksas par intelektuālo īpašumu, ja to izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija, pirms nodokļa aprēķināšanas no izmaksājamās summas atskaita šā likuma 10. panta pirmās daļas 4. punktā minētos nosacītos izdevumus.

10.[2] Ieturot nodokli no augoša meža pārdošanas ienākuma, pirms nodokļa aprēķināšanas no izmaksājamās summas atskaita ar meža atjaunošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 25 procentu apmērā no izmaksājamās summas, bet no kokmateriālu pārdošanas ienākuma — ar kokmateriālu sagatavošanu un pārdošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 50 procentu apmērā no izmaksājamās summas.

10.[3] *(Izslēgta ar 31.05.2012. likumu)*

10.[4] Ja kredītiestādei ir pieejama informācija par ārvalstī ieturēto nodokli no dividendēm par ārvalstīs publiskajā apgrozībā esošām akcijām pēc zemākas nodokļa likmes, nekā noteikts šā likuma 15. panta piektajā daļā, kredītiestāde piemēro šā panta desmitās daļas 12.punkta noteikumus un nodokli ietur izmaksas vietā, piemērojot šā likuma 15. panta piektajā daļā noteiktās likmes un ārvalstī ieturētā nodokļa likmes starpību. Kredītiestāde nepiemēro šā panta desmitās daļas 12.punkta noteikumus par nodokļa ieturēšanu izmaksas vietā, ja kredītiestādei ir pieejama informācija par ārvalstī ieturēto nodokli no dividendēm par ārvalstīs publiskajā apgrozībā esošām akcijām pēc šā likuma 15. panta piektajā daļā noteiktās nodokļa likmes vai arī augstākas nodokļa likmes.

11. Komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas, pēc personas — nodokļa maksātāja — pieprasījuma saņemšanas izsniedz šai personai paziņojumu par izmaksātajām ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamajām summām, kas nav saistītas ar darba attiecībām, un no šīm summām ieturēto nodokli vai, ja izmaksātais ienākums nav apliekams ar nodokli, izmaksu apliecinošu dokumentu un nosūta paziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam:

1) par personām izmaksātajiem ienākumiem, kas minēti šā panta desmitajā un divpadsmitajā daļā, un no tiem ieturēto nodokli — ne vēlāk kā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam;

2) par personām, neieturot nodokli, izmaksātajām summām — Ministru kabineta noteiktajā termiņā. Ministru

kabinets nosaka apliecinājuma dokumentu izsniegšanas kārtību, kā arī ienākumus, par kuru izmaksu tie izsniedzami, un izņēmumus;

3) par taksācijas gadā fiziskajai personai samazinātajām vai dzēstajām aizdevuma (kredīta) saistībām.

11.[1] Ja šā panta vienpadsmitās daļas 2.punktā minētās ienākuma summas, kas saistītas ar maksātāja lauksaimniecisko ražošanu, taksācijas gadā nepārsniedz 711 *euro*, paziņojums par šim maksātājam izmaksāto ienākumu Valsts ieņēmumu dienestam iesniedzams kopumā par gadu līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārim.

11.[2] Fiziskā persona — nodokļa maksātājs kā apliecinājumu tam, ka tās personisko lietu pārdošana komersantam, individuālajam uzņēmumam (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecībai), kooperatīvajai sabiedrībai, nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai, iestādei, organizācijai, biedrībai, nodibinājumam un fiziskajai personai, kura reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, nav saistīta ar tās saimniecisko darbību, iesniedz ienākuma izmaksātājam attiecīgu izziņu.

11.[3] *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

11.[4] Šā panta vienpadsmitās daļas 2.punkta noteikumus Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nepiemēro ar nodokli neapliekamam ienākumam.

11.[5] Šā panta vienpadsmitās daļas noteikumus par paziņojuma par fiziskajai personai izmaksātajām summām izsniegšanu maksātājam var nepiemērot:

1) kredītiestāde un ieguldījumu sabiedrība — ienākumam no kapitāla, tai skaitā no kapitāla pieauguma, ja kredītiestāde izsniedz vai nosūta personām — nodokļa maksātājiem — konta izrakstu par taksācijas gada ienākumu no kapitāla;

2) apdrošināšanas sabiedrība — ienākumam no kapitāla, tai skaitā no kapitāla pieauguma, pensijai pielīdzinātajam ienākumam un citām ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamajām summām, kas nav saistītas ar darba attiecībām, ja izmaksa tiek veikta ar kredītiestādes starpniecību naudas pārveduma veidā un aprēķināto nodokli apdrošināšanas sabiedrība norāda naudas pārveduma pamatojumā;

3) ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs — ienākumam no ieguldījumu konta, ja ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nodrošina ieguldījumu konta īpašniekam iespēju saņemt ieguldījumu konta izrakstu, kurā apkopota informācija par taksācijas gada laikā ieguldījumu kontā izdarītajām iemaksām un no tā izdarītajām izmaksām, kā arī, ja ieguldījumu pakalpojumu sniedzējam ir pieejama tāda informācija, apkopotas ziņas par naudas līdzekļiem, kas iegūti ieguldījumu konta darījumu izpildes rezultātā, un par nodokļiem, kas ieturēti no šiem naudas līdzekļiem. Ieguldījumu konta izrakstā iekļaujamo informāciju nosaka Ministru kabinets.

11.[6] Fiziskā persona līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārim izsniedz fiziskajai personai — ienākuma guvējam un nosūta Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām par taksācijas gadā fiziskajai personai (ja dāvinātāju ar maksātāju nesaista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē) samazinātajām vai dzēstajām aizdevuma (kredīta) saistībām, kuras nodrošinātas ar nekustamā īpašuma hipotēku.

11.[7] Piemērojot šā panta vienpadsmitās daļas 3.punkta noteikumus par paziņojuma par fiziskajai personai izmaksātajām summām izsniegšanu fiziskajām personām un nosūtīšanu Valsts ieņēmumu dienestam, paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām atsevišķi tiek norādītas saistības, kuras nodrošinātas ar nekustamā īpašuma hipotēku, par šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.[1] punktā minēto periodu.

11.[8] Piemērojot šā panta vienpadsmitās daļas 3. punkta noteikumus par paziņojuma par fiziskajai personai

izmaksātajām summām izsniegšanu fiziskajām personām un nosūtīšanu Valsts ieņēmumu dienestam, paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām atsevišķi tiek norādītas saistības, kuras dzēš saskaņā ar šā likuma 9. panta pirmās daļas 35.^{5} punktu.

12. No šā likuma 3. panta trešās daļas 1., 2., 3., 4., 7.^{1}, 8., 9.^{2}, 10., 10.^{1}, 11., 12., 13., 14., 14.^{1}, 14.^{2}, 15., 15., 20., 21., 22., 23., 24., 25. un 26. punktā minētajiem ienākumiem nodoklis tiek ieturēts ienākuma izmaksas vietā un iemaksāts vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.

12.^{1} Komersants, individuālais uzņēmums (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, iestāde, organizācija, biedrība un nodibinājums, kas izmaksājis fiziskajai personai - nerezidentam - tādus ienākumus, no kuriem saskaņā ar šo likumu nodoklis ieturams izmaksas vietā vai aprēķināšanas brīdī, izsniedz nerezidentam apliecinājumu par Latvijas Republikā taksācijas gadā no attiecīgā ienākumu izmaksātāja gūtajiem ienākumiem un par tiem samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

12.^{2} Fiziskā persona — rezidents, kurš ir saimnieciskās darbības veicējs, no šā likuma 3.panta trešās daļas 1., 2., 3., 7.^{1}, 8., 11. un 12.punktā minētajiem ienākumiem nodokli ietur ienākuma izmaksas brīdī un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam, ja šie maksājumi ir saistīti ar rezidenta veikto saimniecisko darbību un tiek ņemti vērā, nosakot ar nodokli apliekamo ienākumu, kā arī izsniedz nerezidentam apliecinājumu par Latvijas Republikā taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem un par tiem samaksāto ienākuma nodokli.

12.^{3} *(Izslēgta ar 28.07.2017. likumu)*

12.^{4} *(Izslēgta ar 28.07.2017. likumu)*

12.^{5} No nerezidenta īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas ienākuma nodoklis tiek ieturēts ienākuma izmaksas vietā un iemaksāts vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.

12.^{6} Fiziskā persona — rezidents, kurš ir saimnieciskās darbības veicējs, — no nerezidenta īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas ienākuma nodokli ietur ienākuma izmaksas brīdī un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam, ja šie maksājumi ir saistīti ar rezidenta veikto saimniecisko darbību un tiek ņemti vērā, nosakot ar nodokli apliekamo ienākumu, kā arī izsniedz nerezidentam apliecinājumu par Latvijas Republikā taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem un par tiem samaksāto ienākuma nodokli.

12.^{7} Ieturot nodokli no nerezidenta īpašumā esoša augoša meža pārdošanas ienākuma, pirms nodokļa aprēķināšanas no izmaksājamās summas atskaita ar meža atjaunošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 25 procentu apmērā no izmaksājamās summas, bet no kokmateriālu pārdošanas ienākuma — ar kokmateriālu sagatavošanu un pārdošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 50 procentu apmērā no izmaksājamās summas.

13. Ja mēnesī izmaksātā ienākuma vai vienreizējās izmaksas apmērs ir 5 *euro* vai mazāks, to izmaksājot, nodoklis netiek ieturēts ienākuma izmaksas reizē, izņemot ienākumus, kas minēti šā panta desmitās daļas 12. un 13.punktā un šā likuma 3.panta trešās daļas 10. un 11.punktā. Ienākuma saņēmējs uzrāda šīs summas savā deklarācijā, ko iesniedz par taksācijas perioda (kalendārā gada) ienākumiem tam sekojošajā gadā. Ienākuma izmaksātājs par šo ienākumu nosūta ziņas Valsts ieņēmumu dienestam šā panta vienpadsmitajā daļā noteiktajā kārtībā.

14. *(Izslēgta ar 16.06.2009. likumu.)*

15. *(Izslēgta ar 16.06.2009. likumu.)*

16. *(Izslēgta ar 16.06.2009. likumu.)*

17. Neatkarīgi no jebkuriem šā likuma noteikumiem iedzīvotāju ienākuma nodokli ietur pēc 25,5 procentu likmes no visiem maksājumiem, ko fiziskās personas — Latvijas rezidenti vai nerezidenti, kuriem saskaņā ar šo likumu ir pienākums iesniegt Latvijā gada ienākumu deklarāciju, izmaksā juridiskajām, fiziskajām un citām personām, kuras atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas Ministru kabineta noteikumos minētajās zemu nodokļu un beznodokļu valstīs vai teritorijās, ieskaitot maksājumus šo personu pārstāvjiem vai trešo personu kredītiestāžu kontos un maksājumus, kas veikti savstarpēja norēķinu ieskaita veidā, izņemot maksājumus par preču piegādēm personām, kuras atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas Ministru kabineta noteikumos minētajās zemu nodokļu un beznodokļu valstīs vai teritorijās, ja šīs preces ir attiecīgās zemu nodokļu vai beznodokļu valsts vai teritorijas izcelsmes preces.

18. Valsts ieņēmumu dienestam ir tiesības atļaut neieturēt nodokli no tiem maksājumiem, no kuriem saskaņā ar šā panta septiņpadsmito daļu ir ieturams nodoklis, ja šo maksājumu izmaksātājs pamatoti pierāda, ka minētie maksājumi netiek izdarīti, lai samazinātu šā maksātāja apliekamo ienākumu un nemaksātu vai samazinātu Latvijā maksājamos nodokļus. Valsts ieņēmumu dienests piešķirto atļauju anulē, ja nodokļu administrēšanas procesā ir ieguvis informāciju, kas liecina par darījuma patieso apstākļu slēpšanu. Piešķirtās atļaujas anulēšanas gadījumā nodokļa maksātājam piemēro šā panta septiņpadsmitās daļas normu un nodokļa summas, uz kurām attiecas anulētā atļauja, uzskatāmas par nokavēto nodokļa maksājumu.

19. Šā panta septiņpadsmitajā daļā minētajiem maksājumiem, no kuriem nodoklis izmaksas vietā nav ieturams pēc 25,5 procentu likmes, un maksājumiem, no kuriem saskaņā ar šā panta astoņpadsmito daļu ir atļauts neieturēt nodokli, piemērojami šā likuma 3.panta trešās daļas un šā panta desmitās un divpadsmitās daļas noteikumi.

20. Nodokļa ieturēšanas diena šā panta divpadsmitās un septiņpadsmitās daļas izpratnē ir diena, kad ienākuma izmaksātājs veic faktisko maksājumu nerezidentam, vai arī diena, kad tiek izdarīts kreditora - nerezidenta - saistību samazinājums, veicot nodokļa ienākuma izmaksātāja un nerezidenta savstarpējo norēķinu ieskaitu, vai arī diena, kad notiek konkrētā kreditora saistību nodošana.

21. Šā panta septiņpadsmitās daļas izpratnē maksājumi ir jebkuri maksājumi, kas samazina šo maksājumu izdarītāja apliekamo ienākumu neatkarīgi no tā, vai tie veikti, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus, skaidrā naudā vai citās lietās, vai arī savstarpējo norēķinu ieskaita veidā.

22. Ja personai, kura atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, ir atvērts konts Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē un šī persona no minētā konta veic maksājumus, kuru saņēmēja ir cita persona, kas atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, un šo maksājumu rezultātā tiek samazināts Latvijas nodokļa maksātāja apliekamais ienākums, tiek uzskatīts, ka minētos maksājumus veic Latvijas nodokļa maksātājs, un ir piemērojama šā panta septiņpadsmitā daļa.

23. Atbilstoši šā panta septiņpadsmitajai daļai ieturēto nodokli ienākuma izmaksātājs iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.

24. *(Izslēgta ar 07.12.2023. likumu)*

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.02.1996., 19.12.1996., 02.10.1997., 20.11.1997., 25.11.1999., 27.01.2000., 30.11.2000., 19.06.2003., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 17.05.2007., 12.12.2008., 16.06.2009., 16.07.2009., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 21.10.2010., 20.12.2010., 08.09.2011., 22.09.2011., 15.12.2011., 31.05.2012., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 06.03.2014., 17.12.2014., 30.04.2015., 29.10.2015., 30.11.2015., 28.07.2017., 22.11.2017., 13.12.2018., 21.03.2019., 23.05.2019., 09.07.2020., 27.11.2020., 16.11.2021., 20.10.2022., 07.12.2023. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

17.[1] pants. Iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums

1. Par personālu šā likuma izpratnē uzskata jebkuru fizisko personu, kuru cita persona (personāla iznomātājs)

piesaista, lai veiktu darbu personāla nomnieka labā neatkarīgi no tā, vai starp personāla iznomātāju un attiecīgo fizisko personu pastāv darba tiesiskās attiecības.

2. Par personāla nomu šā panta izpratnē uzskata personāla iznomātāja, kas nav Latvijas rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība Latvijā, personāla nosūtīšanu apmaiņā pret atlīdzību Latvijas rezidentam vai nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai Latvijā, lai šis personāls veiktu darbības saistībā ar personāla nomnieka saimniecisko vai profesionālo darbību Latvijā vai ārvalstīs, ja tiek konstatēta vismaz viena no šādām pazīmēm:

1) personāla nomnieks atbild par darba kopējo vadību un uzraudzību vai darba rezultātu;

2) personāla nomnieks nosaka iznomātā personāla skaitu un kvalifikāciju;

3) personāla integrācija personāla nomnieka uzņēmumā. Integrācija uzņēmumā šā panta izpratnē ir darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus;

4) atlīdzība par personāla nomu tiek aprēķināta atkarībā no iznomātā personāla darba laika, paveiktā darba vai citas attiecības starp personāla iznomātāja atlīdzību un personāla darba samaksu;

5) personāla nomnieks nodrošina personālu ar lielāko daļu pamatlīdzekļu, darbarīku un materiālu.

2.[1] Personāla nomnieku identificē, ņemot vērā atsevišķa darījuma vai darījumu kopuma ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu, tajā skaitā (bet ne tikai) izvērtē, vai pēc personāla nomnieka un personāla iznomātāja noslēgtā līguma personāls tiek nodots citai personai, lai veiktu darbības saistībā ar šīs citas personas saimniecisko vai profesionālo darbību Latvijā vai ārvalstī (šādā gadījumā par personāla nomnieku ir atzīstama šī cita persona, kuras labā personāls veic darbu).

3. Personāla nomnieks aprēķina nodokli par iznomātā personāla ienākumu, pamatojoties uz personāla iznomātāja iesniegtu dokumentāri apliecinātu informāciju, kas ļauj identificēt iznomāto personālu (vārdu, uzvārdu, dzimšanas datumu, pastāvīgo dzīvesvietu vai nodokļu maksātāja reģistrācijas numuru vai citas ziņas), darba samaksu un citu informāciju par gūto ienākumu. Nodokļa aprēķinā tiek ņemtas vērā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kā arī pēc būtības līdzīgi citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktie maksājumi, ja to samaksu apliecina ārvalstu nodokļu administrācijas apstiprināts dokuments.

4. Ja personāla iznomātājs nevar personāla nomniekam iesniegt šā panta trešajā daļā minēto informāciju, par iznomātā personāla ienākumam pielīdzinātu ienākumu tiek uzskatīts personāla nomnieka kopējais maksājums personāla iznomātājam. Nosakot katras iznomātā personāla ietvaros piesaistītās fiziskās personas ar nodokli apliekamo ienākumu, tiek uzskatīts, ka šīs fiziskās personas ir guvušas ienākumu vienādās daļās no personāla iznomātājam izmaksātās atlīdzības. Nodokļa aprēķinā tiek ņemtas vērā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

17.[2] pants. Mikrouzņēmumu sniegtie darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumi

(Izslēgts ar 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

17.[3] pants. Ienākums no būtiskas līdzdalības ārvalsts sabiedrībā

1. Par ārvalsts sabiedrību šā likuma izpratnē uzskata ārvalsts kapitālsabiedrību, personālsabiedrību vai citu juridisko personu, ārvalsts nodibinājumu, trastu vai citu juridisku veidojumu, kurš atrodas, ir izveidots vai nodibināts normatīvajos aktos minētajās zemu nodokļu un beznodokļu valstīs vai teritorijās un kura akcijas netiek kotētas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts regulētajā tirgū.

2. Par juridisku veidojumu šā likuma izpratnē uzskata jebkuru ar līgumu saistītu personu grupu vai aktīvus, kas saskaņā ar līgumu ir nodoti citas personas pārvaldībā.

3. Tiek uzskatīts, ka maksātājam (rezidentam) pieder būtiska līdzdalība ārvalsts sabiedrībā, ja tam tieši vai netieši pieder vismaz 25 procenti ārvalsts sabiedrības pamatkapitāla daļu, akciju, paju, balsstiesību vai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta būtiska ietekme vai tiesības piedalīties ārvalsts sabiedrības peļņas (aktīvu vērtības pieauguma) sadalē. Par maksātāja netiešu līdzdalību ārvalsts sabiedrībā netiks uzskatīta tāda līdzdalība, ja kādā starpposmā starp maksātāju un attiecīgo ārvalsts sabiedrību ir akciju sabiedrība, kuras akcijas tiek kotētas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts regulētajā tirgū.

4. Maksātāja (rezidenta) līdzdalības apmēru ārvalsts sabiedrības pamatkapitālā, balsstiesību vai citu tiesību apmēru, kas dod tiesības piedalīties peļņas (vai aktīvu vērtības pieauguma) sadalē, nosaka attiecīgā taksācijas gada pēdējā dienā.

5. Uz maksātāja (rezidenta) ienākumu attiecina ārvalsts sabiedrības peļņas (aktīvu vērtības pieauguma) daļu, kura ir proporcionāla maksātāja (rezidenta) līdzdalībai ārvalsts sabiedrības pamatkapitālā, balsstiesībās vai citās tiesībās, kas nodrošina būtisku ietekmi vai ļauj piedalīties peļņas (aktīvu vērtības pieauguma) sadalē.

6. Nosakot maksātāja (rezidenta) ienākumu no būtiskas līdzdalības ārvalsts sabiedrībā, ņem vērā ārvalsts sabiedrības peļņu, kas noteikta saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem.

7. Maksātājs (rezidents), kas taksācijas gadā guvis šajā pantā minēto ienākumu, taksācijas gada deklarācijai pievieno pielikumu, kurā brīvā formā norāda šādu informāciju:

1) ārvalsts sabiedrības nosaukumu, reģistrācijas numuru (ja sabiedrība saskaņā ar likumu jāreģistrē) un juridisko adresi (ja sabiedrība saskaņā ar likumu jāreģistrē) vai adresi (ja sabiedrība saskaņā ar likumu nav jāreģistrē);

2) līdzdalības apmēru ārvalsts sabiedrības pamatkapitālā, kura tam tieši vai netieši pieder taksācijas gada pēdējā dienā, vai balsstiesības vai citas tiesības, kas nodrošina būtisku ietekmi vai ļauj piedalīties ārvalsts sabiedrības peļņas (aktīvu vērtības pieauguma) sadalē;

3) ja ir netieša līdzdalība, — starpposmus starp maksātāju un attiecīgo ārvalsts sabiedrību.

(15.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

18. pants. Nodokļa aprēķināšana no saimnieciskās darbības ienākuma un tā maksāšana avansā

(Izslēgts ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 25.03.2023. Piemērojams ar 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 193. punktu)

19. pants. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas rezumējošā kārtība

1. Nodokli rezumējošā kārtībā, ja šajā pantā nav noteikts citādi, aprēķina un budžetā iemaksā maksātājs.

1.[1] Šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto progresīvo likmi ņem vērā, veicot nodokļa aprēķinu rezumējošā kārtībā par taksācijas gadu iesniegtajā deklarācijā. Veicot nodokļa aprēķinu rezumējošā kārtībā, ārvalstī gūtajam ienākumam, ienākumam pielīdzinātajam aizdevumam vai tad, ja maksātājam ir pienākums maksāt nodokli saskaņā ar šā panta 2.[1] daļu, piemēro vidējo svērto nodokļa likmi.

2. Atbilstoši šim likumam nodoklis tiek aprēķināts par gada apliekamā ienākuma kopējo apjomu, kuru nosakot saimnieciskās darbības zaudējumus nevar segt uz citu ienākumu veidu rēķina, un tas tiek atspoguļots deklarācijā. Deklarācijā tiek uzrādīti visi maksātāja taksācijas periodā (kalendāra gadā) gūtie ienākumi, tai skaitā šā likuma 9. panta

pirmās daļas 2.[1] un 2.[2] punktā minētie ienākumi neatkarīgi no to apmēra, un ar nodokli neapliekamie ienākumi, ja to kopējā summa pārsniedz 10 000 *euro* gadā. Deklarācijā neuzrāda šā likuma 8. panta 4.[1] daļā, 9. panta pirmās daļas 29. un 31. punktā minētos ienākumus, šā likuma 9. panta pirmās daļas 37., 37.[1], 37.[2], 38., 39. un 40. punktā minētos pabalstus vai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātos pabalstus un ienākumus, kurus apliek ar mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.

2.[1] Maksātājs, kas ir reģistrēts kā saimnieciskās darbības veicējs, līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam iemaksā vienotajā nodokļu kontā 50 *euro*, ja taksācijas gadā nav gūts ar nodokli apliekams ienākums no saimnieciskās darbības vai ja aprēķinātā nodokļa summa no saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma nepārsniedz 50 *euro*.

2.[2] Šā panta 2.[1] daļa nav attiecināma uz maksātājiem, kuri taksācijas gadā ir veikuši iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumus vai valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par darbiniekiem, vai valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas par sevi kā pašnodarbinātu personu.

2.[3] Šā panta 2.[1] daļu nepiemēro maksātājiem par pirmo taksācijas gadu, kurā veikta saimnieciskās darbības reģistrācija, un par nākamo taksācijas gadu, kā arī par gadu, kurā izbeigta saimnieciskā darbība vai pabeigts likvidācijas process.

2.[4] Šā panta 2.[1] daļu nepiemēro maksātājam proporcionāli par tām taksācijas gada kalendāra dienām, kurās tas kopj bērnu līdz divu gadu vecumam, kā arī pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām maksātājam ir izsniegta darbnespējas lapa "B".

2.[5] Solidaritātes nodokļa maksātāji, kuriem taksācijas gadā piemērota zemāka valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme nekā Solidaritātes nodokļa likumā noteiktā, solidaritātes nodokļa daļu, kas veidojas solidaritātes nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmes starpības rezultātā, budžetā piemaksā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājuma veidā rezumējošā kārtībā, iesniedzot taksācijas gada deklarāciju.

2.[6] Maksātājs, kura šā likuma 15.[1] panta otrajā daļā minēto ienākumu kopējais apmērs taksācijas gadā pārsniedz 200 000 *euro*, maksā nodokli rezumējošā kārtībā, iesniedzot taksācijas gada deklarāciju, šā panta trešajā daļā noteiktajā termiņā.

3. Ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, nepārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, bet aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz vienu *euro*, maksātājs vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu iemaksā līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam, bet, ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, bet aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz vienu *euro*, — līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūlijam. Ja aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz 640 *euro*, maksātājs to var iemaksāt vienotajā nodokļu kontā trijās reizēs, katru reizi iemaksājot trešo daļu no aprēķinātā nodokļa summas, šādos termiņos:

1) ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, nepārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, — līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam, 23. jūlijam un 23. augustam;

2) ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, — līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūlijam, 23. augustam un 23. septembrim.

3.[1] *(Izslēgta no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu)*

3.[2] Maksātājs iemaksā vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu līdz tā mēneša 23. datumam, kurā

iesniegtas šā panta 5.[1] vai 5.[2] daļā noteiktās deklarācijas (izņemot deklarācijas par ienākumu no kapitāla). Ja maksātājs šā panta 5.[1] vai 5.[2] daļā noteikto deklarāciju (izņemot deklarācijas par ienākumu no kapitāla), izpildot šīs normas prasības, iesniedzis vēlāk nekā attiecīgā mēneša 20. datumā, viņš iemaksā vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu līdz šīs deklarācijas iesniegšanas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam. Maksātājs iemaksā vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu līdz tā mēneša 23. datumam, kurā iesniegtas šā panta 5.[2] vai 5.[3] daļā noteiktās deklarācijas par ienākumu no kapitāla.

4. Ja rezumējošā kārtībā aprēķinātā summa pēc deklarācijas pārbaudes izrādās mazāka par avansā samaksāto, Valsts ieņēmumu dienests triju mēnešu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas atmaksā maksātājam pārmaksu, kas radusies kā avansā samaksātā un rezumējošā kārtībā aprēķinātā nodokļa starpība. Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par nodokļa pārmaksas atmaksu, kas deklarēta rezumējošā kārtībā un apstiprināta pilnā apmērā, rakstveidā neizdod, bet lēmumu paziņo ar nodokļa pārmaksas atmaksas veikšanu maksātāja kredītiestādes kontā, maksātāja norēķinu kontā, kas atvērts pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, vai ar paziņojumu par novirzīšanu nokavēto nodokļu un ar tiem saistīto maksājumu segšanai, vai ieskaitīšanu zvērinātu tiesu izpildītāju rīkojumu izpildei.

4.[1] *(Izslēgta ar 08.11.2007. likumu)*

4.[2] Nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu Valsts ieņēmumu dienests veic šā likuma 20.[1] pantā noteiktajā kārtībā.

5. Deklarācija ar tai pievienotajiem dokumentiem iesniedzama Valsts ieņēmumu dienestam taksācijas gadam sekojošajā gadā no 1. marta līdz 1. jūnijam, bet, ja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, — no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam. Deklarācijā uzrādāma tikai tā informācija, kas nav pieejama valsts informācijas sistēmās. Valsts ieņēmumu dienests aizpilda tās deklarācijas sadaļas, par kurām informācija ir pieejama valsts informācijas sistēmās un par rezumējošā kārtībā aprēķināto nodokļa summu.

5.[1] Ārvalsts nodokļa maksātājs, kas Latvijā uzturas, lai veiktu algotu darbu tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā, un kas pārtrauc minētā ienākuma gūšanu, un nav paredzama viņa atgriešanās Latvijā pirms taksācijas gada beigām, iesniedz deklarāciju, pirms viņš izbrauc no Latvijas.

5.[2] Ārvalsts nodokļa maksātājs (nerezidents), kas Latvijā gūst ienākumu, no kura nodoklis maksājams rezumējošā kārtībā, bet kas taksācijas gadā pārstāj gūt šādu ienākumu vai gūst vienreiz izmaksājamu ienākumu un vienlaikus pārtrauc ekonomiskās saites ar Latviju, iesniedz deklarāciju 30 dienu laikā pēc ienākuma gūšanas beigām. Ja ārvalsts nodokļa maksātājs (nerezidents), kas Latvijā gūst ienākumu no kapitāla pieauguma, neizmanto šā likuma 20.panta trešajā daļā minētos deklarēšanas atvieglojumus, nodokli no šā ienākuma aprēķina un deklarāciju par ienākumu no kapitāla Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz līdz ienākuma gūšanas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam.

5.[3] Maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma un kura kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī pārsniedz 1000 *euro*, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par ceturksnī gūto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam vienreiz ceturksnī līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15. datumam. Maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma un kura kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī nepārsniedz 1000 *euro*, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par taksācijas gadā gūto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam līdz taksācijas gadam sekojošā gada 15. janvārim. Lai segtu šā likuma 11.[9] panta devītajā daļā minētos zaudējumus, kuri nav segti taksācijas gada laikā, maksātājs var iesniegt gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarāciju līdz pēctaksācijas gada 1. februārim.

5.[4] Valsts ieņēmumu dienests elektroniskās deklarēšanas sistēmā nodrošina, ka maksātājam ir pieejama deklarācijas aizpildīšanai nepieciešamā valsts informācijas sistēmās esošā informācija. Maksātājs pārbauda, ja nepieciešams, arī precizē un papildina šo informāciju un apstiprina deklarācijā norādītās informācijas patiesumu. Ja maksātājs šā panta piektajā daļā noteiktajā deklarācijas iesniegšanas termiņā nav apstiprinājis deklarācijā norādītās informācijas patiesumu (nav iesniedzis deklarāciju), precizējis vai papildinājis deklarācijā norādīto informāciju,

uzskatāms, ka viņš piekrīt Valsts ieņēmumu dienesta aizpildītajā maksātāja deklarācijā iekļautajai informācijai un rezumējošā kārtībā budžetā maksājamai nodokļa summai.

5.[5] Maksātājs, kurš deklarāciju aizpilda papīra formātā, deklarācijas aizpildīšanai nepieciešamo valsts informācijas sistēmās esošo informāciju saņem no Valsts ieņēmumu dienesta. Minēto informāciju Valsts ieņēmumu dienests norāda maksātāja deklarācijā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

6. Deklarācijai ir pievienojami vai reizē ar to uzrādāmi un, ja nepieciešams, iesniedzami dokumenti, kas apliecina:

1) maksātāja tiesības uz atvieglojumiem, ja maksātājs taksācijas gada laikā, rodoties tiesībām uz atvieglojumu, nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par apgādībā esošajām personām vai paziņojumu par invaliditāti vai politiski represētās personas statusu, vai nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu;

2) taksācijas gada laikā izdarītos attaisnotos izdevumus, izņemot gadījumus, kad informāciju par maksātāja attaisnotajiem izdevumiem Valsts ieņēmumu dienests saņem saskaņā ar šā panta desmito un vienpadsmito daļu;

3) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu)*;

4) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu)*;

5) ārvalstīs gūtā ienākuma apmēru, veidu un samaksāto nodokli;

6) ka persona, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, taksācijas gadā Latvijā guvusi vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem un ka tā vai tās laulātais nav izmantojuši šajā likumā noteiktajiem nodokļa atvieglojumiem un attaisnotajiem izdevumiem analoģiskus atskaitījumus savā rezidences valstī;

7) ienākumam pielīdzinātā aizdevuma atmaksu aizdevējam, kā arī ar aizdevumu saistīto procentu maksājumu samaksu;

8) ka ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai ārvalstī no dividendēm, dividendēm pielīdzināma ienākuma vai nosacītajām dividendēm ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis;

9) iesniegumu par maksātāja tiesībām uz ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu taksācijas gadā, kurā uzrādīts ārvalsts pensijas apmērs;

10) Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidenta tiesības piemērot pensionāra neapliekamo minimumu saskaņā ar šā likuma 12. panta 12.[5] daļu.

6.[1] *(Izslēgta ar 13.05.2010. likumu)*

7. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

7.[1] Maksātājs, deklarējot ienākumu no lauksaimniecībā izmantojamas zemes atsavināšanas, Valsts ieņēmumu dienestam kopā ar deklarāciju par ienākumu no kapitāla iesniedz sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējumu, ja apliekamo ienākumu aprēķina saskaņā ar:

1) šā likuma 11.[7] panta ceturto daļu proporcionāli lauksaimniecībā izmantojamās zemes tirgus vērtības īpatsvaram kopējā nekustamā īpašuma vērtībā;

2) šā likuma 11.[7] panta piekto daļu.

8. Zemnieku saimniecība, ja tā bez lauksaimnieciskās ražošanas veic arī citu saimniecisko darbību, var aprēķināt kopējos ienākumus (sedzot lauksaimnieciskos zaudējumus no citiem ienākumiem). Šajā gadījumā nepiemēro 9.panta pirmās daļas 1.punktu.

9. Ja izdevumiem, kas saistīti ar maksātāja saimniecisko darbību, ir noteiktas izdevumu normas, šo izdevumu apliecināšanai attiecīgajā apmērā nav nepieciešams iesniegt vai uzrādīt tos apliecinošus dokumentus.

10. Valsts ieņēmumu dienestam līdz pēctaksācijas gada 1.februārim elektroniski nosūta informāciju, kurā par katru fizisko personu norāda vārdu, uzvārdu, personas kodu, kā arī šādu informāciju:

1) privātais pensiju fonds — par fiziskās personas noslēgtā individuālās dalības līguma ar privāto pensijas fondu atbilstību šā likuma 10.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktajām prasībām un taksācijas gadā privātajā pensiju fondā veikto iemaksu apmēru un iemaksu sadalījumu pa gadiem, ja maksātājs taksācijas gadā ir veicis maksājumus arī par nākamajiem taksācijas gadiem, kā arī informāciju par individuālo iemaksu veicēja uzkrāto papildpensijas kapitālu taksācijas gada 31.decembrī;

2) apdrošināšanas sabiedrība — par fiziskās personas noslēgtā līguma (iegādātās polises) par dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) atbilstību šā likuma 10.panta pirmās daļas 6.punktā noteiktajām prasībām, līguma darbības periodu un taksācijas gadā veikto apdrošināšanas prēmiju summu un šo summu sadalījumu pa gadiem, ja maksātājs taksācijas gadā ir veicis maksājumus arī par nākamajiem taksācijas gadiem pie nosacījuma, ka saskaņā ar apdrošināšanas līgumu maksātājam katram periodam ir noteikts fiksēts maksājums.

10.[1] Izglītības un zinātnes ministrija katra mēneša pirmajā datumā Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski nosūta informāciju par iepriekšējo mēnesi — par visām personām līdz 24 gadu vecumam, kuras iegūst vispārējo, profesionālo, augstāko vai speciālo izglītību, norādot personas — izglītojamā — vārdu, uzvārdu, personas kodu un datumu, kad persona uzņemta vai atskaitīta no mācībām vispārējās izglītības iestādē vai studijām profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē.

10.[2] Vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādes vienreiz gadā līdz pēctaksācijas gada 1.februārim Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski nosūta informāciju par visām personām, kuras iegūst vai taksācijas gadā ieguva vispārējo, profesionālo, augstāko vai speciālo izglītību par maksu, norādot personas — izglītojamā — vārdu, uzvārdu, personas kodu, taksācijas gadā par mācībām samaksāto un atmaksāto summu, kā arī fiziskās personas kodu vai juridiskās personas reģistrācijas numuru, kura veikusi maksājumu par mācībām.

10.[3] Pašvaldība līdz pēctaksācijas gada 1. februārim Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski nosūta informāciju par taksācijas gadā aktuālajām licencēm interešu un pieaugušo neformālās izglītības maksas programmu īstenošanai, norādot šādu informāciju:

1) licences saņēmēja — fiziskās personas — vārdu, uzvārdu, personas kodu vai licences saņēmēja — juridiskās personas — nosaukumu un reģistrācijas numuru;

2) licences izsniegšanas datumu;

3) licences derīguma termiņu taksācijas gadā.

10.[4] Ja pakalpojumu sniedzējs sniedz šā likuma 10. panta pirmās daļas 2. punktā minētos pakalpojumus, par kuriem veiktos izdevumus maksātājs ir tiesīgs iekļaut savos attaisnotajos izdevumos, šāda pakalpojumu sniedzēja sniegto informāciju par pakalpojuma saņēmēja vārdu, uzvārdu un personas kodu, maksājuma dokumentu identificējošo informāciju (datumu, kases čeka vai kvīts sēriju un numuru, maksājuma uzdevuma numuru), saņemtā pakalpojuma veidu (izglītības vai medicīnas un ārstnieciskais pakalpojums) un saņemtā maksājuma apmēru Valsts ieņēmumu dienests izmanto, veicot deklarācijas apstrādi, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) attiecībā uz medicīnas un ārstnieciskajiem pakalpojumiem nodokļa maksātājs pakalpojumu sniedzējam saistībā ar konkrēto pakalpojumu devis savu piekrišanu ar viņu saistīto personas datu nodošanai Valsts ieņēmumu dienestam;

2) pakalpojumu sniedzējs sniedz šādu informāciju saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai, noslēdzot attiecīgu līgumu, ir vienojies ar Valsts ieņēmumu dienestu par šādu informācijas nosūtīšanas kārtību un datu formātu.

10.[5] Valsts ieņēmumu dienests šā panta 10.[7] daļā noteiktajam mērķim izmantojamo informāciju par attiecīgo taksācijas gadu Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmās uzglabā piecus gadus no pēctaksācijas gada 1. janvāra, bet gadījumā, kad saskaņā ar likumu tā ir izmantojama ilgāku laika periodu, — termiņā, kas atbilst tās piemērošanas laikam.

10.[6] Apdrošināšanas sabiedrība pēc Valsts ieņēmumu dienesta rakstveida pieprasījuma sniedz informāciju par fiziskajai personai atmaksāto summu saskaņā ar konkrētu attaisnojuma dokumentu par medicīnas un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ja tas iekļauts deklarācijā kā attaisnoto izdevumu pamatojums, norādot:

1) atlīdzības saņēmēja vārdu, uzvārdu un personas kodu;

2) kases čeka vai kvīts datumu, kases čeka vai kvīts sēriju un numuru;

3) pakalpojumu sniedzēja nosaukumu vai vārdu, uzvārdu, pakalpojuma sniedzēja reģistrācijas numuru vai nodokļu maksātāja reģistrācijas kodu;

4) pakalpojuma veidu;

5) pakalpojuma pilnu cenu un apdrošinātāja atmaksāto summu.

10.[7] Šā panta desmitajā, 10.[1], 10.[2], 10.[4] un 10.[6] daļā minēto informāciju Valsts ieņēmumu dienests izmanto deklarāciju apstrādē, piemērojot šā likuma 10. pantā noteiktos attaisnotos izdevumus un 13. pantā noteiktos atvieglojumus.

11. Par šā panta desmitajā daļā noteiktās informācijas nosūtīšanas kārtību un datu formātu apdrošināšanas sabiedrība vai privātais pensiju fonds ar Valsts ieņēmumu dienestu vienojas, noslēdzot attiecīgu līgumu.

12. Licencēta sabiedrība, kas iepriekšējā kalendārajā gadā nodarbojusies ar personu iekārtošanu darbā uz kuģiem, vai šādu sabiedrību veidota apvienība Ministru kabineta noteiktajā kārtībā līdz pēctaksācijas gada 1.februārim elektroniski nosūta Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par iepriekšējā kalendārajā gadā nodarbinātajiem jūrniekiem, kuri, iekārtojoties darbā, izmantojuši attiecīgās sabiedrības vai to veidotas asociācijas pakalpojumus.

13. Maksātājs, kas taksācijas gadā guvis ienākumus ārvalstī, kurā taksācijas periods nesakrīt ar kalendāro gadu vai kurā noteiktais termiņš, kādā ienākuma izmaksātājs informē ienākuma saņēmēju par izmaksātajām summām, ir vēlāks par taksācijas gadam sekojošā gada 15.martu, iesniedz deklarāciju divu mēnešu laikā no attiecīgajā ārvalstī noteiktā deklarācijas iesniegšanas termiņa.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.12.2004., 19.12.2006., 08.11.2007., 24.04.2008., 14.11.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 21.10.2010., 20.12.2010., 15.12.2011., 19.09.2013., 06.11.2013., 17.12.2014., 30.04.2015., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017., 22.11.2017., 13.12.2018., 21.03.2019., 23.05.2019., 27.11.2020., 17.12.2020., 16.11.2021., 20.10.2022., 04.12.2024. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2026. Sk. pārejas noteikumu 209. punktu)

20. pants. Ienākumu deklarēšanas atvieglojumi

1. Iekšzemes nodokļa maksātājam, kas taksācijas gada laikā ir saņēmis Latvijas Republikā ienākumus, no kuriem

izmaksas vietā ir ieturēts nodoklis, vai saņēmis algota darba ienākumus, kas kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm ir pakļauti aplikšanai ar iedzīvotāju ienākuma nodoklim analoģisku nodokli, ja viņa saņemto šā likuma 9.panta pirmajā daļā minēto ar nodokli neapliekamo ienākumu kopējā summa, izņemot šā likuma 9. panta pirmās daļas 2.[1] un 2.[2] punktā minētos ienākumus, nepārsniedz 10 000 *euro* vai šo neapliekamo ienākumu veido vienīgi no Latvijas budžeta izmaksātie šā likuma 9.panta pirmās daļas 37., 37.[1], 37.[2], 38., 39. un 40.punktā minētie pabalsti vai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātie pabalsti, vai kam saskaņā ar šā likuma 19.panta otro daļu gūtie ienākumi nav jāuzrāda deklarācijā, ir tiesības neiesniegt deklarāciju, ja šajā likumā vai citos likumos nav noteikts citādi. Minētais nosacījums ir piemērojams arī tad, kad iekšzemes nodokļa maksātājs taksācijas gada laikā ir saņēmis tikai atsevišķus iepriekš minēto ienākumu veidus.

2. Ja iekšzemes nodokļa maksātājs šā likuma 19. panta piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iesniedzis deklarāciju, šis fakts ir maksātāja apliecinājums tam, ka atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmās esošajai informācijai rezumējošā kārtībā aprēķinātā nodokļa summa atbilst maksātāja taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem un iemaksājama budžetā. Ja iekšzemes nodokļa maksātājs šā likuma 19. panta piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iesniedzis deklarāciju, kā arī Valsts ieņēmumu dienests atbilstoši valsts informācijas sistēmās esošajai informācijai deklarācijā nav aprēķinājis rezumējošā kārtībā budžetā maksājamo summu, šis fakts ir maksātāja apliecinājums tam, ka no viņa taksācijas gadā saņemtajiem ienākumiem nodoklis ir ieturēts pilnā apmērā.

3. Ārvalsts nodokļa maksātājam (nerezidentam) deklarācija nav jāiesniedz, izņemot gadījumu, kad nerezidents:

1) saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 7. un 9.punktā minētos ienākumus, kā arī šā likuma 3.panta trešās daļas 1.punktā minēto ienākumu no algota darba tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā, vai arī saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 4.punktā minēto ienākumu no komercsabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents;

2) saņem šā likuma 3. panta trešās daļas 7.[1] un 17. punktā minētos ienākumus, no kuriem nodoklis nav ieturēts izmaksas brīdī;

2[1]) saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 9.[1] punktā minētos ienākumus, par kuriem nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā;

3) būdams citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem un vēlas piemērot taksācijas gada neapliekamo minimumu saskaņā ar šā likuma 12.pantu, nodokļa atvieglojumus saskaņā ar šā likuma 13.panta ceturto daļu un attaisnotos izdevumus saskaņā ar šā likuma 10.panta ceturto daļu;

4) būdams citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, vēlas piemērot taksācijas gada pensionāra neapliekamo minimumu saskaņā ar šā likuma 12. panta 12.[5] daļu.

4. Šajā pantā minētie ienākumu deklarēšanas atvieglojumi nav attiecināmi uz maksātājiem:

1) kuri gūst ienākumus no saimnieciskās darbības;

2) kuriem rodas pienākums piemaksāt nodokli saistībā ar šā likuma 15. panta otrajā daļā minētās progresīvās likmes vai šā likuma 15.[1] pantā minētās papildu likmes piemērošanu.

3) *(izslēgts ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu).*

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.12.2004., 19.12.2006., 01.12.2009., 09.08.2010., 17.12.2014., 16.06.2016., 28.07.2017., 21.03.2019., 27.11.2020., 16.11.2021., 04.12.2024. un 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2026. Sk. pārejas noteikumu 209. punktu)

20.[1] pants. Nodokļa pārmaksas automātiskā atmaksa

1. Nodokļa pārmaksas automātiskā atmaksa ir nodokļa pārmaksas atmaksa, kuru Valsts ieņēmumu dienests bezskaidrā naudā veic maksātājam, kurš nav iesniedzis deklarāciju līdz nodokļa pārmaksas automātiskās atmaksas dienai un uz kuru attiecas šā likuma 20. pantā noteiktie ienākumu deklarēšanas atvieglojumi.

2. Nodokļa pārmaksas automātiskā atmaksa notiek, ja atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmās esošajai informācijai pārmaksu veido šādi faktori:

1) gada neapliekamais minimums;

2) pensionāra neapliekamais minimums;

3) papildu atvieglojums (personām ar invaliditāti, politiski represētajiem un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem);

4) progresīvā nodokļa likme;

5) atvieglojuma par apgādībā esošu personu nepilnīga izmantošana, ja maksātājs, kuram ir tiesības uz šo atvieglojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Valsts ieņēmumu dienestam ir iesniedzis paziņojumu par apgādībā esošām personām un Valsts ieņēmumu dienests ir izdarījis attiecīgu ierakstu algas nodokļa grāmatiņā;

6) maksātāja attaisnotie izdevumi saskaņā ar šā likuma 10. panta pirmās daļas 5. un 6. punktu, ja Valsts ieņēmumu dienests par tiem ir saņēmis informāciju atbilstoši šā likuma 19. panta desmitajai daļai.

3. Valsts ieņēmumu dienests nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu veic, ja tā rīcībā ir informācija par aktuālo maksātāja kontu Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē vai pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, uz kuru veicama pārmaksas atmaksa, un maksātājam nav nodokļu parādu. Valsts ieņēmumu dienests nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu neveic, ja tā rīcībā ir informācija, ka uz atmaksas dienu maksātāja konts, par kuru tika sniegta informācija, ir slēgts.

4. Lai saņemtu nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu, maksātājs līdz pēctaksācijas gada 30. septembrim Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā sniedz informāciju par aktuālo personīgo kontu Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē vai pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, kur vēlas saņemt nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu. Informāciju par kontu Valsts ieņēmumu dienestam var nesniegt, ja maksātājs šādu informāciju ir sniedzis iepriekš un tajā nav veicami precizējumi.

5. Ja maksātājs līdz nodokļa pārmaksas automātiskās atmaksas dienai nav iesniedzis deklarāciju, ar to viņš apliecina, ka uz viņu attiecas šā likuma 20. pantā noteiktie ienākumu deklarēšanas atvieglojumi un ka viņš apstiprina Valsts ieņēmumu dienesta sagatavotajā deklarācijā iekļauto informāciju. Ja maksātājs līdz pēctaksācijas gada 30. septembrim, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu, nav atteicies no pārmaksātā nodokļa automātiskās atmaksas saņemšanas, ar to viņš apliecina, ka piekrīt pārmaksātā nodokļa automātiskās atmaksas saņemšanai.

6. Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu rakstveidā neizdod. Lēmumu paziņo ar nodokļa pārmaksas atmaksas veikšanu maksātāja kredītiestādes kontā vai maksātāja norēķinu kontā, kas atvērts pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, vienlaikus nosūtot maksātājam par to informāciju Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā.

(27.11.2020. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

V nodaļa
DEKLARĀCIJAS KONTROLĒŠANA UN KORIĢĒŠANA

21. pants. Kontrolējošā finanšu iestāde

Valsts ieņēmumu dienests:

1) pārbauda deklarācijā uzrādīto datu ticamību un pareizību;

2) veic iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas kontroli;

3) veic šā likuma 11. pantā minēto ieņēmumu un izdevumu pilnīguma un pareizības uzskaites kontroli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.01.1994., 25.11.1999., 11.12.2003., 16.06.2009. un 01.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

22. pants. Deklarācijas kontrolēšana un apliekamā ienākuma noteikšana uz aprēķinu pamata

1. Valsts ieņēmumu dienests pārbauda maksātāja (fiziskās personas) taksācijas gadā gūtos ienākumus, pamatojoties uz iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā uzrādītajiem datiem, darba devēju (ienākuma izmaksātāju) paziņojumiem par izmaksātajām summām, ārvalstu nodokļu administrāciju sniegtajām ziņām, apsekošanas un pārbaužu rezultātiem, kā arī citu Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju par nodokļa maksātāja ienākumiem, īpašuma stāvokļa izmaiņām un izdevumiem.

2. Ja Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi vai maksātāja iesniegtajā deklarācijā uzrādītais ienākumu apjoms saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju ir mazāks par viņa izdevumu apjomu, Valsts ieņēmumu dienests nosaka ar nodokli apliekamo ienākumu un nodokļa summu uz aprēķinu pamata atbilstoši maksātāja īpašuma vērtības pieaugumam un Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajām ziņām par maksātāja darbību (arī maksātāja darījumiem un ieņēmumiem no saimnieciskās darbības).

3. Ja maksātāja deklarētie ienākumi vai Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi neatbilst viņa izdevumiem taksācijas gadā, Valsts ieņēmumu dienests pieprasa šā panta $3.^1$ daļā noteiktajā termiņā iesniegt papildu deklarāciju (atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajai veidlapai) par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu (turpmāk — papildu deklarācija).

$3.^1$ Maksātājs saskaņā ar šā panta trešās daļas nosacījumiem pieprasīto papildu deklarāciju Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz personiski ne vēlāk kā 30 darbdienu laikā pēc papildu deklarācijas veidlapas saņemšanas vai, ja maksātājs ne vēlāk kā 30 darbdienu laikā pēc papildu deklarācijas veidlapas saņemšanas ir iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam pamatotu iesniegumu, — citā Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajā termiņā. Citu papildu deklarācijas iesniegšanas termiņu var noteikt, ja deklarācijas aizpildīšanai nepieciešama informācija, kuru nav iespējams iegūt 30 darbdienu laikā, vai ja maksātājs slimības, komandējuma vai citu pamatotu iemeslu dēļ nevar to iesniegt noteiktajā termiņā.

$3.^2$ Valsts ieņēmumu dienesta noteiktais papildu deklarācijas iesniegšanas termiņa pagarinājums nedrīkst pārsniegt 90 dienas no papildu deklarācijas pieprasīšanas dienas.

4. Nosakot maksātāja īpašuma vērtību un tās pieaugumu, kā arī īpašuma palielinājumu pārbaudāmajā periodā, Valsts ieņēmumu dienests izmanto Uzņēmumu reģistra datubāzu, kurām ir publiska ticamība, Ceļu satiksmes drošības direkcijas, zemesgrāmatu un pārējo citu valsts reģistru un valsts informācijas sistēmu turētāju datus, kā arī maksātāja papildu deklarāciju kopā ar tai pievienotajiem attaisnojuma dokumentiem par maksātāja ienākumiem un izdevumiem.

5. Valsts ieņēmumu dienests, precizējot maksātāja ienākumu lielumu, ir tiesīgs pieprasīt un bez maksas saņemt no visiem komersantiem (arī kredītiestādēm), nerezidentu pastāvīgajām pārstāvniecībām, iestādēm, organizācijām, biedrībām, nodibinājumiem un citām personām visu apliekamā ienākuma lieluma precizēšanai nepieciešamo informāciju par maksātāja darījumiem, ienākumiem, izmaksātajām summām, nodotajām vērtībām, īpašumiem un citām lietām. Iegūtā informācija ir konfidenciāla un izmantojama apliekamā ienākuma lieluma un maksājamā nodokļa apmēra precizēšanai, to ir aizliegts nodot citām personām, izņemot izmeklēšanas institūcijas un tiesas, kas iesniegušas pieprasījumus likumos noteiktajos gadījumos.

6. Ja vien maksātājs nevar pierādīt citu ar personiskajām vajadzībām saistīto izdevumu apmēru, Valsts ieņēmumu dienests ar maksātāja un viņa ģimenes personiskajām vajadzībām saistīto izdevumu novērtējumu nosaka, izmantojot valstī noteikto minimālo mēneša darba algu, kas samazināta par:

1) darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu daļu, pieņemot, ka darba ņēmējs tiek apdrošināts visiem sociālās apdrošināšanas veidiem;

2) algas nodokli (piemērojot šā likuma 12. panta pirmajā daļā noteikto mēneša neapliekamo minimumu, bet nepiemērojot šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktos iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumus un šā likuma 10.panta pirmās daļas 2., 3., 5. un 6.punktā noteiktos attaisnotos izdevumus, kā arī nepiemērojot personām, kurām piešķirta pensija, neapliekamo minimumu saskaņā ar šā likuma 12.panta piekto daļu).

7. Budžetā maksājamo nodokļa summu un samaksas termiņus nosaka Valsts ieņēmumu dienesta lēmums, ko pieņem, pamatojoties uz pārbaudes datiem par attiecīgo taksācijas periodu.

8. Kārtību, kādā uz aprēķinu pamata Valsts ieņēmumu dienests nosaka apliekamā ienākuma lielumu, un kārtību un termiņu, kādā Valsts ieņēmumu dienestam iesniedzama informācija par maksātāja ieņēmumiem, naudas uzkrājumiem un īpašumiem un to vērtības maiņu, nosaka Ministru kabinets.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006. likumu, Satversmes tiesas 11.04.2007. spriedumu, 08.11.2007., 15.12.2011., 30.11.2015. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

23. pants. Deklarācijas koriģēšana

1. Ja iesniegtajā deklarācijā ir faktoloģiskas un/vai aprēķina neprecizitātes, Valsts ieņēmumu dienests izlabo pieļautās kļūdas un izlaboto deklarāciju kopā ar norādi par maksātāja pieļautajām kļūdām nosūta maksātājam.

2. Maksātāja pienākums ir 30 dienu laikā no izlabotās deklarācijas saņemšanas dienas iemaksāt budžetā trūkstošo nodokļa summu.

3. Ja maksātājs rezumējošā kārtībā kļūdaini iemaksājis budžetā lielāku nodokļa summu, nekā likumā noteikts, Valsts ieņēmumu dienests atmaksā kļūdaini iemaksāto nodokļu summu maksātājam 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts maksātāja iesniegums.

3.[1] *(Izslēgta ar 23.11.2016. likumu)*

4. Konstatējot likuma pārkāpumus, ienākumu nepilnīgu uzrādīšanu vai slēpšanu un citus pārkāpumus, Valsts ieņēmumu dienests sastāda aktu par pārkāpumu un piemēro likumos paredzētās sankcijas.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 11.12.2003., 20.10.2005., 28.09.2006., 16.06.2009. un 23.11.2016. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2017.)

VI nodaļa
STARPVALSTU LĪGUMI

24. pants. Starpvalstu līgumu piemērošana

1. Ja starpvalstu līgums, kura dalībvalsts ir Latvijas Republika, paredz ienākuma aplikšanas kārtību, kas atšķiras no šajā likumā noteiktās kārtības, piemērojamas starpvalstu līguma normas.

2. Latvijas Republikā pastāvīgi dzīvojošo personu ienākumi, kas gūti ārvalstīs, tiek aplikti ar nodokli Latvijas Republikā, izņemot ienākumus, kas minēti šā panta septītajā daļā, vai gadījumus, kad saskaņā ar noslēgtajiem starpvalstu līgumiem noteikta citāda aplikšanas kārtība.

3. Saskaņā ar šā likuma noteikumiem aprēķināto nodokli samazina par summu, kas ir vienāda ar ārvalstīs samaksāto nodokli, ja šī nodokļa samaksa ārvalstīs ir apliecināta ar ārvalstu nodokļu iekasēšanas institūcijas apstiprinātiem dokumentiem, kuros uzrādīts apliekamais ienākums un ārvalstīs samaksātā nodokļa summa.

3.[1] Nodokli, kas aprēķināts par ienākumu no būtiskas līdzdalības ārvalsts sabiedrībā, samazina par zemu nodokļu un beznodokļu valstī vai teritorijā samaksātā nodokļa daļu, kas ir proporcionāla ienākumam no attiecīgās ārvalsts sabiedrības, kas saskaņā ar šā likuma 17.[3] pantu tiek attiecināts uz maksātāju (rezidentu), ja nodokļa samaksa attiecīgajā valstī vai teritorijā ir apliecināta ar attiecīgās valsts vai teritorijas nodokļu iekasēšanas institūcijas apstiprinātiem dokumentiem, kuros uzrādīts apliekamais ienākums un samaksātā nodokļa summa. Minētā nodokļa samazināšanas kārtība piemērojama arī par nodokli, kas attiecināms uz maksātāju un kas samaksāts par ārvalsts sabiedrības taksācijas gada laikā aprēķinātajām ārkārtas dividendēm.

4. Šā panta trešajā daļā minētais samazinājums nedrīkst būt lielāks par summu, kas atbilstu Latvijā aprēķinātajam nodoklim par ārvalstī gūto ienākumu.

5. Šā panta ceturtā daļa nav piemērojama attiecībā uz īpašo nodokli, ko Eiropas Savienības dalībvalstis, to saistītās un atkarīgās teritorijas, valstis, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis, bet ar kurām Eiropas Kopiena noslēgusi Latvijai saistošus starptautiskos līgumus par uzkrājumu ienākuma aplikšanu ar nodokļiem, ietur no uzkrājumu ienākuma (turpmāk — nodoklis no uzkrājumu ienākuma). Kopējo Latvijā aprēķināto nodokli samazina par visu ārvalstī ieturēto nodokļa no uzkrājumu ienākuma summu. Valsts ieņēmumu dienests atmaksā uzkrājumu ienākuma faktiskajam īpašniekam summu, par kādu nodoklis no uzkrājumu ienākuma pārsniedz Latvijā aprēķināto nodokli, ja šā nodokļa summa ir lielāka par kopējo Latvijā aprēķināto nodokli.

6. Ja no uzkrājumu ienākuma, kas saņemts citā Eiropas Savienības dalībvalstī, tās saistītajā vai atkarīgajā teritorijā vai valstī, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts, bet ar kuru Eiropas Kopiena noslēgusi Latvijai saistošu starptautisko līgumu par uzkrājumu ienākuma aplikšanu ar nodokļiem, ir ieturēts gan ienākuma nodoklis, gan nodoklis no uzkrājumu ienākuma, vispirms piemēro šā panta trešo daļu attiecībā uz ārvalstī samaksāto ienākuma nodokli un pēc tam piemēro šā panta piekto daļu attiecībā uz ārvalstī samaksāto nodokli no uzkrājumu ienākuma.

7. Ar nodokli neapliek Latvijas rezidenta algota darba ienākumus, ja vienlaikus izpildīti šādi nosacījumi:

1) algota darba ienākumi gūti par darba pienākumu veikšanu citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai valstī, ar kuru Latvijai ir noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu;

2) gūtie algota darba ienākumi attiecīgajā ārvalstī ir pakļauti aplikšanai ar iedzīvotāju ienākuma nodokli vai tam analoģisku nodokli;

3) maksātājs nav personāls, kuru personāla iznomātājs iznomā personāla nomniekam — Latvijas rezidentam vai nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai Latvijā šā likuma 17.[1] panta izpratnē.

7.[1] Ja šā panta septītajā daļā minētā Latvijas rezidenta darba devējs ir Latvijas rezidents, tajā noteiktais atbrīvojums ir piemērojams, ja minētais darba devējs pirms tam, kad darbinieks uzsāk darbu ārvalstī, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam rakstveida apstiprinājumu par to, ka ārvalstī nodarbinātās personas algotā darba ienākumi tiek aplikti ar ārvalsts ienākuma nodokli. Apstiprinājumā darba devējs sniedz informāciju par valsti, kurā tiek veikts algotais darbs, nodarbinātajiem darba ņēmējiem un nodarbinātības periodu. Darba devējs informē nodarbināto personu par šāda paziņojuma iesniegšanu.

8. Šā panta septīto daļu nepiemēro šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajiem ienākumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 20.12.2004., 22.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012. un 06.11.2013. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

VII nodaļa
BUDŽETU KOMPETENCE

25. pants. Nodokļa maksāšanas vieta

1. Iekšzemes nodokļa maksātāja (rezidenta) nodokļa summa tiek iemaksāta budžetā, pamatojoties uz šā likuma 26.panta nosacījumiem.

2. Nodokļa summas, ko iemaksājušas šā likuma 2.panta 2.punktā minētās personas, tiek ieskaitītas pašvaldības budžetā pēc darba devēja (ienākuma izmaksātāja) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2000.)

25.[1] pants. Vienotajā nodokļu kontā ieskaitīto ieņēmumu attiecināšana uz nodokļu ieņēmumu veidiem un budžetiem

1. Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz šā likuma 26. panta nosacījumiem, attiecina vienotajā nodokļu kontā ieskaitītos ieņēmumus uz nodokļu ieņēmumu veidiem.

2. Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz šā likuma 26. panta nosacījumiem, attiecina vienotajā nodokļu kontā novirzītos nodokļa ieņēmumus uz valsts budžeta ieņēmumiem un pašvaldību budžetu ieņēmumiem.

3. Pēc šā panta pirmajā un otrajā daļā veiktās attiecināšanas Valsts ieņēmumu dienests:

1) uz pašvaldību budžetu ieņēmumiem attiecināmo nodokļa daļu ieskaita pašvaldību budžeta ieņēmumu sadales kontā;

2) uz valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām attiecināmo nodokļa daļu ieskaita valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu sadales kontā.

4. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests nodrošina vienotajā nodokļu kontā novirzīto ieņēmumu attiecināšanu un ieskaitīšanu sadales kontos.

(23.05.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

26. pants. Nodokļa sadalīšana

1. Nodokļa summas, no kurām atskaitītas šā likuma 19. panta ceturtajā daļā minētās summas, tiek ieskaitītas maksātāja deklarētās dzīvesvietas pašvaldības budžetā un tiek attiecinātas uz valsts budžeta ieņēmumiem atbilstoši

gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajam sadalījumam.

2. Kārtību, kādā nodokļa summas un ar to saistītās nokavējuma naudas un soda naudas šā panta pirmajā daļā noteiktajā sadalījumā tiek ieskaitītas budžetā, nosaka Ministru kabinets.

3. Nodokļa summas no maksātāja taksācijas gada ienākuma atbilstoši gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajam sadalījumam tiek ieskaitītas tās pašvaldības budžetā, kuras administratīvajā teritorijā personas deklarētā dzīvesvieta bija taksācijas gada sākumā.

4. *(Izslēgta ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*

5. Ārvalsts nodokļa maksātāja (nerezidenta) nodokļa summa no Latvijā gūtā ienākuma, ievērojot gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto sadalījumu, tiek attiecināta uz valsts budžeta ieņēmumiem un ieskaitīta:

1) pašvaldības budžetā pēc darba devēja atrašanās vietas — no ienākuma no algota darba;

2) pašvaldības budžetā, kurā atrodas atsavinātais nekustamais īpašums, — no nekustamā īpašuma pārdošanas ienākuma;

3) pašvaldības budžetā, kurā atrodas nekustamais īpašums, — no ienākuma no Latvijas Republikā esoša nekustamā īpašuma izmantošanas;

4) ienākuma izmaksātāja atrašanās vietas vai deklarētās dzīvesvietas pašvaldības budžetā — no citiem ienākumiem.

6. *(Izslēgta ar 27.11.2020. likumu)*

7. Vienotajā nodokļu kontā iemaksāto samazināto patentmaksu attiecina uz iedzīvotāju ienākuma nodokli.

8. Vienotajā nodokļu kontā iemaksāto sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli attiecina šādā sadalījumā:

1) ja ienākumu kopsumma, ko sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs kalendāra mēnesī ieguvis no viena vai vairākiem sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājiem, nepārsniedz 70 *euro*, to attiecina uz iedzīvotāju ienākuma nodokli;

2) ja ienākumu kopsumma, ko sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs kalendāra mēnesī ieguvis no viena vai vairākiem sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājiem, pārsniedz 70 *euro*, to attiecina šādā sadalījumā:

a) 90 procentus attiecina uz valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām,

b) 10 procentus attiecina uz iedzīvotāju ienākuma nodokli.

(11.12.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 08.11.2007., 14.11.2008., 01.12.2009., 09.08.2010., 22.09.2011., 15.12.2011., 06.11.2013., 06.03.2014., 28.07.2017., 23.05.2019., 27.11.2020. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

27. pants. Pašvaldību pienākumi

(Izslēgts ar 17.12.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

VIII nodaļa

LIKUMA IEVĒROŠANAS UN PILDĪŠANAS NODROŠINĀJUMS

28. pants. Maksātāja pienākumi

Maksātāja pienākums ir:

1) šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā sastādīt un iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju;

2) šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā iemaksāt budžetā nodokli;

3) nodrošināt Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvjiem iespēju iekļūt telpās un teritorijā, kas izmantota apliekamā ienākuma gūšanai;

4) uzglabāt ieņēmumus un attaisnotos izdevumus, kā arī likumā noteiktajos gadījumos — citus izdevumus apliecinošos dokumentus vismaz trīs gadus pēc gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas termiņa, kā arī, veicot saimniecisko darbību, uzskaitīt saimnieciskās darbības ieņēmumus un izdevumus, uzglabāt ieņēmumus un izdevumus apliecinošos attaisnojuma dokumentus vismaz piecus gadus, bet gadījumos, kad nodokļu maksātājam saskaņā ar likumu tiek piemērots īpašs nodokļu režīms uz laiku, kas pārsniedz piecus gadus, — visu īpašā nodokļu režīma piemērošanas laiku. Maksātājam ir pienākums uzrādīt šos dokumentus vai iesniegt to kopijas Valsts ieņēmumu dienestam pēc tās pieprasījuma;

5) uz Valsts ieņēmumu dienesta koriģētās deklarācijas pamata iemaksāt budžetā trūkstošo nodokļa summu;

6) pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējam, norādot saimnieciskās darbības jomu, kurā maksātājs veiks saimniecisko darbību;

7) ziņot Valsts ieņēmumu dienestam par saimnieciskās darbības pārtraukšanu, mēneša laikā iesniedzot paziņojumu par ienākumiem, kas šajā periodā gūti no saimnieciskās darbības, un ar to gūšanu saistītajiem izdevumiem;

8) piecu darbdienu laikā no līguma noslēgšanas dienas, kā arī no līguma darbības izbeigšanās dienas informēt par to Valsts ieņēmumu dienestu, ja viņš saimnieciskās darbības ienākumu nosaka atbilstoši šā likuma 11.panta divpadsmitajai daļai;

9) *(izslēgts no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu; Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu)*;

10) līdz pēctaksācijas gada 1.jūnijam ziņot Valsts ieņēmumu dienestam par taksācijas gadā uzsākto, bet nepabeigto darījumu ar kapitāla aktīviem, ja taksācijas gadā ir īstenota vismaz viena no šā darījuma sastāvdaļām: līguma noslēgšanas diena, naudas vai avansa saņemšanas diena, īpašuma tiesību pāreja un blakus nosacījumi, lai līgums stātos spēkā, un darījuma nosacījumu izpilde nenotiek vienā taksācijas periodā;

11) līdz pirmstaksācijas gada 15.decembrim informēt Valsts ieņēmumu dienestu par to, ka mikrouzņēmums, kas pirmstaksācijas gadā ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, sākot ar taksācijas gada 1.janvāri, saimnieciskās darbības ienākumu noteiks saskaņā ar šā likuma 11. vai 11.^{1} pantu;

12) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un palielināt taksācijas gada ar nodokli apliekamo ienākumu par iepriekšējos taksācijas gados attaisnotajos izdevumos iekļautajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem taksācijas gadā, kurā līdz šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto piecu gadu darbības termiņa sasniegšanai tiek lauzts dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) vai tiek veikta daļēja uzkrājuma izmaksa saskaņā ar noslēgto dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu);

13) *(izslēgts no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu; Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu)*;

14) *(izslēgts no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu; Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu)*;

15) piecu darba dienu laikā pēc dienas, kad maksātāja šā likuma 11.panta trīspadsmitajā daļā minētie taksācijas gada ienākumi ir sasnieguši 3000 *euro*, reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējam un informēt Valsts ieņēmumu dienestu, vai maksātājs, sākot ar nākamo dienu, kad minētie ienākumi ir sasnieguši 3000 *euro*, saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma 11. vai $11.^1$ pantu;

16) piecu darba dienu laikā pēc dienas, kad maksātāja šā likuma $11.^{10}$ panta $3.^1$ daļā minētie taksācijas gada ienākumi ir pārsnieguši 15 000 *euro*, informēt Valsts ieņēmumu dienestu;

17) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un palielināt apliekamo ienākumu šā likuma 10.panta $1.^6$ daļā noteiktajā gadījumā;

18) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un palielināt taksācijas gada ar nodokli apliekamo ienākumu par iepriekšējā taksācijas gadā attaisnotajos izdevumos iekļauto izdevumu par izglītības iegūšanu daļu, kuru taksācijas gada laikā ir atmaksājusi vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestāde;

19) līdz pēctaksācijas gada 30. septembrim sniegt informāciju Valsts ieņēmumu dienestam par atteikšanos no nodokļa pārmaksas automātiskās atmaksas, ja uz maksātāju ir attiecināmi šā likuma $20.^1$ pantā minētie nosacījumi, bet viņš nevēlas izmantot šajā pantā noteiktās tiesības saņemt nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu;

20) maksātājs Valsts ieņēmumu dienestam kopā ar deklarāciju iesniedz informāciju par aktuālo personīgo kontu Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē vai pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, kurā vēlas saņemt nodokļa pārmaksu;

21) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un taksācijas gada ar nodokli apliekamajā ienākumā ietvert darba devēja — ārstniecības iestādes — segto studiju maksu par mācībām rezidentūrā, ja darba tiesiskās attiecības ar darba devēju — ārstniecības iestādi — tiek izbeigtas pirms šā likuma 9. panta pirmās daļas $8.^2$ punktā noteiktā termiņa notecēšanas vai maksātājs ir atskaitīts no rezidentūras studijām, tās nepabeidzot;

22) piecu darba dienu laikā pēc dienas, kad šā likuma 11. panta $13.^1$ daļā minētie taksācijas gada ieņēmumi ir sasnieguši 3000 *euro* un maksātājs — izglītojamais — plāno attiecīgo saimniecisko darbību turpināt, reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējam.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.1997., 25.11.1999., 30.11.2000., 22.11.2001., 19.12.2006., 08.11.2007., 16.06.2009., 01.12.2009., 09.08.2010., 22.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012., 06.11.2013., 17.12.2014., 30.11.2015., 28.07.2017., 27.11.2020., 16.11.2021., 15.06.2023. un 30.04.2025. likumu, kas stājas spēkā 16.05.2025. 22. punktu piemēro no 01.01.2025. Sk. pārejas noteikumu 207. punktu)

29. pants. Darba devēja pienākumi

1. Darba devēja pienākums ir šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā:

1) aprēķināt, ieturēt un iemaksāt budžetā algas nodokli no darbiniekam izmaksātajām summām;

2) informēt darbinieku un Valsts ieņēmumu dienestu par taksācijas gadā darbiniekam izmaksātajām summām un no tām budžetā iemaksāto algas nodokli;

3) uzglabāt darba samaksas aprēķināšanu un izmaksu apliecinošus dokumentus Grāmatvedības likuma 28. pantā noteikto termiņu;

4) par iedzīvotāju ienākuma nodokļa summām, kas ieturētas vai aprēķinātas no darbinieku darba ienākuma un iemaksājamas budžetā līdz ienākuma izmaksas mēneša 23. datumam, iesniegt ziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam termiņā, kāds darba devējam atbilstoši likumam "Par valsts sociālo apdrošināšanu" ir noteikts ziņojuma iesniegšanai par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām;

5) par nerezidentiem ieturēto nodokli no ienākumiem, no kuriem saskaņā ar šā likuma 17.panta divpadsmitās daļas noteikumiem ir jāietur nodoklis izmaksas vietā, iesniegt pārskatu līdz nākamā mēneša 15.datumam;

6) par katru mēnesi ieturēto un budžetā ieskaitīto nodokli no fizisko personu tāda ienākuma, no kura nodoklis ieturams izmaksas vietā, iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam pārskatu līdz nākamā mēneša piecpadsmitajam datumam;

7) *(izslēgts ar 16.11.2021. likumu);*

8) uzglabāt dokumentus, kas pamato šā likuma 8. panta 2.[15] daļā noteiktā atbrīvojuma piemērošanu, trīs gadus no šajā likumā noteiktā nodokļa maksāšanas termiņa un izmantot tos tikai šim mērķim.

2. Pārskaitīt (ieskaitīt) budžetā nodokli no darba devēja līdzekļiem, neieturot to no darbinieka, ir aizliegts, izņemot soda sankcijas, kas darba devējam jāmaksā par nodokļu likumu pārkāpumiem, šā likuma 8.[1] un 11.[11] pantā noteiktos gadījumus, kā arī veicot nodokļa aprēķina precizējumus gadījumos, kad aprēķinātās nodokļa summas nav iespējams ieturēt no darbinieka vai ienākuma saņēmēja.

3. Šā un 31., 31.[2], 32., 33. panta noteikumi attiecas arī uz personu — ienākuma izmaksātāju, kas izmaksā ienākumu, no kura saskaņā ar šo likumu vai citiem nodokļu likumiem ir jāietur nodoklis ienākuma izmaksas vietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.01.1994., 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 19.12.2006., 16.06.2009., 01.12.2009., 22.09.2011., 06.11.2013., 23.11.2016., 23.05.2019., 16.11.2021., 07.12.2023., 04.12.2024. un 06.03.2025. likumu, kas stājas spēkā 20.03.2025.)

29.[1] pants. Valsts ieņēmumu dienesta pienākumi

1. Valsts ieņēmumu dienests Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un termiņā, bet ne retāk kā reizi ceturksnī, sniedz informāciju pašvaldībām par pašvaldību budžetos ieskaitītajām iedzīvotāju ienākuma nodokļa summām no to teritorijā dzīvojošo fizisko personu — nodokļa maksātāju — ienākumiem.

2. Valsts ieņēmumu dienests, saņemot šā likuma 30.panta 7.punktā minēto iesniegumu, pagarina nodokļa samaksas termiņu par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, un vienojas ar maksātāju par nodokļa nomaksas grafiku, kādā tiks iemaksāta budžetā aprēķinātā nodokļa summa par minēto ienākumu. Valsts ieņēmumu dienests neaprēķina nokavējuma naudu, ja nodokļa maksājumi par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, tiek veikti saskaņā ar nodokļa nomaksas grafiku. Valsts ieņēmumu dienests aprēķina nokavējuma naudu vienas ceturtās daļas apmērā no likuma “Par nodokļiem un nodevām” 29.panta otrajā daļā noteiktās nokavējuma naudas par katru nokavējuma dienu, sākot ar dienu, kurā nodoklis nav nomaksāts saskaņā ar minēto nodokļa nomaksas grafiku. Ja, pagarinājuma termiņam beidzoties, maksātājs nokavētos nodokļa maksājumus nav pilnā apmērā samaksājis, parāds tiek piedzīts bezstrīda kārtībā.

3. Valsts ieņēmumu dienests līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1. maijam informē maksātāju, ka viņam Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā ir pieejama deklarācijas aizpildīšanai nepieciešamā valsts informācijas sistēmās esošā informācija un Valsts ieņēmumu dienests ir aizpildījis tās deklarācijas sadaļas, par kurām informācija ir pieejama valsts informācijas sistēmās, kā arī aprēķinājis rezumējošā kārtībā budžetā maksājamo nodokļa summu. Ja taksācijas gada ienākumi pārsniedz likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, Valsts ieņēmumu dienests informāciju maksātājam nosūta līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1. jūnijam.

4. Valsts ieņēmumu dienests šā likuma 20.[1] pantā noteikto nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu veic pēctaksācijas gadā no 1. oktobra līdz 31. decembrim.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.10.2010. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Sk. pārejas noteikumu 153. un 156. punktu)

30. pants. Maksātāja tiesības

Maksātājam ir šādas tiesības:

1) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam motivētu prasību sadalīt taksācijas gadam noteikto apliekamo ienākumu pa iepriekšējiem gadiem, ja minētais ienākums gūts vairāku gadu darba rezultātā;

2) *(izslēgts ar 25.11.1999. likumu)*;

3) pieprasīt Valsts ieņēmumu dienestam atmaksāt pārmaksāto vai rezumējošā kārtībā kļūdaini samaksāto nodokļa summu;

4) iepazīties ar Valsts ieņēmumu dienesta veikto pārbaužu aktiem, ciktāl šīs pārbaudes attiecas uz maksātāju;

5) pārsūdzēt likumdošanas aktos paredzētajā kārtībā Valsts ieņēmumu dienesta lēmumus;

6) iesniegt gada ienākumu deklarāciju, precizējot taksācijas gada nodokļa aprēķinu, triju gadu laikā saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām";

7) iesniegt kopā ar deklarāciju Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu par nodokļa samaksas sadalīšanu termiņos vai atlikšanu uz laiku līdz pieciem gadiem par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā;

8) *(izslēgts ar 04.12.2024. likumu. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)*;

9) iesniedzot Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu, dzēst Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā esošo informāciju par maksātāja attaisnotajiem izdevumiem, kuru Valsts ieņēmumu dienests ir saņēmis no šā likuma 10. panta pirmās daļas 2., 5. un 6. punktā minētajiem pakalpojumu sniedzējiem;

10) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu par tiesībām piemērot ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 16.06.2009., 01.12.2009., 21.10.2010., 31.05.2018., 27.11.2020., 17.12.2020. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

31. pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par termiņā nesamaksāto nodokli

1. Ja darba devējs (ienākuma izmaksātājs) no darbinieka darba samaksas (personai izmaksājamā ienākuma) ieturēto nodokli šā likuma 17.panta piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iemaksājis budžetā, viņš budžetā iemaksā nesamaksātā nodokļa (pamatparāds) summu un nokavējuma naudu atbilstoši šā panta trešās daļas noteikumiem.

2. *(Izslēgta ar 19.12.2006. likumu.)*

3. Par termiņā ieturēto, bet šā likuma 17.panta piektajā, desmitajā un divpadsmitajā daļā noteiktajā termiņā budžetā neiemaksāto nodokļa summu (pamatparāds) tiek aprēķināta nokavējuma nauda no laikā nesamaksātā pamatparāda

0,05 procentu apmērā par katru nokavēto nodokļa samaksas dienu.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999. un 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

31.[1] pants. Maksātāja atbildība par termiņā nesamaksāto nodokli

1. *(Izslēgta ar 23.03.2023. likumu)*

2. Ja maksātājs šā likuma 19.panta trešajā daļā noteiktajā termiņā neiemaksā budžetā rezumējošā kārtībā aprēķināto nodokli, viņam, sākot ar nākamo maksājuma termiņam sekojošo dienu, ir aprēķināma nokavējuma nauda atbilstoši šā likuma 31.panta trešās daļas noteikumiem.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2006. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 25.03.2023. Grozījums par pirmās daļas izslēgšanu piemērojams ar 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 193. punktu)

31.[2] pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par nepilnīgu nodokļa ieturēšanu

1. Darba devējs par nepilnīgu nodokļa ieturēšanu (budžetā iemaksājamās nodokļa summas samazināšanu) ir atbildīgs saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām".

1.[1] *(Izslēgta ar 15.06.2023. likumu)*

1.[2] *(Izslēgta ar 15.06.2023. likumu)*

2. Ja darba devējs (ienākuma izmaksātājs) nav laikā ieturējis no darbinieka darba samaksas (personai izmaksājamā ienākuma) nodokli, kā arī ieturēto nodokļa summu nav iemaksājis budžetā, nokavējuma nauda tiek aprēķināta par laika periodu, sākot ar nākamo dienu pēc dienas, kad nodoklis bija jāietur un jāiemaksā budžetā atbilstoši šā likuma 17.panta piektās, desmitās, divpadsmitās un 12.[1] daļas noteikumiem.

3. *(Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)*

4. *(Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)*

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 19.12.2006., 08.11.2007., 15.12.2011. un 15.06.2023. likumu, kas stājas spēkā 12.07.2023.)

31.[3] pants. Maksātāja atbildība par apliekamā ienākuma samazināšanu

1. Ja maksātājs, pārkāpdams šā likuma prasības, nav aprēķinājis nodokli no visa apliekamā ienākuma, kas atbilstoši šim likumam ir apliekams ar nodokli, izņemot tos ienākumus, no kuriem nodoklis bija jāietur izmaksas vietā darba devējam vai citai personai, viņam ir jāsamaksā iztrūkstošā nodokļa summa, nokavējuma nauda un soda nauda atbilstoši likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktajam apmēram.

1.[1] Šā panta pirmo daļu nepiemēro, ja taksācijas gada laikā aprēķinātais kapitāla pieaugums no viena kapitāla aktīva atsavināšanas ir negatīvs, bet no cita kapitāla aktīva atsavināšanas — pozitīvs un taksācijas gada laikā neveidojas kapitāla pieaugums vai tā summa ir negatīva.

2. *(Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)*

3. Ja darba devējs (ienākuma izmaksātājs) taksācijas gada laikā nav ieturējis nodokli no maksātāja apliekamā ienākuma, no kura atbilstoši šā likuma noteikumiem tas bija jāietur ienākuma izmaksas vietā, ir pārtraucis savu darbību

Latvijā, ir likvidēts vai citādu iemeslu dēļ nav atrodams, taksācijas gada iztrūkstošā nodokļa summa ir jāsamaksā pašam maksātājam, izņemot gadījumus, kad tas likvidēts atbilstoši likumdošanas aktu normām un nodokļu parādi dzēsti atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 25.pantam.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 08.11.2007. un 23.11.2016. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2017.)

32. pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par citiem nodokļu likumu pārkāpumiem

1. Par informatīvo deklarāciju — šā likuma 17. panta sestajā, septītajā, vienpadsmitajā, 11.[1] daļā un 29. panta pirmās daļas 5. un 6. punktā noteikto pārskatu — iesniegšanas termiņu neievērošanu darba devējam (ienākuma izmaksātājam) piemērojama likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktā administratīvā atbildība.

2. Ja maksātājs noteiktajos termiņos nav reģistrējis saimniecisko darbību vai nav informējis Valsts ieņēmumu dienestu saskaņā ar šā likuma 28.panta 8.punktu un no gūtā ienākuma netiek ieturēts nodoklis saskaņā ar šā likuma 17.panta desmitās daļas 7.punktu, tiek uzskatīts, ka maksātājs veic nereģistrētu saimniecisko darbību un tam tiek piemērota likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktā administratīvā procesa ietvaros paredzētā atbildība.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.05.2007., 16.06.2009., 17.12.2014. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

32.[1] pants. Maksātāja atbildība par citiem likuma pārkāpumiem

1. *(Izslēgta ar 19.12.2006. likumu.)*

2. *(Izslēgta no 01.06.2014. ar 06.11.2013. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 100.punktu)*

3. Par deklarācijas, deklarācijas par ienākumu no kapitāla pieauguma un informatīvo deklarāciju — šā likuma 17. panta 9.[1], vienpadsmitajā un 11.[1] daļā, un 28. panta 7. punktā noteikto paziņojumu — iesniegšanas termiņu neievērošanu maksātājam piemērojama likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktā administratīvā atbildība.

4. Ja pēc nodokļa pārmaksas automātiskās atmaksas veikšanas Valsts ieņēmumu dienests ir saņēmis informāciju, kas apliecina, ka maksātājam nebija tiesību uz pārmaksātā nodokļa automātisko atmaksu, maksātājam ir pienākums 30 dienu laikā no dienas, kad viņš saņēmis Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā paziņojumu par minēto faktu, iemaksāt budžetā nepamatoti izmaksāto nodokļa pārmaksas summu.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2000., 19.12.2006., 19.09.2013., 06.11.2013., 17.12.2014., 27.11.2020. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 25.03.2023. Grozījums trešajā daļā par skaitļa un vārdu "18. panta sestajā daļā" izslēgšanu piemērojams ar 01.01.2023. Sk. pārejas noteikumu 193. punktu)

33. pants. Termiņā nesamaksāto nodokļa maksājumu iekasēšana bezstrīda kārtībā

Termiņā nesamaksātās nodokļa summas piedzen bezstrīda kārtībā atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" noteikumiem.

(19.12.1996. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.1997.)

34. pants. Citu subjektu pienākumi un atbildība

1. Komersantiem, kooperatīvajām sabiedrībām, nerezidentu pastāvīgajām pārstāvniecībām, iestādēm, organizācijām, biedrībām, nodibinājumiem un citām personām savas kompetences ietvaros ir pienākums, ja maksātājs, kas veic saimniecisko darbību, to pieprasa, izsniegt viņam maksātāja izdarīto izdevumu rakstveida apliecinājumu (kvīti).

2. Ja saņemts nepamatots atteikums izpildīt šā panta pirmajā daļā minēto prasību, Valsts ieņēmumu dienests uzliek vainīgajam administratīvo sodu.

3. Ja maksātājam izsniegts rakstveida apliecinājums par izdevumiem, kuri faktiski nav izdarīti, Valsts ieņēmumu dienests uzliek vainīgajam naudas sodu nepamatoti izsniegtajā dokumentā norādītās summas divkāršā apmērā.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

35. pants. Citu subjektu līdzdalība deklarācijas izpildīšanā

1. Maksātājam ir tiesības pilnvarot deklarācijas izpildīšanai zvērinātu revidentu.

2. Maksātājam ir pienākums iepazīstināt deklarācijas izpildītāju ar visiem viņa rīcībā esošajiem datiem, kas saistīti ar nodokļa aprēķināšanu. Minēto datu nodošanas fakts ir apliecināms ar datu nodošanas un pieņemšanas aktu, kuru paraksta maksātājs un deklarācijas izpildītājs.

3. Deklarācijas izpildītājs ir atbildīgs par nodokļa pareizu aprēķināšanu. Deklarācijas izpildītāja atbildības pakāpi nosaka nodošanas un pieņemšanas aktā minēto datu apjoms.

36. pants.

(Izslēgts ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

37. pants. Ienākuma nodokļa maksātāja kods

Visas personas, kuru deklarētā dzīvesvieta ir Latvijā un kuras gūst ienākumus, tiek reģistrētas Valsts ieņēmumu dienestā, un tām tiek piešķirts nodokļa maksātāja kods, kas atbilst individuālajam personas kodam, ar kādu šī persona reģistrēta Latvijas Republikas iedzīvotāju reģistrā, vai nodokļa maksātāja kods, ko piešķir Valsts ieņēmumu dienests gadījumos, kad persona nav reģistrēta Latvijas Republikas iedzīvotāju reģistrā.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

38. pants. Dokumentārais nodrošinājums

1. *(Izslēgta ar 20.10.2005. likumu)*

2. Šā likuma izpildes nodrošināšanai gada ienākumu deklarācijas, deklarācijas par ienākumu no kapitāla (nodokļa deklarācijas) un informatīvo deklarāciju (pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu, izņemot paziņojuma par fiziskajai personai izmaksātajām summām) veidlapu formu un to izpildīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

3. Ministru kabinets nosaka paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām iekļaujamo informāciju.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2000., 20.10.2005., 19.12.2006., 01.12.2009. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Grozījumi otrajā daļā pēc vārdiem "pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu" papildināšana ar vārdiem "izņemot paziņojuma par fiziskajai personai izmaksātajām summām" un trešā daļa stājas spēkā 01.01.2022. Sk. pārejas noteikumu 157. punktu)

39. pants. Likuma normu piemērošanas kārtība

Šā likuma normu piemērošanai Ministru kabinets nosaka:

1) atsevišķu šajā likumā lietoto terminu skaidrojumu un šo terminu piemērošanu nodokļa aprēķināšanas

vajadzībām;

2) ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšanas kārtību, ņemot vērā dažādos apstākļus un likumā atrunātos ierobežojumus un citus nosacījumus, kuri konkrētā situācijā ietekmē apliekamā ienākuma apmēru;

3) ienākuma un izdevumu atzīšanas brīdi, ja tas nav noteikts likumā;

4) likuma normu praktiskās piemērošanas ilustrācijai nepieciešamos situāciju un aprēķinu piemērus;

5) kārtību, kādā algas nodokli iemaksā budžetā šā likuma 4.panta pirmās daļas 4. un 5.punktā minētajā gadījumā;

6) kārtību, kādā Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētajos privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētajiem pensiju plāniem veiktās iemaksas un Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētās apdrošināšanas sabiedrībās iemaksātās apdrošināšanas prēmijas izslēdz no apliekamā ienākuma un attiecina uz taksācijas perioda attaisnotajiem izdevumiem, kā arī kārtību, kādā apliekamajā ienākumā ietver iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumus, kas neatbilst šā likuma 8.panta piektajā daļā minētajiem kritērijiem vai tos pārsniedz, un apliekamajā ienākumā ietver minētās iemaksas privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumus, ja izbeidz darba līgumu vai pārjauno vai izbeidz apdrošināšanas līgumu;

7) šā likuma 12.pantā noteiktā neapliekamā minimuma un šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto atvieglojumu piemērošanas kārtību;

8) kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests piešķir vai anulē atļauju neieturēt nodokli no maksājumiem, no kuriem saskaņā ar šā likuma 17.panta septiņpadsmito daļu ieturams nodoklis;

9) veidlapas paraugu un kārtību, kādā aizpildāms apliecinājums par nerezidenta gūtajiem ienākumiem Latvijas Republikā taksācijas gadā un par šiem ienākumiem aprēķināto un samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli šā likuma 17.panta $12.^{1}$ daļā minētajā gadījumā;

10) kopā ar deklarāciju iesniedzamo vai uzrādāmo attaisnojuma dokumentu veidus;

11) saimnieciskajā darbībā izmantoto pamatlīdzekļu noteikšanas un pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķināšanas un norakstīšanas kārtību, kā arī pamatlīdzekļu norakstīšanas kārtību dažādās saimnieciskās darbības situācijās.

(20.10.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2009., 13.05.2010., 30.11.2015. un 28.07.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

Pārejas noteikumi

(19.12.1996. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.1997.)

1. 1996.gada 19.decembrī izdarītie grozījumi likuma 19.panta otrajā daļā un 20.pantā piemērojami arī 1996.gada ienākumu deklarēšanai. Pensijas saņēmējam, ja tas 1996.gadā nav saņēmis citus ar nodokli neapliekamus ienākumus vai to kopējā summa nepārsniedz taksācijas gadam noteikto neapliekamā minimuma apmēru, piemērojot grozījumus likumā 20.pantā, ir tiesības neiesniegt deklarāciju.

2. Ministru kabinetam 15 dienu laikā pēc likuma izsludināšanas apstiprināt 1996.gada ienākumu deklarācijas veidlapu.

3. *(Izslēgts ar 02.10.1997. likumu, kas stājas spēkā 28.10.1997.)*

4. Persona, kura, pamatojoties uz likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 16.punkta 12.apakšpunktu, ir iesniegusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai iesniegumu, kurā lūdz piešķirt pensiju no jauna, un kurai iepriekš saņemtā pensija ir jāatmaksā valsts pensiju speciālajā budžetā, iepriekš samaksātā nodokļa apmēru par 1997.—1999.gadu koriģē rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju. Iepriekš samaksātā nodokļa pārrēķinu veic šādā kārtībā:

1) par nodokli no 1997.gada ienākumiem — iesniedzot vai koriģējot 1997.gada ienākumu deklarāciju no 2000.gada 1.janvāra līdz 2000.gada 1.aprīlim;

2) par nodokli no 1998.gada ienākumiem — iesniedzot vai koriģējot 1998.gada ienākumu deklarāciju no 2001.gada 1.janvāra līdz 2001.gada 1.aprīlim;

3) par nodokli no 1999.gada ienākumiem — iesniedzot vai koriģējot 1999.gada ienākumu deklarāciju no 2002.gada 1.janvāra līdz 2002.gada 1.aprīlim.

(25.11.1999. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2000.)

5. Grozījumi likuma 9.panta pirmās daļas 19.punktā attiecībā uz ienākumu aplikšanu ar nodokli no to akciju un citu vērtspapīru pārdošanas, kas ir bijuši personas īpašumā mazāk par 12 mēnešiem, stājas spēkā 2001.gada 1.janvārī.

(25.11.1999. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2000.)

6. Likuma $29.^1$ pants stājas spēkā 2000.gada 1.jūlijā.

(25.11.1999. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2000.)

7. 9.panta piektās daļas noteikumus piemēro, sākot ar 1999.gadu.

(27.01.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.02.2000.)

8. Ministru kabinets saskaņo šā likuma 38.pantā paredzētos noteikumus ar grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli". Līdz šajos noteikumos izdarīto attiecīgo grozījumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2001.gada 1.jūlijam, Ministru kabineta 2000.gada 18.oktobra noteikumi nr.357 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi" ir piemērojami tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(30.11.2000. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2001.)

9. *(Izslēgts ar 21.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.04.2002.)*

10. Grozījumi šā likuma 8.panta trešās daļas 3.punktā tiek piemēroti ar taksācijas gadu, kas sākas 2003.gadā.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

11. Grozījumi šā likuma 9.panta pirmās daļas 2.punktā stājas spēkā ar īpašu likumu.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

12. *(Izslēgts ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)*

13. Līdz šā likuma 26.panta otrajā daļā paredzēto noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2004.gada 1.jūlijam ir spēkā Ministru kabineta 1998.gada 21.aprīļa noteikumi nr.145 "Kārtība, kādā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi tiek ieskaitīti pašvaldības budžetā", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2004.)

14. Šā likuma normas, kas reglamentē personālsabiedrību apliekamā ienākuma noteikšanu un nodokļa maksāšanu, attiecas arī uz līgumsabiedrībām.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

15. Fiziskajai personai — tādas kapitālsabiedrības dalībniekam, kuras kapitāla daļu vai akciju vērtība ir palielināta, bezpeļņas organizāciju (bezpeļņas uzņēmumu vai bezpeļņas uzņēmējsabiedrību) pārreģistrējot vai reorganizējot par kapitālsabiedrību saskaņā ar Komerclikuma spēkā stāšanās kārtības likuma 25. un $25.^4$ pantu, minētās pārreģistrācijas vai reorganizācijas rezultātā palielinātās kapitāla daļas vai akciju vērtības palielinājumu apliek ar nodokli tajā taksācijas periodā, kurā ir veikta kapitāla daļas vai akciju vērtības samazināšana vai kapitāla daļas atsavināšana.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

16. Ar nodokli apliek fiziskajai personai — kapitālsabiedrības dalībniekam — no speciālās rezerves izmaksātās summas, kas tajā ieskaitītas no bezpeļņas uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) uzkrātā rezerves fonda (ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem), bezpeļņas organizāciju (bezpeļņas uzņēmumu vai bezpeļņas uzņēmējsabiedrību) pārreģistrējot vai reorganizējot par kapitālsabiedrību saskaņā ar Komerclikuma spēkā stāšanās kārtības likuma 25. un $25.^4$ pantu, ja tās nav uzskatāmas par kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības izdevumiem.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

17. Ienākuma izmaksātājs pārejas noteikumu 15. un 16.punktā noteiktajos gadījumos ietur nodokli izmaksas brīdī un iemaksā to budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā, ievērojot šā likuma 17.panta vienpadsmitās daļas nosacījumus. Ja ienākuma izmaksātājs ir fiziskā persona, kas neveic saimniecisko darbību, pārejas noteikumu 15.punktā minētais kapitālsabiedrības dalībnieks deklarē gūtos ienākumus un maksā nodokli rezumējošā kārtībā.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

18. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji, kuri 2005.gadā līdz 31.martam ziedo biedrībām un nodibinājumiem, kuriem kā Latvijas Republikā reģistrētām sabiedriskajām, kultūras, izglītības, zinātnes, sporta, labdarības, veselības un vides aizsardzības organizācijām un fondiem, un reliģiskajām organizācijām 2004.gadā piešķirta vai pagarināta atļauja saņemt ziedojumus, ziedotājiem saņemot nodokļa atlaidi, kā arī Latvijas Kultūras fondam, Latvijas Olimpiskajai komitejai un Latvijas Bērnu fondam, ir tiesīgi 2005.gadā aprēķināto nodokli samazināt par ziedotajām summām. Kopējais apliekamā ienākuma samazinājums saskaņā ar likuma 10.pantu un šo punktu nedrīkst pārsniegt 20 procentus no gada apliekamā ienākuma.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

19. Šā likuma 12.pantā paredzēto mēneša neapliekamā minimuma apmēru un šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā un $1.^2$ daļā paredzēto mēneša nodokļa atvieglojuma apmēru 2005.gadam nosaka likums "Par valsts budžetu 2005.gadam".

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

20. Šā likuma 24.panta piektā un sestā daļa stājas spēkā 2005.gada 1.jūlijā.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2005.)

21. Fiziskās personas ienākums, kas 2005. un 2006.taksācijas gadā gūts no augoša meža pārdošanas vai no kokmateriālu pārdošanas, netiek aplikts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

(10.03.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2005.)

22. Šā likuma 17.panta desmitās daļas 7.punkts, divpadsmitā un $12.^2$ daļa attiecībā uz augoša meža un kokmateriālu pārdošanas ienākumiem, kā arī $10.^2$ daļa 2005. un 2006.gadā netiek piemērota. Nodokļa maksātājs, kuram 2005.gadā, izmaksājot augoša meža vai kokmateriālu pārdošanas ienākumu, no tā ir ieturēts nodoklis atbilstoši šim likumam, par 2005.gadu maksājamo nodokli pārrēķina rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju.

(10.03.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2005.)

23. Ministru kabinets izvērtē šā likuma pārejas noteikumu 21.punktā paredzētās normas ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem 2005.gadā un, ja tas nepieciešams, sagatavo grozījumus likumā "Par valsts budžetu 2005.gadam", lai segtu pašvaldību ieņēmumu samazinājumu.

(10.03.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 06.04.2005.)

24. Šā likuma 3.panta trešās daļas, 8., 17. un 34.panta normas, kurās ietverta atsauce uz komercsabiedrību vai kapitālsabiedrību, piemērojamas arī attiecībā uz uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību, kura nav pārreģistrējusies komercreģistrā un ir maksātnespējas procesā.

(20.10.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

25. Grozījums šā likuma 38.panta pirmajā daļā attiecībā uz šīs daļas izslēgšanu stājas spēkā 2006.gada 1.jūlijā.

(20.10.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

26. Līdz šā likuma 39.pantā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2006.gada 1.septembrim ir spēkā Ministru kabineta 2000.gada 18.oktobra noteikumi Nr.357 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(20.10.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.2006. likumu, kas stājas spēkā 04.07.2006.)

27. Grozījums šā likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā (attiecībā uz neapliekamā minimuma palielināšanu no 1320 latiem uz 1980 latiem) stājas spēkā 2006.gada 1.oktobrī. Šajā punktā minētajām personām 2006.gadā gada neapliekamo minimumu nosaka kā summu no 1/12 no gada neapliekamā minimuma apmēra, kas bija spēkā no 2006.gada 1.janvāra līdz 30.septembrim, reizināta ar 9, un no 1/12 no gada neapliekamā minimuma, kas ir spēkā no 2006.gada 1.oktobra, reizināta ar 3. Ja personai pensija piešķirta pēc 2006.gada 1.janvāra, neapliekamo minimumu nosaka proporcionāli laikposmam no pensijas piešķiršanas dienas līdz gada beigām, ņemot vērā 2006.gada janvārim — septembrim noteikto gada neapliekamā minimuma apmēru un no 2006.gada 1.oktobra noteikto gada neapliekamā minimuma apmēru.

(08.06.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2006.)

28. Ministru kabinets izvērtē grozījuma šā likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā (attiecībā uz neapliekamā minimuma palielināšanu no 1320 latiem uz 1980 latiem) ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem 2006.gadā un, ja tas nepieciešams, sagatavo grozījumus likumā "Par valsts budžetu 2006.gadam", lai segtu pašvaldību ieņēmumu samazinājumu."

(08.06.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.2006.)

29. Ja individuālais uzņēmums (zemnieku vai zvejnieku saimniecība) pārreģistrējas par individuālo komersantu, individuālais komersants ir tiesīgs pārņemt individuālā uzņēmuma (zemnieku vai zvejnieku saimniecības) pirmstaksācijas perioda zaudējumus un segt tos likumā noteiktajā kārtībā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

30. Atmaksājamai pensijas daļai, kuru izmaksā saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 47.punktu, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu atmaksājamās pensijas izmaksas vietā piemēro šādi:

1) ja pensijai laikā no 2000.gada 1.janvāra līdz 2002.gada 19.martam neapliekamo minimumu piemēroja saskaņā ar šā likuma 13.panta pirmās daļas 2.punktu, neapliekamais minimums ir atmaksājamās pensijas daļas apmērā;

2) ja pensijai laikā no 2000.gada 1.janvāra līdz 2002.gada 19.martam neapliekamo minimumu piemēroja saskaņā ar šā likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktu, atmaksājamai pensijas daļai piemēro neapliekamā minimuma daļu, ko nosaka kā starpību starp 2000., 2001. un 2002.taksācijas gada pensiju neapliekamā minimuma apmēru un attiecīgajā taksācijas gadā maksātāja pensijai piemēroto neapliekamo minimumu.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

31. Ja maksātājam, kas saņem atmaksājamo pensijas daļu, kuru izmaksā saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 47.punktu, 2000., 2001. vai 2002.taksācijas gadā bija tiesības izmantot šā likuma 13.panta pirmās daļas 1. vai 4.punktā noteiktos atvieglojumus un maksātāja algas nodokļa grāmatiņa bija iesniegta pensijas izmaksas vietā (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā), atmaksātajai pensijas daļai minētos atvieglojumus piemēro 2000., 2001. un 2002.taksācijas gadam noteiktajā apmērā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

32. Ja maksātājam, kas saņem atmaksājamo pensijas daļu, kuru izmaksā saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 47.punktu, 2000., 2001. vai 2002.taksācijas gadā bija tiesības uz šā likuma 10.pantā noteiktajiem attaisnotajiem izdevumiem un tie netika izmantoti pilnā apmērā, maksātājs ir tiesīgs iekļaut gada ienākumu deklarācijā par 2007.gadu to attaisnoto izdevumu daļu par 2000., 2001. vai 2002.taksācijas gadu, kas nav deklarēta attiecīgajā gadā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

33. Līdz likuma "Par grāmatvedību" 9.panta otrās daļas 1.punktā paredzēto noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 1.jūlijam ir spēkā Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumi Nr.338 "Kārtība, kādā veicama ieņēmumu un izdevumu uzskaite iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas vajadzībām", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

34. Grozījums šā likuma 9.panta pirmajā daļā par 23.punkta izslēgšanu netiek piemērots attiecībā uz nodibinājuma "Sorosa fonds — Latvija" līdz 2006.gada 31.decembrim apstiprināto projektu ietvaros izmaksājamo stipendiju un atlīdzību, kura personai izmaksāta ārpus darba tiesiskajām attiecībām ar nodibinājumu "Sorosa fonds — Latvija", bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 31.decembrim.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

35. Līdz šā likuma 38.panta otrajā daļā paredzētās gada ienākumu deklarācijas (nodokļa deklarācijas) un informatīvo deklarāciju (pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu) veidlapu formu un to izpildīšanas kārtības apstiprināšanai Ministru kabinetā, bet ne ilgāk kā līdz 2008.gada 31.decembrim spēkā ir līdzšinējās, uz šā likuma 38.panta otrajā daļā ietvertā deleģējuma pamata Ministru kabineta apstiprinātās deklarācijas, pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu veidlapu formas un to izpildīšanas kārtība.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

36. Grozījumus šā likuma 15.panta pirmajā daļā un 15.panta $2.^1$ daļu piemēro ar taksācijas gadu, kas sākas 2008.gadā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.01.2007.)

37. *(Izslēgts ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)*

38. Grozījumi šā likuma 1.panta pirmās daļas 2.punktā un otrajā daļā, grozījums 4.panta pirmās daļas 3.punktā, $11.^5$ panta astotā daļa, $11.^8$ pants, 15.panta piektā daļa, 18.panta ceturtās daļas izslēgums, 18.panta devītā daļa, 19.panta $3.^1$ daļa, 19.panta $4.^1$ daļas izslēgums, grozījums 19.panta sestās daļas 3.punktā, grozījumi 26.panta pirmajā daļā, kā arī likuma pielikums stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2007.)

39. Patenta darbības laikā maksātājs piemēro šā likuma normas, kas bija spēkā līdz 2008.gada 1.janvārim. Ja maksātājam uz 2008.taksācijas gadu ir izsniegts patents un 2008.taksācijas gadā viņa saimnieciskās darbības ieņēmumi nepārsniedz 10 000 latu, šis maksātājs ir tiesīgs izvēlēties maksāt fiksēto ienākuma nodokli ar 2009.taksācijas gadu.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2007.)

40. Piemērojot šā likuma 19.panta desmito un vienpadsmito daļu, apdrošināšanas sabiedrība un privātais pensiju fonds informāciju par 2007.taksācijas gadu Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz līdz 2008.gada 1.martam.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2007.)

41. Šā likuma 3.panta $2.^1$ un $2.^2$ daļa, kā arī grozījumi 15.panta pirmajā daļā un likuma pielikumā piemērojami ar 2008.gada 1.janvāri.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.05.2008.)

42. Ministru kabinets izvērtē šā likuma 3.panta $2.^1$ un $2.^2$ daļas ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem 2008.gadā un, ja nepieciešams, sagatavo grozījumus likumā "Par valsts budžetu 2008.gadam", lai segtu pašvaldību ieņēmumu samazinājumu.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.05.2008.)

43. Grozījumi šā likuma 19.panta 3. un $3.^1$ daļā attiecināmi uz iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām par 2008.gadu un turpmākajiem taksācijas gadiem.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.05.2008.)

44. No aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo 2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. un 2023. taksācijas gadā gūtos ienākumus, kas izmaksāti no pašvaldības budžeta kā atlīdzība fiziskajai personai par sociālās aprūpes pakalpojuma — aprūpe mājās — sniegšanu saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 23.panta trešo daļu, ja persona, kas saņem minēto atlīdzību, nav darba tiesiskajās attiecībās ar atlīdzības izmaksātāju un pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

a) persona ir darba tiesiskajās attiecībās ar citu personu, no kuras gūst lielāko ienākuma daļu un šos ienākumus neveido atlīdzība par sociālās aprūpes pakalpojuma — aprūpe mājās — sniegšanu;

b) persona saņem pensiju atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" vai izdienas pensiju, vai speciālo valsts pensiju atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

(24.04.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2009., 15.11.2012., 17.12.2014., 28.07.2017. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

45. Šā likuma 2.panta 3.punkta izslēgums, kā arī grozījumi 3.panta trešās daļas 9.punktā, 8.panta otrajā daļā, trešās daļas 1., 2. un 9.punktā, 9.panta pirmās daļas 2.punktā, 11.panta $1.^1$ un desmitajā daļā, $11.^1$ panta trešajā daļā, $11.^3$ panta trešajā daļā, 17.panta desmitajā, vienpadsmitajā, $11.^2$ un $12.^1$ daļā, 18.pantā attiecībā uz termina "individuālais darbs" izslēgšanu un zemnieka un zvejnieka saimniecību turpmāko statusa maiņu un 19.panta astotās daļas izslēgums stājas spēkā 2013.gada 1.jūlijā.

(14.11.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

$45.^1$ Šā likuma pārejas noteikumu 45.punktā paredzēto grozījumu spēkā stāšanās tiek atcelta.

(15.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

46. Šā likuma 3.panta $2.^3$ daļa piemērojama attiecībā uz ienākumu, kas gūts, sākot ar 2008.gadu.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

47. Grozījumi šā likuma 8.panta $2.^1$ daļā stājas spēkā 2009.gada 1.jūlijā.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

48. Personām, kurām pensija piešķirta līdz 1996.gada 1.janvārim atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" un pensijas (kopā ar piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim) apmērs pārsniedz 12.panta piektajā daļā noteikto neapliekamā minimuma apmēru, neapliekamais minimums ir šīs pensijas (kopā ar piemaksu par uzkrāto apdrošināšanas stāžu) apmērā.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

49. Fiziskā persona, kura pirmstaksācijas gadā ir bijusi individuālā uzņēmuma īpašnieks un kura taksācijas gadā ir reģistrēta komercreģistrā kā individuālais komersants, taksācijas gadā veic avansa maksājumus.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

50. Maksātājam, kas, sākot ar 2010.gada 1.janvāri, atsavina līdz 2009.gada 31.decembrim iegādātu ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību, apliekamo ienākumu no kapitāla pieauguma no ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības nosaka, no ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības atsavināšanas vērtības atņemot ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības iegādes vai ieguldījumu vērtību, dalot ar visa ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības turēšanas laika mēnešu skaitu un reizinot ar mēnešu skaitu no 2010.gada 1.janvāra līdz atsavināšanas mēnesim ieskaitot.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

51. Laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 31.decembrim attiecībā uz ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksām piemērojami tie šā likuma noteikumi, kas bija spēkā 2009.gada 31.decembrī, ja attiecīgās izmaksas veiktas līdz 2009.gada 31.decembrim un ieguldījumu apliecības bija fiziskās personas īpašumā vismaz 60 mēnešus, un ieguldījumu fondi darbojas saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumu vai ir reģistrēti citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī un uzskatāmi par ieguldījumu fondiem Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma izpratnē, ja minētās izmaksas nepārsniedz 20 procentus no personas gada apliekamā ienākuma vai minētās izmaksas kopā ar šā likuma 10.panta pirmās daļas 3., 5. un 6.punktā minētajiem attaisnotajiem izdevumiem nepārsniedz 20 procentus no maksātāja apliekamā ienākuma lieluma.

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

52. No aplikšanas ar nodokli atbrīvo atbilstoši Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumam bezdarbnieka statusu ieguvušas fiziskās personas 2010., 2011., 2012., 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022., 2023., 2024., 2025. un 2026. gadā gūtos ienākumus no Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" vai "Izaugsme un nodarbinātība" vai Eiropas Sociālā fonda Plus līdzekļiem vai Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna, vai valsts budžeta līdzekļiem par aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem, kurus Nodarbinātības valsts aģentūra kvalificējusi par stipendijām vai atlīdzībām.

(07.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

53. *(Izslēgts ar 09.08.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2010.)*

54. Atbalsta summas, kas piešķirtas par 2009.gadu kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai, bet izmaksātas pēc 2009.gada 31.decembra, nav iekļaujamas maksātāja apliekamajā ienākumā.

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2010. likumu, kas stājas spēkā 09.06.2010.)

55. Kredītiestādes, kas laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim šā likuma izpratnē izmaksā procentu ienākumu, ir tiesīgas nepiemērot šā likuma 17.panta desmitās daļas 13.punktā un 17.panta vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā noteikto attiecībā uz nodokļa ieturēšanas un paziņošanas pienākumu. Ja kredītiestāde laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim nav ieturējusi nodokli no maksātājam izmaksāto procentu ienākuma, tā līdz 2010.gada 15.martam sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par fizisko personu gūtajiem procentu ienākumiem, norādot katras fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu vai, ja tāds nav piešķirts, dzimšanas vietu un datumu, izmaksas datumu un procentu ienākuma summu, kā arī līdz 2010.gada 15.martam paziņo maksātājam, ka nodoklis no attiecīgajā laika posmā izmaksātā procentu ienākuma nav ieturēts un nav iemaksāts budžetā.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

56. Maksātājs, kurš laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim šā likuma izpratnē ir guvis procentu ienākumu, no kura nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā, nodokļa aprēķināšanu un iemaksāšanu budžetā veic rezumējošā kārtībā, ja nodokļa apmērs par šo laika posmu nepārsniedz 5 latus. Maksātājs, kurš laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim šā likuma izpratnē ir guvis procentu ienākumu, no kura nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā un nodokļa apmērs par procentu ienākumu par šo laika posmu pārsniedz 5 latus, par šajā laika posmā gūto procentu ienākumu līdz 2010.gada 31.martam iesniedz deklarāciju par ienākumu no kapitāla Valsts

ieņēmumu dienestam un līdz 2010.gada 15.aprīlim iemaksā budžetā aprēķināto nodokļa summu.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

57. Ministru kabinets līdz 2010.gada 1.janvārim nosaka:

1) šā likuma 8.panta $2.^{3}$ daļā paredzēto labuma guvējam doto labumu no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, kas tiek pielīdzināts algota darba ienākumiem, par kuru jāmaksā algas nodoklis, un šo ienākumu noteikšanas kārtību;

2) šā likuma $11.^{10}$ panta septītajā daļā paredzēto kārtību, kādā reģistrē patentmaksas maksātāju, maksā patentmaksu, kā arī saimnieciskās darbības jomas profesijas, par kurām maksā patentmaksu, patentmaksas apmēru sadalījumā pa profesijām un darbībām, kas saistītas ar meža un pļavu velšu vākšanu, un saimnieciskās darbības ierobežojumus patentmaksas maksātājam;

3) šā likuma $16.^{1}$ panta ceturtajā daļā paredzēto kārtību, kādā nosakāma ienākuma gūšanas diena, ja darījuma ar kapitāla aktīviem līguma noslēgšanas diena, naudas saņemšanas diena, īpašuma tiesību pāreja un blakus nosacījumi, lai līgums stātos spēkā, nav vienā taksācijas periodā;

4) šā likuma 38.panta otrajā daļā paredzētās deklarācijas par ienākumu no kapitāla veidlapu formu un to aizpildīšanas kārtību.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

58. Līdz šā likuma 39.pantā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2010.gada 30.jūnijam ir piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 26.septembra noteikumi Nr.793 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

59. Ienākumi no kapitāla aktīvu atsavināšanas (kapitāla pieaugums), kas tiek gūti uz tādu darījumu pamata, kuri noslēgti un reģistrēti normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā līdz 2009.gada 31.decembrim, netiek aplikti ar nodokli. Šī norma attiecas uz visiem šādiem ienākumiem, kas saņemti, sākot ar 2010.gada 1.janvāri. Maksātāji, kas par šajā punktā noteikto ienākumu jau ir aprēķinājuši vai samaksājuši nodokli, koriģē to, iesniedzot deklarāciju par 2010.gadu.

(13.05.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.06.2010.)

60. Šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.punkta "c" un "d" apakšpunktu, 10.panta $1.^{4}$ daļu, grozījumus 11.panta trešās daļas 14.punktā, 11.panta trešās daļas $14.^{1}$ punktu, grozījumus $11.^{9}$ panta pirmajā un piektajā daļā, $11.^{9}$ panta $5.^{1}$ daļu, grozījumus $11.^{9}$ panta septītajā daļā un $11.^{9}$ panta $7.^{1}$ daļu piemēro ar taksācijas gadu, kas sākas 2010.gadā.

(13.05.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 09.06.2010.)

61. Grozījumus likuma $11.^{1}$ panta ceturtajā daļā, $16.^{1}$ panta $3.^{1}$ daļu un grozījumu 20.panta trešās daļas 2.punktā piemēro ar taksācijas gadu, kas sākas 2010.gadā.

(09.08.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.09.2010.)

62. Grozījumi attiecībā uz likuma $11.^{9}$ panta papildināšanu ar $9.^{1}$ daļu, 15.panta piektajā daļā un likuma pielikuma izslēgums stājas spēkā 2011.gada 1.janvārī.

(09.08.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.09.2010.)

63. Grozījumi šā likuma 18.panta trešajā daļā stājas spēkā 2012.gada 1.janvārī.

(21.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.11.2010.)

64. Grozījumi šā likuma 19.panta pirmajā, trešajā un piektajā daļā, kā arī 19.panta $5.^4$ un $5.^5$ daļa stājas spēkā 2012.gada 1.janvārī un ir piemērojami ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.

(21.10.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.11.2010.)

65. Grozījumus šā likuma 10.panta piektajā daļā, 12.panta devītajā daļā un 13.panta trešajā daļā piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2010.gada 1.janvāri.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

66. Summām, kas saņemtas par 2010.gadu un izmaksātas kā valsts atbalsts par saimnieciskās darbības ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids, par 2010.gadā gūto ienākumu piemērojama 10 procentu likme.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

67. Deklarācija par 2010.gadā gūto ienākumu ar tai pievienotajiem dokumentiem iesniedzama Valsts ieņēmumu dienestam no 2011.gada 1.februāra līdz 2011.gada 1.aprīlim.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

68. Maksātājs, kurš vēlas piemērot šā likuma 10.panta pirmās daļas 1., 2., 3., 5. un 6.punktā minētos izdevumus, 12.pantā noteikto neapliekamo minimumu un 13.panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus 2010.gadā gūtajiem ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15.panta $3.^1$ daļā un septītajā daļā noteiktā nodokļa likme, un šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajam ienākumam, deklarācijā norāda, ka izvēlējies piemērot minētos nodokļa atvieglojumus, un aprēķina par gadu maksājamā nodokļa vidējo svērto likmi, pamatojoties uz katra ienākuma, kam piemērota atšķirīga likme, daļu kopējā apliekamajā ienākumā, kā arī atmaksājamo nodokli nosaka pēc aprēķinātās vidējās svērtās likmes.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

69. Ja rezumējošā kārtībā aprēķinātā nodokļa summa pēc šo pārejas noteikumu 68.punktā noteiktās vidējās svērtās likmes izrādās mazāka par avansā samaksāto, Valsts ieņēmumu dienests triju mēnešu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas atmaksā maksātājam radušos starpību, piemērojot vidējo svērto nodokļa likmi.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

70. Šā likuma 9.panta pirmās daļas 42.punktu piemēro, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.

(16.06.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2011.)

71. Šā likuma 4.panta pirmās daļas 6.punkts, 9.panta pirmās daļas $36.^1$ punkts un 17.panta $7.^2$ daļa stājas spēkā 2011.gada 1.oktobrī.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

72. Grozījumus attiecībā uz likuma 3.panta trešās daļas papildināšanu ar $10.^1$ punktu, 8.panta trešās daļas papildināšanu ar $12.^1$ punktu un vienpadsmito daļu, $11.^9$ panta vienpadsmitās daļas papildināšanu ar $1.^1$ punktu, $16.^1$ panta papildināšanu ar $8.^1$ daļu, grozījumu 17.panta desmitās daļas 12.punktā un divpadsmitajā daļā piemēro

dividendēm pielīdzināmam ienākumam ar 2012.gada 1.janvāri.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

73. No individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, 2010.gada un 2011.gada laikā personīgajām vajadzībām izņemtos līdzekļus neiekļauj maksātāja apliekamajā ienākumā.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

74. Veicot 2011.gada pārskata gada peļņas un gadu pirms minētā pārskata gada nesadalītās peļņas sadali, no individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, personīgajām vajadzībām izņemtos līdzekļus neiekļauj maksātāja apliekamajā ienākumā.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

75. Maksātāji, kuri kārto grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā un 2010.gadā ir saņēmuši vienotā platībmaksājuma, papildu valsts tiešo maksājumu un agrovides maksājumu avansus, kas atbilstoši atbalsta nosacījumiem piešķirti, lai kompensētu izdevumus, kas maksātājam faktiski radušies Vienotā platībmaksājuma un Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Agrovides maksājumu administrēšanai un izmaksai saimnieciskajā gadā, kas sākas 2010.gada 1.jūlijā un beidzas 2011.gada 30.jūnijā, šīs summas iekļauj 2011.gada saimnieciskās darbības ieņēmumos.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

76. Grozījumus šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktā un otrajā daļā un grozījumu attiecībā uz likuma 9.panta papildināšanu ar $3.^5$ daļu piemēro, precizējot deklarāciju par 2010.gadu un aprēķinot apliekamo ienākumu par turpmākajiem taksācijas gadiem.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.09.2011.)

77. Šā likuma 3.panta trešās daļas $9.^2$ punktu, 8.panta trešās daļas $15.^1$ punktu, 9.panta pirmās daļas $19.^2$ punkta "c" apakšpunktu, grozījumu 11.pantā attiecībā uz septītās daļas izslēgšanu, grozījumu 15.panta septītajā daļā attiecībā uz nodokļa likmes noteikšanu 3.panta trešās daļas $9.^2$ punktā un 8.panta trešās daļas $15.^1$ punktā minētajam ienākumam, kā arī grozījumu 17.panta divpadsmitajā daļā attiecībā uz daļas papildināšanu ar skaitli "$9.^2$" piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2012.gada 1.janvāri.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

78. Grozījumus šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punkta "f" apakšpunktā piemēro, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

79. Grozījumu 24.panta otrajā daļā un grozījumu attiecībā uz šā panta papildināšanu ar septīto daļu piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

80. Šā likuma 24.panta septītajā daļā minētajiem ienākumiem, kas gūti 2008., 2009. un 2010.taksācijas gadā, piemēro 5 procentu nodokļa likmi.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

81. Maksātāji, kuri 2008., 2009. un 2010.taksācijas gadā no šā likuma 24.panta septītajā daļā minētajiem

ienākumiem nodokli samaksājuši atbilstoši nodokļa likmei, kas attiecīgajā taksācijas gadā noteikta algota darba ienākumiem, ir tiesīgi saņemt pārmaksātās nodokļa summas atmaksu, ko nosaka kā starpību starp samaksāto nodokļa summu, piemērojot nodokļa likmi, kas taksācijas gadā noteikta algota darba ienākumiem, un nodokļa summu, kas no minētajiem ienākumiem noteikta, piemērojot 5 procentu likmi.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

82. Šā likuma 24.panta septīto daļu un pārejas noteikumu 79., 80. un 81.punktu nepiemēro šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajiem ienākumiem un fizisko personu gūtajiem ienākumiem par taksācijas gadu, par kuru ir veikta iedzīvotāju ienākuma nodokļa revīzija (audits).

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.10.2011.)

83. *(Izslēgts ar 15.12.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2012.)*

84. *(Izslēgts ar 15.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)*

85. Apliekamo ienākumu no tādiem spēkā esošiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu), kas noslēgti līdz 2009.gada 31.decembrim un paredz daļēju uzkrājuma izmaksu līguma darbības laikā, nosaka šādi:

1) veicot pirmo daļēju uzkrājuma izmaksu pēc 2009.gada 31.decembra, nosaka starpību starp daļējas uzkrājuma izmaksas apmēru un visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summu. Ja iegūtā starpība ir negatīva, apliekamais ienākums neveidojas un turpmākajās uzkrājuma izmaksas reizēs apliekamo ienākumu nosaka saskaņā ar šā punkta 2.apakšpunktu. Ja iegūtā starpība ir pozitīva, tā veido apliekamo ienākumu, un turpmākajās daļējas uzkrājuma izmaksas reizēs apliekamo ienākumu nosaka saskaņā ar šā punkta 3.apakšpunktu;

2) veicot katru nākamo daļēju uzkrājuma izmaksu, nosaka starpību starp summu, ko veido kārtējās daļējas uzkrājuma izmaksas un visas iepriekš — pēc 2009.gada 31.decembra — veiktās daļējas uzkrājuma izmaksas, un visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summu. Apliekamais ienākums rodas tajā daļējas uzkrājuma izmaksas reizē, kad šajā apakšpunktā minētā starpība ir pozitīva. Turpmākajās daļējas uzkrājuma izmaksas reizēs apliekamo ienākumu nosaka saskaņā ar šā punkta 3.apakšpunktu;

3) veicot katru nākamo daļēju uzkrājuma izmaksu, apliekamo ienākumu nosaka kā starpību starp summu, ko veido kārtējās daļējas uzkrājuma izmaksas un visas iepriekš — pēc 2009.gada 31.decembra — veiktās daļējas uzkrājuma izmaksas, un visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summu, iegūto rezultātu samazinot par iepriekšējās daļējas uzkrājuma izmaksas reizēs noteikto apliekamo ienākumu summu.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2012.)

86. Attiecībā uz zaudēto parādu summām debitoriem, kuriem maksātnespējas process pasludināts līdz 2010.gada 31.oktobrim, piemēro šā likuma $11.^{3}$ panta otrās un trešās daļas redakciju, kas bija spēkā līdz dienai, kad stājās spēkā tie šā likuma $11.^{3}$ panta otrajā un trešajā daļā izdarītie grozījumi, kuri paredzēja papildināt šā likuma $11.^{3}$ pantu ar $2.^{1}$ un $2.^{2}$ daļu.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2012.)

87. Šā likuma 9.panta pirmās daļas $34.^{1}$ punktu un 11.panta septiņpadsmito daļu piemēro ar 2011.gada 1.janvāri.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2012.)

88. Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs par 2012.taksācijas gadu šā likuma 28.panta 11.punktā minēto informāciju ir tiesīgs iesniegt līdz 2012.gada 15.janvārim.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2012.)

89. Grozījumus šā likuma 10.panta piektajā daļā, 12.panta devītajā daļā un 13.panta trešajā daļā, ar kuriem tiek izslēgta atsauce uz šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajiem ienākumiem, piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.

(08.03.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 17.03.2012.)

90. 2014. un 2015.taksācijas gadā šā likuma 15.panta otrās un $2.^1$ daļas un 17.panta septiņpadsmitās un deviņpadsmitās daļas piemērošanai nodokļa likme ir:

1) 2014.taksācijas gadā — 24 procenti, un šo likmi piemēro, aprēķinot iedzīvotāju ienākuma nodokli par 2014.taksācijas gadu;

2) 2015.taksācijas gadā — 23 procenti, un šo likmi piemēro, aprēķinot iedzīvotāju ienākuma nodokli par 2015.taksācijas gadu.

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

91. Ja 2013., 2014., 2015. taksācijas gadā algota darba ienākums, pensija vai pabalsts tiek izmaksāts par pirmstaksācijas gadu, šiem ienākumu veidiem piemēro attiecīgajā pirmstaksācijas gadā spēkā esošo iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi.

(24.05.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.2013. un 30.11.2015. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

92. Ja maksātājs 2012. taksācijas gadā ir reģistrēts kā patentmaksas maksātājs no sēņošanas, ogošanas vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas, tas attiecīgajā taksācijas gada periodā, kurā ir reģistrēts kā patentmaksas maksātājs, piemēro tās šā likuma normas, kuras bija spēkā līdz dienai, kad stājās spēkā grozījums šā likuma $11.^{10}$ pantā attiecībā uz otrās daļas 9.punkta izslēgšanu.

(31.05.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.06.2012.)

93. Akciju pirkuma tiesību īstenošanas ienākumam, ja akciju pirkuma tiesības ir piešķirtas līdz 2012.gada 31.decembrim, bet akciju pirkuma tiesību īstenošanu plānots uzsākt pēc 2013.gada 1.janvāra, ir piemērojams šā likuma 9.panta pirmās daļas 43.punktā un vienpadsmitajā daļā noteiktais atbrīvojums, ja īstenojas šajās normās minētie nosacījumi un darba devējs līdz 2013.gada 1.martam ir iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma $11.^{11}$ panta ceturtajā daļā minēto informāciju.

(15.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

94. Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamajā ienākumā neiekļauj 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022., 2023., 2024., 2025., 2026., 2027., 2028. un 2029. gadā saņemtās summas, kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

(30.11.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.07.2017., 15.06.2023. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

95. Līdz 2012.gada 31.decembrim izsniegtajiem skaidrās vai bezskaidrās naudas avansiem, kurus darbiniekam, valdes loceklim, padomes loceklim, īpašniekam, dalībniekam vai biedram piešķir komercsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, Eiropas komercsabiedrības, Eiropas kooperatīvās sabiedrības, Eiropas ekonomisko interešu grupas,

biedrības, nodibinājumi, individuālie uzņēmumi, zemnieku vai zvejnieku saimniecības, organizācijas, individuālie komersanti vai fiziskās personas, kas reģistrējušās Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējas, un par kuriem nav veikti norēķini līdz 2013.gada 30.jūnijam, 2013.gada 1.jūlijā piemēro šā likuma 8.panta $2.^{7}$ un $2.^{8}$ daļu un aprēķina iedzīvotāju ienākuma nodokli no algota darba ienākumam pielīdzināta ienākuma. Attiecībā uz komandējumiem vai darba braucieniem, kuriem skaidrās vai bezskaidrās naudas avanss izsniegts līdz 2012.gada 31.decembrim, bet no kuriem darbinieks atgriežas pēc minētā datuma, šā likuma 8.panta $2.^{7}$ daļu piemēro vispārējā kārtībā.

(15.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

96. Šā likuma 1.panta pirmās daļas 2.punkta izslēgums, grozījumi 1.panta otrajā daļā, 4.panta pirmās daļas 3.punktā, 10.panta piektajā daļā attiecībā uz vārdu "vai fiksētais ienākuma nodoklis" izslēgšanu, $11.^{5}$ panta astotajā daļā, $11.^{8}$ panta izslēgums, grozījumi 12.panta devītajā daļā attiecībā uz vārdu "vai fiksētais ienākuma nodoklis" izslēgšanu, 13.panta trešajā daļā attiecībā uz vārdu "vai fiksētais ienākuma nodoklis" izslēgšanu, 15.panta piektās daļas, 18.panta devītās daļas, 19.panta $3.^{1}$ daļas un 28.panta 9.punkta izslēgums, grozījumi 28.panta 11.punktā, kā arī 28.panta 13. un 14.punkta izslēgums stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

97. Ar 2014.gada 1.janvāri vairs netiek reģistrēti jauni fiksētā ienākuma nodokļa maksātāji.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

98. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un par to maksā fiksēto ienākuma nodokli, vienlaikus nevar būt saimnieciskās darbības veicējs, kas saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma 11. (izņemot 11.panta divpadsmito daļu) vai $11.^{1}$ pantu, patentmaksas vai mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

99. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma 11. (izņemot 11.panta divpadsmito daļu) vai $11.^{1}$ pantu, vienlaikus nevar būt fiksētā ienākuma nodokļa maksātājs.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

100. Grozījumi šā likuma 6.pantā, 14.panta otrajā daļā un $32.^{1}$ panta otrās daļas izslēgums stājas spēkā 2014.gada 1.jūnijā.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

101. Individuālais komersants vai fiziskās personas īpašumā esošs individuālais uzņēmums (arī zemnieka un zvejnieka saimniecība), kas reģistrēts un veic saimniecisko darbību īpaši atbalstāmajā teritorijā, kurai šāds statuss bija spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim, šīs fiziskās personas taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumus, kas radušies laikposmā, kad attiecīgajai teritorijai bija īpaši atbalstāmās teritorijas statuss, turpina segt hronoloģiskā secībā no nākamo sešu taksācijas gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma. Ieņēmumu, kā arī izdevumu un izmaksu lielumu nosaka atbilstoši šā likuma 11.pantam.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

102. Individuālais komersants vai fiziskās personas īpašumā esošs individuālais uzņēmums (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kas reģistrēts un veic saimniecisko darbību īpaši atbalstāmajā teritorijā, kurai šāds statuss bija spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim, atbilstoši šā likuma 11.panta trešās daļas 4.punktam noraksta pamatlīdzekļu nolietojumu, ko aprēķina saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 13.panta pirmās daļas 9.punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim).

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

103. Aizdevuma ņēmējs līdz 2014.gada 30.jūnijam sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par aizdevumiem (to daļu), kas tam ir izsniegti un nav atmaksāti līdz 2013.gada 31.decembrim, ja neatmaksātais aizdevums (tā daļa) no viena aizdevēja pārsniedz 15 000 *euro*. Minētā informācija ietver aizdevēja un aizdevuma ņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu, nodokļa maksātāja personas kodu vai reģistrācijas numuru, kā arī informāciju par aizdevuma izsniegšanas datumu, tā neatmaksāto daļu uz 2013.gada 31.decembri un līgumā paredzēto atmaksas termiņu. Informācija nav jāsniedz par aizdevumiem, ja aizdevēju un aizdevuma ņēmēju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, kā arī ja aizdevējs ir kredītiestāde vai krājaizdevu sabiedrība, vai kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

104. Nosakot izsniegto aizdevumu kopējo summu saskaņā ar šā likuma 8.[1] panta piekto daļu, aizdevējs kopējā vienai fiziskajai personai izsniegto aizdevumu summā (aizdevuma ņēmējs — no viena aizdevēja saņemto aizdevumu summā) ieskaita arī aizdevumus (to daļu), kas fiziskajai personai ir izsniegti un nav atmaksāti līdz 2013.gada 31.decembrim un nepārsniedz 15 000 *euro*.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

105. Ja aizdevums (tā daļa) fiziskajai personai ir izsniegts līdz 2013.gada 31.decembrim, tas netiek pielīdzināts ienākumam, izņemot šo pārejas noteikumu 106.punktā noteiktos gadījumus.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

106. Ja informācija par aizdevumiem (to daļu), kas fiziskajai personai izsniegti līdz 2013.gada 31.decembrim, bija jāsniedz, bet netiek sniegta šā likuma pārejas noteikumu 103.punktā noteiktajā kārtībā, minētos aizdevumus pielīdzina ienākumam, kas gūts 2014.gada 1.janvārī. Ja nodokļu administrācija pēc 2016.gada 31.decembra, veicot pārbaudi, konstatē, ka nedeklarētais, līdz 2013.gada 31.decembrim saņemtais aizdevums nav atmaksāts, tiek pieņemts, ka ienākums gūts tā taksācijas gada pēdējā dienā, par kuru nodokļu maksātājs vai nodokļu administrācija var precizēt apliekamo ienākumu saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām".

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

107. Šā likuma 8.[2] pantu piemēro arī aizdevumiem, kuri fiziskajai personai izsniegti līdz 2013.gada 31.decembrim un kurus tā neņem savas saimnieciskās darbības ietvaros, un kurus tai ir izsniedzis komersants, individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, biedrība, nodibinājums, organizācija, fiziskā persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, vai uz līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

108. Šī likuma 11.[7] panta trešās daļas 3.punktā noteiktos kritērijus nepiemēro no 2014.gada 1.jūlija līdz 2024. gada 31. decembrim.

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2015., 28.07.2017. un 15.06.2023. likumu, kas stājas spēkā 23.06.2023.)

109. Ar nodokli neapliek summas (piemēram, bēru pabalsts, ziedojums, kompensācija), ko fiziskās un juridiskās personas izmaksājušas 2013.gada 21.novembra traģēdijā tirdzniecības centrā Priedaines ielā 20, Rīgā, cietušajiem un bojāgājušo tuviniekiem saistībā ar šo traģēdiju.

(28.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.11.2013.)

110. Šā likuma pārejas noteikumu 109.punktu piemēro attiecībā uz summām, kas izmaksātas pēc 2013.gada 21.novembra.

(28.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.11.2013.)

111. Šā likuma 9.panta pirmās daļas 37.^{1} un 37.^{2} punktu piemēro ar 2014.gada 1.janvāri.

(20.02.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.03.2014.)

112. Ministru kabinets līdz 2014.gada 1.aprīlim izdod šā likuma 11.^{12} panta devītajā daļā minētos noteikumus.

(06.03.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.06.2014.)

113. Grozījumi šā likuma 8.^{1} panta septiņpadsmitajā daļā un 8.^{2} panta septītajā daļā stājas spēkā 2015.gada 1.martā.

(17.12.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

114. Grozījumu attiecībā uz 15.panta papildināšanu ar vienpadsmito daļu piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2015.gada 1.janvāri.

(17.12.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

115. Šā likuma 19.panta 2.^{4} daļu piemēro, sākot ar taksācijas gadu, kas sākas 2015.gadā.

(17.12.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

116. Grozījums šā likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktā, 10.panta pirmās daļas 8.punkts, kā arī grozījumi 10.panta 1.^{1}, 1.^{3}, trešajā un piektajā daļā stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī.

(30.04.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.06.2015.)

117. Likuma 17.^{2} panta otrās daļas 5.punkts stājas spēkā 2015.gada 1.jūlijā. Attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti līdz 2015.gada 30.jūnijam, 17.^{2} panta otrās daļas 5.punktu piemēro ar 2016.gada 1.jūliju.

(30.04.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.06.2015.)

118. Grozījumi attiecībā uz šā likuma 9.panta pirmās daļas papildināšanu ar 44.punktu un 17.panta desmitās daļas papildināšanu ar 21.punktu stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī.

(29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

119. Ministru kabinets līdz 2016.gada 1.janvārim izdod noteikumus šā likuma 9.panta pirmās daļas 44.punktā noteikto izdevumu sastāva un normu noteikšanai.

(29.10.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015.)

120. Grozījumi šā likuma 11.^{10} panta otrajā un trešajā daļā un grozījums attiecībā uz šā panta papildināšanu ar 3.^{1} daļu, un 28.panta 16.punkts stājas spēkā 2017.gada 1.janvārī.

(30.11.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

121. Šā likuma 19.panta 10.[1] daļu piemēro, sākot ar 2017.gada 1.janvāri. Izglītības un zinātnes ministrija šā likuma 19.panta 10.[1] daļā minēto informāciju par 2016. taksācijas gadu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam līdz 2017.gada 1.februārim.

(30.11.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

122. Vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādes šā likuma 19.panta 10.[2] daļā minēto informāciju par 2015. taksācijas gadu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam līdz 2016.gada 1.februārim.

(30.11.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

123. Sākot ar 2016.gada 1.maiju, no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmas (EaSI) līdzfinansētā projekta Nr.VS/2015/0206 "Elastīga bērnu uzraudzības pakalpojuma nodrošināšana darbiniekiem, kas strādā nestandarta darba laiku" ietvaros elastīgā bērnu uzraudzības pakalpojuma līdzfinansējuma veidā darbinieka gūtos ienākumus, ja darbinieks strādā nestandarta darba laiku un piedalās minētajā projektā.

(16.06.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.06.2016.)

124. Lai uzsāktu šā likuma 10.panta 1.[6] un 1.[7] daļas un 28.panta 17.punkta piemērošanu ar 2017. taksācijas gadu, privātie pensiju fondi šā likuma 19.panta desmitās daļas 1.punktā minēto informāciju par individuālo iemaksu veicēju uzkrāto papildpensijas kapitālu 2016.gada 31.decembrī elektroniski nosūta Valsts ieņēmumu dienestam līdz 2017.gada 1.septembrim.

(23.11.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2017.)

125. Piemērojot šā likuma 10.panta 1.[6] daļu 2017. taksācijas gadā, ja maksātājs — pensiju plāna dalībnieks — 2017. taksācijas gadā veic iemaksas privātā pensiju fonda pensiju plānā un iekļauj tās 2017. taksācijas gada attaisnotajos izdevumos saskaņā ar šā likuma 10.panta pirmās daļas 5.punktu, bet 2017. taksācijas gada vai pēctaksācijas gada (2018.gada) laikā veic arī izmaksas no pensiju plāna, maksātāja pēctaksācijas gada (2018.gada) apliekamo ienākumu palielina par taksācijas gada (2017.gada) un pēctaksācijas gada (2018.gada) laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu summas un pirmstaksācijas gada (2016.gada) 31.decembrī uzkrātā pensiju kapitāla pozitīvo starpību.

(23.11.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2017.)

126. Grozījumus šā likuma 8. panta piektās daļas 1. punktā un 5.[1] daļā, 10. panta sestajā un astotajā daļā un 16.[1] panta 3.[2] daļā piemēro tādiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu), kas noslēgti, sākot ar 2018. gada 1. janvāri.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

127. Piemērojot šā likuma 12. panta piekto daļu, pensionāra neapliekamais minimums:

1) 2018. gadā ir 3000 *euro*;

2) 2019. gadā ir 3240 *euro*;

3) 2020. gadā ir 3600 *euro*.

(28.07.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2019.)

128. Maksātājs par pamatlīdzekļiem, kuri ir iegādāti līdz 2017. gada 31. decembrim, pamatlīdzekļa nolietojuma

aprēķināšanai ir tiesīgs izvēlēties vienu no šādām aprēķināšanas metodēm, kuru maksātājam nebūs tiesību turpmāk mainīt:

1) likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 13. pantā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2017. gada 31. decembrim) noteikto kārtību;

2) šā punkta 1. apakšpunktā noteikto kārtību, nepiemērojot likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 13. panta pirmās daļas 3. un $3.^1$ punktā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2017. gada 31. decembrim) nodokļa likmei noteikto divkāršo apmēru un koeficientu.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

129. Ja 2018. taksācijas gadā algota darba ienākums, pensija vai pabalsts tiek izmaksāts par pirmstaksācijas gadu, šiem ienākumu veidiem piemēro attiecīgajā pirmstaksācijas gadā spēkā esošo iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

130. Dividendēm un nosacītajām dividendēm, kuras uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs izmaksā no peļņas, kas radusies līdz 2017. gada 31. decembrim, 2018. un 2019. gadā piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 10 procentu apmērā.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

131. Dividendēm un nosacītajām dividendēm, kuras izmaksā ārvalsts kapitālsabiedrība (izņemot ārvalsts kapitālsabiedrību, kas atrodas, ir izveidota vai nodibināta normatīvajos aktos minētajās zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs vai teritorijās), 2018. un 2019. taksācijas gadā piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 10 procentu apmērā, ja vien nodokļa maksātājs nepierāda, ka dividendes tiek izmaksātas no peļņas, kas radusies, sākot ar 2018. gada 1. janvāri.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

132. Dividendēm pielīdzināmo ienākumu, kuru personālsabiedrības biedram izmaksā personālsabiedrība 2018. taksācijas gadā un turpmākajos taksācijas gados, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek, ja tā izmaksas avots ir uz maksātāju attiecināmā aprēķinātā personālsabiedrības peļņas daļa, kas radusies līdz 2017. gada 31. decembrim, un par to ir samaksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

133. Dividendēm pielīdzināmajam ienākumam, kuru individuālais uzņēmums (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, izmaksā individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) īpašniekam, veicot iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas (kura radusies līdz 2017. gada 31. decembrim) sadali, 2018. un 2019. gadā piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 10 procentu apmērā.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

134. Peļņu, uz kuru attiecināms pārejas noteikumu 130., 131., 132. un 133. punkts, nosaka saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

135. Šo pārejas noteikumu 130. punktu nepiemēro mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju aprēķinātajām un izmaksātajām dividendēm un nosacītajām dividendēm, kā arī dividendēm un nosacītajām dividendēm no peļņas, kuras uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs guvis laikā, kamēr tam ir bijis mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statuss. Šo pārejas noteikumu 130. punktu piemēro, ja dividendes un nosacītās dividendes ir aprēķinātas un izmaksātas no

peļņas, kuru mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs guvis laikā, kad tas ir bijis uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs.

(22.11.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

136. Šā likuma 3. panta trešās daļas 26. punktu un šā likuma 8. panta trešās daļas 20.[4] punktu nepiemēro ienākumam no momentloterijas "Simtgades loterija".

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

137. Ienākumam no kapitāla pieauguma darījumos ar kapitāla aktīviem, kuri ir uzsākti līdz 2017. gada 31. decembrim, bet nav pabeigti līdz 2017. gada 31. decembrim un par kuriem ir iesniegta deklarācija par ienākumu no kapitāla pieauguma, piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 15 procentu apmērā.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

138. Grozījums likuma 13. panta pirmās daļas 1. punktā attiecībā uz tā papildināšanu ar "l", "m" un "n" apakšpunktu stājas spēkā 2018. gada 1. jūlijā.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

139. Kontiem finanšu instrumentu darījumu veikšanai, kas atvērti līdz 2018. gada 1. janvārim un atbilst šā likuma 11.[13] panta nosacījumiem, maksātājs ir tiesīgs piešķirt ieguldījumu konta statusu ne vēlāk kā līdz 2018. gada 31. decembrim, informējot ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju. Ja ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nenodrošina informācijas sniegšanu par atvērtajiem kontiem saskaņā ar Kontu reģistra likumu, maksātājs ne vēlāk kā līdz 2018. gada 31. decembrim informē Valsts ieņēmumu dienestu par ieguldījumu konta statusa piešķiršanu šādiem kontiem. Ar ieguldījumu konta statusa piešķiršanas brīdi šādā kontā esošie finanšu instrumenti tiks pielīdzināti finanšu instrumentiem, kas iegūti ieguldījumu kontā ieskaitīto naudas līdzekļu ieguldīšanas rezultātā, finanšu instrumentu vērtību nosakot atbilstoši to iegādes vērtībai.

(22.11.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

140. 2018. un 2019. gada deklarācijā aprēķinātā nodokļa samaksas termiņš ir 2020. gada 1. decembris, ja īstenojas šādi nosacījumi:

1) maksātājs nav reģistrējis saimniecisko darbību;

2) taksācijas gada ienākums, izņemot šā likuma 9. pantā minētos ar nodokli neapliekamos ienākumus, atbilst šādām pazīmēm:

a) ir gūts tikai Latvijā,

b) nepārsniedz šā likuma 15. panta otrās daļas 2. punktā noteikto slieksni (2018. gadam — 55 000 *euro*, bet 2019. gadam — 62 800 *euro*),

c) ir ienākums, no kura izmaksas vietā ir ieturēts nodoklis,

d) ir ienākums, kuram piemēro gada diferencēto neapliekamo minimumu un šā likuma 13. pantā noteiktos atvieglojumus.

(21.03.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2019.)

141. Šā likuma 9. panta pirmās daļas 26.[1] punkts stājas spēkā 2019. gada 1. jūlijā.

(21.03.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2019.)

142. Grozījumus šā likuma 19. panta otrajā daļā un 20. panta pirmajā daļā attiecībā uz skaitļa "4000" aizstāšanu ar skaitli "10 000" piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2019. gada 1. janvāri.

(21.03.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2019.)

143. Grozījumi šā likuma 19. panta trešajā daļā attiecināmi uz deklarācijām par 2018. gadu un turpmākajiem taksācijas gadiem.

(21.03.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2019.)

144. Ministru kabinets līdz 2019. gada 1. oktobrim izdod šā likuma 25.[1] panta ceturtajā daļā minētos noteikumus.

(23.05.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

145. Grozījums šā likuma 9. panta pirmās daļas 27. punktā attiecībā uz tā pirmā teikuma papildināšanu stājas spēkā 2021. gada 1. janvārī.

(09.07.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.08.2020.)

146. Dividendēm, dividendēm pielīdzināmajam ienākumam un nosacītajām dividendēm, kas radušās, veicot mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ienākumu (peļņas) sadali, ja šis saimnieciskās darbības ienākums (peļņa) radies līdz 2020. gada 31. decembrim, nepiemēro šā likuma 9. panta pirmās daļas 2.[1] punktā noteikto atbrīvojumu.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

147. Likvidējot mikrouzņēmumu, likvidācijas kvotai (nesadalītās peļņas apmērā, kas radusies līdz 2020. gada 31. decembrim) nepiemēro šā likuma 9. panta pirmās daļas 2.[2] punktā noteikto atbrīvojumu.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

148. Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek dividendes, dividendēm pielīdzināmu ienākumu vai nosacītās dividendes, ja par aprēķinātajām dividendēm, dividendēm pielīdzināmu ienākumu vai nosacītajām dividendēm uzņēmuma līmenī no peļņas daļas, no kuras tiek maksātas dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, Latvijas Republikā ir samaksāts mikrouzņēmumu nodoklis saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likuma redakciju, kas ir spēkā no 2021. gada 1. janvāra.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

149. Grozījumi šā likuma 9. panta pirmajā daļā attiecībā uz tās papildināšanu ar 45. punktu ir piemērojami ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2020. gada 1. janvāri.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

150. Grozījumi šā likuma 10. panta 1.[4] daļā un 14. panta 1.[1] daļā ir piemērojami par attaisnotajiem izdevumiem, kas radušies, sākot ar 2020. gada 1. janvāri.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

151. Piemērojot šā likuma 11.[10] pantu ar 2021. gadu, maksātāji, kas patentmaksas maksājumu par 2021. gadu ir veikuši līdz 2020. gada 31. decembrim, patentmaksas režīmu varēs piemērot arī 2021. gadā laika periodā, par kādu tika veikta patentmaksa, bet ne ilgāk kā līdz 2021. gada 31. decembrim. Maksātāji, kas piemēro patentmaksas režīmu 2021. gadā, attiecībā uz patentmaksām piemēro šā likuma normas redakcijā, kas bija spēkā 2020. gada 31. decembrī.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

152. Ja maksātājs šā likuma 19. panta piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iesniedzis deklarāciju par 2018. un 2019. gadu (vai par kādu no šiem gadiem), Valsts ieņēmumu dienests līdz 2021. gada 1. martam aizpilda tās deklarācijas sadaļas, par kurām informācija ir pieejama valsts informācijas sistēmās, kā arī aprēķina rezumējošā kārtībā budžetā maksājamo nodokļa summu un paziņo maksātājam. Ar šo paziņošanu tiek uzskatīts, ka deklarācija ir iesniegta.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

153. Grozījumi šā likuma 19. panta 5.[4] daļā un 20. panta otrajā daļā, kā arī 29.[1] panta trešā daļa ir attiecināma uz deklarācijām par 2020. gadu un turpmākajiem gadiem.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

154. Šā likuma 19. panta 10.[3], 10.[4] un 10.[6] daļa piemērojama ar 2022. gada 1. janvāri par 2022. taksācijas gadu un turpmākajiem gadiem.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

155. Šā likuma 19. panta 10.[5], 10.[7] daļa un 30. panta 9. punkts piemērojams ar 2022. gada 1. janvāri.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

156. Šā likuma 19. panta 4.[2] daļa, 20.[1] pants, 28. panta 19. punkts, 29.[1] panta ceturtā daļa un 32.[1] panta ceturtā daļa piemērojama nodokļa pārmaksām, kuras nosaka rezumējošā kārtībā, aprēķinot nodokli par 2022. taksācijas gadu un turpmākajiem gadiem.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

157. Grozījumi šā likuma 38. panta otrajā daļā un 38. panta trešā daļa stājas spēkā 2022. gada 1. janvārī.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

158. Nodokļa maksātājs, lai saņemtu nodokļa pārmaksas automātisku atmaksu 2023. gadā par 2022. gadu, Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā šā likuma 20.[1] panta ceturtajā daļā noteikto informāciju sniedz līdz 2023. gada 30. septembrim.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

159. No aplikšanas ar nodokli 2021. un 2022. taksācijas gadā atbrīvo ar attālinātā darba veikšanu saistītos darbinieka izdevumus, kurus atbilstoši Darba likumam sedz darba devējs, ja to kopējais apmērs mēnesī par pilnas slodzes darbu nepārsniedz 30 *euro*.

(27.11.2020. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

160. Šā likuma pārejas noteikumu 159. punktu piemēro, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) vienošanās par attālināta darba veikšanu ir noteikta darba līgumā vai ar darba devēja rīkojumu un ir norādīts, kādus izdevumus darba devējs kompensē;

2) ar attālinātā darba veikšanu saistītos izdevumus sedz darba devējs, kuram ir iesniegta darbinieka algas nodokļa grāmatiņa;

3) ar attālinātā darba veikšanu saistīto izdevumu apmēri tiek noteikti proporcionāli slodzei un līgumā vai rīkojumā norādīto attālinātā darba dienu skaitam mēnesī, ja darbs tiek veikts gan attālināti, gan darba vietā.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

161. Šā likuma pārejas noteikumu 159. punktu nepiemēro ilgstošas prombūtnes laikā, kas pārsniedz 30 dienas.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

162. Grozījumus šā likuma 3. panta trešās daļas 12. punkta "a" apakšpunktā, 8. panta 2.^{12} daļā (attiecībā uz šīs daļas izslēgšanu), trešās daļas 8. punktā, 8. panta 11.^{2} un 11.^{3} daļu, grozījumus 10. panta pirmās daļas 4. punktā, 11. panta 3.^{5}, 3.^{6} daļu un divdesmit otro daļu, kā arī grozījumus 15. panta astoņpadsmitajā daļā un 17. panta desmitās daļas 1., 2. un 7. punktā un 10.^{1} daļā piemēro ar 2021. gada 1. jūliju.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

163. Maksātājam (rezidentam), kas gūst ienākumus no samaksas par intelektuālo īpašumu (izņemot ienākumus, kurus izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija) vai no literatūras, zinātnes vai mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un izpildītāju darbu radīšanas, izdošanas, izpildīšanas vai citādas izmantošanas, no 2021. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 31. decembrim ir tiesības nereģistrēties kā saimnieciskās darbības veicējam. Ja minētais maksātājs nereģistrējas kā saimnieciskās darbības veicējs, minētajiem ienākumiem piemēro šā likuma pārejas noteikumu 164., 165., 166., 167., 168., 169., 170. un 171. punkta nosacījumus.

(27.11.2020. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2021., 01.12.2022., 07.12.2023. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

164. No šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētajiem maksātāja ienākumiem, kurus izmaksā komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas, ietur nodokli izmaksas vietā un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumā, piemērojot maksātāja ieņēmumiem 25 procentu likmi.

(07.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

165. Komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas, pēc personas — nodokļa maksātāja — pieprasījuma saņemšanas izsniedz šai personai paziņojumu par šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētajiem maksātāja ienākumiem un nosūta paziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 15. datumam.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

166. Maksātājs par šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minēto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam autoratlīdzības saņēmēja gada deklarāciju par attiecīgo taksācijas gadu līdz taksācijas gadam sekojošā gada 28. februārim, ja šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētais ienākums:

1) periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2021. gada 31. decembrim vai 2022. un 2023. taksācijas gadā ir:

a) saņemts no vairākiem ienākuma izmaksātājiem un tas kopā pārsniedz 25 000 *euro*,

b) gūts ārvalstīs vai no tā nav bijis jāietur un nav ieturēts nodoklis;

2) 2024., 2025., 2026. un 2027. taksācijas gadā ir gūts ārvalstīs vai no tā nav bijis jāietur un nav ieturēts nodoklis.

(07.12.2023. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

167. Maksātājs šā likuma pārejas noteikumu 166. punktā minētajā autoratlīdzības saņēmēja attiecīgā gada deklarācijā deklarē visus laika periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2021. gada 31. decembrim gūtos ienākumus un 2022., 2023., 2024., 2025., 2026. un 2027. taksācijas gada laikā gūtos ienākumus no samaksas par intelektuālo īpašumu (izņemot ienākumus, kurus izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija) vai no literatūras, zinātnes vai mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un izpildītāju darbu radīšanas, izdošanas, izpildīšanas vai citādas izmantošanas un atbilstoši šā likuma pārejas noteikumu 164. punktā noteiktajam aprēķināto nodokli.

(27.11.2020. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2021., 01.12.2022., 07.12.2023. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

168. Ja, iesniedzot autoratlīdzības saņēmēja gada deklarāciju, uz tās pamata maksātājam veidojas nodokļa piemaksa, maksātājs trūkstošo nodokļa summu piemaksā rezumējošā kārtībā līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

169. Ja maksātājs šā likuma pārejas noteikumu 166. punktā noteiktajā termiņā nav iesniedzis autoratlīdzības saņēmēja gada deklarāciju, Valsts ieņēmumu dienests līdz taksācijas gadam sekojošā gada 5. martam aizpilda minēto deklarāciju ar informāciju, kas ir pieejama valsts informācijas sistēmās, kā arī aprēķina rezumējošā kārtībā budžetā maksājamo nodokļa summu un paziņo maksātājam. Ar šo paziņošanu tiek uzskatīts, ka autoratlīdzības saņēmēja attiecīgā gada deklarācija ir iesniegta. Minētais nosacījums ir piemērojams attiecībā uz šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētajiem ienākumiem, kas gūti periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 31. decembrim.

(07.12.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2024.)

170. Ja maksātājs laika periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2027. gada 31. decembrim gūst šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minēto ienākumu un izmanto tiesības nereģistrēties kā saimnieciskās darbības veicējs:

1) šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētie ienākumi netiek ietverti taksācijas gada kopējā ar nodokli apliekamajā ienākumā, kuram tiek piemērota progresīvā nodokļa likme;

2) šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētajiem ienākumiem netiek piemēroti šā likuma 10., 12. un 13. pantā noteiktie atskaitījumi.

(27.11.2020. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2021., 01.12.2022., 07.12.2023. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

171. Vienotajā nodokļu kontā iemaksāto nodokli no šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētā ienākuma attiecina un ieskaita šādā sadalījumā:

1) 80 procentus attiecina uz valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un ieskaita valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu sadales kontā;

2) 20 procentus attiecina uz iedzīvotāju ienākuma nodokli.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

172. Ja autoratlīdzības līgums ir noslēgts līdz 2020. gada 31. decembrim un samaksa atbilstoši noslēgtajam autoratlīdzības līgumam tiek izmaksāta 2021. taksācijas gadā, maksātājam 2021. taksācijas gadā attiecībā uz ienākumu no minētā autoratlīdzības līguma piemēro šā likuma normas redakcijā, kas bija spēkā 2020. gada 31. decembrī.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

173. Ministru kabinets izvērtē šā likuma 12. pantā noteiktā regulējuma (par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu remigrējušu diasporas locekļu no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam) piemērošanas rezultātus un līdz 2030. gada 1. martam iesniedz Saeimai ziņojumu par minētā regulējuma turpmākās piemērošanas lietderīgumu. Veicot izvērtējumu, ņem vērā regulējuma ietekmi uz tautsaimniecību — nodokļu ieņēmumiem, patēriņu, veselības aprūpes budžetu un reģionu attīstību.

(17.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2021.)

174. Šā likuma 12. pantā noteikto regulējumu (par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu remigrējušu diasporas locekļu no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam) piemēro arī pirms tā spēkā stāšanās Latvijā reģistrētu nodokļu rezidentu, kuri ir remigrējuši diasporas locekļi, no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam (tai skaitā Repatriācijas likuma izpratnē).

(17.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2021.)

175. Šā likuma 12. pantā noteikto regulējumu (par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu remigrējušu diasporas locekļu no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam) piemēro attiecībā uz remigrējušu diasporas locekļu pensiju ienākumiem, kas gūti no visām ārvalstīm, tai skaitā no tām, ar kurām ir noslēgti starptautiskie līgumi par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem, izņemot gadījumus, kad šādā līgumā paredzēts personai labvēlīgāks regulējums.

(17.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2021.)

176. Grozījumi šā likuma 12. pantā par tā papildināšanu ar trīspadsmito, četrpadsmito, piecpadsmito, sešpadsmito, septiņpadsmito, astoņpadsmito un deviņpadsmito daļu, kā arī grozījums šā likuma 30. pantā par tā papildināšanu ar 10. punktu ir piemērojami, sākot no 2021. gada 1. janvāra.

(17.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2021.)

177. Grozījums šā likuma 9. panta pirmās daļas 43. punkta "e" apakšpunktā par tā papildināšanu ar izņēmumu attiecībā uz aizdevumiem, kurus izsniedz šā likuma $8.^1$ panta septiņpadsmitajā daļā minētā persona, kas ir kapitālsabiedrība, ir piemērojams, sākot no 2021. gada 12. janvāra.

(04.02.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.02.2021.)

178. Likuma 9. panta pirmās daļas 47. punktu piemēro, sākot ar 2021. taksācijas gadu.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

179. Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu), kurā apdrošinājuma ņēmējs un apdrošinātā persona ir viena un tā pati persona, ir noslēgts līdz 2021. gada 31. decembrim un uzkrājums tiek veidots bērnam, kuram ir tiesības saņemt uzkrātos naudas līdzekļus apdrošināšanas līguma termiņa beigās, nodokļa maksātājs savos attaisnotajos izdevumos var turpināt iekļaut saskaņā ar noslēgto apdrošināšanas līgumu periodā līdz 2023. gada 31. decembrim veiktos apdrošināšanas prēmiju maksājumus, iesniedzot deklarāciju par 2021., 2022. un 2023. gadu.

Nodokļa maksātājs saskaņā ar šiem apdrošināšanas līgumiem sākot ar 2024. gada 1. janvāri veiktos apdrošināšanas prēmiju maksājumus attaisnotajos izdevumos var iekļaut tad, ja apdrošināšanas līguma noteikumi ir grozīti, nosakot, ka atlīdzības saņēmējs apdrošināšanas termiņa beigās ir apdrošinātā persona.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

180. Grozījumi šā likuma 11.^{7} panta ceturtajā un piektajā daļā, kas paredz atbrīvot no aplikšanas ar nodokli ienākumu no lauksaimniecībā izmantojamas zemes atsavināšanas proporcionāli tās tirgus vērtības īpatsvaram kopējā nekustamā īpašuma vērtībā, ir attiecināmi uz darījumiem, kas uzsākti, sākot ar 2021. gada 1. janvāri, un piemērojami, ja nodokļa maksātājam ir sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējums, ne vecāks par 12 mēnešiem no dienas, kad noslēgts atsavināšanas līgums.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

181. Grozījumi šā likuma 12. panta piektajā daļā stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī. Piemērojot šā likuma 12. panta piekto daļu, pensionāra neapliekamais minimums 2022. gadā ir šāds:

1) no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam — 2100 *euro*;

2) no 2022. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim — 3000 *euro*.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

182. Ministru kabinets katram laika periodam atsevišķi (laika periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam un laika periodam no 2022. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim) nosaka šādus diferencētā neapliekamā minimuma aprēķinā par 2022. taksācijas gadu izmantojamos lielumus:

1) maksimālo neapliekamo minimumu;

2) apliekamā ienākuma apmēru, līdz kuram piemēro maksimālo neapliekamo minimumu;

3) apliekamā ienākuma apmēru, virs kura nepiemēro diferencēto neapliekamo minimumu.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

183. 2022. taksācijas gadā Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums nedrīkst pārsniegt:

1) laika periodā no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. jūlijam — vienu sesto daļu no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā diferencētā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam;

2) laika periodā no 2022. gada 1. augusta līdz 31. decembrim — vienu sesto daļu no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā diferencētā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

184. Ja, nosakot Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu par 2022. taksācijas gadu, Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā nav informācijas par maksātāja apliekamajiem ienākumiem vai maksātājs nav guvis ar nodokli apliekamos ienākumus šā likuma 12. panta 1.^{4} daļas 1. vai 2. punktā minētajos laika periodos, vai maksātājs taksācijas gadā ir ieguvis rezidenta statusu, Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums atbilst:

1) laika periodā no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. jūlijam — vienai sestajai daļai no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam, dalot to ar divi;

2) laika periodā no 2022. gada 1. augusta līdz 31. decembrim — vienai sestajai daļai no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim, dalot to ar divi.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

185. Šā likuma 9. panta pirmās daļas $32.^{2}$ punkts stājas spēkā 2022. gada 1. jūlijā un ir attiecināms uz pabalstiem, kas izmaksāti par bērniem, kuri dzimuši pēc 2021. gada 31. decembra.

(12.05.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 19.05.2022.)

186. Šā likuma 9. panta pirmās daļas $34.^{3}$ punkts stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī.

(20.10.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.11.2022.)

187. Šā likuma 9. panta pirmās daļas $35.^{6}$ punktu piemēro, sākot ar 2022. gada 1. janvāri.

(20.10.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.11.2022.)

188. Šā likuma 9. panta pirmās daļas $35.^{7}$ punkts un $16.^{1}$ panta septiņpadsmitā daļa attiecināma uz to fiziskās personas maksātnespējas procesa ietvaros atsavināto kapitāla aktīvu, kas atsavināts pēc šo normu spēkā stāšanās dienas.

(20.10.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.11.2022.)

189. Ministru kabinets līdz 2027. gada 1. jūnijam izvērtē šā likuma 9. panta pirmās daļas $35.^{7}$ punkta piemērošanu praksē un iesniedz Saeimai izvērtējumu par nepieciešamību atcelt attiecīgo izņēmumu.

(20.10.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.11.2022.)

190. Šā likuma 11. panta $3.^{1}$ daļu un $11.^{1}$ panta $6.^{1}$ daļu nepiemēro par periodu no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 6. janvārim.

(20.10.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.11.2022.)

191. Grozījumus šā likuma 11. pantā attiecībā uz $3.^{2}$, $3.^{3}$ un $3.^{4}$ daļas izslēgšanu, grozījumu 11. panta $3.^{5}$ un devītajā daļā, grozījumu $11.^{1}$ panta astotajā daļā un grozījumu 19. panta devītajā daļā piemēro, sākot ar 2022. gada 1. janvāri.

(20.10.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.11.2022.)

192. Ministru kabinets izvērtē un līdz 2025. gada 31. decembrim iesniedz Saeimai ziņojumu par šā likuma 15. panta $7.^{2}$ un $7.^{3}$ daļā, kā arī 17. panta desmitās daļas 13. punkta otrajā teikumā noteiktā regulējuma turpmākās piemērošanas lietderīgumu. Veicot izvērtējumu, ņem vērā regulējuma ietekmi uz tautsaimniecību — kapitāla tirgus pieaugumu, jaunu investīciju piesaisti, nodokļu ieņēmumus un atbilstību starptautiskajiem standartiem nodokļu informācijas apmaiņas jomā.

(20.10.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.11.2022.)

193. Grozījumi, ar kuriem izslēgta šā likuma 4. panta trešā daļa, 18. pants, 31.[1] panta pirmā daļa, un grozījums 32.[1] panta trešajā daļā ir piemērojami ar 2023. gada 1. janvāri.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.03.2023.)

194. Šā likuma 8. panta 2.[13] daļa, grozījumi 9. panta pirmās daļas 8.[2] punktā un 6.[3] daļa, 16.[1] panta 16.[1] daļa, kā arī 28. panta 21. punkts stājas spēkā 2023. gada 1. septembrī.

(15.06.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.07.2023.)

195. Šā likuma 10. panta 5.[1] daļa, grozījumi 12. panta devītajā daļā un 13. panta trešajā daļā, kā arī 15. panta 19.[2] daļa stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī un ir attiecināma uz ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2023. gada 1. janvāri.

(15.06.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.07.2023.)

196. Ienākumam no kapitāla pieauguma darījumos ar kapitāla aktīviem, kuri ir uzsākti līdz 2024. gada 31. decembrim, bet nav pabeigti līdz 2024. gada 31. decembrim un par kuriem ir iesniegta deklarācija par ienākumu no kapitāla pieauguma ar informāciju par darījumiem, kas uzsākti, bet nav pabeigti vienā taksācijas gadā, 2025., 2026. un 2027. gadā piemēro nodokļa likmi 20 procentu apmērā.

(04.12.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

197. Piemērojot šā likuma 12. panta pirmo daļu, mēneša neapliekamais minimums:

1) 2025. gadā ir 510 *euro* mēnesī;

2) 2026. gadā ir 550 *euro* mēnesī.

(04.12.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

198. Ar nodokli apliekamajā ienākumā 2025., 2026., 2027., 2028. un 2029. gadā neiekļauj šā likuma pārejas noteikumu 94. punktā noteiktajam ienākumam līdzvērtīgus atbalsta maksājumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai no valsts un Eiropas Savienības fondu līdzekļiem, tai skaitā atbalsta maksājumus projekta "*Natura 2000* aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija" (LIFE19IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature) ietvaros un vēsturiski degradēto kūdras ieguves vietu revitalizācijai.

(04.12.2024. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 03.12.2025. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2026.)

199. Ja 2025. taksācijas gadā algota darba ienākums, pensija vai pabalsts tiek izmaksāts par pirmstaksācijas gadu, šiem ienākumu veidiem piemēro attiecīgajā pirmstaksācijas gadā spēkā esošo nodokļa likmi.

(04.12.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

200. Šā likuma 15.[1] pantā noteiktā nodokļa papildu likme netiek piemērota un ar papildu likmi apliekamajā bāzē netiek ietverts ienākums, kuram tiek piemērots šā likuma pārejas noteikumu 163., 164., 165., 166., 167., 168., 170. un 171. punktā noteiktais īpašais režīms autoratlīdzības saņēmējiem.

(04.12.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2024. Sk. pārejas noteikumu 202. punktu)

201. Grozījumi šā likuma 12. panta divpadsmitajā daļā un 12. panta 12.[1] un 12.[2] daļa piemērojama no 2025. gada 1. janvāra. Maksātājs, kurš ir izdarījis izvēli no 2025. gada 1. janvāra piemērot pensionāra neapliekamo minimumu dalīti, iesniedz grāmatiņu darba devējam (citam ienākuma izmaksātājam) līdz 2024. gada 15. decembrim. Ja maksātājs, kura grāmatiņa ir iesniegta darba devējam (citam ienākuma izmaksātājam), nevēlas no 2025. gada

1. janvāra piemērot pensionāra neapliekamo minimumu dalīti, viņš līdz 2024. gada 15. decembrim izņem grāmatiņu no galvenās ienākumu gūšanas vietas Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā. Maksātājam, kura grāmatiņa ir iesniegta darba devējam, sākot ar 2025. gada 1. janvāri, piemēro pensionāra neapliekamo minimumu dalīti.

(04.12.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2024.)

202. Grozījumus šā likuma 3. panta otrās daļas 2. punktā, $2.^4$ un $2.^5$ daļā, 8. panta piecpadsmitajā un septiņpadsmitajā daļā, 9. panta pirmās daļas 10. un 14. punktā, 9. panta pirmās daļas $26.^1$ punkta izslēgumu, grozījumus 9. panta pirmās daļas $26.^2$, $32.^1$ un $32.^2$ punktā, 9. panta otrajā daļā, 11. panta divdesmit otrajā daļā, $11.^7$ panta trešās daļas 3. punkta izslēgumu, grozījumu 12. panta pirmajā daļā, 12. panta $1.^1$, $1.^2$, $1.^3$, $1.^4$, $1.^6$, $1.^7$ un $1.^8$ daļas izslēgumu, 12. panta $1.^9$ daļu, 12. panta $4.^2$ daļas izslēgumu, grozījumus 12. panta piektajā un devītajā daļā, grozījumus 13. panta pirmajā, $1.^2$ un trešajā daļā, 13. panta devīto daļu, grozījumus 15. panta otrajā un trešajā daļā, 15. panta ceturtās daļas izslēgumu, grozījumus 15. panta piektajā, $7.^1$, piecpadsmitajā un sešpadsmitajā daļā, 15. panta septiņpadsmitās, astoņpadsmitās un deviņpadsmitās daļas izslēgumu, grozījumu 15. panta $19.^1$ daļā, 15. panta divdesmit trešās daļas izslēgumu, grozījumu 15. panta divdesmit ceturtajā daļā, $15.^1$ pantu, grozījumus 17. panta trešajā, septiņpadsmitajā un deviņpadsmitajā daļā, 19. panta $1.^1$ un otrajā daļā, 19. panta $2.^6$ daļu, grozījumus 19. panta $5.^3$ daļā, 20. panta pirmajā un trešajā daļā, 20. panta ceturtās daļas 2. punktā, 20. panta ceturtās daļas 3. punkta izslēgumu, grozījumus $20.^1$ panta otrās daļas 1. punktā, 22. panta sestās daļas 2. punktā, 26. panta ceturtās daļas izslēgumu, grozījumu 29. panta otrajā daļā, 30. panta 8. punkta izslēgumu, grozījumus pārejas noteikumu 94., 163., 166., 167. un 170. punktā un pārejas noteikumu 196., 197., 198., 199. un 200. punktu piemēro, sākot ar 2025. gada 1. janvāri.

(04.12.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.12.2024.)

203. Piemērojot šā likuma 3. panta trešās daļas $7.^1$ punktu, no 2025. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim ar nodokli neapliek ārvalsts nodokļa maksātāja (nerezidenta) ienākumu, kas gūts no publiskā apgrozībā esošu kriptoaktīvu atsavināšanas.

(10.04.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.04.2025.)

204. Ministru kabinets izvērtē un līdz 2027. gada 30. septembrim iesniedz Saeimai ziņojumu par šo pārejas noteikumu 203. punktā noteiktā regulējuma turpmākās piemērošanas lietderīgumu. Veicot izvērtējumu, ņem vērā regulējuma ietekmi uz kriptoaktīvu tirgus attīstību Latvijā — nodokļu ieņēmumus, piesaistīto finansējumu un jaunradītās darba vietas nerezidentu kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem.

(10.04.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.04.2025.)

205. Šā likuma 12. panta $12.^3$ daļa ir piemērojama ar 2025. gada 1. janvāri.

(10.04.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.04.2025.)

206. 2025. gadā šā likuma 12. panta $12.^3$ daļu piemēro:

1) slimības pabalstiem, kas izmaksāti par darba nespējas periodiem no 2025. gada 1. maija līdz 31. decembrim, — Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra;

2) slimības pabalstiem, kas izmaksāti par darba nespējas periodiem no 2025. gada 1. janvāra līdz 30. aprīlim, — maksātājs, iesniedzot Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju šā likuma 19. panta piektajā daļā noteiktajā termiņā.

(10.04.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.04.2025.)

207. Šā likuma 9. panta 1.[1] daļu, 11. panta 13.[1] daļu un 28. panta 22. punktu piemēro no 2025. gada 1. janvāra.

(30.04.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.05.2025.)

208. Grozījumu šā likuma 9. panta pirmās daļas 34.[1] punktā par tāda nekustamā īpašuma atsavināšanu, kurš saņemts dāvinājumā vai mantojumā no laulātā vai radinieka līdz trešajai pakāpei, piemēro, sākot ar 2025. gada 1. janvāri.

(03.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2026.)

209. Šā likuma 12. panta 5.[1] daļu, grozījumus 12. panta divpadsmitajā daļā, šā likuma 12. panta 12.[4] un 12.[5] daļu, 19. panta sestās daļas 10. punktu un 20. panta trešās daļas 4. punktu attiecībā uz pensionāra neapliekamā minimuma piemērošanu Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidentam piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2025. gada 1. janvāri. Ja minētajam maksātājam pensionāra neapliekamais minimums nav piemērots 2025. taksācijas gada laikā, maksātājs ir tiesīgs to piemērot rezumējošā kārtībā, iesniedzot deklarāciju.

(03.12.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2026.)

210. Iekšzemes nodokļu maksātājs (rezidents) ir tiesīgs iesniegt vienreizēju kriptoaktīvu deklarāciju, ievērojot šā likuma pārejas noteikumu 211., 212., 213., 214., 215., 216., 217. un 218. punktu, norādot tajā:

1) kriptoaktīvus, kas pieder nodokļa maksātājam un tiek turēti 2026. gada 31. decembrī Eiropas Savienībā reģistrēta un regulas Nr. 2023/1114 ietvaros atļauju saņēmuša kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēja kontā, kā arī kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēja nosaukumu, katra kriptoaktīva veidu (nosaukumu un simbolu), apjomu (skaitu vai daļu) un kriptoaktīvu tirgus vērtību, kuru nosaka atbilstoši šā likuma pārejas noteikumu 211. punktā minētajam;

2) kriptoaktīvus (izņemot tos, kas iegūti, izmantojot Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 4. pantā minētos līdzekļus), kas pieder nodokļa maksātājam un tiek turēti 2026. gada 31. decembrī iekšzemes nodokļu maksātāja pašuzturētā adresē, kā arī pašuzturēto adresi, kas atrodama blokķēdes tīklā, katra kriptoaktīva veidu (nosaukumu un simbolu), apjomu (skaitu vai daļu) un kriptoaktīvu tirgus vērtību, kuru nosaka atbilstoši šā likuma pārejas noteikumu 211. punktā minētajam.

(15.10.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

211. Ar nodokli, piemērojot nodokļa likmi 10 procentu apmērā, apliek šā likuma pārejas noteikumu 210. punktā minētajā kriptoaktīvu deklarācijā deklarēto kriptoaktīvu tirgus vērtību uz 2026. gada 31. decembri, kuru nosaka pēc to vidējās cenas kriptoaktīvu tirdzniecības platformā, kura tiek uzturēta saskaņā ar regulu Nr. 2023/1114, sešu mēnešu periodā.

(15.10.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

212. Kriptoaktīvu tirgus vērtība uz 2026. gada 31. decembri, kas norādīta šā likuma pārejas noteikumu 210. punktā minētajā kriptoaktīvu deklarācijā un par kuru samaksāts šā likuma pārejas noteikumu 211. punktā noteiktais nodoklis, ir uzskatāma par šo kriptoaktīvu sākotnējo iegādes vērtību saskaņā ar šā likuma 11.[9] panta 1.[1] daļu.

(15.10.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

213. Ja persona saskaņā ar šā likuma pārejas noteikumu 210., 211., 214., 215. un 216. punktu ir deklarējusi tai piederošus kriptoaktīvus 2026. gada 31. decembrī un par deklarēto kriptoaktīvu tirgus vērtību ir samaksājusi šā likuma pārejas noteikumu 211. punktā noteikto nodokli, uzskatāms, ka attiecībā uz šiem kriptoaktīviem un to iegādei vai apmaiņai izmantotajiem ienākumiem neatkarīgi no perioda, kurā šie ienākumi gūti, persona ir izpildījusi Latvijas Republikas nodokļu jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasības par ienākumu deklarēšanu un nodokļu samaksu saskaņā ar šo likumu par laika periodu līdz 2026. gada 31. decembrim.

(15.10.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

214. Kriptoaktīvu deklarācija iesniedzama Valsts ieņēmumu dienestam no 2027. gada 1. aprīļa līdz 2027. gada 31. maijam.

(15.10.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

215. Nodokļa maksātājam ir tiesības precizēt kriptoaktīvu deklarāciju vienu reizi līdz 2027. gada 30. jūnijam.

(15.10.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

216. Šā likuma pārejas noteikumu 210. punktā minētajā kriptoaktīvu deklarācijā aprēķināto nodokļa summu nodokļa maksātājs iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz 2027. gada 23. jūlijam.

(15.10.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

217. Šā likuma pārejas noteikumu 210., 211., 212., 213., 214., 215. un 216. punktā noteikto kārtību nepiemēro personai:

1) kurai kriptoaktīvu deklarācijas iesniegšanas dienā ir uzsākts kriminālprocess par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas saistībā ar ienākumiem no kriptoaktīviem;

2) attiecībā uz kuru kriptoaktīvu deklarācijas iesniegšanas dienā Valsts ieņēmumu dienests ir uzsācis nodokļu auditu vai nodokļu kontroli saistībā ar ienākumiem no kriptoaktīviem;

3) kurai kriptoaktīvu deklarācijas iesniegšanas dienā ir uzsākts administratīvā pārkāpuma process saistībā ar nodokļu nemaksāšanu vai nodokļu deklarēšanas pārkāpumu saistībā ar ienākumiem no kriptoaktīviem;

4) kurai kriptoaktīvu turēšanas laikā bija pienākums iesniegt vai kura iesniedz valsts amatpersonas deklarāciju likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 23. pantā noteiktajā kārtībā.

(15.10.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

218. Nodokļa maksātājs, kas iesniedz šā likuma pārejas noteikumu 210. punktā noteikto kriptoaktīvu deklarāciju, apliecina, ka uz nodokļa maksātāju neattiecas šā likuma pārejas noteikumu 217. punktā noteiktie ierobežojumi.

(15.10.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

219. Ministru kabinets līdz 2026. gada 30. decembrim izdod šā likuma $11.^{13}$ panta trešajā daļā minētos noteikumus.

(15.10.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.10.2026.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

(15.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 13.decembra direktīvas 2011/98/ES par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi.

Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdētājs A. GORBUNOVS

Latvijas Republikas Augstākās Padomes sekretārs I. DAUDIŠS

Rīgā 1993. gada 11. maijā

Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"
pielikums

Fiksētā ienākuma nodokļa par ieņēmumiem no saimnieciskās darbības apmēra noteikšana

(Pielikums izslēgts ar 09.08.2010. likumu. Grozījums par pielikuma izslēgšanu stājas spēkā 01.01.2011. Sk. pārejas noteikumu 62.punktu)

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"